

BAANBREKEND LEUVEN

Tien ambities voor een zorgzame,
groene en welvarende stad

Stad Leuven – Bestuursnota 2019-2025

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	5
Bestuursnota als leidraad.....	6
Programma 1: Verbonden, betrokken en participatieve stad	10
Actieprogramma 1.1 We stimuleren ontmoeting via (ondersteuning werking en activiteiten van) buurten, vrijwilligerswerkingen, middenveld, gemeenschappen, en andere vormen van gezamenlijk maatschappelijk engagement.	10
Actieprogramma 1.2 We zorgen voor kwalitatieve ontmoetingsplaatsen (binnen- en buitenruimte) in alle deelgemeenten.....	11
Actieprogramma 1.3 Samen stad maken: We betrekken inwoners en stakeholders bij het beleid en moedigen aan om zich samen met anderen te engageren voor de stad.	13
Actieprogramma 1.4 Mondiaal engagement	15
Programma 2: Betaalbaar wonen	17
Actieprogramma 2.1 We investeren in sociale huisvesting.....	17
Actieprogramma 2.2 We bieden structurele oplossingen voor kwetsbare groepen.....	19
Actieprogramma 2.3 We stimuleren een voldoende groot aanbod van kwalitatieve huurwoningen. (inclusief wooncontrole)	21
Actieprogramma 2.4 We voorzien een voldoende groot aanbod kwalitatieve koopwoningen (en onderzoeken daarbij de mogelijkheden van nieuwe woonvormen).	24
Actieprogramma 2.5 We onderzoeken de mogelijkheden van nieuwe woonvormen, rekening houdend met demografische ontwikkelingen.	25
Programma 3: Bereikbare, toegankelijke en verkeersveilige stad.....	27
Actieprogramma 3.1 We voeren een duurzaam mobiliteitsbeleid en brengen wonen, werken, winkelen, schoollopen, ontspannen... dicht bij elkaar.	27
Actieprogramma 3.2 We ontwikkelen Leuven als wandelbare stad.....	30
Actieprogramma 3.3 We investeren in Leuven als fietsstad.....	31
Actieprogramma 3.4 We streven naar een vlot en efficiënt openbaar vervoer.....	35
Actieprogramma 3.5 We werken aan een autoluwe maar bereikbare stad, met een innoverend toeleidings- en parkeerbeleid.	36

Actieprogramma 3.6 We werken aan combimobiliteit en deelmobiliteit	40
Actieprogramma 3.7 We geven prioriteit aan verkeersveiligheid.	41
Programma 4: veilige stad met aantrekkelijke woonwijken	43
Actieprogramma 4.1 We vrijwaren bestaande open ruimte gebieden, en versterken de ruimte voor water en groen in de stad.	43
Actieprogramma 4.2 We zorgen voor kwalitatieve openbare ruimte die uitnodigt om te ontspannen, te spelen, te beleven, te bewegen.....	48
Actieprogramma 4.3 We zorgen voor een stad waar iedereen kan wonen in een goed onderhouden en propere straat en buurt.....	52
Actieprogramma 4.4 We zetten in op kernversterking en kwaliteitsverbetering van onze woonkernen	54
Actieprogramma 4.5 Een innovatief erfgoedbeleid en architectuurbeleid versterkt het stedelijke weefsel en draagt bij tot het algemene veiligheidsgevoel en de aantrekkelijkheid van de stad.	58
Actieprogramma 4.6 We waarborgen voldoende slagkracht voor een geïntegreerde en integrale aanpak van veiligheids- en leefbaarheidsproblemen en voor een kordate aanpak (handhaving) van criminaliteit en overlast als sluitstuk van het lokale veiligheidsbeleid.	62
Programma 5: Inclusieve en zorgzame stad.....	66
Actieprogramma 5.1 Benadering en instrumenten (onder andere samenwerking met de sector, toegankelijke en betaalbare dienstverlening stimuleren, instrumenten als automatische rechtentoekenning.....)	66
Actieprogramma 5.2: Werken in alle buurten en op maat van mensen	70
Actieprogramma 5.3 Positieve beeldvorming en bestrijden van uitsluiting.....	71
Actieprogramma 5.4 Lokaal sociaal beleid.....	73
Actieprogramma 5.5 Specifiek beleid voor doelgroepen.....	76
Programma 6: Duurzame, klimaatbestendige en circulaire stad	87
Actieprogramma 6.1 De stad streeft naar klimaatneutrale woningen en gebouwen en maakt het voor iedereen mogelijk om deel te nemen aan of te investeren in acties van het klimaatbeleid.....	87
Actieprogramma 6.2 Een ambitieus milieubeleid zorgt voor een leefbare stad.	92
Actieprogramma 6.3 Hernieuwbare energie	93
Actieprogramma 6.4 We stimuleren duurzame consumptie en ontwikkelen een strategie voor een circulaire economie.	95

Actieprogramma 6.5 Groene en veerkrachtige stad (natuur, adaptatiebeleid)	99
Actieprogramma 6.6 Dierenwelzijn.....	101
Programma 7: Bedrijvige stad, met jobs voor iedereen, en broedplaats van talent	104
Actieprogramma 7.1 We zorgen dat alle Leuvenaars zich ten volle kunnen ontwikkelen dankzij kwaliteitsvol, innoverend en inclusief onderwijs.....	104
Actieprogramma 7.2 Vraag en aanbod lokale arbeidsmarkt afstemmen op elkaar/ werkloosheid doen dalen.....	110
Actieprogramma 7.3 De stad zorgt voor een kwaliteitsvolle ondersteuning van (startende en groeiende) ondernemingen.	112
Actieprogramma 7.4 Leuven ondersteunt handel en horeca.	113
Actieprogramma 7.5 Leuven als regionale en internationale speler.	120
Actieprogramma 7.6 Leuven streeft naar efficiënt gebruik van en uitbreiding van de beschikbare ruimte (voor economische activiteiten).....	122
Programma 8: Gezonde en sportieve stad.....	125
Actieprogramma 8.1 We zorgen voor een gezonde en beweegvriendelijke leefomgeving.	125
Actieprogramma 8.2 We ondersteunen organisaties en activiteiten in kader van gezondheid en sport en stimuleren een divers aanbod voor iedereen.....	126
Actieprogramma 8.3. De stad bouwt planmatig duurzame sportinfrastructuur als maatschappelijk vastgoed en/of ondersteunt het bouwen ervan. We stimuleren optimalisatie van ruimte door onder andere ruimte delen, stapelen, tijdelijk gebruik en nieuwe vormen van beheer en samenwerkingen.	129
Actieprogramma 8.4 We zetten Leuvenaars aan tot bewegen via de organisatie van aantrekkelijke sportevenementen.....	134
Actieprogramma 8.5 We stimuleren (en ondersteunen) alle Leuvenaars om een gezonde levensstijl te ontwikkelen met veelvuldige aandacht voor beweging.	136
Programma 9: Bruisende stad met voor elk wat wils	138
Actieprogramma 9.1 Samen met heel wat niet-stedelijke spelers zorgt de stad mee voor een divers kwalitatief vrijetijdsaanbod.....	138
Actieprogramma 9.2 We investeren in een gezonde voedingsbodem voor een rijk vrijetijdsleven en we ondersteunen organisaties, verenigingen, kunstenaars, individuele initiatieven en werkingen van diverse actoren die het lokale leven kleuren.	139

Actieprogramma 9.3 De stad bouwt planmatig en duurzaam (culturele) infrastructuur en/of ondersteunt het bouwen ervan om huidige en toekomstige noden of hiaten in het vrijetijdsaanbod te lenigen. Daarnaast stimuleren we optimalisatie van ruimte (delen van ruimte).	140
Actieprogramma 9.4 Iedereen heeft recht op cultuur en vrije tijd. De stad zet daarom in op vrijetijdsparticipatie voor iedereen en op educatie en talentontwikkeling in onderwijs en vrije tijd.	142
Actieprogramma 9.5 Erfgoed maakt een inherent deel uit van onze stad. De stad Leuven voert samen met de universiteit en de vele erfgoedactoren een dynamisch erfgoedbeleid, waarbij we roerend, onroerend en immaterieel erfgoed op een unieke manier verbinden.	144
Actieprogramma 9.6 Leuven positioneert zich Europees en internationaal als dynamische stad op vlak van cultuur, toerisme en evenementen. In dit kader heeft Leuven de ambitie om in 2030 Europese Culturele Hoofdstad te worden.	147
Programma 10: Vernieuwende en performante stad die samenwerkt	151
Actieprogramma 10.1 Leuven heeft een efficiënte, multikanale en toegankelijke dienstverlening voor burgers (inwoners, bezoekers...) en organisaties (bedrijven, verenigingen...) waarbij we kwaliteit en continuïteit garanderen.	151
Actieprogramma 10.2 We maken werk van een krachtadig bestuur en bestuurlijke vernieuwing en optimaliseren de samenwerking tussen politiek en administratie, tussen de diensten onderling en op regionaal, nationaal en internationaal vlak.	153
Actieprogramma 10.3 Leuven heeft een eigen performante digitale strategie, en wordt een voorloper op vlak van slimme inzet van nieuwe technologieën die een antwoord bieden op zowel concrete noden van burgers en organisaties als op grote maatschappelijke uitdagingen.....	155
Actieprogramma 10.4 We optimaliseren de communicatie zodat burgers en organisaties op de best mogelijke manier worden geïnformeerd over en betrokken bij de stad Leuven en de stedelijke organisatie. De communicatie draagt bij tot een optimale samenwerking tussen burger, organisaties en stedelijke diensten en tussen stedelijke diensten onderling.....	157
Actieprogramma 10.5 We zetten in op een vernieuwend HR-beleid.	159
Actieprogramma 10.6 Duurzaam financieel beheer en aankoopbeleid voeren	162
Actieprogramma 10.7 Stadsgebouwen op hedendaagse wijze inzetten: duurzaam, toegankelijk, veilig, multifunctioneel.....	165

INLEIDING

De voorbije decennia is Leuven er **sterk op vooruit** gegaan. Op verschillende plaatsen in de stad is het uitzicht compleet veranderd en ook qua sfeer is Leuven volop in beweging. Uit de meest recente Stadsmonitor blijkt dat de Leuvenaars tevreden zijn over hun stad en buurt, zich er heel veilig voelen, zich graag engageren in de wijk en in verenigingen en van alle Vlamingen het meest positief staan ten opzichte van andere culturen.

Uitdagingen

We wonen met meer dan honderdduizend inwoners van meer dan 170 nationaliteiten samen in onze stad en elk jaar verwelkomt Leuven 1.000 nieuwe inwoners, 50.000 studenten, veel bedrijven en werknemers. Die groei brengt ook **nieuwe uitdagingen** met zich mee zoals betaalbaar wonen in groene buurten met voldoende voorzieningen en behoud van open ruimte, leefbare en duurzame mobiliteit, economische welvaart garanderen voor iedereen en alle middelen inzetten om kansarmoede te bestrijden. Omwille van demografische ontwikkelingen moeten we ook rekening houden met nieuwe noden en behoeften van onder andere een groeiende groep senioren, alleenwoners, nieuw samengestelde gezinnen...

Een stad is geen eiland in de wereld. Leuven zal ook haar verantwoordelijkheid opnemen wat betreft mondiale uitdagingen zoals de klimaatverandering, verspilling van grondstoffen, migratie en de weerbaarheid van de democratie.

Missie

De keuzes die we nu maken, bepalen de kansen van onze kinderen en kleinkinderen. **Het nieuwe bestuur zal de stad verder doen vooruit gaan en van Leuven één van de meest zorgzame, groene en welvarende steden maken.**

Dat doen we door te kiezen voor **verbinden en dialoog boven verdelen en conflict**. We gaan in tegen de trend van polariseren en zorgen dat Leuven een verbonden stad blijft, waar iedereen zich thuis kan voelen, waar er geen plaats is voor vereenzaming, we samen aan een positieve toekomst werken en aandacht hebben voor iedereen.

Leuven heeft alles om een leidende stad te worden en een toonbeeld te zijn van hoe steden de uitdagingen krachtadig en slim aanpakken. We doen dat **in samenwerking**, met zoveel mogelijk geëngageerde en betrokken inwoners, organisaties, kennisinstellingen, ondernemers en bedrijven, zowel lokaal, regionaal, nationaal als internationaal.

Leuven heeft de ambitie om één van de steden te zijn die aan de kop van het peloton rijdt, door in te zetten op **vernieuwing en experiment**. Leuven heeft alles in huis om een labo te zijn voor de toekomst en te tonen hoe het anders kan, door een hoopvolle toekomst vandaag al zichtbaar te maken.

Kort samengevat: Leuven zal baanbrekend zijn.

Deze bestuursnota, tot stand gekomen na een intensief proces van overleg met de coalitiepartners, met de medewerkers van Groep Leuven en externe experts, beschrijft enerzijds de leidende principes en anderzijds de tien grote doelstellingen, ambities of programma's die het stadsbestuur wil realiseren en de concrete acties die daarvoor nodig zijn.

In de tekst hieronder wordt regelmatig verwezen naar de Groep Leuven. De Groep Leuven bestaat uit de stad Leuven én uit alle lokale organisaties die sterk verankerd zijn met de stad Leuven. Meer specifiek gaat het over het OCMW Leuven en haar welzijnsvereniging Zorg Leuven, de politiezone Leuven, de publiekrechtelijke extern verzelfstandigde agentschappen van de stad (het autonoom gemeentebedrijf M-museum en het autonoom gemeentebedrijf stadsontwikkeling Leuven), de privaatrechtelijke extern verzelfstandigde agentschappen (stedelijke vzw's) van de stad, de opdrachthoudende vereniging HeLics, en andere organisaties met dezelfde kenmerken die mogelijk in de toekomst worden opgericht.

Na een breed participatietraject, dat start vanaf mei, vertalen we deze bestuursnota in een meerjarenplan 2020-2025, dat in het najaar ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Gemeenteraad.

Principes

Het stadsbestuur ziet naast de tien doelstellingen enkele cruciale principes, die als een rode draad in alle beleidsdomeinen terug te vinden zijn:

1. Stad voor iedereen

Leuven is een inclusieve stad, met kansen en aandacht voor iedereen, waar het bestuur solidariteit en zorgzaamheid verankert in de beleidsdomeinen. Ongeacht afkomst, thuissituatie, geaardheid, gender, leeftijd, gezondheidssituatie..., in Leuven ben je welkom. We willen dat iedereen zich deel voelt van de stad en mee kan. **We omarmen diversiteit in de brede zin** en hebben aandacht voor de verschillen. Zo zorgen we voor en stimuleren we een divers aanbod en zoeken antwoorden op een sociaal rechtvaardige manier voor alle Leuvenaars bijvoorbeeld op vlak van zorg, wonen, cultuur, vrije tijd, mobiliteit, sport, onderwijs, veiligheid... We staan daarbij voor een evenwichtige spreiding over de verschillende deelgemeenten van Leuven.

2. Besturen voor de volgende generaties

Wat we vandaag beslissen, bepaalt het leven van onze kinderen en kleinkinderen. De uitdagingen waar de stad voor staat, lossen we niet op in één legislatuur. We vinden het belangrijk om in elk beleidsdomein de gevolgen op lange termijn voor ogen te houden en de kansen van toekomstige generaties niet te hypothekeren. Daarom willen we **volop inzetten op een duurzaam beleid, zodat onze stad ook leefbaar blijft voor onze kinderen en kleinkinderen**. Dat betekent niet alleen werken aan klimaatneutraliteit en ecologische voetafdruk, maar ook aan gezonde financiën, behoud van openbare ruimte, stabiele huisvestingsmarkt, een krachtig sociaal beleid en een leefbare mobiliteit.

We creëren welvaart door te investeren in duurzame jobs, door ruimte te geven aan ondernemen en de bereikbaarheid van de handel en het economische weefsel te garanderen.

We kijken verder dan onze eigen stad, en kunnen ook een verschil maken in de wereld. Leuven wil ook vernieuwende antwoorden bieden op internationale uitdagingen en de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG) bereiken.

3. Samen stad maken

Via samenwerking tussen overheid, inwoners, organisaties, kennisinstellingen en ondernemers kunnen we de grote uitdagingen aanpakken waar onze groeiende stad voor staat, op vlak van betaalbaar wonen, leefbare en duurzame mobiliteit, klimaatneutraliteit, armoedebestrijding, samenleven van gemeenschappen... Het stadsbestuur is niet enkel regelgever en dienstverlener, maar vooral ook partner van de verschillende actoren in onze stad.

We geven vertrouwen aan wie initiatieven neemt, zetten in op participatie en bundelen de krachten op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau. Daarbij gaan we op zoek naar nieuwe samenwerkingsmodellen. Met het oog op het algemeen belang, vertrekken we steeds vanuit een krachtige overheid en een duidelijk beleidskader. Samenwerken betekent dus geenszins dat we aan de vrije markt overlaten wat de rol van de overheid moet zijn. We bevorderen burgerschap en werken drempels weg zodat participatie niet het recht van de sterkste inwoners is.

Dit betekent ook een samengaan van een sterk bestuur met een sterke stadsorganisatie, met medewerkers die flexibel en constructief samenwerken met elkaar, en in de vele krachtige netwerken in de stad.

4. Blijven vernieuwen

We houden niet vast aan gekende oplossingen maar **blijven onderzoeken, via dataverzameling en -monitoring, proefprojecten en studie van *good practices*, hoe we de levenskwaliteit van de Leuvenaars kunnen verbeteren**, hun dagelijkse bekommernissen kunnen beantwoorden en de stad toekomstbestendig kunnen maken. Data zullen het beleid sturen en daarnaast kan ook het openstellen van data (met respect voor de privacy) een meerwaarde zijn.

Een slimme stad is meer dan technologie alleen maar technologie biedt daarbij wel kansen, bijvoorbeeld in functie van mobiliteit, veiligheid, netheid, energieverbruik, participatie, zorg en welzijn... Vernieuwing en technologie zijn geen doel op zich, maar een middel voor beleidsrealisatie en zijn in lijn met de 5 principes van het stedelijk beleid.

5. Verbindend en versterkend

Sociaal contact bevordert wederzijds begrip, vertrouwensvolle relaties, het welbevinden en versterkt mensen. Lokale wortels geven globale vleugels. Sociaal contact verhoogt ook de levenskwaliteit en veiligheid van de stad en van buurten.

Daarom stimuleren, ondersteunen en zorgen we ook zelf voor tal van mogelijkheden waar mensen elkaar kunnen leren kennen: in het verenigingsleven, jeugdwerk, het publiek domein, cultuur, onderwijs, buurtinitiatieven, sport...

We willen een stad zijn waar, dankzij sociaal contact en vertrouwen, inwoners kansen krijgen om talenten te ontplooiën en samen dingen uit te proberen.

Programma's

1. Verbonden, betrokken en participatieve stad
2. Betaalbaar wonen
3. Bereikbare, toegankelijke en verkeersveilige stad
4. Veilige en aantrekkelijke stad met aangename woonwijken
5. Inclusieve en zorgzame stad
6. Duurzame, klimaatbestendige en circulaire stad
7. Bedrijvige stad, met jobs voor iedereen en broedplaats van talent
8. Gezonde en sportieve stad
9. Bruisende stad met voor elk wat wils
10. Vernieuwende en performante stad die samenwerkt

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

De 10 programma's hebben we afgetoetst aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (sustainable development goals of SDG's) van de Verenigde Naties. We engageren ons om die mee te helpen verwezenlijken. Per programma wordt aan de hand van onderstaande iconen verwezen naar de SDG's.

	Beëindig armoede overal en in al haar vormen		Verminderen van ongelijkheid binnen en tussen landen
	Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw		Inclusieve, veilige, veerkrachtige en duurzame steden en gemeenschappen
	Goede gezondheid en welzijn voor alle leeftijden		Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen
	Inclusief, gelijkwaardig, kwalitatief onderwijs en kansen voor levenslang leren voor iedereen		Dringende maatregelen nemen om de klimaatverandering en de gevolgen ervan te bestrijden
	Gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes		Bescherming en duurzaam gebruik van oceanen, zeeën en mariene hulpbronnen
	Toegang tot water en sanitair voor iedereen en duurzaam watergebruik		Bescherming, herstel en duurzaam gebruik van ecosystemen op het land
	Betaalbare en duurzame energie		Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten
	Langdurige, inclusieve en duurzame economische groei, volledige tewerkstelling en waardig werk voor iedereen		Partnerschap om doelstellingen te bereiken
	Veerkrachtige/robuuste infrastructuur, inclusieve en duurzame industrialisering en innovatie		

PROGRAMMA 1: VERBONDEN, BETROKKEN EN PARTICIPATIEVE STAD

In een verbonden en participatieve stad waar mensen elkaar kennen, voelen inwoners zich veilig, op hun gemak en gelukkig. We stimuleren iedereen die in Leuven woont om elkaar te ontmoeten en samen onze stad nog beter te maken. Op deze manier willen we ook eenzaamheid voorkomen.

We versterken de sociale samenhang in Leuven door wederzijdse kennis, openheid en respect tussen mensen te bevorderen, door deelname aan het gemeenschapsleven te stimuleren, door ontmoeting en samenwerking tussen personen met diverse achtergronden te faciliteren. Het rijke middenveld in Leuven speelt daar een rol in en zien we als partner.

Om samen stad te maken is het essentieel dat Leuvenaars zich deel voelen van de stad en van daaruit mee kunnen vormgeven aan het beleid. Die betrokkenheid willen we actief stimuleren en goed organiseren, steeds uitgaand van het algemeen belang.

Actieprogramma 1.1 We stimuleren ontmoeting via (ondersteuning werking en activiteiten van) buurten, vrijwilligerswerkingen, middenveld, gemeenschappen, en andere vormen van gezamenlijk maatschappelijk engagement.

1. De stad reikt zelf kaders en concepten aan om ontmoeting te stimuleren tussen diverse groepen, gemeenschappen, organisaties en verenigingen. Dit kan gaan om laagdrempelige ontmoetingsmomenten zoals bijvoorbeeld speelstraten of om gerichte ontmoetingsmomenten rond bepaalde thema's zoals bijvoorbeeld opruimacties. We spelen daarbij in op nieuwe noden en evoluties.
2. Leuven beschouwt het rijke middenveld dat aanwezig is in de stad als een partner om ontmoeting te stimuleren. We ondersteunen en waarderen de talrijke middenveldorganisaties.
3. We versterken bestaande en goedwerkende initiatieven voor buurten zoals Kom op voor je Wijk, buurtfeesten, Buurtcultuur, Dag van de Buren, kunstzinnige wijkprojecten... We streven ernaar alle buurten actief te bereiken, te informeren over het bestaande aanbod en samen te zoeken naar zinvolle verbindende initiatieven.
4. De stad blijft de werking en activiteiten die vanuit verschillende groepen en gemeenschappen zelf komen, ondersteunen. Voldoende kwalitatief materiaal is daarbij essentieel.

5. We bieden een duidelijk overzicht van deze ondersteuningsmogelijkheden die als doel hebben om ontmoeting te stimuleren en we voeren een heldere en eenvoudige communicatie.
6. We vereenvoudigen de reglementen en aanvraagprocedures zodat zoveel mogelijk mensen, verenigingen en organisaties er gebruik van kunnen maken. Ook met een laagdrempelig aanspreekpunt bieden we ondersteuning bij de organisatie van activiteiten.
7. We werken met een open en flexibele houding, over diensten heen, samen om adequaat in te spelen op de vragen naar ondersteuning.
8. De stad wil ook een belangrijke rol spelen bij ontmoeting en kennisdeling tussen groepen, organisaties en netwerken met als doel afstemming van initiatieven en uitwisseling van goede praktijkvoorbeelden mogelijk te maken. Een permanent online platform kan hierbij ondersteunend zijn. Ook het delen van inspirerende voorbeelden via de bestaande kanalen van de stad kan inwoners aanmoedigen initiatief te nemen.
9. Ook online ontmoeten kan verbindend werken en een krachtig middel tegen eenzaamheid zijn. De stad ondersteunt ook digitale ontmoetingsvormen en tracht on- en offline ontmoetingen elkaar te laten versterken.
10. We stimuleren en faciliteren ontmoeting tussen alle Leuvenaars en maken ook ruimte voor niet vanzelfsprekende ontmoetingsmomenten die waardevol kunnen zijn als dialoog. We zijn een stad met alle soorten gezindten, overtuigingen en culturen en stimuleren zoveel mogelijk dialoog, ontmoeting, uitwisseling en wederzijds respect. Dit doen we door actief diverse (doel)groepen te betrekken bij activiteiten en de toegankelijkheid van deze activiteiten te faciliteren. Daarnaast ondersteunen we initiatiefnemers in het bereiken van andere doelgroepen.
11. Voor het gehele aanbod van de stad hanteren we een checklist om doelgericht na te gaan of het aanbod toegankelijk is voor iedereen. De checklist maken we op in samenwerking met betrokkenen en adviesorganen.
12. Om iedereen te bereiken werkt de stad indien nodig met brugfiguren, gaande van buurtwerkers tot buurtbewoners of tolken.
13. We stimuleren de organisatie van een jaarlijkse 'International Day' i.s.m. het International House Leuven. Ook voor scholen kan er een dergelijke dag uitgewerkt worden.

Actieprogramma 1.2 We zorgen voor kwalitatieve ontmoetingsplaatsen (binnen- en buitenruimte) in alle deelgemeenten.
--

We streven ernaar dat iedere inwoner het ganse jaar door eenvoudig anderen kan ontmoeten en zorgen voor een goede spreiding van laagdrempelige en kwalitatieve ontmoetingsplaatsen, zowel binnen als buiten.

14. De bestaande laagdrempelige ontmoetingsplaatsen, zoals lokale dienstencentra en buurtcentra, dienen vaak als eerste ankerpunt binnen de buurt en bouwen we verder uit. (zie ook programma 5)
15. We zetten in op het International House Leuven als plaats van onthaal, ondersteuning, netwerking en gemeenschapsvorming voor buitenlandse nieuwkomers in Leuven. (zie ook programma 7)
16. Door actieve detectie en wijkanalyses zoeken we naar opportuniteiten voor nieuwe en bestaande ontmoetingsplekken zodat mensen mekaar makkelijk en comfortabel kunnen ontmoeten. We brengen hiervoor de specifieke noden van iedere buurt in kaart door in gesprek te gaan met alle partners van de buurt.
17. De stad vormt de motor in lokale buurtnetwerken voor de ontwikkeling van projecten en infrastructurele ingrepen, die voortvloeien uit de noden en opportuniteitenanalyse. Het kan gaan over het inrichten van fysieke plaatsen, al dan niet tijdelijk, of over digitale plaatsen waar burens en gebruikers mekaar online kunnen ontmoeten. We breiden het Kom op voor je Wijk-project (onder andere het deelproject 'Experimenteer') uit om snel en flexibel in te kunnen spelen op vragen en noden van bewoners.
18. We zetten de openbare ruimte in als kwalitatieve en toegankelijke ontmoetingsruimte onder andere met straatmeubilair, speelruimte, laagdrempelige sportinfrastructuur, publieke eetplaatsen... Bij de heraanleg of ontwikkeling van openbare ruimte houden we een 'third-space'-toets. Dit houdt in dat we beoordelen of de publieke ruimte erin slaagt om naast onze privéruimte ('first space') en onze werkomgeving ('second space') een volwaardig deel uit te maken van ons dagelijks leven. (zie ook programma 4)
19. We zoeken naar nieuwe opportuniteiten op het vlak van ruimte door onder meer organisaties te stimuleren om ruimte te delen, samen met buurtbewoners nieuwe ruimte te creëren, leegstaande ruimte te activeren... Om maximaal in te zetten op gedeeld ruimtegebruik en tijdelijke invulling van leegstaande ruimtes ontwikkelt de stad een breed kader van (indien nodig) snel inzetbare ondersteuningsvormen: van inhoudelijke ondersteuning, juridische omkadering, logistieke (onder andere in verband met toegangsbeheer) en financiële ondersteuning.
20. We bekijken of we bijkomende overdekte publieke ruimte kunnen creëren, en onderzoeken daarvoor de mogelijkheden van onder andere de Leuvense YOUtop, tijdelijke buurtbars, verhoogde toegankelijkheid van bestaande infrastructuur...
21. Ook de beschikbare ruimte in kaart brengen, bijvoorbeeld via een ruimtedeelplatform, kan een antwoord bieden op de vele vragen naar ontmoetingsruimten.

Actieprogramma 1.3 Samen stad maken: We betrekken inwoners en stakeholders bij het beleid en moedigen aan om zich samen met anderen te engageren voor de stad.

We zorgen ervoor dat alle Leuvenaars, ook kwetsbare doelgroepen, betrokken worden in de verschillende vormen van participatie- en co-creatie waarbij stad en burger samen beleid maken.

22. De stad ontwikkelt een uitgebreid en duidelijk omschreven kader voor beleidsparticipatie van diverse stakeholders; van informeren en open dialoog tot doorgedreven co-creatie. De stad wil hen betrekken bij diverse thema's, op meerdere fases van beleidsvoering, op maat van de diverse stakeholders. De beleidsparticipatie kan buurtgericht tot stadsbreed zijn, van korte tot lange termijn.
23. De stad Leuven engageert zich om via diverse samenwerkingen en nieuwe methodieken zoveel mogelijk belanghebbenden te activeren en betrekken. Niet enkel overlegmethodieken zijn geschikt om mensen te betrekken bij het beleid. We werken methodieken op maat uit, ook voor mensen voor wie het minder evident of nieuw is om deel te nemen aan participatieprocessen. We houden rekening met de eigenheid van verschillende doelgroepen.
24. We blijven organisaties die aan participatie van doelgroepen werken, ondersteunen. (zie ook programma 5)
25. We onderzoeken nieuwe methodieken voor deliberatieve participatie zoals een kerngroep van burgers samenstellen via loting.
26. Naast wijkgerichte initiatieven rolt de stad ook stadsbrede participatie-initiatieven uit, zoals een participatieve begroting waarbij Leuvenaars thema's en uitdagingen kunnen formuleren en budgetten kunnen toewijzen.
27. Aan elk participatietraject gaat een grondige stakeholdersanalyse vooraf die in kaart brengt welke doelgroepen, (middenveld)organisaties... betrokken zijn en impact voelen van beleidskeuzes.
28. Transparantie over de doelstellingen en het traject, communicatie en infoverstreking, terugkoppeling en maatwerk zijn aanwezig in elk participatietraject.
29. Brugfiguren zoals wijkmanagers, buurtwerkers, opbouwwerkers, wijkagenten, en andere sleutelfiguren staan in nauw contact met inwoners en buurten en krijgen zo ook bottom-up signalen over bepaalde buurten. Met die informatie gaan we actief aan de slag. We bouwen daarnaast ons netwerk van ambassadeurs verder uit en ondersteunen hen waar nodig. We zien de buurt of wijk als belangrijke plek voor participatie: een referentiepunt, een opstap naar ander engagement, een leerplek en een 'broedplaats' (waarbij kleinschalige co-creatieve ervaringen de basis vormen voor verder engagement en initiatief).
30. De stad ontwikkelt een kader voor de zogenaamde 'commons': materieel of immaterieel goed dat door de stad wordt bestemd als common, waardoor het beheerd kan worden in een vorm die de gemeenschapsfunctie garandeert en ervoor zorgt dat het beheer niet leidt tot privatisering of commercialisering.

31. De stad ontwikkelt een kader voor de betrokkenheid van burgerbewegingen en -initiatieven zodat zij voldoende mogelijkheden krijgen om impact te hebben op het beleid en de samenleving.
32. In overleg met de verschillende adviesraden bekijken we hoe zij een platform en motor kunnen zijn voor bredere participatie.
33. We zetten in op het partnerschap met het middenveld om brede participatie aan te moedigen.
34. Onafhankelijke adviesorganen waar burgers en middenveldorganisaties op structurele basis samenkomen en advies verlenen, blijven zeker zinvol. Belangrijk is een actieve dialoog tussen adviesraden en gemeenteraadscommissies.
Natuurlijk hebben adviesorganen ook een initiatiefrecht en mogen ze vanuit hun thema of doelgroep advies geven over verschillende beleidsdomeinen heen.
Dit vraagt in de eerste plaats een activering en gedeeltelijke heruitvinding van bestaande adviesraden. Belangrijk lijkt een onderlinge uitwisseling van de aanpak tussen de raden zelf. Deze raden zijn zeer verschillend wegens de diverse domeinen of doelgroepen die ze vertegenwoordigen maar hun doelstelling en mandaat moet gelijk zijn. (zie ook programma 5)
35. Vrijwilligerswerk op buurt- en stadniveau moedigen we aan. Dit engagement is waardevol voor de stad. We versterken het vrijwilligersplatform in samenwerking met georganiseerd vrijwilligerswerk waar vrijwilligers en organisaties aan elkaar gekoppeld worden. (zie ook programma 5)
36. De stad is niet enkel organisator of facilitator van participatietrajecten maar is ook zelf stakeholder. Soms participeert de stad op die manier aan initiatieven van onderuit. De stad geeft ruimte, erkenning en ondersteuning waar nodig. We doen dit op maat door een gepaste rol aan te nemen. Dit kan variëren van regulator tot stimulator of louter facilitator.
37. Het stadsbestuur en de administratie komen op regelmatige basis in iedere wijk. Op dat moment is er een uitwisseling over noden en behoeften en zoeken alle actoren in de wijk naar mogelijke oplossingen. Deze oplossingen zijn op maat van de wijk, vragen engagement van verschillende partners en worden waar nodig gesteund (logistiek, financieel) door de stad.
38. We breiden het concept van de buurToog uit om stadsbestuur, diensten en buurtbewoners met elkaar in gesprek te laten gaan.
39. Burgers kunnen ook makkelijk verantwoordelijkheid nemen om zelf initiatieven te nemen met ondersteuning vanuit de stad. We bouwen hier verder op bestaande programma's zoals het curatorenprogramma van 30CC, de talloze projecten binnen 'Kom Op voor je Wijk'... Ook de 'oproepen voor de invulling van onderbenutte ruimte' bieden kansen aan inwoners(groepen) om de stad mee vorm te geven.
40. Samen met inwoners de stad maken, vormgeven, projecten opzetten... is iets wat iedere directie, afdeling en dienst opneemt. Participatie organiseren en begeleiden is een vak apart, daarom zorgt de stad voor voldoende begeleiding in participatieve processen. De stadsdiensten worden ondersteund en begeleid, met een kader, handvaten, tools en methodieken.

Actieprogramma 1.4 Mondiaal engagement

41. We informeren en sensibiliseren de Leuvenaars over een wereldwijde duurzame ontwikkeling en ondersteunen hen in hun engagement.
42. We versterken bestaande stedelijke banden met een component ontwikkelingssamenwerking. Mondiaal beleid betrekken we bij internationale initiatieven van andere diensten, bijvoorbeeld. zustersteden (Cristian RO, Krakau PO, Louvain-la-Neuve B, Lüdenscheid DE, Rennes FR, 's-Hertogenbosch NL), Leuven-China, Leuven-India (India House Leuven, New Delhi, Gwalior).
43. We blijven 11.11.11, de koepel van de Vlaamse Noord-Zuidbeweging, ondersteunen in de strijd tegen onrecht en voor duurzame verandering.
44. LENNZ (Leuvens Netwerk Noord-Zuid) staat voor brede participatie en wil ruimte voor nieuwe ideeën creëren. We versterken LENNZ om extra mensen bij het mondiaal beleid te betrekken en de kennis, houding en het engagement van de Leuvenaars te vergroten. We zorgen voor een verdere verbreding van het netwerk (met niet-klassieke mondiale actoren), voor een sterkere verbinding van het netwerk (ook met andere Leuvense netwerken) en voor een verdieping van het netwerk (meer specialisatie voor complexe onderwerpen).
45. De door het stadsbestuur erkende Deredewereldraad (“adviesraad van de stad Leuven voor ontwikkelingssamenwerking, Derde Wereldproblematiek en Noord-Zuidbeleid”) vervangen we door een nieuwe, op te starten deelwerking binnen het netwerk LENNZ. Deze deelwerking moet constructief-kritisch advies kunnen geven over het mondiaal beleid van de stad Leuven (op eigen initiatief en/of op vraag van het Leuvens stadsbestuur), daarbij streven naar een brede, diverse betrokkenheid, en ook nieuwe vormen van inspraak en participatie kunnen initiëren.
46. We blijven de werking van LENNZ ondersteunen. We onderzoeken of andere partners substantiële financiële bijdragen willen leveren aan het LENNZ om een fonds op te richten voor nieuwe, pilootinitiatieven in de schoot van het netwerk.
47. We blijven het Afrika Filmfestival ondersteunen en mee het Wereldfeest organiseren. We blijven ook de acties van andere verenigingen en samenwerkingsverbanden die in de stad Leuven aan mondiale educatie doen, ondersteunen. We blijven ons scharen achter de campagnes en acties zoals 11.11.11, FairTradeGemeente, Vredesgemeente/Mayors for Peace en YOUCA Action Day.
48. We werken actief aan de Rechten van de Mens en van het Kind en dragen dat uit door jaarlijks een Leuvense mensenrechtenweek te organiseren.
49. We geven het mondiaal engagement en wereldburgerschap een gezicht in Leuven. Daarom brengen we verschillende spelers samen en gaan we op zoek naar een ontmoetingsplek voor verschillende actoren (zoals Vredesbeweging, ngo's, vierde pijlers, educatieve spelers) om het actief wereldburgerschap van de Leuvenaars te versterken.
50. We werken verder aan wereldburgerschapeducatie en evalueren de huidige projecttoelagen.

51. 60 jaar onafhankelijkheid van Congo grijpen we aan om stil te staan bij het koloniaal verleden van ons land en wat dit voor Leuven betekende. Sporen van kolonisatie en heel diverse getuigenissen willen we inventariseren, samen met betrokken gemeenschappen. We organiseren een dialoog met en ondersteunen initiatieven van diverse organisaties die werken aan dekolonisatie. We bekijken kolonisatie ook vanuit een actueel perspectief.

52. We zijn een actieve vredesstad. We voeren een actief beleid van vrede en geweldloosheid. Vrede moet zichtbaar en voelbaar zijn in de publieke ruimte (bijvoorbeeld via vredesconcerten, de vredesbeiaard, een huis van de vrede...). We hernieuwen het lidmaatschap 'Mayors for Peace' en spelen hierin een voortrekkersrol. We nemen ook het voortouw in steden tegen kernwapens.

PROGRAMMA 2: BETAALBAAR WONEN

De stad Leuven voert een ambitieus woonbeleid dat duurzaam, betaalbaar en kwaliteitsvol wonen voor iedereen garandeert met het grondrecht op wonen als uitgangspunt. Iedereen moet in Leuven kunnen (blijven) wonen: jongeren, gezinnen, alleenwoners, senioren, mensen met een beperkt inkomen en mensen met specifieke noden... Daarom stimuleren we een voldoende groot aanbod van kwalitatieve woningen, met bijzondere aandacht voor betaalbaarheid, duurzaamheid en diversiteit aan woningtypes, waaronder ook toegankelijke woningen, in de verschillende woonkernen.

Algemeen:

1. We maken werk van een woonbeleidsplan op basis van de omgevingsanalyse met bijzondere aandacht voor betaalbaar wonen.
2. We zetten in op woonbegeleiding en een ruim begeleidingsaanbod voor zowel huurders als eigenaars als verhuurders.
3. We werken samen met alle betrokken partners via het lokaal woonoverleg. We onderzoeken de mogelijkheden rond intergemeentelijke samenwerking.
4. We hervormen de interne organisatie van de verschillende stadsdiensten en het Autonoom Gemeentebedrijf Stadsontwikkeling Leuven (AGSL) om een gecoördineerd en kwaliteitsvol woonbeleid te voeren.
5. De stad werkt het woonbeleid uit in dialoog met Leuvenaars, experts, en vrijwilligers.

Actieprogramma 2.1 We investeren in sociale huisvesting.

6. We halen tegen 2025 het bindend sociaal objectief (BSO) (8,5 procent sociale woningen ten overstaan van het totale woningbestand) van bijkomend te realiseren sociale huurwoningen, zonder de kwaliteit van het bestaande aanbod uit het oog te verliezen. Het BSO bereiken zien we niet als einddoel. Ook nadien zetten we in op een uitbreiding van het aantal sociale huurwoningen.
7. We zetten verschillende instrumenten in om een hoger aandeel kwalitatieve sociale huurwoningen te realiseren en het BSO te halen:
 - Eigen stadsgronden inzetten;
 - Juiste ruimtelijke voorwaarden creëren via opmaak RUP's (ruimtelijke uitvoeringsplannen);
 - Stimulansen inbouwen in bouwverordening;
 - Met ontwikkelaars onderhandelen;

- Op zoek gaan naar een juridisch instrument om binnen privéprojecten een substantieel aandeel sociale woningen af te dwingen.
8. We werken binnen het woonbeleidsplan een specifieke visie voor sociaal wonen uit, met aandacht voor verschillende aspecten (aantal, ligging, sociale mix, aandeel aangepaste en toegankelijke woningen...). Die visie zal bij toekomstige sociale woonprojecten dienen als toetsingskader voor de lokale woontoets binnen het procedurebesluit.
 9. Een voldoende groot aanbod van sociale woningen realiseren doen we in nauw en constructief partnerschap met de sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's) en de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW). We ondersteunen de SHM's verder.
 10. We stimuleren en ondersteunen SMH's om verantwoordelijkheid op te nemen rond duurzaamheid, mobiliteit, erfgoed, (architectuur)kwaliteit van hun patrimonium en gemeenschappelijke (ontmoetings-)ruimten...
 11. We investeren in een goed relatiebeheer met deze partners. We voorzien daarvoor één aanspreekpunt binnen de stadsadministratie en zorgen voor afstemming met de stadsvertegenwoordigers binnen de bestuursorganen van de SHM's.
 12. We versterken het permanent overleg tussen de sociale huisvestingsmaatschappijen, welzijnsactoren en bewoners om de noden beter op mekaar af te stemmen, zowel op beleids- als projectniveau. Er is ook structureel overleg met de Adviesraad Toegankelijkheid of andere organisaties voor mensen met een beperking. We registreren de aanvragen centraal zodat we beter zicht krijgen op de reële nood aan sociale woningen. Een overkoepelende arbitrage rond problemen met huurwaarborg, huurachterstal... organiseren is aangewezen.
 13. We zetten in op structurele bewonersparticipatie.
 14. De stad Leuven stelt in samenspraak met de SHM's een energieplan voor de sociale woningen op, rekening houdend met de Roadmap 2025/2035/2050. De stad Leuven ondersteunt de SHM's in hun pleidooi bij de Vlaamse overheid om middelen voor energierenovaties te bekomen.
 15. We streven naar een mix van woningen voor verschillende doelgroepen.
 16. We evalueren de huidige toewijzingsreglementen in functie van de lokale binding en van de doelgroepen en sturen bij indien nodig. We bekijken of een toewijzingsbeleid voor personen met een beperking ook mogelijk is en wat nu de concrete noden zijn van de doelgroep.
 17. We gaan het gesprek met de buurgemeenten aan om te komen tot bovenlokale afstemming op vlak van sociale huisvesting.
 18. We evalueren het bestaande systeem van tijdelijke invulling van sociale woningen die leegstaan in afwachting van renovatie of sloop en onderzoeken of er andere mogelijkheden zijn van tijdelijk gebruik.

19. We wensen het aanbod woningen van het Sociaal VerhuurKantoor (SVK) gevoelig uit te breiden en ondersteunen het SVK om dat te bereiken. We behouden de huursubsidie aan het SVK zodat het bijkomende woningen in het aanbod kan opnemen.
20. Nieuwe woningen in het SVK-aanbod moeten voldoen aan de regelgeving. We voeren bij elke nieuwe inhuurname een woningkwaliteitsonderzoek uit met als doel een conformiteitsattest uit te reiken.
21. We sensibiliseren en informeren private eigenaars over verhuren via een SVK. We onderzoeken hoe we verhuur via een SVK zo attractief mogelijk kunnen maken en bekijken of we de renovatiehuurovereenkomst daarvoor meer dienen te promoten.
22. We onderzoeken op welke manier we private ontwikkelaars kunnen motiveren en ondersteunen om te investeren in SVK-woningen.
23. We maken gebruik van het sociaal beheersrecht om geinventariseerde woningen (inventaris ongeschikte en onbewoonbare woningen of register leegstand) eventueel zelf in beheer te nemen om te verhuren via het SVK. We onderzoeken de mogelijkheden om leegstaande woningen tijdelijk te laten bewonen, door bijvoorbeeld vrijstelling van leegstandsbelasting te voorzien bij verhuur aan bepaalde doelgroepen mits woonkwaliteit en brandveiligheid in orde zijn. We onderzoeken of er andere manieren (schenkingen, erfenissen, fondsenwervingen...) zijn om vastgoed te bekomen.
24. We blijven inzetten op woonbegeleiding van sociale huurders met een specifieke problematiek (stapelwoede, hygiëne-problematiek of samenlevingsproblemen...) en hanteren een integrale aanpak, waarbij één persoon het aanspreekpunt is. We werken verder samen met de SHM's en het buurtwerk rond laagdrempelige dienstverlening in de aandachtbuurten (permanenties, buurtoverleg, afval...).
25. De stad Leuven voorziet voldoende sociale huurwoningen voor mensen met een nood aan zorgwonen. We onderzoeken of een toewijzingsbeleid op basis van hun concrete noden mogelijk is.

Actieprogramma 2.2 We bieden structurele oplossingen voor kwetsbare groepen.

Dit actieprogramma focust op de huisvesting bij kwetsbare groepen. In programma 5 staan de acties rond andere thema's.

26. We brengen het aantal dak- en thuislozen in kaart naar ETHOS-typologie en profiel (leeftijd, geslacht, gezondheidsprofiel, hulpverleningsverleden, intergemeentelijke mobiliteit...) en zorgen voor een continue monitoring van deze doelgroep.
27. We hebben een lokale strategie dak- en thuisloosheid die is afgestemd met het bovenlokale niveau en die ervoor zorgt dat geen enkele Leuenaar genoodzaakt is om tegen zijn wil op straat te moeten overnachten. Daarom is er in Leuven:

28. Opvolging van dak- en thuislozen op straat door een 'outreaching' werking (Outreaching werken vertrekt vanuit een participatieve basishouding en richt zich op personen in maatschappelijk kwetsbare situaties, die niet of ontoereikend bereikt worden door het huidige dienst-, hulp- en zorgverleningsaanbod.)
 29. Voldoende aanbod winteropvang en permanente nachtopvang voor daklozen (kwalitatieve huisvesting, kwalitatieve begeleiding, scherper in kaart krijgen van het aantal weigeringen, systeem van delen persoonsgegevens tussen de stad en het OCMW en partners);
 30. Voldoende aanbod crisisopvang, noodkamers, onmiddellijke opvang daders of slachtoffers intrafamiliaal geweld (kwalitatieve huisvesting, kwalitatieve begeleiding, systeem van delen persoonsgegevens tussen de stad en het OCMW en partners);
 31. Een goede samenwerking tussen de stad, het OCMW, CAW en welzijnsactoren om het huidige aanbod efficiënt in te zetten.
32. We hebben een lokale strategie dak- en thuisloosheid die is afgestemd met het bovenlokale niveau en die ervoor zorgt dat geen enkele Leuenaar genoodzaakt is om langer dan nodig in opvang te moeten verblijven. Daarom is er in Leuven:
33. Een kwalitatieve onthaalwerking van het OCMW dat door de nodige afspraken met partners, andere lokale besturen en bovenlokale initiatieven snel huisvesting vindt waardoor mensen in opvang snel kunnen uitstromen en het aanbod niet dicht slibt;
 34. Een Housing First-aanpak waarbij een multidisciplinair team intense begeleiding voorziet voor mensen die langdurig dakloos zijn of meerdere periodes van dakloosheid gekend hebben en kampen met een verslaving of psychiatrische problematiek. We gaan op zoek naar locaties voor een Housing First-aanbod;
 35. Een voldoende kwalitatief aanbod aan doorgangswoningen (in beheer van de stad of het OCMW, renovatie, aankoop, door bovenlokale afspraken in een netwerk van doorgangswoningen...);
 36. Een aanbod begeleid wonen voor jongvolwassenen die de instellingen van jongerenwelzijn en Fedasil verlaten en als gevolg van de overgangssituatie naar volwassenheid dreigen thuisloos te worden;
 37. Een goede samenwerking tussen de stad, het OCMW, CAW, instellingen jongerenwelzijn, Fedasil en welzijnsinitiatieven om het huidige aanbod efficiënt in te zetten.
38. We hebben een lokale strategie dak- en thuisloosheid die is afgestemd met het bovenlokale niveau en die ervoor zorgt dat geen enkele Leuenaar genoodzaakt is om langer dan nodig in doorgangsiniciatieven te moeten verblijven. Daarom is er in Leuven:

39. Een woonbeleid dat structurele oplossingen biedt voor de meest precare doelgroepen (aanbod aan betaalbare woningen). Daarvoor hebben we bij de opmaak van het woonbeleidsplan bijzondere aandacht;
40. Een goede begeleiding van de bewoners naar duurzame woonoplossingen op de privémarkt of de sociale huisvestingsmarkt;
41. We werken samen met het CAW (Woonanker) en OCMW om woonbegeleiding te voorzien.
42. We hebben een woonbeleid dat ervoor zorgt dat geen enkele Leuvenaar uit huis gezet wordt omwille van begeleidings- en huisvestingsmoeilijkheden:
43. Er is huur- en woonbegeleiding voor kwetsbare doelgroepen en mensen met een instabiele woonsituatie. Problematische woonsituaties waarbij kinderen betrokken zijn, pakken we prioritair aan. Binnen de huur- en woonbegeleiding is ook aandacht voor energie-armoede;
44. We wensen samen te werken met het vredegerecht rond preventie van uithuiszettingen en rond een uniforme aanpak tussen de drie gerechtelijke kantons die bedrijvig zijn in het arrondissement Leuven;
45. Het OCMW heeft contact met elke Leuvenaar waartegen een gerechtelijke procedure uithuiszetting loopt voordat de uithuiszetting wordt uitgevoerd en zet in op een aanklappende aanpak voor hulpweigerars;
46. Er is een lokaal contactpunt voor eigenaars die kampen met huurachterstand of die vrezen voor een uithuiszetting. Eigenaars kunnen deze dienst contacteren vóór een gerechtelijke uithuiszetting wordt gestart. Aan dit lokaal contactpunt is een snelle-responsteam verbonden dat bemiddelt tussen eigenaar en bewoner, en dat woon- of huurbegeleiding kan opstarten.
47. De stad organiseert minstens tweemaal per jaar dialogmomenten over woonbeleid voor precare doelgroepen in Leuven met alle betrokken actoren (zowel de huisvestings-, zorg en preventie- als welzijnsactoren en vrijwilligers die zich inzetten voor precare doelgroepen). Indien nodig organiseren we ook een bovenlokaal overleg.

Actieprogramma 2.3 We stimuleren een voldoende groot aanbod van kwalitatieve huurwoningen. (inclusief wooncontrole)
--

48. We wensen de grondpositie van de stad op de private huurmarkt te versterken en werken aan een voldoende groot aanbod van stedelijke huurwoningen en starterswoningen. Die woningen voldoen aan alle regelgeving en hebben op die manier ook een voorbeeldfunctie.

49. We onderzoeken welke instrumenten we kunnen inzetten om het aanbod op de private huurmarkt te vergroten (stimuleren publiek-private projecten, uitbouwen financieel model voor aantrekken privékapitaal, juiste ruimtelijke voorwaarden voorzien via opmaak RUP's...).
50. We stimuleren ontwikkelaars op de private markt om ook voldoende toegankelijke woningen te voorzien.
51. We voorzien voldoende woningcontroleurs zodat ook in de toekomst de stad de procedures in kader van de woningkwaliteitsbewaking autonoom kan voeren.
52. We wensen de administratieve ontvoogding te behouden. Binnen de woningkwaliteitsbewaking is er specifieke aandacht voor de strijd tegen huisjesmelkerij.
53. We zetten verder in op de stelselmatige preventieve controle van de studentenhuisvestingsmarkt via het kotlabelsysteem.
54. We behouden het kamerreglement met specifieke normen op vlak van brandveiligheid maar sturen bij waar nodig.
55. We monitoren de ontwikkelingen op vlak van studentenhuisvesting en sturen het gevoerde vergunningenbeleid bij indien nodig.
56. We blijven de kwaliteit op de private huurmarkt goed opvolgen (stedenbouwkundig aspect, woningkwaliteit, brandveiligheid, energiezuinigheid, binnenummering...).
57. Ook projecten waar een student inwoont bij een senior, waar studenten een handje toesteken in zorgcentra of waar studenten zich als vrijwilliger engageren, verdienen een stimulans.
58. We onderzoeken of de kamermarkt een kwalitatief woonaanbod biedt voor andere doelgroepen dan studenten, zeker nu het bij decreet mogelijk wordt om als huurder een Vlaamse huursubsidie te ontvangen voor een kamer. We proberen de kamermarkt onder controle te krijgen zowel op vlak van kwaliteit als van beheer. We onderzoeken wat de beste formules zijn om greep te krijgen op de kamermarkt.
59. We werken een actieve aanpak uit rond asbestverwijdering in (huur)woningen.
60. We sporen actief leegstand en verkrotting op en heffen een voldoende hoge progressieve belasting.
61. We evalueren en versterken de individuele huurpremie voor mensen die op de wachtlijst voor een sociale woning ingeschreven zijn en in tussentijd aangewezen zijn op de private huurmarkt. We breiden de premie uit naar groepen die er nu nog geen gebruik van kunnen maken. Deze premie mag slechts een tijdelijke oplossing zijn. De bedoeling is om dit af te bouwen in functie van het wegwerken van de wachtlijst.

62. Het bestaand aanbod van verschillende woninggebonden premies van de stad evalueren we, stemmen we beter op elkaar af en centraliseren we bij één aanspreekpunt binnen de stad. We wensen daarbij ook in te zetten op premies voor verhuurders en streven naar een optimale afstemming met premies van andere overheden en instanties, zoals de netbeheerder.
63. We voorzien in woonbegeleiding van huurders met een specifieke problematiek (stapelwoede, hygiëne-problematiek).
64. We richten een woonpunt op, ook voor de middeninkomens, waar inwoners terecht kunnen voor informatie en advies, bemiddeling, begeleiding en ontzorging. We werken daarvoor samen met verhuurders, de sector, de Huurdersbond, de provincie en andere instanties. Dit woonpunt:
- bemiddelt tussen de eigenaars-verhuurders en de huurders;
 - overtuigt eigenaars om te verhuren aan betaalbare prijzen en neemt in ruil daarvoor de administratie en andere lasten over;
 - informeert en begeleidt verhuurders over energetische renovaties, woonkwaliteit, verplichtingen...;
 - luistert naar de huurders en naar de verhuurders;
 - begeleidt verhuurders en promoot SVK;
 - motiveert verhuurders om hun woningen (indien mogelijk) modulair te maken, zodat deze woningen aangepast kunnen worden.
65. De stad wil discriminatie op de private huurmarkt tegengaan. Om het probleem in kaart te brengen, doen we een nulmeting. Op basis daarvan werkt de stad acties en campagnes, waaronder praktijktesten, uit.
66. We blijven preventief en indien nodig handhavend optreden tegen het onvergund opdelen van gezinswoningen, monitoren het gevoerde vergunningen- en handhavingsbeleid en sturen bij indien nodig.
67. We voorzien actieve controles op online platformen voor verhuur en boeking van privéaccommodaties voor korte termijn (bijvoorbeeld Airbnb) zodat ze voldoen aan alle geldende wetgevingen.
68. We ijveren bij de hogere overheden voor een bruikbaar juridisch kader met afstemming tussen de verschillende regelgevingen (Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, Vlaamse Wooncode...). We kaarten problemen rond fiscale maatregelen, het ontbreken van instrumenten om in te grijpen op huurprijzen, enz. aan.
69. We realiseren betaalbare woningen in een erfpachtformule op stadsgronden.

Actieprogramma 2.4 We voorzien een voldoende groot aanbod kwalitatieve koopwoningen (en onderzoeken daarbij de mogelijkheden van nieuwe woonvormen).

In het kader van duurzaamheid, sociaal beleid, betaalbaarheid en flexibiliteit zet de stad sterk in op kwalitatieve (sociale)huurwoningen. Toch is het eveneens nodig om ook actief beleid te voeren rond kwalitatieve koopwoningen. Onder meer het Vlaams (fiscale) beleid maakt dat een woning kopen vaak financieel interessant is en een bepaalde zekerheid (bijvoorbeeld tijdens het pensioen) biedt aan de Vlaming. Anderzijds zorgt de grote druk op de Leuvense vastgoedmarkt ervoor dat een woning aankopen slechts voor een steeds kleinere groep haalbaar wordt. Het uitdoven van het stelsel van de sociale koopwoningen versterkt dat gegeven.

Onder andere volgende thema's komen aan bod in het beleid rond koopwoningen:

- (Een participatieve zoektocht naar) nieuwe attractieve vormen en modellen van wonen
- De ondersteuning van noodkopers
- Het verwerven van grondposities
- De evaluatie (en bijsturing) van de bestaande initiatieven

70. In de eerste plaats is het essentieel om op zoek te gaan naar nieuwe vormen van (al dan niet grondgebonden) gezinswoningen. We gaan op zoek naar vormen en modellen die aan bovenstaande voorwaarden voldoen en die voldoende attractief zijn voor de (huidige en toekomstige) Leuvenaars. Om hier werk van te maken, ontwerpen we een sterk participatief traject, dat volgende vragen beantwoordt:

- Welke elementen maken dat een bepaald model van wonen aantrekkelijk is?
- Hoe ziet wonen in de toekomst eruit? (beeldvorming)
- Hoe kunnen we (experimenteel) aan de slag gaan om deze toekomstbeelden in praktijk om te zetten?
- Welke hefboomen heeft de stad om de gewenste praktijken te stimuleren?

71. 'Noodkopers' zijn mensen met een laag inkomen die noodgedwongen een weinig kwalitatieve woning kopen op de privémarkt, omdat ze geen sociale woning of betaalbare huurwoning vinden. De nieuwe eigenaars hebben vaak geen middelen om de woning te renoveren. We brengen de situatie van 'noodkopers' in kaart en op die basis werken we samen met betrokken partners een actieplan voor renovatiebegeleiding uit. De stad onderzoekt of er een systeem mogelijk is om in geval van noodkoop de grond te kopen, zodat de eigenaar van de woning met dit geld de renovatie kan bekostigen. Met een erfpachtcanon (een vergoeding voor het gebruik van de grond) kan de stad deze gelden op termijn terug innen. We onderzoeken of dit een onderdeel kan zijn van de op te richten CLT (Community Land Trust).

72. Grondposities verwerven is steeds een interessante hefboom binnen het volledige woonbeleid. De stad werkt een strategie uit om op bepaalde plaatsen gronden en panden aan te kopen en eventueel financiële middelen te verwerven door strategisch minder interessante gronden en panden te verkopen.

73. Het Autonoom Gemeentebedrijf Stadsontwikkeling Leuven (AGSL) bouwt een beperkt aanbod stadswoningen (betaalbare woningen aan het marktsegment tussen de vrije markt en de sociale huisvesting, voor gezinnen met een inkomen dat maximum 25% boven de inkomensgrens voor een sociale koopwoning ligt) volgens een sluitend financieel plan.
74. We evalueren de formule van stadswoningen en sturen indien nodig bij. Het behouden van de eigen grondposities op Leuvens grondgebied vormt daarbij een uitgangspunt.
75. Bij nieuwe woonprojecten proberen we altijd afspraken te maken rond betaalbaarheid en rond een mix van aangepaste wooneenheden voor verschillende doelgroepen en mensen met een beperking. Indien de Algemene Bouwvoorschriften voor heel Leuven (ABL) hierbij een drempel vormen, past de stad Leuven de ABL aan.
76. De stad Leuven zal stedenbouwkundige lasten opleggen om de mix van woontypologieën te creëren. De stad Leuven streeft ernaar dat ook de uiteindelijke bewoners divers zijn.

Actieprogramma 2.5 We onderzoeken de mogelijkheden van nieuwe woonvormen, rekening houdend met demografische ontwikkelingen.

77. Monitoring van de woontypes en de bevolkingsgroepen is nodig zodat de stad kan bijsturen waar nodig via het vergunningenbeleid of andere planningsinitiatieven.
78. We evalueren het gevoerde vergunningenbeleid (rond onder andere studentenhuisvesting, opdelingsmogelijkheden, behoud van gezinswoningen, formule kotmadam en appartementen met gemiddeld 90m²) en sturen bij met aandacht voor nieuwe woonvormen. Nieuwe woonvormen voorzien mag echter geen vrijgeleide worden voor ongecontroleerde verdichting en moet gekoppeld blijven aan kwaliteitsvereisten op stedenbouwkundig gebied en omgevingsniveau.
79. We creëren binnen het vergunningenbeleid de nodige flexibiliteit alsook rechtszekerheid maar bewaken ook de stedenbouwkundige lasten als publiek groen, (buurt)parkeerplaatsen, gemeenschappelijke ruimtes... We passen de bouwvoorschriften waar nodig aan om woonvormen als cohousing of meegroeiwoningen makkelijker realiseerbaar worden.
80. We stimuleren het omzetten van studentenwoningen naar gezinswoningen.
81. We onderzoeken de mogelijkheden van bestaande innovatieve woonvormen en bouwprocessen en bekijken wat in de Leuvense context het best geschikt is. De stad maakt actief werk van pilootprojecten. Hamsterhuren, waarbij mensen eerst een woning huren, die ze daarna kunnen aankopen, is een voorbeeld van een te onderzoeken formule. Ook clusterwonen (een vorm van kleinschalig groepswonen) onderzoeken we. Daarnaast zijn ook andere formules mogelijk. We zoeken samenwerkingen met de marktpartijen om te komen tot een dynamisch masterplan met behoud van ieders eigenheid en met als doel een duidelijke maatschappelijke meerwaarde.
82. We onderzoeken woonvormen met bijzondere aandacht voor betaalbare varianten en huurwoningen. Focus ligt daarbij op alternatieven rond grondbezit, financiële modellen (zoals

wooncoöperaties), innovatieve verdichting, compact wonen, circulair en aangepast wonen. Waar mogelijk werken we zo veel mogelijk samen met bestaande initiatieven.

83. De stad werkt actief verder aan een CLT- project en zorgt voor een concrete realisatie op eigen gronden. Bij een Community Land Trust blijft de grond eigendom van de gemeenschap of stad, en koop je als bewoner enkel de 'bakstenen' op de grond. De 'trust', met andere woorden de gemeenschap, blijft eigenaar van de grond, maar de bewoners worden, via erfpacht, eigenaar van de woning. Door de erfpacht kan er gegarandeerd worden dat de woningen bij de beoogde doelgroep blijft.
84. De stad stimuleert eigenaars van een woning die in een bepaalde levensfase te groot geworden is en compacter willen wonen, door dat eenvoudiger en aantrekkelijker te maken met onder meer een voldoende groot aanbod van alternatieven. We begeleiden eigenaars in hun zoektocht naar een aantrekkelijke woonoplossing.
85. De stad zal senioren en personen met een beperking actief ondersteunen met woonbegeleiding en het leeftijdsbestendig en/of toegankelijk maken van woningen. Met de focus op klimaatneutraal en compact wonen wordt bekeken op welke manier zij langer zelfstandig kunnen blijven wonen.
86. De stad ontwikkelt een positief kader voor samenhuizen, zoals samenwonen van jonge gezinnen of studenten en zorgwonen, zowel binnen de huur- als de koopwoningen. Om dat kader in de huurwoningen te creëren, dient de stad de formule kotmadam te evalueren en eventueel aan te passen. De stad onderzoekt de mogelijkheid van een tijdelijke opdeling volgens de formule kotmadam als huurformule voor kwetsbare groepen, met bijzondere aandacht voor huisjesmelkerij.
87. De stad ontwikkelt een kader voor tijdelijke verblijven en houdt bij de uitwerking van haar woonbeleid ook voldoende rekening met tijdelijke bewoners die een belangrijk deel uitmaken van de Leuvense bevolking.
88. De stad ijvert bij de hogere overheden voor een bruikbaar juridisch kader voor verschillende types van projecten en kaart het probleem van de complexe en versnipperde regelgeving aan. Afstemming van de regelgeving en duidelijke communicatie vindt de stad noodzakelijk om bewoners alsook investeerders te kunnen motiveren om te investeren in alternatieve woonvormen en (massale) energierenovaties.
89. We onderzoeken nieuwe financiële modellen en voeren een juridische toets uit van lokale instrumenten of zoeken naar mogelijkheden om als stad meer te doen. We kaarten problemen bij hogere overheden aan.
90. De stad werkt de lokale drempels in de regelgeving (bouwvoorschriften en reglementen) voor BEN-bouwen (Bijna Energie Neutraal) weg, rekening houdend met de Roadmap 2025/2035/2050.

PROGRAMMA 3: BEREIKBARE, TOEGANKELIJKE EN VERKEERSVEILIGE STAD

We willen een bereikbare en leefbare stad zijn waar iedereen zich veilig en vlot kan verplaatsen.

Leuven zet in op multimodale mobiliteit en combi-mobiliteit (het combineren van verschillende vervoersmiddelen om van punt A naar punt B te gaan) binnen een regionaal vervoerplan, waarin een hoogwaardig openbaar vervoersnetwerk met trambussen, nieuwe fietssnelwegen, versterkte overstapknopen en voorstadparkings centrale elementen zijn. Op die manier wil Leuven een modal shift naar duurzame vervoersmiddelen realiseren.

Mobiliteit is een beleidsveld dat iedereen aanbelangt. Elk nieuw initiatief op vlak van mobiliteit zal sterk inzetten op participatie en cocreatie met alle betrokkenen.

Actieprogramma 3.1 We voeren een duurzaam mobiliteitsbeleid en brengen wonen, werken, winkelen, schoollopen, ontspannen... dicht bij elkaar.

Stadsregionale samenwerking in de vervoersregio Leuven: opmaak regionaal vervoersplan en integratie van het strategisch project Regionet Leuven in het regionaal vervoersplan:

1. Het besluitvormingskader van de vervoersregioraad is een nieuwe samenwerkingsvorm die het nieuwe decreet basisbereikbaarheid oplegt. De stad Leuven staat achter het principe van meer samenwerking en slagkracht op het niveau van de stads- en vervoersregio en wenst een voortrekkersrol te spelen in het versterken en verbeteren van stadsregionale samenwerking rond ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid.
2. We wensen een stadsregionale samenwerking op het vlak van dynamisch verkeersmanagement. Als kennisstad en Smart City wil Leuven een faciliterende rol spelen voor de inschakeling van verkeerstechnologie in functie van een dynamisch verkeersmanagement (samenwerking tussen politiezones voor beheer ANPR-camera's, Gemeentelijke Administratieve Sancties, toegangsvergunningen, handhaving, verkeerslichtenregeling, dynamische signalisatie...).
3. We promoten de (mobiliteits)doelstellingen van Leuven 2030 bij de randgemeenten en gemeenten in de brede regio.
4. Om innovatie in verkeer en mobiliteit te stimuleren, speelt Leuven een voortrekkersrol in het pas opgerichte SMC's (Small Midsized Cities)-netwerk binnen het Europese stedennetwerk POLIS. Middelgrote Europese steden hebben het ideale schaalniveau om 'smart mobility'-toepassingen uit te testen als 'Living Lab'.

5. De stad is mede belangenbehartiger voor het aanbod voor personen met een beperking, zowel qua aangepast vervoer als qua aangepaste bussen en haltes. De stad streeft ernaar om de middelen uit het compensatiedecreet (aangepast vervoer) te behouden voor de doelgroep van minder mobiele reizigers.

Opmaak mobiliteitsplan Leuven (het hele grondgebied inclusief de deelgemeenten):

6. We werken het Leuvense mobiliteitsplan uit in samenwerking met de randgemeenten.
7. De Roadmap 2025/2035/2050 hanteren we als leidraad om het ambitieniveau van het Leuvense mobiliteitsbeleid scherp te stellen. Dat ambitieniveau kan enkel behaald worden indien er een sterke samenwerking is met de Leuvense randgemeenten en de hele vervoersregio.
8. We betrekken alle stakeholders (bewoners, handelaars, ondernemingen, scholen, kennisinstellingen, zorgsector, gebruikers van sportaccommodaties, vervoersaanbieders, andere wegbeheerders...) actief via een participatie- en consultatietraject om het mobiliteitsplan tot stand te laten komen.

Levenskwaliteit en verkeersveiligheid in de deelgemeenten:

9. In de deelgemeenten willen we de levenskwaliteit en de verkeersveiligheid verbeteren, door samen met de inwoners mobiliteitsplannen uit te werken, als structurele en duurzame antwoorden voor het mobiliteitsvraagstuk. Met die maatregelen willen we onder meer sluipverkeer uit de woonwijken weren.
10. De uitwerking van deze structurele en duurzame antwoorden gebeurt in participatie en co-creatie met de stakeholders van deze stadsdelen. We volgen daarbij een gebiedsgerichte aanpak waarin naast mobiliteit ook de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, groenvoorzieningen, speelruimten, enz. voorbereid worden. Bestaande plannen en vorige participatietrajecten vormen een element in de aanpak.

Stad Leuven bouwt een centraal mobiliteitsplatform uit als dienstverlening naar inwoners, handelaars, ondernemingen en bezoekers:

11. Een centraal aanspreekpunt voor al de vragen rond mobiliteit verbetert de dienstverlening naar de burger en zorgt ook voor efficiëntiewinsten binnen de stadsadministratie.
12. Onder andere volgende diensten worden opgevolgd vanuit dit mobiliteitsloket: aanvraag parkeerkaarten (bewoners, zorgverstrekkers...), inname openbaar domein, toegangsvergunningen, klachtenbundeling mobiliteit en parkeren, toegangsvergunningen (toekomstige) buurtstallingen, informatie over mobiliteitsaanbod...
13. We verbeteren het bestaande meldingssysteem (kapot wegdek, losse stoeptegels, defecte verkeerslichten, kapotte verkeersborden...) en zorgen voor goede opvolging van meldingen. We nemen initiatieven om het meldingssysteem bekender te maken.

Toegankelijke stad:

14. We zetten onverminderd in op de engagementen vanuit 'Mijn toegankelijke gemeente'.
15. Alle vragen rond toegankelijkheid komen terecht bij het mobiliteitsplatform.
16. We engageren ons om het vervoer van wie minder mobiel is te garanderen.
17. Bij de voorbereiding van ontwerpplannen rond heraanleg van straten en pleinen vragen we systematisch het advies van de adviseur toegankelijkheid. Ook de adviesraad toegankelijkheid betrekken we proactief bij ontwerpplannen. We streven ernaar dat toegankelijkheid in elke dienst een aandachtspunt is.
18. Voetpaden en pleinen leggen we rolstoel-, rollator-, en kinderwagenvriendelijk aan.
19. We voorzien waar mogelijk comfortstroken op pleinen en straten met een kasseiprofiel.
20. Er gaat extra aandacht naar communicatie en leesbaarheid van het openbaar domein waar verschillende weggebruikers (voetgangers, fietsers, e-steps, monowheels...) zich verplaatsen in een gemengde verkeersomgeving. Vooral voor personen met een beperking, waaronder een mobiliteitsbeperking en ouderen is er nood aan uniformiteit en leesbaarheid. We onderzoeken infrastructurele en technologische mogelijkheden om die nood te beantwoorden.
21. Zebrapaden blijven mogelijk binnen de zone 30 daar waar nodig (lussen, schoolomgevingen).
22. We zorgen voor een goed beheer en onderhoud van voetgangersvoorzieningen en doen dat onder meer door versnelde aanleg van goede voetpaden en het verbeteren van oversteeklocaties waar nodig.
23. We ondersteunen bestaande aangepaste vervoersvormen en onderzoeken nieuwe mogelijkheden zoals een budgetvriendelijke rolstoeltaxi, autodelen voor personen met een beperking...
24. We stellen gratis rolstoelen ter beschikking in de stad naar het model van de Buggypunten.
25. We breiden Velokadee, het deelfietsenproject voor kinderen, uit met aangepaste fietsen voor kinderen met een beperking.
26. We streven naar een volledig toegankelijk openbaar vervoer zonder reservatieplicht voor mensen met een mobiliteitsbeperking, doorheen de binnenstad en in elke kern van de deelgemeenten waarbij alle haltes en bussen toegankelijk zijn en de chauffeurs een opleiding in omgang met personen met een handicap en het ondersteunen van een rolstoelgebruiker hebben gekregen. De stad treft op korte termijn regelingen met De Lijn om minimaal bij grote evenementen te streven naar 100% toegankelijke bussen (zonder reservatieregeling). De adviseur toegankelijkheid werkt hiervoor actief samen met de dienst mobiliteit van de stad en De Lijn.

27. Bijzondere aandacht gaat uit naar de toegankelijkheid voor bewoners én bezoekers met mobiliteitsproblemen. De toegankelijkheid van parkings moet gegarandeerd worden en indien dit niet mogelijk is, worden alternatieven uitgezocht.
28. We breiden het aanbod van parkeerplaatsen voor personen met een beperking uit naar strategische plaatsen in de stad met een verhoging van minstens 25% ten opzichte van het huidige aanbod.

Actieprogramma 3.2 We ontwikkelen Leuven als wandelbare stad.

We ontwerpen de publieke ruimte steeds volgens het STOP-principe:

29. We zorgen ervoor dat voetgangers zich veilig en comfortabel kunnen verplaatsen op het openbaar domein, dat daarom overal leesbaar moet zijn. Speciale aandacht gaat naar routes die ouderen en kinderen gebruiken naar voorzieningen die voor hen van groot belang zijn (bijvoorbeeld winkels, bushaltes, speelruimtes, school, zorginstellingen...). We formaliseren het STOP-principe in een (ontwerp)richtlijnnota die functies van wegen en pleinen koppelt aan ontwerpprincipes. (zie programma 4)
30. We maken een Ontwerpbeheerplan Openbaar Domein dat een instrument kan zijn om zowel intern (discussies over ontwerp openbaar domein) als extern naar burgers of andere actoren duidelijk te maken waarom er gekozen wordt voor bepaalde ontwerpoplossingen. (zie programma 4)
31. Bij de heraanleg van pleinen of grotere stadsontwikkelingsprojecten stellen we systematisch een masterplan openbaar domein op waarin definities over gebruiksfuncties, materiaalgebruik, groenvoorzieningen, toegankelijkheid enz. vastgelegd worden. In dat masterplan gaat ook systematisch aandacht naar klimaatadaptief openbaar domein. (Zie ook programma 4)
32. We zetten in op kwalitatieve, aangename publieke ruimte met voldoende en energiezuinige verlichting. (Zie ook programma 4)
33. We plaatsen meer stadsplannen in het straatbeeld, met aandacht voor gebruikers met een visuele beperking (onder meer door reliëf).

Verdere uitbouw tragewegennetwerk:

34. We benutten het blauwgroene netwerk als drager voor verbindingen voor zacht vervoer. Op die manier past het tragewegenplan eveneens in het creëren van ecologische groencorridors die de biodiversiteit van fauna en flora versterken.
35. We zetten in op looproutes, wandelroutes, fietsroutes, e.a. met kwalitatief groen en beweegvriendelijke ruimtes die eveneens de sociale cohesie bevorderen. (zie ook programma 4)
36. We rusten wandel- en looproutes voldoende uit met rust- en beweegbanken. Trage verbindingen benaderen we als sport- en beweeginfrastructuur. Waar mogelijk integreren we beweeg- en speelprkkels.

Actieprogramma 3.3 We investeren in Leuven als fietsstad.

Evaluatie en actualisatie fietsbeleidsplan:

37. De jaarlijkse fietstelcampagnes van Fietsberaad Vlaanderen breiden we uit met een fijnmazig netwerk van fietstelpunten om de evolutie van fietsverplaatsingen in Leuven op te volgen.
38. Er komt een inventarisatie van het fietsparkeeraanbod (als onderdeel van een parkeerbeleidsplan) om af te bakenen voor welke doelgroepen er nog extra fietsparkeeraanbod moet komen.
39. We actualiseren het fietsbeleidsplan en we koppelen er duidelijke prioriteiten aan.
40. We concretiseren het onderdeel rond buurtfietsstallingen en breiden het uit.
41. Voor de actualisatie van het fietsbeleidsplan organiseren we een participatie- en consultatietraject waarbij we al de betrokken actoren (bewoners, handelaars, Fietsersbond, ondernemingen, scholen, kennisinstellingen, vervoersaanbieders, zorgverstrekkers, andere wegbeheerders...) actief betrekken.
42. We bestendigen de tweejaarlijkse buurtenquêtes van de politie.

Verdere uitbouw fietsnetwerk:

43. Op regionaal niveau zetten we in op de realisatie en optimalisatie van fietsssnelwegen, als onderdeel van het regionaal mobiliteitsplan (Regionet). We maken actief werk van de uitbouw van de fietsssnelwegen Leuven-Tienen en Leuven-Aarschot. We pleiten voor de selectie en uitwerking van fietsssnelwegen naar Diest en Tervuren. We optimaliseren de bestaande fietsssnelwegen naar Brussel en Mechelen.
44. Op bovenlokaal en lokaal niveau zetten we in op de realisatie van missing links, als onderdeel van het mobiliteitsplan, het schoolrouteplan en het fietsbeleidsplan.
45. Op lokaal niveau bouwen we het fietsnetwerk verder uit als onderdeel van het tragewegenplan en het schoolrouteplan.
46. We onderzoeken hoe we het historische centrum fietsvriendelijker kunnen maken met respect voor de erfgoedwaarde en materiaalkeuze.
47. We verbeteren de fietsinfrastructuur door materiaalkeuze, verbreding bestaande fietspaden...
48. We realiseren alternatieve autoluwe fietsroutes in de buurt van drukke (steen)wegen.
49. We werken aan de uitbouw van autoluwe buurten volgens het principe 'Mengen waar het kan, scheiden waar het moet'. Er blijft evenwel extra aandacht voor leesbaarheid van het openbaar domein waar verschillende weggebruikers (voetgangers, fietsers, e-steps, monowheels...) zich

verplaatsen in een gemengde verkeersomgeving, zodat de zachte weggebruiker zich steeds veilig kan voelen.

50. We realiseren bijkomende fietsstraten waar onvoldoende ruimte is voor afzonderlijke fietsinfrastructuur. Bijkomende maatregelen kunnen het autoluwe karakter van de straat versterken.

51. We investeren in fietssuggestiestroken op wegen met belangrijke busroutes en/of een ontsluitingsfunctie en een te krap profiel voor fietspaden.

52. We stimuleren fietsgebruik via:

- De promotie van testmogelijkheden (elektrische fietsen, bakfietsen, steps...);
- Een premie voor de aankoop van een (bak)fiets in ruil voor het inleveren van de nummerplaat;
- De uitbreiding en promotie van Velokadee;
- De fietsschool voor volwassenen en lessen fietsbehendigheid;
- Een oplossing voor stallen van studentenfietsen in vakantieperiodes;
- De ondersteuning van fietstaxi's.

Veilige schoolroutes en -omgevingen:

53. We zetten blijvend in op veilige schoolroutes en -omgevingen.

54. Naar het voorbeeld van de knelpunteninventarisatie en schoolrouteplannen van de basisscholen, breiden we het programma schoolomgevingen uit naar het deeltijds kunstonderwijs, de secundaire scholen, de universiteit en hogescholen. Het scholenoverleg zetten we verder als manier om zicht te krijgen op knelpunten aan scholen en om goede praktijken rond veilige schoolomgevingen te delen.

55. Op basis van objectieve criteria bepalen we de noodzaak tot geüniformeerd toezicht aan schoolingangen en stimuleren we het eigen engagement van de scholen.

56. In samenwerking met de scholen en volgens vooropgestelde randvoorwaarden voeren we waar mogelijk scholen schoolstraten in. Een proactieve samenwerking met de scholen en verschuivingseffecten naar de onmiddellijke buurt vermijden zijn daarvoor noodzakelijke randvoorwaarden.

Iconische fietsinfrastructuurprojecten – missing links:

57. 'Vierarmenkruispunt' van de fietssnelwegen Blauwputbrug/Kop van Kessel-lo (F3, F8, F24, F25).

58. Een alternatieve fietsring (onder andere fietsbrug Tivolistraat, Dijebrug sportkot, ...) als belangrijkste fietsschakel tussen de onderzoekscampussen in Leuven.

59. Fietsknooppunt tussen de Leuvense binnenstad en Arenberg campus via stadspoort Bodart.

60. Leuven werkt verder aan de uitbouw van een gediversifieerd aanbod van fietsparkeren en zet in op gediversifieerde fietsparkeerhandhaving en fietsparkeermanagement:

61. Een (fiets)parkeermakelaar coördineert de verdere uitbouw en het aanbod van het fietsparkeeraanbod van Leuven en hanteert daarvoor een fietsparkeermanagementsysteem met volgende kenmerken:
 - Online (reservatie)platform met aanbod van (buurt)fietsenstallingen;
 - Samenwerking met een partner uit de sociale economie voor het beheer van de Rector De Somer-fietsparking en het netwerk van buurtfietsenstallingen;
 - De verdere uitbouw van de samenwerking met politie Leuven, KU Leuven en NMBS met betrekking tot het fietsparkeerbeheer;
62. De fietsparking aan het station wordt in samenwerking met de NMBS uitgebreid met ca. 2.000 à 4.000 fietsparkeerplaatsen (nieuwe NMBS-fietsenstalling onder Martelarenplein).
63. We breiden de openingsuren van de fietsenparking onder het Rector De Somerplein uit.
64. Een van de belangrijkste fietsparkeerprojecten is de uitbouw van een netwerk van buurtfietsenstallingen met in pandige afgesloten fietsparkeerplaatsen of fietsboxen.
65. We werken aan een subsidierglement dat eigenaars van leegstaande ruimtes aanzet om die om te vormen tot een buurtfietsenstalling.
66. Op buurtniveau rollen we een deelsysteem van e-bakfietsen uit. (zie ook 3.6 Deelmobiliteit / Mobipunten)
67. Aan belangrijke attractiepolen investeert de stad in overdekte fietsenstallingen op het openbaar domein. Er komt een fietsparkeervoorzieningsplan voor de belangrijkste attractiepolen (sportaccommodaties, bibliotheken, ontmoetingscentra, culturele centra...)
68. Tijdens drukke dagen (zoals bij evenementen) organiseren we extra fietsparking.
69. Op de belangrijkste overstapknopen en randparkings voorzien we een uitbreiding van de 'back-to-one deelfietsen' van BlueBike (zie ook 3.6 Deelmobiliteit / Mobipunten)
70. Politie Leuven coördineert de verdere uitbouw van de fietsparkeerhandhaving met de fietscentrale in samenwerking met de gemeenschapswachten, KU Leuven, NMBS en het Fietspunt Leuven (Velo vzw).
71. Leuven maakt werk van een vernieuwd actieplan tegen fietsdiefstallen. De strijd tegen fietsdiefstallen krijgt een hogere prioriteit bij de politie. In onze betrachting om het aantal fietsdiefstallen terug te schroeven, doen we waar mogelijk ook beroep op nieuwe technologieën. Daarnaast nemen we initiatieven om gevonden fietsen opnieuw bij hun eigenaar te krijgen, door onder meer het promoten van een innovatief fietsregistratiesysteem dat een betere registratie van fietsen, aangifte van diefstal en opgespoorde fietsen aan elkaar koppelt.

72. Naast het weesfietsenbeleid zetten we sterk in op sensibilisatie en respect voor het openbaar domein en organiseren we geregeld ophalingen van foutief of hinderlijk gestalde fietsen. Dat is ook van belang voor minder mobiele weggebruikers.

In het dynamisch verkeersmanagementsysteem nemen we een dynamisch fietsparkeergeleidingssysteem op:

73. We zorgen voor dynamische fietsparkeergeleiding in de fietsenstallingen van het station.

74. We bouwen een realtime fietstellingennetwerk uit als onderdeel van het verkeersmanagementsysteem. Via het open data platform kunnen die gegevens ingezet worden in tal van apps.

75. We werken samen met burgerinitiatieven rond (fiets)tellingen.

76. We maken werk van een betere coördinatie en verwerking van al deze data.

77. Leuven ambieert de titel Fietsstad Vlaanderen. Fietsstad Leuven bestaat uit een totaalprogramma van initiatieven die gedurende de hele legislatuur georganiseerd worden.

78. De stad Leuven organiseert een marktplaats 'fiets' in samenwerking met Leuven MindGate en Leuven 2030 naar het Antwerpse voorbeeld van de marktplaats 'mobiliteit'. Dat wordt een platform voor de opstart van tal van innovatieprojecten ten voordele van fietsmobiliteit. Het gaat over een projectenoproep waarin de stad Leuven samen met de Leuvense technologiespelers voor prefinanciering kan zorgen.

79. We richten een Leuven infopunt voor actieve weggebruikers aan het station als infopunt voor tal van fietsgerelateerde info en diensten (fietsherstel, toeristische fietstochten, fietsverhuur, wandelinformatie, buggy punten, deelrolstoelen...).

80. Naast investeringen in het Leuvense fietsnetwerk zetten we in op de verdere uitbouw van maatregelen die het fietscomfort verbeteren, zoals publieke fietsherstelzuilen, leunelementen aan verkeerslichten, aangepaste fietsdrukknoppen en kleine lichten op ooghoogte van fietsers bij verkeerslichten, groene golven, 'vierkant groen'-doorstromingsmaatregelen...

81. We organiseren een communicatie- en sensibilisatiecampagne die de Leuvense fietscultuur in de 'spotlight' zet.

82. Naar aanloop van het Wereldkampioenschap wielrennen in september 2021 werken we een jaarprogramma Leuvense fietscultuur uit met tal van evenementen waaraan Leuvenaars kunnen deelnemen. Daarvoor werken we samen met de Vlaams-Brabantse Wielerbond.

83. Leuven stelt zich kandidaat (eventueel samen met een andere centrumstad) als gaststad voor het tweejaarlijkse internationale fietscongres Velo-City.

Actieprogramma 3.4 We streven naar een vlot en efficiënt openbaar vervoer.

Verdere uitwerking en realisatie van Regionet Leuven, opmaak regionaal vervoersplan binnen de vervoersregio Leuven met onder andere de afwerking en realisatie van het netplan 2020-2025

84. We realiseren samen met De Lijn het Ringplus-tracé, waarbij de doorstroming van het openbaar vervoer en gecentraliseerde openbaar vervoersknopen ter hoogte van de stadspoorten (Parkpoort), Gasthuisberg en imec-Wetenschapspark de uitgangspunten zijn.
85. We pleiten voor trambussen die de bestaande ringbussen vervangen en ontsluiten de campus Gasthuisberg via het Ringplus-tracé.
86. De uitwerking van het streefbeeld, ontwerp en heraanleg Diestsesteenweg met doorstroming openbaar vervoer en gecentraliseerde openbaarvervoersknopen ter hoogte van Centrale Werkplaatsen, Heuvelhof, nieuwe P&R ter hoogte van Platte Lostraat... Het voorzien van voldoende alternatieven voor het schrappen van straatparkeren langs de Diestsesteenweg is een belangrijk aandachtspunt.
87. De uitvoering van doorstromingsprojecten voor openbaar vervoer op R23, Diestsesteenweg, Tiensesteenweg, Brusselsesteenweg, Mechelsesteenweg, Geldenaaksebaan, Celestijnenlaan.... Bij deze doorstromingsprojecten gaat voldoende aandacht naar het voorzien van alternatieven voor het schrappen van straatparkeren langs deze steenwegen.
88. We dringen aan bij NMBS, de federale en Vlaamse overheid op de realisatie van een treinstation in Haasrode, op meer capaciteit tijdens de spitsuren op de lijnen naar de kernsteden van de Vlaamse ruit en op het opnemen van Leuven in het HST-netwerk.
89. We investeren in het verleggen van de oost-west centrumbusroute van de Dirk Boutsiaan-Lei-Brusselsestraat naar de Dirk Boutsiaan-Brouwersstraat-Tessenstraat. We doen daarvoor de nodige aanpassingen zodat op termijn trambussen via deze route kunnen rijden.
90. We versterken de kwaliteit van de Bondgenotenlaan, zonder de toegankelijkheid van het centrum met openbaar vervoer in het gedrang te brengen.
91. We pleiten voor strategisch geplaatste bushaltes, zeker daar waar verhoogde vervoersvragen zijn, onder andere in de buurt van wijken met sociale huisvesting.
92. De stad ijvert bij De Lijn om het stadsnet tegen 2025 volledig elektrisch te maken.
93. We trachten werk te maken van de realisatie van een autonome busshuttleverbinding tussen parking Vaartkom – centrum – Wetenschapspark. Leuven werkt hiervoor samen met De Lijn.
94. We zetten elektrische shuttles in om de voornaamste randparkings met het stadscentrum te verbinden.

95. Leuven biedt tal van derdebetalersformules om het busgebruik te stimuleren. Het gaat onder andere over de studentenbuspas, gratis buspas 6-12 jarigen, P+Bus op randparkings, shopping pendel Arenberg, winkelticket, gratis nachtbussen... We evalueren de verschillende formules van derdebetaler en optimaliseren het aanbod in functie van het versterken van het openbaarvervoergebruik.

96. We zetten in op sterke communicatiecampagnes om het openbaar vervoer naar en in Leuven te promoten.

Actieprogramma 3.5 We werken aan een autoluwe maar bereikbare stad, met een innoverend toeleidings- en parkeerbeleid.
--

Bereikbare automobilititeit

97. We werken het circulatieplan in de binnenstad af na evaluatie.

98. We maken in de Benedenstad de Vismarkt parkeervrij en de omliggende straten autoluw, en richten het in als een aangename woon-, wandel-, fiets-, recreatie- en handelszone. We werken een alternatief uit voor de parkeernood die ontstaat door de geschrapte parkeerplaatsen. Bijzondere aandacht gaat uit naar de realisatie van een reversibel aanbod van bezoekersparkeren. Reversibel betekent dat je die parkeerplaatsen in de toekomst makkelijk kan ombouwen tot andere functies (fietsenstallingen, deelmobilititeit, kantoren...), wanneer de nood aan bezoekersparkeerplaatsen afneemt.

99. We passen straatprofielen aan in functie van verkeersveiligheid, levenskwaliteit en betere mobiliteit.

Gebiedsgerichte aanpak om levenskwaliteit en verkeersveiligheid te verbeteren in de Leuvense deelgemeenten:

100. In de deelgemeenten willen we de levenskwaliteit en de verkeersveiligheid verbeteren, door samen met de inwoners structurele en duurzame antwoorden uit te werken voor het mobiliteitsvraagstuk.

101. De inwoners en andere actoren betrekken we actief in een breder kader van ruimtelijk beleid (naar het voorbeeld van het gebiedsgerichte project Wilsele-Dorp).

102. We organiseren autovrije zondagen in de deelgemeenten, eventueel in combinatie met een participatietraject voor mobiliteitsplannen (bijvoorbeeld Wilsele-Dorp in 2019).

Uitwerking parkeerbeleidsplan in 2019-2020:

103. We starten met de opmaak van een parkeerbalans waarbij we de vraag naar parkeren (inwoners, bezoekers) afzetten tegen het aanbod van parkeren (on-street en off-street). We maken een inventaris op van het parkeeraanbod op straat, in publieke parkings en (vooral) het beschikbare parkeeraanbod op privaat en semi-privaat domein (KU Leuven, warenhuizen...).

104. Met het parkeerbeleidsplan optimaliseren we het parkeeraanbod van Leuven in functie van de autobereikbaarheid van Leuven:
- Voor bezoekers stimuleren we afstandsparkeren (voorstad- en randparkings) en het gebruik van publieke parkings, door een gericht tariefbeleid te voeren in de mate van het mogelijke.
 - Voor bewoners voorzien we in betaalbare parkeermogelijkheden in de buurt bijvoorbeeld door de realisatie van buurtparkings of door onderbenutte parkings van bedrijven of kennisinstellingen beschikbaar te stellen.
105. We werken een helder aanbod van parkeerregimes uit, met duidelijke afspraken over uitbreidingen van blauwe zones, betalend parkeren, parkeertarieven, enz. De verdere uitbreiding van betalend parkeren zowel in de binnenstad als de deelgemeenten maakt onderdeel uit van het parkeerbeleidsplan.
106. Het parkeerbeleidsplan werkt oplossingen uit voor specifieke problematieken van laden en lossen, parkeerplaatsen voor zorgverstrekkers en andere dienstverlening in de binnenstad.
107. We houden de parkeerdruk in Leuven nauwlettend in de gaten. Indien in gebieden een parkeerdruk ontstaat die te hoog is, dan grijpen we in door een parkeerregime te installeren en/of aan te passen. Daarvoor is een gerichte monitoring nodig.
108. Het aanbod van ultrakort parkeren voor bezoekers (shop-and-go) evalueren we en sturen we bij, in onderling overleg met de Leuvense handelaars en bewoners.
109. We maken het parkeerbeleidsplan op in participatie met de bevolking, handelaars, en ondernemingen.

Haalbaarheidsstudies en realisatie van randparkings:

110. We onderzoeken op welke locaties bijkomende randparkings gewenst zijn en welke realiseerbaar zijn. Het gaat onder andere over het wetenschapspark Arenberg, Gasthuisberg, N26, Diestsesteenweg, Ecowerf... We zorgen voor goede overstapmogelijkheden.
111. We onderzoeken de mogelijkheden van flexibele & demontabele (reversibele) parkings.
- Er wordt ingezet op verdere afbouw van straatparkeren zodat straten aangenaam ingericht kunnen worden, mits het voorzien in voldoende parkeeralternatieven:
112. Een parkeermakelaar coördineert de uitbouw van buurtparkings.
113. In nieuwe stadsontwikkelingsprojecten onderzoekt de stad in hoeverre voorzien moet/kan worden in buurtparkeren in functie van de verdere opwaardering van de publieke ruimte.

Herziening parkeernormen en parkeerverordening

De groei van Leuven maakt het noodzakelijk om het gebruik van de fiets, deelmobiliteit en het openbaar vervoer te stimuleren. De huidige parkeerverordening is weinig flexibel om het gewenste beleid te realiseren.

114. We ontwikkelen een nieuw instrument, of een herziening van de huidige parkeerverordening waarin de nodige flexibiliteit is ingebouwd.

115. Bij de herziening van de parkeerverordening zorgen we voor voldoende ruimte voor duurzame alternatieven, zoals deelmobiliteit.

Er komt een nieuwe concessie straatparkeren met integratie van digitale parkeerrechten (die bepalen waar en hoe lang er op een bepaalde locatie geparkeerd mag worden) en evolutie op termijn naar 100% digitaal parkeren:

116. Kernpunt in de toekomstige evolutie naar digitaal parkeren is de uitbouw van een digitale parkeerrechtendatabank. Binnen deze databank worden alle parkeerrechten gedigitaliseerd, verzameld en volledig beheerd door de stad zelf. Stad Leuven onderzoekt om voor deze databank een samenwerking aan te gaan met andere centrumsteden.

De parkeerrechtendatabank vormt het hart van de digitalisering van het straatparkeren (onder andere meerdere aanbieders van parkeerapps kunnen actief worden in Leuven). Ook het beheer van de verschillende soorten toegangsvergunningen regelen we via deze parkeerrechtendatabank.

117. In de nieuwe concessie straatparkeren passen we de bestaande parkeermeters aan aan digitaal parkeren (geen parkeerbonnetjes meer) en zal er ook een afbouw plaatsvinden van het aantal parkeermeters als voorafname op een volledige afbouw van parkeermeters in de toekomst.

118. In de nieuwe concessie straatparkeren introduceren we de mogelijkheden van nieuwe technologieën rond parkeerhandhaving (onder andere scanscooter...)

119. De aanvraagprocedure voor bewonerskaarten digitaliseren we verder en integreren we eveneens in het systeem van de parkeerrechtendatabank.

Van parkeergeleiding naar dynamisch verkeersmanagementsysteem:

120. Om Leuven nog een stuk bereikbaarder te maken dan vandaag, vervangen we het huidige parkeergeleidingssysteem door een nieuw dynamisch verkeersmanagementsysteem. De huidige digitale borden worden daarbij vervangen door full-led schermen die naast de 'real time informatie' over het parkeeraanbod ook andere multimodale informatie kan verstrekken aan de bezoekers. Het bezoekerscomfort zal daardoor enorm toenemen.

Ook gerichte verkeersinformatie doorsturen naar andere media zoals apps, routenavigatiesystemen, social media... zal mogelijk zijn met het nieuwe verkeersmanagementsysteem.

Het toekomstige verkeersmanagementsysteem zal de mogelijkheid hebben om andere real time verkeersinformatie te verzamelen via sensoren, telsingen of andere externe databronnen zoals bijvoorbeeld floating car data.

121. Kernpunt in deze real time verkeerssturing is het gebruik en ter beschikking stellen van open data. Deze open data bieden ook de mogelijkheid dat studenten, onderzoekers of burgers ermee aan de slag kunnen gaan.

122. Stad Leuven zet in op de ondersteuning met slimme verkeertechnologie om beleidsdoelstellingen zoals duurzame bereikbaarheid te realiseren via ANPR-technologie, sensornetwerk real-time verkeersstromen, slimme verkeerslichten... We schakelen bij grote evenementen en wegenwerken mobiele digitale informatieborden in.

Mobiliteitsmanagement via campagne, website en communicatie 'zонаarleuven.be'

123. Naast het dynamisch verkeersmanagement is gerichte communicatie over de multimodale bereikbaarheid van Leuven cruciaal. We bouwen de website en campagne 'zонаarleuven.be' verder uit en we voeren op systematische wijze gerichte communicatiecampagnes over de bereikbaarheid van Leuven.

124. Door middel van 'nudging'-technieken, een techniek om het gewenste gedrag aantrekkelijk te maken, zonder mensen daarbij in hun vrijheden te beperken, verbeteren we de mobiliteit.

125. We zetten in op intense communicatie bij wegenwerken. We stellen een minder-hindercoördinator/bereikbaarheidsadviseur aan die waakt over een maximale bereikbaarheid van de buurt en handelszaken tijdens de werken. We voorzien bij wegenwerken telkens een alternatieve fietsroute. Via een elektronische identiteitskaart voor elke straat blijft de Leuenaar op de hoogte van de geplande werken in zijn/haar straat. Ook de historiek en de later geplande werken worden op deze identiteitskaart vermeld. Deze app moet ook interactief zijn.

Slimme stadslogistiek en de uitbouw stadsdistributieplatform:

126. We maken werk van slimme en duurzame stadsdistributie, in overleg met de logistieke spelers, horeca en handel, waarbij goederen gebundeld aan de rand van de stad geleverd worden en de laatste kilometers naar hun bestemming via duurzaam transport gebeurt.

127. We zetten daarbij een externe partner in, die als 'neutrale orkestrator' de vaak vertrouwelijke data van de verschillende spelers beheert en bundelt, zodat stadsdistributie mogelijk wordt.

128. De stad Leuven ondertekent de Green Deal Stedelijke Logistiek.

129. We starten een proefproject 'tijdelijk overslagplatform' op op de voormalige stelplaats van De Lijn.

130. We experimenteren met Internet of Things en smart city-toepassingen binnen stadsdistributie. Ook met 'Physical Internet' experimenteren we.

131. Bij een succesvol proefproject werken we een publiek-private samenwerkingsconstructie uit waarbij een permanent stadsdistributiecentrum gebouwd en geëxploiteerd wordt op Leuven-Noord (in de pendelparking van de NMBS).

132. Op buurtniveau wordt de aflevering en verzending van (particuliere) pakjes gebundeld door de uitbouw van een netwerk van slimme lockersystemen (zie ook MobiPunten), om de talrijke transportwagens in de buurten te verminderen. Ook aan-huisleveringen blijven mogelijk, in het kader van toegankelijkheid.

133. Stad Leuven maakt werk van de uitbreiding van het parkeeraanbod en de mogelijkheden van laden en lossen voor de steeds toenemende groep van kleine en milieuvriendelijke voertuigen zoals e-bakfietsen of kleine elektrische bestelwagens bij handelaars, leveranciers en andere dienstverleners.

Uitbouw van stadsregionale logistieke platformen in functie van verdere overslag naar water en spoor:

134. In functie van minder wegtransport van bouw- en afbraakmaterialen verbeteren en versterken we de toevoer en afvoer via de Vaart voor de hele stadsregio rond Leuven. Kernpunt in de 'laatste kilometer'-beleving van deze bouwmaterialen is een vlotte toegankelijkheid naar het hoofdwegennet.

135. In samenwerking met de Vlaamse Waterweg onderzoekt stad Leuven de uitbouw van een bouwlogistieke hub ter hoogte van de laad- en loskade van EcoWerf.

136. Zowel AB Inbev als AVEVE hebben nood aan een verdere verschuiving van wegtransport naar het spoor en water. In samenwerking met AB InBev, VOKA, Infrabel, NMBS, De Lijn en AWW maakt stad Leuven werk van de realisatie van een overslagplatform op het spoor op Leuven-Noord.

Actieprogramma 3.6 We werken aan combimobiliteit en deelmobiliteit

Leuven wil de deelmobiliteitsstad van Vlaanderen worden:

137. We werken een regelgevend kader voor concessies en vergunningen van deelmobiliteitsdiensten (e-autodelen, e-(bak)fietsdelen, e-steps....) uit.

138. De stad deelt haar eigen wagenpark met inwoners en dient zo als voorbeeld voor andere bedrijven, organisaties... (onderdeel van de Green Deal Gedeelde Mobiliteit)

139. We zetten in op specifieke acties rond autodelen, fietsdelen en delen van andere vervoersmiddelen om de vervoersarmoede tegen te gaan. We hebben aandacht voor de mobiliteit van alle inwoners en werken in overleg met experts daarvoor acties uit.

140. Via het doe-mee-luik van Kom Op voor je Wijk werken we een aanbod van een (elektrische) deelbakfiets voor de buurt uit.

141. We ondersteunen burgerinitiatieven voor de oprichting van een Leuvense burgercoöperatie rond elektrische deelmobiliteit via LICHT Leuven.

142. 'Zorgfietsen' kunnen een oplossing bieden voor zorgverstrekkers die aankaarten dat parking vinden vlakbij de woonst van een patiënt in de binnenstad niet evident is. Deze zorgfietsen zouden kunnen verbonden zijn aan een ondergrondse parking. We evalueren de noden van zorgverstrekkers en koppelen dit ook aan actiepunten omtrent de zorgverstrekkerskaart.

Leuven zet in op combi-mobiliteit:

Uitbouw MobiPunten ('from parking city to pick up/drop off city'):

143. We zetten verder in op deelmobiliteit en rollen een netwerk uit van Mobipunten waar verschillende vormen van deelmobiliteit gebundeld worden: autodelen, elektrisch (bak)fietsdelen, e-steps, openbaar vervoer, buggy's en rolstoelen...
144. We ondersteunen autodeelaanbieders.
- Uitbouw Mobility as a Service (MaaS), waarbij alle vervoerwijzen gebundeld op één platform beschikbaar zijn voor de gebruikers:
145. Leuven is coördinator van het Smart Cities - Cities of Things project Vlaio rond de uitbouw van MaaS voor inwoners en bezoekers.
146. We hebben een samenwerkingsverband met Digipolis en stad Antwerpen.
147. We organiseren een marktplaats 'mobiliteit' in functie van verdere innovatie in het MaaS-aanbod.
148. We werken aan de transitie naar elektrische mobiliteit zonder uitstoot.
149. We zetten in op een verdere uitbouw van (semi)publieke laadinfrastructuur en de integratie in smart grid Leuven, een slim elektriciteitsnetwerk waarbij de flexibiliteit van de productie, de distributie, de opslag en het gebruik van energie, samen met de groei van de hernieuwbare energiebronnen, steunt op een informatiesysteem dat het evenwicht van het elektrische systeem van begin tot einde waarborgt.
150. We streven naar een transitie met waterstof als energiedrager. (zie ook programma 6).

Actieprogramma 3.7 We geven prioriteit aan verkeersveiligheid.

151. Wederzijds respect is belangrijk voor veiligheid en levenskwaliteit in de stad. Interacties tussen verschillende weggebruikers en overlastproblemen kunnen tot ongenoegen leiden en komen in bevragingen als storende factoren naar voor. Daarom besteden we extra aandacht aan wederzijds respect als kritieke succesfactor voor een succesvolle aanpak van deze problemen.
152. Verkeersonveiligheid en verkeersonveilig gedrag van weggebruikers worden als een prioriteit ingeschreven in het nieuwe zonaal veiligheidsplan 2020-2025 van politie Leuven.
153. We pakken verkeersonveiligheid op een geïntegreerde (keten- en partnergericht) en integrale (preventie, informeren en sensibiliseren, reguleren) manier aan. Daarbij stemmen we acties waar nodig af met de specifieke doelgroepen (scholieren, studenten, fietsers, automobilisten...). We versterken daarbij de preventieve campagnes en breiden de verkeerseducatie in de scholen uit.
154. Een goede ruimtelijke ordening moet hand in hand gaan met een betere bereikbaarheid en met een grotere verkeersveiligheid en leefbaarheid. Stedenbouwkundige plannen en projecten worden daarom steeds beoordeeld op hun effecten op mobiliteit en verkeersveiligheid. Daarbij

doen we onder meer beroep op de expertise en ervaring van politie vanuit haar bevoegdheden inzake verkeershandhaving.

155. We weren sluip- en doorgaand verkeer in de woonkernen om verkeersveiligheid te bevorderen.
156. Waar preventie en sensibilisering niet voldoende bijdragen tot verkeersveiligheid, wordt ingezet op bemiddeling en effectieve en efficiënte handhaving door middel van gemeentelijke administratieve sancties. Dat geldt zowel voor parkeerinbreuken die hinderlijk of gevaarlijk zijn als voor inbreuken op het autovrij karakter van het voetgangersgebied.
157. We maken gebruik van nieuwe technologieën (ANPR...) om het verkeersveiligheidsbeleid en bijhorend handhavingsbeleid te ondersteunen. Ook voor de handhaving van een zone 30 gebruiken we de gepaste technologie.
158. Stad en politie Leuven schrijven zich in in de gekende verkeersveiligheidscampagnes (BOB-campagnes, campagnes rond gordeldracht en gsm achter het stuur, ...).
159. We vereenvoudigen waar mogelijk de plaatselijke verkeersreglementering. Daarbij gaat bijzondere aandacht naar de uniformiteit van de reglementering.
160. Om de verkeersveiligheid en de leesbaarheid van de weginfrastructuur te verbeteren, doet de stad beroep op inwoners en bijvoorbeeld rijinstructeurs.
161. We breiden de zone 30 uit in alle woonwijken, ook in de deelgemeenten. We weren zwaar vrachtverkeer en we zien nauw toe op het respecteren van snelheidsbeperkingen.

PROGRAMMA 4: VEILIGE STAD MET AANTREKKELIJKE WOONWIJKEN

Actieprogramma 4.1 We vrijwaren bestaande open ruimte gebieden, en versterken de ruimte voor water en groen in de stad.

De blauwgroene structuur is essentieel voor de leefkwaliteit van onze stad: ze wapent de stad tegen klimaatopwarming, ze draagt bij aan de woonkwaliteit en biodiversiteit, ze biedt plaats aan landbouw, natuur en recreatie. Leuven heeft een kwalitatieve blauwgroene structuur met grote groene ‘vingers’ die het stedelijk gebied opdelen in herkenbare delen en de woonkernen ‘omarmen’, waardoor elke woonkern dicht bij een grote open ruimte ligt. De dragers van die structuur zijn de Dijle en haar zijrivieren en de getuigenheuvels, aangevuld met een aantal aaneengesloten landbouwzones en grotere boscomplexen. Kleinschaliger buurt- en wijkgroen in de woonkernen complementeren die grote structuren.

Globaal scoort Leuven goed op vlak van groenvoorzieningen in de woonomgeving. Een beperkt aantal zones (zoals de zone binnen de 12e-eeuwse omwalling, het kernwinkelgebied...) scoort wat ondermaats. In deze dichtbebouwde omgevingen leveren we een extra inspanning om groen (en water) een zichtbare plaats te geven en te ontharden waar mogelijk. Ook om groene plekken in de stad te verknopen tot een samenhangend netwerk met veilige en aangename verbindingen, ligt nog een uitdaging. In zo’n netwerk krijgt elke groene ruimte een specifiek karakter en vervult ze één of meerdere functies.

BLAUW GROENE HOOFDSTRUCTUUR VERSTERKEN

De Dijle

We werken aan een globale visie voor de Dijle op het niveau van ons eigen grondgebied, maar bij voorkeur in een regionaal kader (met de gemeenten in het stroomgebied van de Dijle). Uit die globale visie moet blijken welke zones van strategisch belang zijn, onder meer op vlak van waterhuishouding en natuurontwikkeling, maar ook waar er nog ‘missing links’ zijn in het recreatieve netwerk en welk referentiekader we op vlak van beeldkwaliteit hanteren. Het Ruimtelijk Structuurplan Leuven 2 (RSL2) beschrijft het uitwerken van zo’n visie als één van de prioritaire projecten.

1. In de grote stadsontwikkelingsprojecten in de Dijlevallei hanteren we verder de logica van RSL2, omtrent groen en publieke ruimte/verbindingen, morfologie en schaal, erfgoed, hernieuwbare energie en buffercapaciteit:
 - Masterplan campus Arenberg in opmaak door KU Leuven onder begeleiding van de stad Leuven

- Site OHL-TC Stade Leuven nemen we op in het masterplan voor de kern van Heverlee-Sint-Lambertus
 - Verschillende stadsontwikkelingsprojecten in de Benedenstad: Redingsite (RUP in voorbereiding), Hertogensite (RUP, begeleiden privéontwikkelingen), Vismarkt (infrastructuurproject), Vaartkom (RUP, begeleiden privéprojecten en heraanleg publieke ruimte)
 - Natuurherstel Ymeria (masterplan in opmaak) met integratie open ruimte sport (voetbal)
 - We ijveren voor het toegankelijk maken van de Vijvers van Bellefroid, waarbij we rekening houden met de natuurwaarde en koppelen eventueel de heraanleg van de zone rond de Sportschuur en de zone onder het viaduct (als recreatiecluster).
2. De Dijle (en de Voer) is de drager van een belangrijke verbinding voor fietsers en voetgangers. Doorheen de bovengenoemde projecten realiseren we verschillende delen van dit Dijlepad.
- Met de restauratie en heraanleg van Handbogenhof herstellen we een bestaand stuk in ere.
 - Bij Agentschap Wegen & Verkeer dringen we er op aan om bij de ontwikkeling van de ring voldoende oog te hebben voor de belangrijke verbindingen voor langzaam verkeer langs Dijle en Voer die nu ondermaats de ring kruisen. (studie Bodart)
 - Ook op Janseniussite ontsluiten we het Dijlepad verder.

De Molenbeekvallei

De Molenbeek is minder bekend, maar heeft evenveel potentieel als de Dijle.

3. We werken voor de Molenbeekvallei (cfr. RSL2) aan een strategisch project met bijkomende ruimte voor water, groen en routes voor verkeer en spelen het aanwezige erfgoed uit.
4. Bij de herontwikkeling van het Ruelenspark verbeteren we de aanliggende groene ruimte en pakken we de overgang van de Molenbeekvallei naar de Naamsesteenweg aan.
5. We zetten een samenwerking met de buurgemeenten op om verdere stappen in het strategisch project van de Molenbeek te realiseren.

Getuigenheuvels

Naast de beekvalleien zijn de getuigenheuvels zeer bijzondere en waardevolle groene structuren. Die heuvels hebben een hoge ecologische en archeologische waarde en bieden nog tal van (onbenutte) mogelijkheden om vanuit de woonkernen wandelroutes aan te leggen.

6. Voor de getuigenheuvels maakt de stad werk van een globale visie waarin de bescherming en het beheer, maar ook de ontsluiting (of de beperking ervan) wordt geregeld. (Dit is eveneens een prioritair project in RSL2.)
7. Bij vergunningen en ruimtelijk beleid gaan we omzichtig te werk met het toestaan van nieuwe projecten in deze gebieden. Projecten moeten het landschap opnieuw versterken.

DIVERS EN KWALITATIEF GROENAANBOD IN DE WOONKERNEN UITBOUWEN

Groenplan

8. Om te bepalen welke actie waar nodig is, is verder gebiedsgericht onderzoek per stadsdeel nodig. Dat werken we verder uit in een groenplan voor de woonkernen. Dat plan geeft heel concreet aan welke ingrepen waar nodig (en prioritair) zijn om het aanbod aan groene ruimten in de kernen kwantitatief en kwalitatief op te krikken en tot een samenhangend netwerk van groene plekken te komen.
9. Het groenplan vormt de schakel tussen het structuurplan en de concrete projecten en maatregelen die moeten bijdragen aan een groenere stad.
10. Het groenplan geeft ook aan welke rol(len) elk gebied speelt. Sommige plekken hebben een publiek en toegankelijk karakter. Op andere plaatsen blijft er ruimte voor natuurontwikkeling of voor groengebieden met een meer besloten karakter.
11. Naast de klassieke formules waarbij de stad groengebieden aankoopt of in erfpacht neemt en daarna instaat voor het beheer, onderzoeken we alternatieven waarbij private tuinen via een samenwerkingsovereenkomst (deels) publiek gemaakt worden of waarbij burgers in samenwerking met de stadsdiensten instaan voor (een deel van) het beheer van publieke groengebieden. De stad onderzoekt op welke manier ze haar bewoners het beste kan ondersteunen bij een duurzame en biodiverse inrichting van private tuinen, door aan te sluiten bij bestaande initiatieven of door er zelf te ontwikkelen.
12. De stad stimuleert bewoners om groendaken, groengevels en groenslingers te realiseren: (zie ook programma 6)
 - We realiseren zelf een aantal voorbeeldprojecten;
 - We integreren vergroeningsprojecten in Kom op voor je Wijk;
 - We onderzoeken of we de aanleg van groengevels en –daken nog meer kunnen subsidiëren of praktisch ondersteunen.

Gemeentelijk natuurontwikkelingsplan

13. Parallel met de opmaak van het groenplan actualiseren we het Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan (GNOP) om de ecologische structuur van de stad in kaart te brengen. Dat heeft implicaties naar het gebruik, de inrichting en het beheer van een aantal groengebieden. Daarvoor werken we nauw samen met natuurverenigingen.

Duurzaam groen

14. We koesteren het bestaande groenareaal en zorgen voor het maximaal behoud ervan.
15. Bomen in de stad moeten oud en groot kunnen worden en uitgroeien tot echte toekomstbomen (de juiste boom op de juiste plaats). In stedelijk gebied is het behoud van bomen een topprioriteit, ook bij openbare werken. In sommige gevallen is vernieuwing wel genoodzaakt. We breiden het

bomenbestand fors uit met klimaatrobuuste planten bij heraanleg van straten, voetpaden en (schaduw)pleinen. Waardevolle bomen krijgen een beschermingsstatuut.

16. We renoveren parken tot vernieuwde groene oases, waar aandacht voor ecologie, biodiversiteit en een hoge belevingswaarde hand in hand gaan. In de ontwerpplannen houden we rekening met de noden en wensen van omwonenden. Bepaalde parken en groengebieden zien we als rustgebieden.
17. We maken beheerplannen voor bos- en natuurgebieden en voeren ze uit. Het natuurgebied Dijlemeander wordt geherwaardeerd met de sanering van de afgesloten Dijlearm. Op de Kesselberg bouwen we het speelbos (Begijnenbos) verder uit. En in het Geboortebos verhogen we de natuurwaarde, toegankelijkheid en belevingswaarde (een gedeelte kan mogelijk als speelbos). Ook in Wijgmaal en Egenhoven zoeken we naar een mogelijke locatie voor een speelbos.
18. De kruidtuin bouwen we verder uit als een volwaardige botanische tuin waarbij de thematiek van bepaalde tuindelen het recreatieve karakter van de tuin versterkt terwijl de tuinaanleg de educatieve functie ondersteunt. We versterken de samenwerking met de KU Leuven (vakgroep ecologie). De kruidtuin moet een oase van rust en een luwteplek blijven in het hart van de drukke stad.

HEMELWATERPLAN EN ONTHARDEN

Het hemelwaterplan is de basis om doordacht te investeren in riolering, maar beoogt ook om overstromingsmogelijkheden te creëren, door (open) buffers te voorzien en de beleving van water te verhogen.

19. Verschillende investeringsprojecten in het openbaar domein geven mee uitvoering aan het hemelwaterplan door voldoende buffercapaciteit te voorzien en door gescheiden rioleringen aan te leggen.
20. Waar bestaande waterlopen zich ondergronds bevinden, onderzoeken we waar en hoe we die opnieuw kunnen openleggen.

Het verder ontharden van de stad komt de leefkwaliteit ten goede.

21. We ontharden het openbaar domein actief, waar mogelijk. We bekijken welke straten en pleinen verder onthard kunnen worden, in samenhang met de verkeerscirculatie en -ontsluiting en het groenplan.
22. We realiseren op eigen terrein zo veel mogelijk onthardingsprojecten.
23. We zetten nog meer in op ontharden op privaat domein. We onderzoeken hoe we enerzijds grote partners daartoe kunnen stimuleren, anderzijds hoe we bijvoorbeeld via een systeem van verhandelbare bouwrechten meer open ruimte kunnen vrijwaren.
24. We motiveren bewoners om mee na te denken en in te stappen in onthardingsprojecten voor de eigen buurt. We geven vorm aan een straat van de toekomst als inspiratievoorbeeld voor andere

straten waar we veel meer ruimte geven aan water en groen en aandacht hebben voor ontharding. We zetten experimenten op met voorbeeldstraten. We ondersteunen bewoners om voorstellen in te dienen voor de Vlaamse Onthardingsprojecten en dienen zelf voorstellen in.

25. We spreken handelaars en bewoners van het kernwinkelgebied aan om samen een plan op te maken om dit gebied te vergroenen.
26. We ondersteunen eigenaars om historische tuinen met respect voor de erfgoedwaarde zo duurzaam mogelijk in te richten.

VERBINDEND EN MULTIFUNCTIONEEL KARAKTER

Groen netwerk

De grote blauwgroene structuren en de kleinere groengebiedjes in de woonkernen verknopen we zoveel mogelijk tot een samenhangend groen netwerk of weefsel. In dat netwerk zijn er naast de echte groene kerngebieden ook zones die voornamelijk een verbindende functie hebben. Vaak zijn dat (lijn)infrastructuren (zoals wegen, de vaart, autostrades, beken, spoorwegbermen), maar soms ook wat meer hybride zones (zoals een groene villawijk) of opeenvolgende kleinere ‘stapstenen’. Die verbindingen zijn ecologisch zeer belangrijk en bieden ook in recreatief opzicht een meerwaarde of zijn landschappelijk waardevol om een structuur gaaf en leesbaar te houden.

27. We bekijken, gekoppeld aan het GNOP of aan de gewenste structuur voor langzaam verkeer, welke missing links we prioritair aanpakken. Dat kan leiden tot verwervingen of samenwerking met eigenaars.
28. De verbindingen tussen groene plekken zijn in wijken veelal straten of paden. Die richten we in, met het oog op een veilig en evident gebruik van het groene netwerk in de woonkernen.

Multifunctioneel karakter

29. Groene ruimten zetten we multifunctioneel in, waar zinvol en mogelijk.
30. We zetten verder in op de herontwikkeling van de stadsbegraafplaatsen – zoals reeds toegepast op Diestseveld – als groene verblijfsplekken, waar rust, stilte, verbinding en rouw centraal staat, tot plekken waar je graag bent en je verbonden voelt, waar je reflectie vindt. We vereenvoudigen de reglementeringen rond begraafplaatsen om te zorgen voor een laagdrempelige toegang. Mensen met diverse culturele achtergrond kunnen er terecht voor begraving en rituelen. De herontwikkeling zal in participatie, rekening houdend met de eigenheid van de belanghebbenden, verlopen.
31. Bij de heraanleg van de Vaartoevers, met de integratie van Leuven Bad zoeken we naar een waardevolle invulling zodat het een heel jaar door een aangename verblijfsplaats kan zijn. De buurtbewoners worden hierbij betrokken.
32. Een buurtpark kan (gedeeltelijk) als buurtmoestuin dienen.

33. Bij heraanleg van bestaande parken of bij stadsontwikkelingsprojecten zoeken we naar functies die goed aansluiten bij groene ruimtes en die het gebruik ervan intensifiëren, zoals horeca, kinderopvang, beweegplekken...

34. Bij de heraanleg van een groene en publieke ruimte besteden we aandacht aan spelaanleiding voor kinderen en jongeren, zonder dat we de ruimte daar specifiek voor definiëren.

BEWAREN VAN DE CULTUURHISTORISCHE LANDSCHAPPEN EN OPEN RUIMTEGEBIEDEN MET GEÏNTEGREERDE BEBOUWING

De stad beschikt over een sterke landschappelijke structuur en over een breed scala aan cultuurhistorische landschappen, al dan niet beschermd. Die vormen een bijzondere categorie in de open ruimte. Hun verdere ontwikkeling of gebruik is bepalend om kwaliteiten voor de ruime omgeving te behouden. Sommige landschappen hebben ook een hoog toeristisch potentieel voor de stad.

35. De stad laat een inventaris opmaken van cultuurhistorische landschappen.

36. We trachten door een geïntegreerde aanpak vanuit ruimtelijk beleid, vergunningenbeleid, groendienst en onroerend erfgoed deze gebieden te vrijwaren van verdere ontwikkeling. We maken ze waar mogelijk toegankelijk of herstellen de gebieden landschappelijk en ecologisch.

37. In samenhang met de herbestemming en restauratie van het aanwezige erfgoed, zoals abdijsites en kasteelparken, ontwikkelt de stad ook een visie voor de omliggende open ruimte voor de belangrijkste historische plekken, de stad neemt een trekkersrol op in de herontwikkeling van die gebieden, al dan niet samen met andere partners.

Actieprogramma 4.2 We zorgen voor kwalitatieve openbare ruimte die uitnodigt om te ontspannen, te spelen, te beleven, te bewegen.

De openbare ruimte is bij uitstek het verbindende element in onze leefomgeving. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het verblijfskarakter van de openbare ruimte. Maar ook de relatie tot de omliggende functies is belangrijk: de openbare ruimte kan erdoor verlevendigd worden (het openbare kan zelfs doorlopen in de aanpalende functies) enerzijds, een goede overgang van het publieke naar het private is essentieel voor de leefbaarheid anderzijds.

Openbare ruimte activeert inwoners, nodigt uit om elkaar te ontmoeten en zich te ontspannen en zet aan tot bewegen. Zowel de inwoners al de bezoekers, zowel de jongeren als de ouderen, zowel de groepen als de individuen mogen deelnemen aan het leven in de openbare ruimte. De ontwerpopdracht is op die volledige groep van gebruikers gericht.

We zorgen ervoor dat publieke ruimte een democratische, publieke plek is waarin je jezelf kan zijn, de ander kan ontmoeten, creatief kan zijn.

38. De integrale toegankelijkheid van het publiek domein is een belangrijk leidend principe. Leesbaarheid en STOP-principes zijn maatgevend bij ontwerpkeuzes. We bouwen de expertise binnen de stad verder uit, over diensten heen.

39. De inrichting van de openbare ruimte bevat onder meer volgende elementen:
- Het verbindingsweefselplan (alle straten en pleinen die ontmoetings- en speelplekken met elkaar verbindend, een uitbreiding van het speelweefselplan) is een belangrijke onderligger voor de openbare ruimte;
 - We zetten verder in op de integratie van spel- en beweegelementen in de publieke ruimte. Die spelelementen zijn niet enkel een letterlijke invulling zoals een speeltoestel, maar zijn ook minder zichtbaar aanwezig, bijvoorbeeld met hoogteverschillen, een parcourslijn die ook een blindegeleidelijn is...
 - We streven ernaar om een speelvoorziening te realiseren op 400 meter wandelafstand van elke inwoner.
40. We nemen de principes van integrale veiligheid, waaronder verkeersveiligheid maar ook een veilig gevoel of overlast voorkomen mee in de ontwerpen voor het openbaar domein. Ook bij het toekennen van functies en de programmatie houden we rekening met potentiële overlast voor omwonenden.
41. Bij het ontwerp van een duurzame, kwalitatieve openbare ruimte staat de gebruiker centraal. Hoe een ruimte vandaag en mogelijk in de toekomst gebruikt zal worden, is eveneens een belangrijk uitgangspunt. Tijdens de ontwerpfase van openbare ruimte integreren we een participatietraject, om gebruikers te betrekken en de behoeften uit de buurt voldoende te kennen. Dat traject bevat een duidelijk kader waarbinnen de grote keuzes duidelijk zijn, maar er voldoende ruimte is voor nieuwe ideeën of voorstellen.
42. We verbeteren het bestaande meldingssysteem (kapot wegdek, losse stoeptegel, sluikestort en zwerfvuil, verstopte riolen...) en zorgen voor goede opvolging van meldingen. We nemen initiatieven om het meldingssysteem bekender te maken.
43. We trachten elektriciteitskasten ondergronds te brengen.
44. We maken het openbaar domein gezinsvriendelijker door te onderzoeken waar we meer openbare toegankelijke toiletten, verluier- en borstvoedingsplaatsen kunnen creëren. Bij nieuwbouw of vervanging kiezen we ervoor om de toiletten en verluierplaatsen genderinclusief en volgens de principes van integrale toegankelijkheid in te richten.
45. We blijven investeren in de basisinfrastructuur, zodat ook plekken die nog geen volledige heraanleg behoeven of niet passen in een grotere ontwikkeling toch verbeteren:
- We voeren de jaarlijkse onderhoudsprogramma's voor voetpaden, fietspaden, asfaltlijtlagen en kasseiherstel versneld uit.
 - We blijven ernaar streven om werken aan het openbaar domein op elkaar af te stemmen en dringen er bij de nutsmaatschappijen op aan om planningen op elkaar af te stemmen.

Masterplan Openbare Ruimte

46. We werken een masterplan openbare ruimte uit waarbij de verschillende gewenste functies (evenementen, rust, water, spel, sport en bewegen, mobiliteit...) in kaart worden gebracht en waar

elementen (speeltuigen, kunstwerken, sportelementen, archeologische visualisaties, fonteinen, groenaanleg waaronder bomen...) thuis horen op bepaalde publieke ruimtes. Dit dient als leidraad, met principes en richtlijnen, bij de opmaak van projectdefinities voor een ontwerp, zonder dat het nieuwe inzichten uitsluit.

47. Verschillende plannen die reeds voltooid of in opmaak zijn, zoals groenplan, speelweefselplan, hemelwaterplan... maken een onderdeel uit van het masterplan openbare ruimte. Het masterplan openbare ruimte is een uitbreiding van de verschillende deelplannen en scheidt een breder kader. Een verdere verfijning van het masterplan openbare ruimte werken we gebiedsgericht uit.
48. We streven naar een evenwichtige spreiding van verschillende functies over het hele grondgebied. Niet elke plek moet voor elk soort activiteit kunnen dienen. We maken duidelijke keuzes over de hoofdfunctie van de verschillende parken en pleinen. Zo kunnen we die plaatsen duurzaam inrichten, op een manier die bestand is tegen de activiteiten die er doorgaan.
49. Het masterplan kan aanleiding geven tot heraanleg van bepaalde ruimten, omdat de huidige inrichting niet overeenkomt met de gewenste functie.
50. We maken een visie op rond evenementen in de stad, en welke openbare plekken voor welke evenementen in aanmerking komen, telkens in overleg met de buurt. Ook nieuwe openbare ruimte nemen we in die visie op. Indien een ruimte geschikt moet zijn voor het organiseren van evenementen, is er bijzondere aandacht voor de functionaliteit: integratie van marktkasten, laad- en loszones, opstelzones...
51. Het historisch kader of karakter van de omgeving is een belangrijk uitgangspunt bij het ontwerp van de openbare ruimte. We bekijken de mogelijkheden van integratie van archeologische elementen of visualisaties in de openbare ruimte. We streven naar elementen op maat van de locatie en haar gebruikers die passen in een groter archeologisch verhaal. We ontwikkelen een visie over hoe we relevante historische en archeologische informatie over bepaalde plekken kunnen ontsluiten. Daaraan gekoppeld onderzoeken we welke plekken bewoners waardevol vinden en omwille van welk 'verhaal'. We communiceren over archeologie in de publieke ruimte, tijdens de heraanleg van zones met een waardevol bodemarchief, zowel in de binnenstad als in de deelgemeenten.

NIEUWE OPENBARE RUIMTE

52. In elke woonkern is er nood aan verblijfsruimte, naast ruimte voor centrumactiviteiten. In het RSL staat een gebiedsgerichte en integrale aanpak van de verschillende woonkernen. Per gebied zal dit aanleiding geven tot heraanleg van bestaande publieke ruimte, of bijkomende publieke ruimte. De uitvoering van deze projecten bekijken we in de volledige planning van infrastructuurwerken.
53. Een herbestemming van een gebouw, site of projectgebied bekijken we steeds in relatie tot het omliggende openbaar domein. Een investering in gebouwen of herbestemmingen zien we als een hefboom om ook het openbaar domein op te waarderen en te herbekijken in functie van het nieuwe gebouw of de nieuwe bestemming.

54. Een kwalitatieve aanleg van het openbaar domein leggen we op als last bij grote ontwikkelingen.
55. Binnen het ruimtelijk en vergunningenbeleid hebben we bijzondere aandacht voor de overgang tussen (semi-)publiek en (semi-)privaat domein. We nemen enkel privaat domein over als openbaar domein daar waar mogelijk en wenselijk, bijvoorbeeld als voetgangersverbinding of speelruimte. De aanleg van het over te nemen privaat domein voldoet aan de randvoorwaarden en de kwaliteitseisen die we stellen voor het openbaar domein.

Masterplan openbare verlichting

56. We voeren het masterplan openbare verlichting verder uit. Dit plan houdt in dat we de openbare verlichting verder verduurzamen. Dit draagt bij tot het veiligheidsgevoel in de stad en verlicht het openbaar domein, stadsgebouwen en historische gebouwen op een karaktervolle wijze. Het plan bevat ook de integratie van slimme sensoren.

Innovatie in de openbare ruimte

57. We integreren kunst in de openbare ruimte. We ontwikkelen een kader voor meerdere kunstvormen (niet enkel beeldende) dat ook beantwoordt aan de diversiteit in de stad.
58. We zetten in op innovatieve oplossingen die geïntegreerd worden in het openbaar domein. Daarnaast moedigen we innovatie in openbare ruimte aan via initiatieven zoals Vitale stad, die sport en technologie combineren.

RUIMTE VOOR EXPERIMENT EN TIJDELIJKHEID

Het masterplan openbare ruimte sluit experiment en eigen initiatief van burgers niet uit. Tijdelijk beschikbare ruimte, zoals braakliggende terreinen, zijn daar uitermate voor geschikt.

Het tijdelijk experiment test de mogelijkheden van ruimten en gebouwen uit op een laagdrempelige manier op de korte termijn - voor en door de Leuvenaar. Op die manier kunnen de tijdelijke functies en activiteiten de voedingsbodemp en startschot zijn voor de permanente herontwikkeling op de lange termijn van diezelfde plek.

Maar ook bij de definitieve aanleg van de openbare ruimte moet niet elke plek een vooraf gedefinieerde eindbestemming hebben. Sommige inrichtingsvormen laten toe dat er op verschillende momenten iets anders gebeurt. Stadsdiensten ondersteunen de burgers en verenigingen bij het uitwerken van dit soort experimenten.

59. In afwachting van grotere bouwprojecten of een definitieve heraanleg moedigen we verenigingen, burgers en anderen aan om een tijdelijke invulling aan een plek te geven. We onderzoeken hoe betrokkenen mee kunnen genieten van de meerwaarde die gecreëerd wordt door de tijdelijke invulling.
60. We experimenteren met projectvormen om niet-gebruikte percelen en gebouwen te activeren, al dan niet voor een tijdelijke invulling. Een goed kader dringt zich dan wel op inzake beheer en verzekeringen.

61. Leegstaande winkelpanden kunnen tijdelijk herbestemd worden. (zie ook programma 7)
62. We ondernemen actie naar private eigenaars om die tijdelijke ruimten ter beschikking te stellen.
63. We nemen ruimte voor wisselend programma en experiment op in de ontwerpopdracht voor bepaalde publieke ruimten.

Actieprogramma 4.3 We zorgen voor een stad waar iedereen kan wonen in een goed onderhouden en propere straat en buurt.

Samen met de inwoners zorg dragen voor de netheid van de stad

Leuven scoort goed op gebied van netheid en wil graag één van de properste centrumsteden van Vlaanderen blijven. We behouden de systemen van gescheiden afvalophaling.

De netheid van de buurt belangt alle inwoners aan. Persoonlijk engagement voor die netheid versterkt de band tussen inwoners en de buurt. We willen vooral inzetten op nog meer projecten samen met de inwoners. Bij het voorkomen en wegwerken van zwerfvuil is de burger de spilfiguur.

64. We wensen onze inwoners meer te betrekken en zetten, naast de eigen medewerkers, in op vrijwilligers om zwerfvuil op te ruimen op wijkniveau of om op andere manieren aan afvalbestrijding te doen. Op twee jaar tijd is het aantal vrijwilligers gestegen van 2 naar 26 personen. Het streefdoel is om in heel Leuven vrijwilligers aan de slag te krijgen.
65. We organiseren jaarlijks twee grote opruimacties voor verenigingen en scholen. Deze acties dekken praktisch het volledige grondgebied.
66. We werken intensief samen met het afvalpreventieteam van Ecowerf om sensibiliseringscampagnes op te zetten.
67. In verschillende wijken werkt het buurtwerk samen met Dijledal en de reinigingsdienst verder aan het openhouden van de afvallokalen.
68. We nemen actief deel aan de sensibiliseringscampagne Mooimakers van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij.
69. Via campagnes en de juiste ondersteuning spelen we in op nieuwe tendensen zoals afval inzamelen tijdens het lopen (plogging).
70. We verfijnen het systeem van gratis vuilzakken voor inwoners met verhoogde tegemoetkoming.
71. We onderzoeken een oplossing voor het gft-afval van appartementsbewoners in de deelgemeenten.

72. We onderzoeken welke technieken, waaronder ‘nudging’ (een techniek om het gewenste gedrag aantrekkelijk te maken, zonder mensen daarbij in hun vrijheden te beperken) effectief zijn om sluikstort en zwerfvuil te voorkomen.

73. We worden lid van de statiegeldalliantie. We bepleiten bij de hogere overheden om statiegeld in te voeren, onder volgende voorwaarden: de ophaling van pmd en zachte plastics gebeurt nog steeds aan huis in blauwe of roze zakken, de invoering van statiegeld mag geen meerkost met zich meebrengen en de invoering moet een haalbare kaart zijn voor handelaars, die inzamelpunten moeten plaatsen.

Sterke ploegen op straat

Naast het samenwerken met de burger heeft de eigen reinigingsdienst een belangrijke rol te spelen en blijft de dienst op straat sterk aanwezig.

74. We rusten de veegdienst optimaal uit met straatveegmachines en elektrische straatafvalzuigers. We blijven innovatie in de sector op de voet volgen en onderzoeken hoe we onze voertuigen en machines kunnen verduurzamen.

75. We breiden de jaarlijkse veegacties uit.

76. De openbare ruimte is ingericht met onderhoudsvriendelijke materialen.

77. Voor een strikte handhaving van sluikstorten plaatsen we camerabewaking op plaatsen waar er overlast is door sluikstorten in samenwerking met EcoWerf. Waar dat niet mogelijk is breiden we onze controles uit. Bij vaststelling treden we krachtdadig op en geven we een GAS-boete.

78. Waar mogelijk vervangen we bovengrondse glascontainers door ondergrondse containers met vulgraadsensoren zodat ze op het optimale moment kunnen geleegd worden. Ondergrondse glascontainers zorgen voor minder geluidsoverlast en minder sluikstorten dan bovengrondse glasbollen.

79. Samen met de groendienst zetten we verder in op ecologische manieren om onkruid te bestrijden en trachten we dat te optimaliseren, zodat onkruid goed en langdurig verwijderd wordt. Het blijft een uitdaging om deze bestrijding op een efficiënte manier uit te voeren.

80. We willen de Leuvenaar sensibiliseren rond onkruid. Sommige speel- en rustplekken willen we wel vrijwaren van gif- en stekelplanten. We ondersteunen buurtbewoners om initiatieven te nemen rond publiek groen en onkruid.

Vuilnisinzameling

81. Leuven heeft meer dan 1.200 vuilnisbakken op haar grondgebied. Om die efficiënt te beheren stellen we in samenwerking met OVAM een vuilnisbakkenplan op. We experimenteren met nieuwe types van slimme vuilnisbakken.

82. We zoeken naar manieren om onderdelen van het afvalbestand te hergebruiken. (zie ook programma 6)
83. We organiseren mobiele recyclageparken (pop-up parken) daar waar nodig zodat inwoners zonder auto gemakkelijker hun afval selectief kwijt kunnen en gesensibiliseerd worden om frequenter gebruik te maken van recyclageparken.
84. We plaatsen ondergrondse sorteerstraten in nieuwe wijken en bij (sociale) hoogbouwprojecten. Deze nieuwe ontwikkeling wordt als standaardoptie in de bouwverordening voorzien. Het is een duurzame uitbreiding van de huis-aan-huisinzameling en het draagt bij tot een propere omgeving.

Actieprogramma 4.4 We zetten in op kernversterking en kwaliteitsverbetering van onze woonkernen

In de tien woonkernen van Leuven is het aantal inwoners (en woonentiteiten) de afgelopen jaren gestegen. Die groei zal de komende decennia niet stoppen. Verdichting van de woonkernen is noodzakelijk. Het RSL2 geeft aan waar verdichting al dan niet wenselijk is en bewaakt de ruimtelijke principes om verdichting te koppelen aan kwaliteitsverbetering van de woonomgeving. Die kwaliteit houden we hoog door te voorzien in voldoende groen, in voldoende voorzieningen, in goede fiets- en wandelroutes, in kwalitatief openbaar vervoer... Dit is een toekomstvisie, waarbij het niet haalbaar is om elke woonkern deze legislatuur te herontwikkelen.

Naast de lokale voorzieningen, zetten we een strategie uit voor bovenlokale voorzieningen (onderwijs, sport, cultuur...) De binnenstad kan niet langer de enige plaats zijn. Ook in de deelgemeenten is er ruimte die multimodaal ontsloten is waar dergelijke voorzieningen passen. Bovendien is de ruimte in Leuven niet onbeperkt. Beschikbare ruimte zetten we in voor activiteiten en voorzieningen die onze stad versterken. Dat impliceert dat we een aantal ruimtevragen in een regionaal perspectief bekijken. Regionale voorzieningen stellen hogere eisen aan locatie en infrastructuur, nemen doorgaans meer ruimte in en vergen dus een strikt locatiebeleid: ze kunnen enkel ingeplant worden op multimodaal ontsloten plaatsen, waar voldoende ruimte beschikbaar is, en geen overlast ontstaat voor omwonenden.

Er zijn in Leuven veel lokale voorzieningen die door een ruimere regio gebruikt worden. Daardoor dreigen tekorten te ontstaan voor de eigen bewoners. Daarom zetten we in op regionaal overleg.

EEN STERK PLAN VOOR WOONKERNEN

Van gebiedsgerichte visievorming tot gecoördineerde ontwikkeling van gebieden

85. In het begin van het planningsproces is de samenwerking met de buurt van uitermate belang. De gebiedsgerichte werking die de stad al gedurende verschillende jaren in de wijken voert, vormt een goede vertrekbasis om op verder te bouwen. In samenwerking met de burgers denken we na over de woonkwaliteiten van de kern. We kijken wat er nodig is om het leven in de woonkern zo

aangenaam mogelijk te maken, welke kwaliteiten we beschermen om de identiteit van de plek te bewaren en welke elementen storen of ontbreken.

86. Om de kwaliteiten die in de initiële planningsprocessen worden verweven te behouden tijdens de uitvoering is het bij complexe gebieden nodig om in te zetten op coördinatie van de verdere ontwikkeling. Voor de grote stadsontwikkelingsprojecten, zoals de Vaartkom, de Benedenstad, Wilsle/Wijgmaal en de Centrale Werkplaatsen, werken we al vele jaren zo. Ook voor belangrijke nieuwe gebieden en processen is een dergelijke aanpak nodig.
87. Voorzieningen, groen, publieke ruimte, erfgoed en mobiliteit zijn de belangrijkste thema's die we integraal bekijken, maar we kijken ook naar sites waar nieuwe ontwikkelingen mogelijk zijn en hoe die op een goede manier kunnen vorm krijgen.
88. Op basis van deze oefening maken we een ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) op, waar nodig aangevuld met een mobiliteitsvisie en een aantal 'strategische projecten' voor de woonkern. De nieuwe (algemene) ruimtelijke uitvoeringsplannen maken komaf met de verouderde Bijzondere Plannen van Aanleg (BPA). Daardoor moderniseren we ons instrumentarium en vertalen we de kwaliteitskeuzes die we samen met burgers maken op een juridisch verordenende wijze.
89. Het eerste proces in Wilsle-Dorp is volop lopende en zal de volgende jaren aanleiding geven tot een aantal concrete projecten (heraanleg Schorenhof, aankoop kapel, speelbos, actieplan mobiliteit, publieke ruimte, gemeenschapsvoorzieningen in site Van Eyck-Celis...) en een algemeen RUP. De aanpak voor Wilsle-Dorp evalueren we op verschillende momenten samen met de betrokken bewoners en zal de basis vormen voor een werkwijze die we ook in de andere woonkernen uitrollen.
90. Ook in Heverlee is gestart met een gelijkaardig proces, op een iets kleinere schaal. Voor de omgeving van Sint-Lambertus en de Naamsesteenweg en de site OHL – TC stade Leuven is een masterplan aanbesteed, gericht op de kernversterking van Heverlee. Terwijl het masterplan nu vooral focust op het 'centrum', kunnen we deze oefening later uitbreiden naar de omliggende wijken. De zuidelijke rand van het researchpark Haasrode tot aan de Naamsesteenweg is mogelijk een tweede gebied.
91. De heraanleg van Ymeria en de stationsomgeving in Wijgmaal kan benut worden om ook in de (kleine) kern van Wijgmaal een wat uitgebreidere kwaliteitsoefening op touw te zetten.

EEN STRATEGISCH AANBODBELEID VOOR VOORZIENINGEN

92. Lokale voorzieningen verweven we in onze woonkernen: zo kunnen ze makkelijk te voet of met de fiets bereikt worden en ondersteunen ze het wonen. We proberen daarbij functies zoveel mogelijk te clusteren, omdat dat kansen creëert voor samengebruik, het beheer vereenvoudigt en gerichte ingrepen in het publiek domein mogelijk maakt. Deze oefening wordt gemaakt tijdens de gebiedsgerichte trajecten per woonkern. In de verschillende deelgemeenten selecteren we voorzieningsclusters (RSL2). We brengen verder in kaart welke noden er zijn en vertalen die naar RUP's.

93. We zoeken naar een logische invulling en optimale ontsluiting van de voorzieningencluster Diestsesteenweg-Jan Vranckxtracé in Kessel-Lo.
94. We herontwikkelen de Ymeria-site in Wijgmaal, waarbij we streven naar een optimale inplanting van sport- en voetbalinfrastructuur in een landschapspark, zodat het Dijle-eiland een ontmoetingsplaats wordt voor alle Wijgmalenaars.
95. Onze gebouwen die onderdak bieden aan gemeenschapsfuncties ontwerpen we als ontmoetingsruimten (“third space”), waar iedereen kan binnenwandelen, verblijven, warmte of koelte opzoeken of gebruik maken van de aanwezige voorzieningen. Zo worden onze gebouwen onderdeel van de publieke ruimte en het sociale weefsel van de stad. Dit impliceert dat er in het ontwerpproces aandacht is voor ‘neutrale’ ruimtes die niet gekoppeld zijn aan een functie of consumptie noodzakelijk maken, dat er proper (genderinclusief) sanitair, verluier- en borstvoedingsplekken worden voorzien, dat gebouwen (letterlijk en figuurlijk) een lage drempel hebben en zo ingericht zijn dat iedereen zich er kan thuis voelen.

Regionale samenwerking

Met het oog op efficiënte projecten en wetende dat de Leuvense ruimte beperkt is, is het nuttig om voor potentiële projecten van echt bovenlokaal niveau in overleg met de regio te gaan.

96. Op regionaal niveau hanteren we deze logica: Leuven biedt als centrumstad heel wat bovenlokale voorzieningen aan, maar kan niet aan alle functies plaats bieden. We willen onze centrumrol blijven waarmaken en investeren dus ook in bovenlokale voorzieningen, die ons als stad aantrekkelijker en aangenamer maken en die aansluiten bij onze troeven. We bekijken met de regio of er gelijkaardige behoeften zijn in andere gemeenten die kunnen worden gebundeld.
97. Ook kunnen potentiële Leuvense sites vergeleken worden met zeer vlot bereikbare sites in andere gemeenten. In plaats van concurrerende gemeenschapsvoorzieningen, richt de stad zich eerder op zo efficiënt mogelijk ingeplante en gebruikte voorzieningen samen met de regio.
98. We ontwikkelen een visie rond voorzieningen die een antwoord biedt op volgende vragen:
- Welke voorzieningen willen we zelf aanbieden: deelgemeentehuizen, bibliotheken, kinderopvang, buurtcentra, ontmoetingscentra, academie en conservatorium, politiekantoren, scholen, jeugdwerking, sport, cultuur...?
 - Welke basisfuncties willen we in elke kern aanbieden en welke kunnen we centraliseren?
 - Welke combinaties van voorzieningen zijn succesvol?
 - Welk type activiteiten die de vrije markt aanbiedt, willen we als stad wel/niet faciliteren of een plaats geven in onze eigen gebouwen?
 - Zitten er nog groeimogelijkheden in het bestaande patrimonium ?
 - Wat is een evenwichtige taakverdeling tussen de verschillende kernen? De voorzieningszones vormen samen een netwerk van complementaire kernen.

99. Samen met burgers, verenigingen en de verschillende stadsdiensten bieden we een antwoord op de vragen. We bekijken waar er tekorten zijn en welke ruimte vragen er zijn bij bewoners en organisaties.

100. Eens we een helder beeld hebben over welk aanbod we waar willen organiseren, kunnen we de beschikbare (en te ontwikkelen) locaties en ruimtes zelf optimaal invullen en toewijzen aan verenigingen die zich ergens willen vestigen. We kunnen dan vraag en aanbod via een ruimtedeelplatform aan elkaar matchen. Bij gedeeld gebruik van multifunctionele ruimtes dient de verzekering en het beheer goed uitgeklaard en contractueel bepaald te worden.

RUIMTE VOOR VOORZIENINGEN ACTIVEREN, VRIJWAREN EN MAKEN

Er is in Leuven grote vraag naar ruimte voor gemeenschapsvoorzieningen, onder meer door de toenemende bevolking. Meer ruimte voorzien is niet evident. Er is concurrentie met het veel lucratievere wonen. Bovendien heeft de stad een (deels) verouderd patrimonium en bezit ze niet veel grond die kan ingezet worden voor stedelijke functies. Er zijn op Leuvens grondgebied ook geen grote voorraden aan exclusief voor gemeenschapsvoorzieningen bestemde ruimte, waar met grondeigenaars kan worden onderhandeld over aankoop of samenwerking voor nieuwe projecten. Al deze factoren bemoeilijken de evenwichtige uitbouw van gemeenschapsvoorzieningen. Het is dus een noodzaak om zo goed mogelijk gebruik te maken van het bestaande, beschikbare aanbod en daarnaast actief ruimte te reserveren voor gemeenschapsvoorzieningen.

101. De stad zet in op het efficiënter gebruik van het bestaande patrimonium in de stad. Het gaat zowel over stadseigendommen als over vastgoed van anderen (scholen, KU Leuven). Samengebruik, meervoudig en complementair ruimtegebruik is het uitgangspunt.

102. We onderzoeken hoe we samengebruik kunnen faciliteren. De stad inventariseert, in samenwerking met KU Leuven, scholen... de beschikbare ruimte en zet een platform op om te verhuren aan gebruikers.

103. De gemeenschapsvoorzieningen beheren we via een ruimtemakelaar, die de juiste mensen samenbrengt, op de hoogte is van de projecten, onderhandelt en coördineert. De ruimtemakelaar gaat op zoek naar de juiste 'match' tussen de vraag en aanbodzijde en zoekt nadien de juiste beheersvorm.

104. Nieuwe gebouwen voor gemeenschapsvoorzieningen zijn multi-inzetbaar, flexibel en gemakkelijk te beheren en te onderhouden.

105. We benaderen projecten als een geheel. Voorzieningen integreren we in een ruimtelijk project waarbij we nagaan wat de beste invulling is voor het geheel, zonder te sterk vast te houden aan een invulling met bijvoorbeeld enkel gemeenschapsvoorzieningen zoals het gewestplan voorschrijft. Het uitgangspunt kan louter voorzieningen zijn maar soms is het voor de betaalbaarheid of exploitatie van een project interessanter om te mixen met andere functies. Deze menging en verweving kan een project verrijken.

106. We moeten tenminste het aanwezige aanbod aan zones voor gemeenschapsvoorzieningen vrijwaren voor gemeenschapsfuncties.
107. We schrappen de gebieden Groenveld, Roeselbergdal en Koetsweg - Platte Lostraat als woonuitbreidingsgebied. Die kunnen dienen als reserveruimte voor voorzieningen.
108. In stadsvernieuwingsprojecten leggen we het voorzien van gemeenschapsvoorzieningen op als last. Dit is een verdedigbare logica: waar veel nieuwe woningen worden gebouwd, wordt ook een bijkomende behoefte aan voorzieningen gecreëerd. We moeten hierbij niet alleen voldoende ruimte voor gemeenschapsfuncties opleggen, maar ook afspraken maken over de prijzen waaraan die ruimtes worden aangeboden of zelf als stad deze ruimtes verwerven zodat we kunnen sturen op het aanbod.
109. Indien zich opportuniteiten voordoen, kopen we gronden/panden aan op strategische locaties, om onze eigen programma's onder te brengen of uit te breiden, maar ook om te sturen op het aanbod van de markt.

Actieprogramma 4.5 Een innovatief erfgoedbeleid en architectuurbeleid versterkt het stedelijke weefsel en draagt bij tot het algemene veiligheidsgevoel en de aantrekkelijkheid van de stad.

In een historische stad als Leuven bepaalt de aanwezigheid van onroerend erfgoed in belangrijke mate de leefomgeving en -kwaliteit. Onze stad heeft een rijk en uniek patrimonium, zowel bouwkundig, als landschappelijk en archeologisch. Dat is een grote troef, waar we trots op mogen zijn. In de verschillende woonkernen bestaat een historische structuur, die we gebruiken als onderlegger en kader voor nieuwe invullingen. Dat heeft ruimtelijke implicaties: de toekomst van Leuven wordt bepaald door wat er al is en hoe we daar mee omgaan.

Naast het onroerend erfgoed spelen ook nieuwe ontwikkelingen een grote rol in de kwaliteit van onze leefomgeving. Daarom is het belangrijk dat die projecten architecturaal kwaliteitsvol zijn en kunnen uitgroeien tot het erfgoed van morgen.

EEN INNOVATIEF EN DUURZAAM ONROERENDERFGOEDBELEID

Als enige Vlaamse kunststad met een erkenning als onroerenderfgoedgemeente heeft de stad in 2017 resoluut de kaart getrokken voor het uitrollen van een sterk verankerd lokaal onroerenderfgoedbeleid met een duidelijke visie en missie.

110. Het onroerenderfgoedbeleidsplan, gebaseerd op onderstaande pijlers, voeren we verder uit.
111. De komende jaren voeren we een inhaalmanoeuvre uit voor de uitwerking van een volwaardig beleid voor landschappelijk, funerair en archeologisch erfgoed.

GEÏNTEGREERD WERKEN BINNEN DE VERSCHILLENDE BELEIDSDOMEINEN

Erfgoeddomeinen

112. We werken in verband met onroerend erfgoed nauw samen met de Erfgoedcel.
113. Erfgoedpanden vormen een unieke gelegenheid om bijzondere functies (al hoeven dit niet louter 'voorzieningen' te zijn) te huisvesten door een creatief en innovatief herbestemmingsbeleid, waarbij we ook nadenken over alternatieve ontwikkelings- en financieringsmodellen:
- We gaan in dialoog met eigenaars en opdrachtgevers om te zoeken naar de geschikte functie voor het pand;
 - We hanteren het principe 'functie volgt vorm' in de herbestemming van erfgoedpanden, om te voorkomen dat een invulling niet aansluit op de erfgoedwaarde.

Andere beleidsdomeinen van de stad

114. We zetten nog meer in op een geïntegreerde benadering waarbij verschillende stadsdiensten en actoren en verschillende sectoren worden betrokken. Erfgoed kan mee een oplossing bieden voor de nood aan ruimte van sommige functies.

Onroerend erfgoed benoemen

De Vlaamse overheid heeft in 2015 de taak van inventariseren van onroerend erfgoed overgeheveld naar de steden en gemeenten. De voorbije jaren startte de stad met haar onroerend erfgoed te inventariseren.

115. We werken voort aan het in kaart brengen van bouwkundig erfgoed in de deelgemeenten.
116. We starten met de inventarisatie van het archeologisch en landschappelijk erfgoed.
117. We onderzoeken op welke manier we ook bottom-up aan erfgoedwaardering kunnen doen. We ontwikkelen methodologieën om burgers mee te laten in kaart brengen welke plekken bijdragen aan hun levenskwaliteit en omwille van welke verhalen/redenen. Zo kunnen we 'commons' (Materieel of immaterieel goed dat door de stad wordt bestemd als common, een beheersvorm dat de gemeenschapsfunctie garandeert en ervoor zorgt dat het beheer niet leidt tot privatisering of commercialisering) creëren voor bepaalde plekken, kunnen gemeenschappen zich verantwoordelijk stellen voor het goed behoud en misschien zelfs voor het beheer van een plek en/of het verhaal....
118. Daarnaast blijven we Vlaanderen aansporen om de meest waardevolle relictten te beschermen als monument, stadsgezicht, landschap of archeologische site.
119. We starten een dossier op om Abdij van Park te laten erkennen als UNESCO-werelderfgoed.

Instrumenten voor behoud, gepast beheer en maximale integratie van onroerend erfgoed ontwikkelen:

De voorbije jaren hebben we reeds vele instrumenten ontwikkeld waarbij de zorg voor onroerend erfgoed centraal staat of deel uitmaakt van een groter geheel, zoals de erfgoedverordening, de opmaak van beheersplannen, het integreren van erfgoedzorg in allerhande RUP's, masterplannen, inrichtingsplannen... Bij het opmaken van ruimtelijke instrumenten gebruiken we de historische structuur van de plek als onderlegger en kader voor nieuwe invullingen.

120. We blijven inzetten op het ontwikkelen van zulke instrumenten, niet alleen voor bouwkundig, maar ook voor archeologisch en landschappelijk erfgoed.

121. We evalueren de erfgoedverordening telkens als we een nieuwe stadsinventaris van een deelgemeente toevoegen. Zodra de erfgoedverordening op punt staat, bekijken we hoe die kan samengevoegd worden met de algemene bouwverordening van Leuven.

122. We zetten verder in op de opmaak van beheersplannen voor beschermde stadsgezichten en landschappen. Deze beheersplannen zorgen voor een gedragen beheersvisie en -doelstellingen voor deze bijzondere erfgoedplekken en creëren mogelijkheden voor eigenaars tot het verkrijgen van Vlaamse erfgoedpremies. Na de beheersplannen voor het Hogeschoolplein en het Stadspark wordtonder andere ingezet op de opmaak van een beheersplan voor de Oude Markt.

Inzetten op duurzame erfgoedzorg (zie ook programma 6)

Bestaande gebouwen hergebruiken heeft milieuvordelen. De 'opgeslagen energie' van bestaande gebouwen is één van de meest overtuigende argumenten voor het behoud van die gebouwen. Onderhoud en hergebruik van bestaande gebouwen zorgt ook voor minder stedelijke wildgroei, de verlenging van de levensduur van gebouwen en vermijdt afval. Erfgoedzorg is dus in se duurzaam.

123. We zetten verder in op het zoeken naar innovatieve oplossingen om de energieprestatie van waardevolle gebouwen te verbeteren met respect voor de erfgoedwaarden. Ons eigen waardevol patrimonium zetten we maximaal in als pilootprojecten.

124. We werken samen met andere partners mee aan projecten rond circulaire stad, zoals met het project 'Financieringsplatform voor het collectief herbestemmen van vastgoed' waarvoor een subsidie werd verkregen bij OVAM.

125. We werken samen met het Kenniscentrum Vlaamse steden aan het uitwerken van hun beleidspunt 'toekomstgericht herbestemmen'.

Inspirerende herbestemmingsprojecten stimuleren

Leuven staat gekend om haar inspirerende herbestemmingsprojecten, zoals Abdij van Park, Hal 5, De Hoorn, OPEK, STUK... Aangezien we in de toekomst nog innovatiever met onze ruimte zullen moeten omgaan en vele grote gebouwen en complexen hun vroegere functie verliezen (kloosters, kerken...) zullen er nog veel meer herbestemmingsprojecten op de agenda komen te staan.

126. We begeleiden met onze kennis en expertise privé-eigenaars bij hun herbestemmingstrajecten.
127. In uitwerking van het kerkenbeleidsplan zullen vele parochiekerken een neven- of herbestemming dienen te krijgen. We begeleiden de kerkfabrieken in dit proces.
128. We zetten verder in op het vakkundig onderhouden, restaureren en openstellen van ons waardevol erfgoed (roerend, immaterieel en onroerend) in eigen bezit of in beheer.

Het belang van erfgoed voor de maatschappij breed uitdragen

129. In navolging van de succesvolle campagne 'Fier op erfgoed van hier', ontwikkelen we ook de volgende jaren campagnes om het draagvlak voor erfgoed te vergroten. Deze campagnes zullen meer participatief zijn, door het belang van de plek en het verhaal dat mensen hebben over die plek aan elkaar te koppelen.
130. We dragen het belang van niet-beschermd maar lokaal waardevol erfgoed uit.
131. We stemmen de organisatie van de Erfgoeddag en Open Monumentendag op elkaar af, waardoor er tweemaal per jaar een hoogdag is voor het Leuvense erfgoed.
132. We blijven inzetten op het sensibiliseren van de Leuvenaars om hun bouwkundig erfgoed aan te passen met respect voor de erfgoedwaarden, onder andere via de erfgoedpremie en de organisatie van een erfgoedprijs.
133. We ontwikkelen methodologieën om erfgoedgemeenschappen te creëren die zelf instaan voor de zorg en het beheer van erfgoed (cfr. Hal 5, ...)

EEN BELEID VOOR ARCHITECTUURKWALITEIT

De stad heeft als bouwheer van de publieke ruimte heel wat touwtjes in handen om op de kwaliteit van het stedelijk landschap te wegen. Duurzaamheid, circulariteit en klimaatneutraliteit zijn onderdeel van het kwaliteitsbeleid. We zetten volop in om met een vernieuwende aanpak van de publieke ruimte tot steeds kwalitatievere projecten te komen. Stadsbrede samenwerking vormt hierbij de basis om tot goede projecten te komen. Maar ook voor de privéprojecten wensen we instrumenten te ontwikkelen om nog beter te kunnen sturen op kwaliteit. In ons streven naar een stedenbouwkundig en architecturaal kwaliteitsbeleid wensen we te evolueren van een controlerende naar een regisserende overheid.

134. We voeren goede processen bij eigen projecten en private initiatieven, en streven zo naar goede architecturale kwaliteit. We zetten het eigen opdrachtgeverschap (zowel voor gebouwen als voor openbare ruimte) in om te komen tot innovatieve en kwalitatief uitmuntende projecten.
135. We onderzoeken welke instrumenten zinvol zijn om architectuurkwaliteit te sturen en te bewaken van ontwerp tot uitvoering. Mogelijke instrumenten zijn: kwaliteitskamer, stadsbouwmeester, integratie in nieuwe of bestaande adviesraden, kwaliteitsnota's...

136. We investeren in de kwaliteit van ons vergunningenbeleid. De grote stroom aan kleine projecten moet – naast de grote strategische projecten - ook op een vlotte en kwalitatieve wijze behandeld worden. Dit vergt blijvende vorming van de medewerkers - alsook een goede samenwerking met andere stadsdiensten.
137. We organiseren ons intern beter om alle expertises samen te brengen en samen te waken over kwaliteit in brede zin. We gebruiken ontwerp onderzoek als taal om ambities vorm te geven. Ook extern zetten we trajecten op met ontwikkelaars en architecten om voor elk project scherp te krijgen welke kwaliteiten we nastreven. We spreken eerst over kwaliteit, daarna over programma. We betrekken in dit gesprek ook bewoners, lokale verenigingen en experts.
138. We zorgen ervoor dat het beleid rond Onroerend Erfgoed niet enkel betrekking heeft op het erfgoed van het verleden, maar ook op het recente nieuwe erfgoed. Hierbij zorgen we ervoor dat architectuur ook een belangrijk aandachtspunt wordt voor het grote publiek.
139. We zetten de samenwerking met Stad en Architectuur verder en sporen hen aan om het architectuur- en kwaliteitsdebat samen met de Leuvenaars te voeren. Bijzondere aandacht besteden we aan de Architectuurprijs en ook aan het educatieve luik dat hiermee samenhangt.
140. Kwaliteitsvolle projecten spelen we uit door te informeren en te promoten. Dat kan door deel te nemen aan architectuurprijzen of door bewoners zelf projecten te laten nomineren. Op die manier leren inwoners ook nieuwe architectuur in de stad kennen.

Actieprogramma 4.6 We waarborgen voldoende slagkracht voor een geïntegreerde en integrale aanpak van veiligheids- en leefbaarheidsproblemen en voor een kordate aanpak (handhaving) van criminaliteit en overlast als sluitstuk van het lokale veiligheidsbeleid.

Respect als basis voor een veilige en leefbare stad:

141. Wederzijds respect is belangrijk voor veiligheid en levenskwaliteit in de stad. Interacties tussen verschillende weggebruikers en overlastproblemen komen in bevragingen als storende factoren naar voor. Daarom besteden we extra aandacht aan wederzijds respect als kritieke succesfactor voor een succesvolle aanpak van deze problemen.
142. We bouwen het pakket aan methodieken verder uit om Leuvenaars een geschil op een gepaste en respectvolle manier te laten oplossen. Door hen middelen tot oplossing aan te reiken, kunnen ze zelf aan de slag met het conflict, worden de conflicten mogelijks sneller aangepakt en escaleren ze niet in die mate dat er handhaving door politie nodig is. In samenwerking met de KU Leuven en een netwerk van Leuvense organisaties onderzoeken we hoe het kader van Leuven Restorative city kan bijdragen om die methodieken uit te werken.

We hebben stadsbreed oog voor veiligheids- en leefbaarheidsproblemen:

143. We benaderen veiligheid en leefbaarheid niet enkel vanuit een politionele invalshoek. Bijdragen aan de maatschappelijke of integrale veiligheid is ook een doelstelling binnen andere

beleidsdomeinen (ruimtelijke ordening, mobiliteit, doelgroepenwerking, cultuur, vrijetijd & evenementen...). We plaatsen veiligheid en de aanpak van onveiligheid en onleefbaarheid in een bredere sociaal maatschappelijke context, vertrekkend vanuit preventie.

144. Politie is een noodzakelijke en bevoorrechte partner in de aanpak van onveiligheid maar daarom niet noodzakelijk de centrale partner. Streven naar een vruchtbare samenwerking tussen stad en politie is al jaren een vanzelfsprekendheid. Politie Leuven is immers onlosmakelijk verbonden met de werking en bedrijfsvoering van de stad Leuven. De politie staat, met haar specifieke bevoegdheden, eerder aan het eind van de veiligheidsketen. Daarbij bakenen we de bijdrage van de lokale politie Leuven in andere beleidsdomeinen duidelijk af.
145. De politie speelt een belangrijke adviserende rol vanuit haar expertise en ervaring inzake veiligheidsbeleid en haar verantwoordelijkheid inzake handhaving van het gevoerde beleid. Dat is onder meer het geval voor domeinen zoals mobiliteit, evenementenbeheer, ruimtelijke ordening, beheer openbaar domein... Daarom bouwen we waar mogelijk een 'veiligheidstoets' in (bijvoorbeeld bij het ter beschikking stellen van het openbaar domein).
146. We verzamelen en analyseren maximaal data (politieel veiligheidsbeeld op basis van geregistreerde feiten van criminaliteit en overlast, bevragingen (buurtbevraging politie Leuven, veiligheidsmonitor Binnenlandse Zaken...)) over objectieve en subjectieve onveiligheid. Op basis daarvan bepalen we welke veiligheids- en leefbaarheidsfenomenen we prioritair aanpakken en opnemen in onder meer het strategische veiligheids- en preventieplan en in het zonale veiligheidsplan.
147. We geven thema's zoals verkeersonveiligheid, drugs en alcohol, geweldscriminaliteit (uitgaansgerelateerd, intrafamiliaal), overlast en specifieke vermogensdelicten (inbraken, fietsdiefstallen) en polarisering en extremisme de nodige aandacht.

We pakken veiligheids- en leefbaarheidsproblemen op een geïntegreerde en integrale manier aan:

148. We zetten de ingeslagen weg van geïntegreerde (keten- en partnergericht) en integrale (preventie, informeren en sensibiliseren, reguleren...) aanpak van veiligheids- en leefbaarheidsproblemen (voorbeelden: doelgroepenwerking, mobiliteit, fenomeenaanpak (drugs, overlast, intrafamiliaal geweld, radicalisme...) verder en breiden dergelijke aanpak uit naar domeinen of fenomenen waar we dat nodig achten. We versterken deze aanpak door maximaal in te zetten op partneroverleg (bijvoorbeeld partneroverleg alcohol en drugs, arrondissementele ketenaanpak intrafamiliaal geweld, huisjesmelkerij...). De ketenaanpak van intrafamiliaal geweld die nu gehanteerd wordt, blijven we gebruiken om deze problematiek tegen te gaan, en we hanteren hem als voorbeeld van een geïntegreerde aanpak voor andere problematieken binnen de bredere eerstelijnszone.
149. De buurt, de wijk, de inwoners... beschouwen we als volwaardige partners om veiligheids- en leefbaarheidsproblemen aan te pakken. Omgaan met die problemen en met het onveiligheidsgevoel bekijken we transversaal met politie, stadsdiensten en de buurt. We erkennen de buurt als een belangrijke actor, zowel op vlak van kennis verzamelen over de buurt als op vlak

van mogelijkheden zoeken om het onveiligheidsgevoel te verminderen en veiligheids- en leefbaarheidsproblemen aan te pakken.

150. We benutten maximaal de mogelijkheden van bemiddeling (burenbemiddeling, buurtbemiddeling...) als middelen tot bespreking en, indien mogelijk, om overlastproblemen op te lossen.
151. We versterken de slagkracht van de eigen veiligheidsactoren (politie, preventiedienst, gemeenschapswachten, GAS-bemiddeling) door de werking van partnerorganisaties en sociale welzijnsorganisaties met kennis en middelen te ondersteunen.
152. We benutten de mogelijkheden die het lokaal bestuur heeft op vlak van handhavingsbevoegdheden in het kader van openbare orde (bijvoorbeeld vergunningenbeleid) en in de strijd tegen ondermijnende en georganiseerde criminaliteit (fenomenen die geen onmiddellijk effect hebben op de openbare orde). De regelgeving voor bestuurlijke handhaving en sanctionering (Nieuwe gemeentewet, GAS-wetgeving, toekomstig Kaderdecreet bestuurlijke handhaving), aangevuld met protocolakkoorden met het Openbaar Ministerie, zetten we daarvoor waar mogelijk in om te komen tot een krachtdadig bestuurlijk handhavingsbeleid. De stad ontwikkelt zich verder als een volwaardige veiligheidspartner, neemt een actor- of regierol op (in functie van de specifieke noden), organiseert en participeert aan structureel overleg en onderzoekt de opportuniteiten inzake een regionale samenwerking.
153. De lokale integrale veiligheidscel (LIVC) bewaakt de stadsbrede aanpak van polarisering en extremisme.
154. We verhogen de participatie in Belgische en Europese preventie- en handhavingsnetwerken en samenwerkingsverbanden, zoals EFUS en het Lazarusproject.
155. Het aangekondigde zorgcentrum voor slachtoffers van seksueel geweld vraagt een hernieuwde samenwerking van alle partners binnen de werking Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag en de ketenaanpak en het protocol Intrafamiliaal Geweld. De stad blijft zich engageren om de samenwerking tussen de diverse actoren te faciliteren.
156. De stad werkt aan een actieplan om gendergerelateerd geweld te voorkomen, met extra oog voor culturele gebruiken die een schadelijke impact op de fysieke en psychische integriteit van het slachtoffer hebben. We ondersteunen ook hulpverleners in het bespreekbaar maken en preventief werken rond culturele gebruiken, zoals genitale verminking.

We zetten eigen veiligheidsactoren nog meer gericht in op straat:

157. Politiewerk is en blijft mensenwerk. We voeren daarom een beleid van '(nog) meer blauw op straat'. De realiteit leert ons dat we de impact van socio-demografische, economische, culturele... evoluties op het takenpakket van de lokale politie niet mogen onderschatten (bijvoorbeeld stedelijke ontwikkelingen en expansie van grote tewerkstellingspolen (universiteit en universitair ziekenhuis Gasthuisberg), toename bevolking in het algemeen en bevolkingsgroepen in het

bijzonder (bijvoorbeeld universiteitsstudenten), toename van evenementen met politionele inzet, toenemende uitdagingen op het vlak van mobiliteit...).

158. Daarnaast vraagt de evolutie in aard en omvang van veiligheids- en leefbaarheidsproblemen (bijvoorbeeld overlast, vandalisme en straatcriminaliteit, drugs- en alcoholproblematiek, terreurdreiging...) en de impact daarvan op de politiewerking een duidelijk beleid van proactieve en preventieve politieaanwezigheid in buurten en wijken (zichtbare en aanspreekbare politie). Die gerichte inzet, zoals wijkpolitie, verkeerspolitie, specifieke teams (hondenteam, fietsteam, fenomeenteam, doelgroepinspecteurs) en gerichte initiatieven (uitgaansleven, verkeersonveiligheid...) laten toe om heel kort op de bal te spelen. Waar nodig, versterken we deze eerstelijns politie om nog meer blauw gericht te kunnen inzetten.

159. De verkeerspolitie voorziet nog meer vlotte verkeersdoorstroom bij werken en incidenten. Dit kan door samenwerking met de bereikbaarheidsadviseur/minder-hinder-coördinator.

160. We verfijnen de rol van de gemeenschapswachten in het preventie- en veiligheidsbeleid. De nabijheid en het contact met de burger staat daarbij centraal. We versterken de samenwerking tussen gemeenschapswachten en politie, onder meer in de wijk- en fenomeenwerking, en zoeken hoe we gemeenschapswachten kunnen inzetten bij bestuurlijke handhaving en sociale veiligheid.

161. We onderzoeken oplossingen voor een betere coördinatie van overlastaanpak en van preventiewerkers in het kader van een breed gedragen nachtplan.

We investeren in technologie met toegevoegde waarde en als hulpmiddel voor het handhavingsbeleid om efficiënter en doeltreffender te kunnen werken en personeel optimaal en gericht te kunnen inzetten:

162. Technologische ontwikkelingen en het gebruik ervan worden meer en meer bepalend voor een handhavingsbeleid in het algemeen en voor politiewerking in het bijzonder. Om de slagkracht van politie en andere veiligheidsactoren op peil te houden, stappen we voldoende snel in en maken we gebruik van de opportuniteiten om te investeren in innovatie en nieuwe technologieën. Daarbij houden we rekening met het gegeven dat heel wat nieuwe technologieën maar renderen als je genoeg menselijk kapitaal hebt (vaak achter de schermen) om ze te exploiteren.

163. We onderzoeken waar er 'missing links' zijn in het huidige netwerk van veiligheidscamera's op het openbare domein om de aanpak van overlast en criminaliteit te verbeteren. We onderzoeken de mogelijkheid en behoeften om een ANPR-netwerk te installeren om criminaliteit aan te pakken. Op plekken met weinig zichtbaarheid en/of sociale controle gebruiken we innovatie en technologie in functie van de veiligheid, met respect voor privacy wetgeving.

164. We zoeken binnen de 'quadruple helix' (de samenwerking tussen overheid, inwoners, bedrijven en kennisinstellingen) naar innovatieve oplossingen (bv zintuiglijke beïnvloeding, sensoren...) voor veiligheids- en leefbaarheidsproblemen en gaan daarvoor de nodige samenwerkingen aan.

PROGRAMMA 5: INCLUSIEVE EN ZORGZAME STAD

Iedereen, ongeacht leeftijd, afkomst, geaardheid, gender, gezondheidssituatie... moet zichzelf kunnen zijn in Leuven en tot zijn recht kunnen komen. We willen dat iedereen zich hier goed kan voelen en vooruit kan gaan. Ook de betaalbaarheid en toegankelijkheid van de voorzieningen speelt hierbij een rol.

De stad benut alle maatregelen die ze in handen heeft om de strijd tegen armoede aan te gaan. In de armoedebestrijding is een integrale aanpak fundamenteel.

Actieprogramma 5.1 Benadering en instrumenten (onder andere samenwerking met de sector, toegankelijke en betaalbare dienstverlening stimuleren, instrumenten als automatische rechtentoekenning...)

MANIEREN VAN (REGIONALE) SAMENWERKING

Leuven als inclusieve en zorgzame stad maken we allemaal samen. Groep Leuven heeft daarvoor het engagement van alle verschillende partners en organisaties broodnodig. Een innovatieve samenwerking begint binnen Groep Leuven zelf tussen de verschillende diensten onderling, zowel de sociale als de andere diensten. Maar evenzeer is er extern een groter netwerk en concrete samenwerking nodig tussen Groep Leuven (als overheid), kennisinstellingen, middenveldorganisaties, bedrijfswereld, financieringsinstellingen en burgers (het quadruple helix model).

De stad maakt effectief beleid vanuit een helikopterperspectief, en werkt met alle actoren binnen een breed netwerk. De stad doet dit vanuit vele verschillende rollen: als regisseur, netwerkmakelaar, regelgever, betoelager, actor, toezichthouder... De stad definieert duidelijk haar verschillende rollen en bespreekt met partners welke rol ze wanneer opneemt.

1. Stad Leuven zet in op ketengerichte aanpak. Detectie, analyse, probleemoplossend denken en preventie vergen een geïntegreerde samenwerking met respect voor elkaars bevoegdheden en verantwoordelijkheden.
2. Extern werken we samen met alle relevante organisaties en partners: bedrijfswereld, kennisinstellingen, burgers en buurtcomités, middenveld, andere overheden... De netwerken die we opzetten moeten krachtadig en doelgericht zijn.

3. We zorgen voor een gediversifieerd subsidiebeleid voor amateur-, semi-professionele en professionele middelveldorganisaties.
4. De stad draagt structureel bij aan de kwaliteit van de zorg. De stad waarborgt door een structureel overlegplatform een gelijk en afgestemd speelveld.
5. De stad faciliteert dat situaties multidisciplinair worden opgenomen, met aandacht voor GDPR (General Data Protection Regulation , of de Algemene Verordening Gegevensbescherming), privacy en beroepsgeheim.
6. We pakken de uitdagingen van de stad innovatief aan in netwerk. We verbinden verschillende uitdagingen, verschillende doelgroepen, verschillende partners die op het eerste zicht misschien niet meteen iets met elkaar te maken hebben. Juist door deze innovatieve insteek, pakken we de uitdagingen concreet aan.
7. We werken nog meer samen met stadsbesturen en OCMW's van buurgemeenten rond sociale thema's zoals huisvesting van nieuwkomers, zorg en gezondheid (omliggende eerstelijnszones), leeftijdsvriendelijke gemeente, de verdere uitbouw van burgerzaken-aan-huis voor minder mobiele Leuvenaars, kinderopvang (regionale uitbouw loket kinderopvang), vrije tijd (regio-UITPAS), onderwijs (scholenbouw, aanmeldingen in onderwijs...)
8. We bouwen de nieuwe eerstelijnszone uit, een samenwerking tussen lokaal bestuur, zorg- en welzijnspartners, verenigingen voor gebruikers en mantelzorgers en optionele partners. Dit doen we zoals opgelegd door het decreet lokaal beleid om te komen tot een beleid op vlak van zorg en welzijn waar de mens met de zorg- en ondersteuningsvraag centraal staat.
9. We investeren in kwalitatieve, toegankelijke en betaalbare publieke voorzieningen zoals onder andere kinderopvang, onderwijs, thuiszorg, ouderenzorg, toeleiding naar tewerkstelling, en dat in samenwerking met de sector en betrokken partners.
10. Steeds meer burgers komen in contact met complexe juridische dossiers (bijvoorbeeld bij gezinsherenigingen van vluchtelingen). We verwijzen goed door naar bestaande initiatieven om inwoners te begeleiden.

AUTOMATISCHE RECHTEN- EN NODENDETECTIE

Een deel van de bevolking leeft in een situatie van onderbescherming. Het niet opnemen van sociale rechten zoals een sociale uitkering of een verlaagd tarief is een nog altijd vaak voorkomend verschijnsel, in het bijzonder bij kwetsbare Leuvenaars.

11. We pakken de onderbescherming aan dooronder andere de toegankelijkheid te verhogen en kwaliteitsvolle hulp-, dienst- en zorgverlening aan te bieden dichtbij (kwetsbare) burgers, 'outreaching' te werk gaan om de mensen in hun omgeving aan te spreken en samen met hen hun rechten aan te pakken.

12. We onderzoeken of en hoe we ondersteuning voor de basiswerkingen kunnen uitbouwen om Leuvenaars bij te staan in hun rechtenonderzoek en opname van rechten, in nauwe samenwerking met sociale dienst, CAW en mutualiteiten.
13. We onderzoeken of een bundeling van de verschillende financiële ondersteuningen voor inwoners binnen de stad wenselijk is. We verzekeren een administratieve vereenvoudiging en zorgen dat de premies bij de mensen terecht komen die het nodig hebben.
14. We verhogen de bekendheid van de verschillende financiële ondersteuningen zoveel mogelijk.
15. We onderzoeken of een graduele financiële ondersteuning mogelijk is, waardoor men niet een recht volledig verliest van zodra men boven een bepaalde inkomenscategorie zit.
16. Het concept van 'Geïntegreerd breed onthaal' passen we in Leuven in de meest sociale vorm toe. We stemmen OCMW, CAW, sociale diensten van de mutualiteiten en de dienstverlening van de stad meer op elkaar af.
17. De persoonsvolgende financiering heeft een belangrijke impact op het zorglandschap. De betrokken organisaties moeten van een aanbodgerichte naar een vraaggestuurde werking evolueren. Samenwerking en overleg worden daarom steeds belangrijker. We willen dit samen met de sector opvolgen. Eventuele onbedoelde neveneffecten kaarten we aan bij de hogere overheid.
18. We bepleiten bij hogere overheden om systemen en wetgeving aan te passen in functie van automatische rechtentoekenning. Groep Leuven maakt zich sterk om dit op deze verschillende niveaus aan te geven. Tegelijk past Groep Leuven al aan wat het zelf kan.
19. Via de netwerken en partnerorganisaties kan Groep Leuven heel veel noden, lacunes of ontoegankelijkheden detecteren. De signalen die ons op die manier bereiken, pikken we op en we gaan er mee aan de slag om waar nodig actie te ondernemen.
20. Technologie is hierbij een 'must'. Het motto "digitaal waar het kan, mondeling waar het moet" blijft wel overeind. We proberen zoveel mogelijk te digitaliseren en zorgen ervoor dat zoveel mogelijk mensen digitaal worden verder geholpen. Maar we blijven evengoed inzetten op het persoonlijk contact met mensen.
21. De Sociale dienst van OCMW Leuven blijft de cruciale taak opnemen van verstrekker van individuele sociale bijstand vanuit zijn wettelijke opdrachten en kader.
22. De sociale dienst breidt voor deze individuele hulpverlening de doelgroep uit (dus niet enkel OCMW-cliënteel). Op termijn zijn de maatschappelijk werkers van de sociale dienst een aanspreekpunt voor alle burgers voor vragen over individuele sociale bijstand (premie, gezondheidsarmoede, ...). De sociale dienst wordt dan een sociaal ankerpunt waar inwoners met al hun sociale vragen terecht kunnen. De sociale dienst bouwt mee aan een optimale automatische rechtentoekenning.

CENTRALISEREN VAN INFORMATIE

(Zie ook programma 10)

Groep Leuven maakt werk van een aantal centrale thematische platformen. Hier kunnen burgers, basiswerkers, maatschappelijk werkers, ... terecht voor algemene informatie over een bepaald thema. We onderzoeken volgende vormen en werken indien gewenst uit:

23. Een centraal punt voor alle vragen rond zorg, met een overzicht van alle zorgverstrekkers en zorgdienstverlening is een 'must'. We onderzoeken dit in nauwe samenwerking met de betrokken zorgpartners en maken de link met de aanwezige 'knowhow' in Leuven.

PARTICIPATIE VAN DOELGROEPEN

(Zie ook programma 1)

Het is de verantwoordelijkheid van de stad om ervoor te zorgen dat kwetsbare doelgroepen evenzeer betrokken worden in de verschillende vormen van participatie- en co-creatie waarbij stad en burger samen beleid maken. De stad voorziet in laagdrempelige en toegankelijke participatiemethodieken afgestemd op verschillende doelgroepen, en werkt samen met organisaties waar deze kwetsbare doelgroepen bereikt worden.

24. Om van de stad een zorgzame en inclusieve stad te maken, toetsen we beleid af aan de impact op en in overleg met burgers die drempels en moeilijkheden ervaren.
25. We zetten in op brugfiguren, toeleiders, rolmodellen vanuit de verschillende doelgroepen om iedereen te betrekken bij het beleid van de stad.

TOEGANKELIJKHEID VAN HET AANBOD

26. We zorgen ervoor dat elke Leuenaar zich thuis kan voelen in het Leuvense aanbod. Dit betekent niet dat elke organisatie op zich een perfecte afspiegeling moet zijn van de samenleving, wel dat het totaalaanbod zo moet zijn. Er is nood aan aanbod specifiek voor bepaalde doelgroepen én het universele aanbod moet zo toegankelijk en laagdrempelig mogelijk zijn voor iedereen. Daarom zetten we onder meer in op een aanbod op evidente en bereikbare plaatsen.
27. Er bestaan nog leemtes en wachtlijsten en nog niet iedereen vindt de weg naar het bestaande aanbod aan vrije tijd, zorg en ondersteuning, cultuur, onderwijs, opvang... In netwerk met de verschillende partners brengen we de leemtes in het aanbod in kaart en zoeken we samen naar oplossingen.
28. Cultuursensitief werken zal zowel in de vrije tijd, in de zorg als in het onderwijs als speerpunt meegenomen worden.
29. Het is voor de stad een bewuste keuze om doelgroepspecifieke organisaties te ondersteunen, naast het reguliere aanbod. Voor de opstap naar het reguliere aanbod, blijft de stad inzetten op toeleiders, jongerenwerkers, buurtwerkers....

30. We ondersteunen doelgroepspecifieke organisaties en hun feesten en events. Hierbij stimuleren we kruisbestuiving: geen stad waarin iedere groep op zich een event organiseert maar iedereen juist samenwerking en aansluiting zoekt met andere etnisch-diverse organisaties, buurtbewoners, doelgroepen, thematische organisaties... Het fonds 'Kunst van het Samenleven' (als opvolger van de Youtopia-bonus) blijft inzetten op deze kruisbestuiving van verschillende soorten organisaties.
31. We versterken de vrijetijds participatie, in goede afstemming over diensten en partners heen. We zetten de UiTpas verder in als hefboom voor een betaalbaar en toegankelijk vrijetijdsaanbod.
32. Het concept Bijt in je vrije tijd waarbij we nieuwkomers en mensen die de Nederlandse taal (nog) niet machtig zijn, een maand lang laten proeven van het vrijetijdsaanbod in de stad, rollen we uit doorheen het ganse jaar. Ook de doelgroep van dit concept breiden we uit naar kinderen en gezinnen.
33. We ondersteunen de uitbouw van de sociale kruidenier en onderzoeken andere systemen om basisproducten toegankelijk te maken voor Leuvenaars die het nodig hebben.
34. We maken verschillende soorten projectenfondsen beter bekend. Vanuit de stad worden de initiatieven mee ondersteund.

Actieprogramma 5.2: Werken in alle buurten en op maat van mensen

We brengen de dienstverlening terug naar de buurt, dichtbij de burger, om de hoek, op maat. We zorgen ervoor dat inwoners elkaar kennen en elkaar helpen waar nodig. Dit ook om (kinder)armoede te bestrijden, de kwetsbare burger te bereiken, de eenzaamheid weg te werken... (ook programma 1)

Waar de stad tot voorheen op de buurten inzette vanuit een sociale cohesie-verhaal, wil de stad de buurten nu op alle vlakken ondersteunen.

35. Naast de professionele zorg, ontstaat er ook steeds meer een netwerk van zorg in de buurt, zorg door burens, zorg door vrijwilligers, en hier spelen we op in. Projecten als 'zorgzame buurten' werken we verder uit. We trekken lessen uit de pilootprojecten Wilsede-Dorp, Casablanca, Terbank en Vesalius en implementeren de werking in andere buurten.
36. We plaatsen lokale sociale ankerpunten in de stad waar gezamenlijke dienstverlening te vinden is zodat de (kwetsbare) burger met elke vraag terecht kan op een plek in de buurt. De lokale sociale ankerpunten zetten we in samenwerking met de prioritaire partners en andere middenveldorganisaties op. Deze ankerpunten kunnen bestaande plekken zijn. We onderzoeken verder of we locaties moeten uitbreiden of combinaties moeten maken tussen verschillende plekken van verschillende organisaties.
37. We zetten in op straathoekwerkers/basiswerkers/'outreachers'/brugfiguren: zeer aanspreekbare (nuldlijn) vertrouwenspersonen voor burgers in hun buurt, die onderling goed samenwerken over sectoren en doelgroepen heen.

38. We blijven extra inzetten op bepaalde buurten met de (verdere) uitbouw van buurtcentra (zie ook programma 1).
39. We volgen de evoluties van de buurten nauw op op basis van buurtanalyses en spelen kort op de bal als het profiel van buurten verandert.
40. We stimuleren, ondersteunen en waarderen het maatschappelijk engagement en de vrijwillige inzet van de Leuvenaars verder. We zetten verschillende soorten vrijwilligers in en in de kijker. (Zie programma 1)
41. Buddy-systemen zoals nu reeds ingezet worden bij onderwijs, vluchtelingen, gezinsbeleid, sport... laten we verder groeien. Tegelijk zijn we innoverend en blijven op zoek gaan naar andere manieren waarop burgers individuele kwetsbare burgers kunnen helpen. We moedigen iedereen aan om deel te nemen aan Buddy-werkingen.
42. Per wijk werken we met wijkregisseurs die op een participatieve manier in samenwerking met de burgers in de wijk, de aanwezige organisaties en instanties verbindt. De wijkregisseurs zijn de contactpersoon voor de buurt, maken buurtanalyses, gaan partnerschappen aan met (zorg)partners, zorgen voor samenwerking in de buurt met vrijwilligers en burgers, creëren sociale netwerken, leggen de link met onderzoeksinstellingen, capteren signalen uit de buurt en zorgen dat de juiste instanties mee aan tafel zitten om zo snel de dingen te kunnen aanpakken.
43. We zetten extra in op buurtgerichte kind-, jongeren- en gezinswerking in de aandachtsbuurten.
44. We blijven inzetten op 'outreaching werken' naar verschillende doelgroepen. De stad engageert zich om achter deze manier van werken te blijven staan, er middelen voor vrij te maken en netwerk van deze verschillende werkers aan te gaan. Het Leuvens Overleg Basiswerkingen (LOB) is hierin een belangrijk netwerk, samen met de lokale dienstencentra.
45. We blijven actief op zoek gaan naar contact met 'zorgmijders'. Veel zorgmijders vinden de weg naar hulp niet. We verzamelen voor zover mogelijk data over de populatie en proberen zo hiaten te lokaliseren om ermee aan de slag te gaan. Dit doen we met aandacht voor privacy en GDPR.

Actieprogramma 5.3 Positieve beeldvorming en bestrijden van uitsluiting

Voor een aantal doelgroepen is de strijd in de beeldvorming nog lang niet gestreden. De stad Leuven zet expliciet in op drie grote thema's om de komende zes jaar vooruitgang in de beeldvorming te krijgen.

Het gaat over genderidentiteit (LGBTQ (= Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Questioning)), gendergelijkheid (man/vrouw/x) en het bestrijden van racisme.

Een op drie jongeren hebben al eens suïcidale gedachten gehad en onderzoek wijst uit dat dit vaak te maken heeft met worsteling met hun genderidentiteit. Niet alleen bij jongeren, maar ook bij senioren blijft dit taboe nog altijd groot.

46. Om dit taboe te doorbreken zet de stad de komende jaren in op sensibiliseringacties en -campagnes. We ondersteunen de Vlaamse campagnes door mee te werken aan een goede verspreiding van hun campagnes.
47. De stad werkt samen met en ondersteunt de organisaties die werken aan een positieve beeldvorming en tegen de uitsluiting van LGBTQ+ gemeenschap, i.s.m. Holebihuis Vlaams-Brabant.
48. We pakken samen met seniorenorganisaties vereenzaming van oudere holebi's en transgenders aan, onder andere via overleg met rust- en verzorgingstehuizen om de aanpak en interne reglementen aan te passen en het personeel vorming te bieden over seksuele oriëntatie en genderidentiteit.
49. De stad is actief lid van 'Rainbowcities Netwerk' en ECCAR (European Coalition of Cities against Racism).
50. De stad aanvaardt geen holebi- en transfoob geweld, raciaal geweld, seksueel geweld en (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Samen met Politie Leuven wordt hier ingezet op sensibilisering, maar zeker ook repressief opgetreden.
51. De stad werkt aan een actieplan om gendergerelateerd geweld te voorkomen, met extra oog voor culturele gebruiken die een schadelijke impact hebben op de fysieke en psychische integriteit van het slachtoffer. We ondersteunen ook hulpverleners in het bespreekbaar maken en preventief werken rond culturele gebruiken, zoals genitale verminking.
52. De stad maakt een stadsbreed actieplan op tegen seksuele intimidatie op straat/werk/... met samenwerking tussen het parket, de politie, het jeugdwerk, onderwijs, sport, en het culturele veld.
53. We sensibiliseren actief de politiediensten, onder andere door de inschakeling van een of meer 'referentieagenten' en bijscholing rond seksuele oriëntatie en genderidentiteit in samenwerking met de organisatie Rainbow Cops.
54. We zorgen ervoor dat alle scholen educatief materiaal rond seksuele oriëntatie en genderidentiteit ter beschikking hebben en dat alle scholen die dat wensen begeleiding kunnen krijgen van experts. De stad overlegt ook met de universiteit en de hogescholen met het oog op de sensibilisering van studenten en docenten rond seksuele oriëntatie en genderidentiteit. Er is een samenwerking tussen vrijwilligers die educatie geven en professionele hulpverleners om correct door te wijzen bij problematieken.
55. De stad geeft het goede voorbeeld en geeft meer aandacht aan gendergelijkheid en verschillende culturen in de publieke ruimte. We zetten projecten in de kijker die dat ondersteunen.
56. De stad Leuven werkt aan het doorbreken van de stereotypen in genderrollen en verschillende culturen.

57. De stad onderneemt acties voor een gelijkwaardige representatie van m/v/x en andere culturen en afkomsten in verschillende sectoren en op activiteiten.
58. De stad Leuven zal zich aansluiten bij het 'European Charter for equality of Woman and Men in Local life'.
59. 'Gender budgeting' moet steeds toegepast worden op alle overheidsuitgaven en -inkomsten. Dit omvat een evaluatie van de bestaande budgetten vanuit een genderperspectief op alle niveaus van het budgettaire proces en een herstructurering van de inkomsten en uitgaven met de bedoeling de gelijkheid tussen vrouwen en mannen te bevorderen.
60. We sensibiliseren politieagenten, personeel, diensten, scholen, sportverenigingen, burgers... in het kader van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, bijvoorbeeld bij vacatures opstellen, klachtenbehandeling...
61. De stad gebruikt genderneutrale of genderinclusieve administratieve formulieren.
62. Het Leuvens netwerk tegen Racisme blijft de motor in de bestrijding van racisme en discriminatie. Via verschillende werkgroepen pakken zij discriminatie aan op verschillende vlakken zoals bijvoorbeeld tewerkstelling, vrije tijd, huisvesting, ... We blijven dit netwerk ondersteunen.
63. We blijven als stad de Internationale Dag tegen Racisme aangrijpen om te sensibiliseren rond racisme en discriminatie in de samenleving.
64. Stad Leuven huisvest een meldpunt van Unia.
65. We nemen een antidiscriminatiecharter op in de gemeentelijke subsidiereglementen. De stad fungeert als aanspreekpunt hierrond.
66. We werken aan meer diversiteit bij de politie en stadspersoneel.

Actieprogramma 5.4 Lokaal sociaal beleid

Iedere mens heeft recht op goede zorg. In een zorgzame stad heeft iedereen toegang tot betaalbare en goede gezondheidszorg, verzorging en hulp.

67. De stad neemt de regie op zich van een preventief gezondheidsbeleid dat we uitrollen met extra aandacht voor kwetsbare burgers.
68. De stad biedt samen met partners, zoals basiswerkingen en wijkgezondheidscentra, een toegankelijk en laagdrempelig aanbod aan gezondheidspromotie aan. Dit houdt in dat we Leuvense organisaties ondersteunen bij het uitwerken van een welzijns- en gezondheidsbeleid, het belang van een gezonde leefomgeving zowel binnen- als buitenshuis centraal stellen, Leuvenaars

stimuleren om een gezonde levensstijl met voldoende beweging te ontwikkelen en te behouden. We richten ons hierbij op verschillende, ook moeilijker bereikbare, doelgroepen.

69. Stad Leuven is vertegenwoordigd in de Zorgraad samen met welzijns- en gezondheidspartners en zet haar schouders mee onder een sterke werking van de Eerstelijnszone.
70. Zorg Leuven maakt een visienota voor komende legislatuur op met als doel aan de toekomstige uitdagingen van het zorgbeleid te kunnen beantwoorden en te zorgen dat Zorg Leuven garant blijft staan dat kwetsbare bewoners van onze stad steeds van een goede en betaalbare zorg kunnen genieten.
71. We investeren in publieke gezondheidszorg vanuit een solidaire en sociale visie en we werken financiële en andere drempels tot gezondheidszorg zo veel mogelijk weg.
72. De stad zet acties en campagnes op die sensibiliseren rond gezondheid en preventie (zie ook programma 8)
 - rond rookstopbegeleiding: ondersteuning van organisaties die dit aanbod voorzien, mee bekend maken in de stad, betaalbaar maken voor kwetsbare doelgroepen.
 - Rond gezonde voeding en beweging: traject met kinderopvang, scholen en kinderwerkingen rond gezonde voeding en beweging.
73. Samen met alle Leuvense actoren die verenigd zijn in het partneroverleg drugs van de stad, werken we aan een lokaal alcohol- en drugbeleid dat inzet op preventie, interventie, hulpverlening en handhaving. Hierin bepalen we doelstellingen, maken we samenwerkingsafspraken en kunnen bestaande initiatieven versterkt worden. We nemen nieuwe initiatieven waar er noden blijken te zijn.
74. We bestendigen de ondersteuning van laagdrempelige drughulpverlening.
75. De geïntegreerde zorg voor chronisch zieken staat hoog op de federale en Vlaamse agenda. Een aantal taken komen ook toe bij de lokale overheid. Stad Leuven ondersteunt en werkt actief mee aan projecten die deze geïntegreerde zorg als doelstelling hebben.
76. Mantelzorgers hebben een belangrijke functie. We ondersteunen, begeleiden en informeren mantelzorgers en initiatieven om mantelzorgers tijdelijk of gedeeltelijk te ontlasten van hun ondersteunende zorg en zorgen voor ontmoetingsmomenten tussen mantelzorgers onderling.
77. We geloven sterk in de kracht van wijkgezondheidscentra en moedigen ieder bijkomend initiatief aan, zeker in buurten waar verhoogde noden zijn.
78. De stad Leuven gebruikt haar erkenning als Dementievriendelijke stad als hefboom om bewustwording in de lokale gemeenschap te verhogen, en zal actief projecten en initiatieven ondersteunen die hier prioriteit van maken.

79. We werken cultuursensitief in alle domeinen en met extra aandacht binnen de zorg en zetten in op een cultuursensitieve gezondheidspromotie. We werken samen met de Leuvense buurtcentra en andere initiatieven die kwetsbare groepen bereiken, om ook minder evidente doelgroepen naar zorg te begeleiden.
80. We spannen ons extra in zodat iedereen toegang heeft tot kwalitatieve mondzorg.
81. Om financiële drempels weg te werken voor wie zorg nodig heeft, gaan we in dialoog met huisartsen en andere zorgverstrekkers om zoveel mogelijk een derdebetalerssysteem toe te passen.
82. We zetten in op gezonde leefomgevingen. (zie ook programma 4 en 8)

De geestelijke gezondheid vraagt een heel eigen focus en aanpak. We zetten zelf of ondersteunen projecten die inzetten op de behandeling, ondersteuning en opvolging van psychische aandoeningen, net als op groeiende fenomenen zoals burn-out en vereenzaming. Een op vier mensen kampt in zijn of haar leven met ernstige psychische problemen. Eén op drie Vlaamse jongeren had al eens zelfdodingsgedachten. Verschillende organisaties krijgen te kampen met mensen met een bepaalde vorm van psychische kwetsbaarheid, nieuwkomers uit oorlogsgebied kampen met trauma's... De stap naar gepaste hulp wordt door velen niet (tijdig) gezet, onder meer omdat men onvoldoende weet wat er aan de hand is of waar men terecht kan. De nood aan betrouwbare en begrijpelijke informatie is groot. Praten over psychische problemen is heel belangrijk.

83. We pakken de problematiek van de ontoegankelijkheid van de geestelijke gezondheidszorg op lokaal niveau aan. Op een laagdrempelige manier maken we alle basiswerkers wegwijs in het uitgebreide aanbod van de geestelijke gezondheidszorg in Leuven om zo de weg naar de zorgverlening eenvoudiger, bekender en toegankelijker maken. Belangrijk is een betere communicatie van het aanbod naar de basiswerkers en organisaties. Ook met de buurtcentra blijven we werken rond psychische kwetsbaarheid. We ondersteunen dit ook verder binnen de thuiszorgdiensten.
84. De stad zorgt samen met partners dat de toegang tot de geestelijke gezondheidszorg voor mensen in armoede verlaagt. Zo onderzoeken we hoe daklozen met psychiatrische problemen beter opgevangen kunnen worden. Hierbij is het essentieel dat we de samenwerking tussen de eerste en tweedelijns psychiatrische hulpverlening en lokale partners verstevigen waarbij elke partner zijn of haar verantwoordelijkheid neemt.
85. We zetten in op het belang van veerkracht, d.i. de mate waarin we kunnen omgaan met stress, belangrijke gebeurtenissen maar ook tegenslagen in het leven. Zo kan veerkracht je beschermen tegen psychische problemen maar ook tegen groepsdruk. Al te vaak heerst nog een taboe over hulp inschakelen als het op geestelijk vlak niet goed gaat met iemand. Dat taboe doorbreken we door meer in te zetten op veerkrachtige activiteiten in het dagelijkse leven, door het gesprek zelf actief aan te gaan, en door te zorgen dat iedereen die veel met kinderen en jongeren in contact komt, zoals leerkrachten, jongerenwerkers en gezinsondersteuners, hier de juiste opleiding rond krijgt.

86. We zetten in op preventie van psychische kwetsbaarheid door vroegdetectie en vroeginterventie in samenwerking met Groep Leuven, basiswerkingen, politie en organisaties voor geestelijke gezondheidszorg.
87. We steunen projecten die psychisch kwetsbare kinderen en jongeren ondersteunen en andere initiatieven die de veerkracht van jongeren willen versterken. Scholen ondersteunen en informeren we, we helpen hen doorverwijzen en samenwerken met instanties met expertise.
88. We versterken de veerkracht van de algemene bevolking door campagnes te ondersteunen en vormingen aan te bieden aan onder meer jongerenwerkers, gezinsondersteuners, leerkrachten of ouders.
89. We ondersteunen organisaties die werken aan sensibilisering, preventie en behandeling van burn-out.
90. We stimuleren dat activiteiten die de veerkracht van kinderen en jongeren versterken deel uitmaken van het reguliere aanbod onder andere op school, bij Kinderkuren, in de jeugdbeweging of de sportclub.
91. We stimuleren dat vrijetijdsorganisaties werk maken van een onthaalbeleid voor kinderen en jongeren met psychische problemen.
92. Projecten ter ondersteuning van postnatale depressies ondersteunen we verder via het netwerk van Huis van het Kind.
93. We werken én experimenteren verder met 'outreaching' en aanklappende vormen van geestelijke gezondheidszorg zodat de toegang tot het aanbod verlaagd wordt en de overgang tussen de verschillende soorten zorg mee begeleid wordt.
94. We stimuleren verschillende partners om het aanbod naar mensen met een psychische kwetsbaarheid te vergroten.

Actieprogramma 5.5 Specifiek beleid voor doelgroepen

KINDEROPVANG

Kinderopvang van hoge pedagogische kwaliteit heeft langdurige positieve effecten op de ontwikkeling van kinderen. We bouwen verder aan een kwaliteitsvolle en toegankelijke (beschikbare, betaalbare...) opvang van baby's, peuters en schoolkinderen, in samenwerking met diverse partners. We trachten hierbij een antwoord te blijven bieden op de vele noden van kinderen en ouders. We ondersteunen de financiële leefbaarheid voor de opvangorganisatoren.

95. We ondersteunen de stedelijke adviesraad kinderopvang, maar blijven op zoek gaan naar verschillende vormen van participatie, waar ook ouder- en kinderp participatie belangrijk is.

96. We blijven de opvangnoden jaarlijks monitoren en voorzien wanneer nodig de realisatie van bijkomende 'reguliere' opvangplaatsen voor baby's en peuters binnen de groepsopvang en gezinsopvang.
97. Thuisopvang is een cruciale schakel in het kinderopvanglandschap. We blijven pleiten voor het werknemersstatuut voor onthaalouders.
98. We realiseren nieuwe plaatsen of schakelen bestaande opvangplaatsen voor baby's en peuters om, om tegemoet te komen aan specifieke noden, zoals plaatsen voor dringende opvang, plaatsen voor flexibele opvang, plaatsen voor inclusieve kinderopvang, plaatsen met een sociale functie gericht op kwetsbare gezinnen, opvangaanbod voor zieke kinderen... We onderzoeken of een kwalitatief aanbod aan thuisopvang voor kinderen met een specifieke zorgbehoefte aangeboden kan worden, en wie hierin welke rol kan opnemen.
99. We blijven ijveren voor inkomensgerelateerde plaatsen in alle kinderdagverblijven.
100. We verhogen de bekendheid en het gebruik van het OCMW-tarief voor kinderopvang.
101. We ondersteunen de financiële leefbaarheid van de organisatoren kinderopvang, via (een eventuele aanpassing van) het toelagereglement kinderopvang en de implementatie van de kinderopvangtoeslag (via het Vlaamse groeipakket).
102. We ondersteunen de opvangpartners via de administratieve webapplicatie 'loket kinderopvang Leuven'.
103. We onderzoeken of extra permanentieopvang tijdens sluitingsperiodes van opvangvoorzieningen wenselijk en mogelijk is, en wie hierin welke rol kan opnemen.
104. Vanuit de erkenning van Leuven als Centrum Inclusieve Kinderopvang heeft de stad een inclusiecoach aangesteld die de opvang van baby's en peuters maar ook lagere schoolkinderen met een specifieke zorgnood kan ondersteunen. We zetten deze inclusiecoach verder en zorgen er zo voor dat ook bij zorgnoden er opvang geboden kan worden aan ieder kind. De expertise en 'knowhow' van de inclusiecoach stellen we ook ter beschikking aan andere organisaties die met kinderen met een zorgnood werken. We ondersteunen opvangvoorzieningen bij de opvang tijdens het jaar en tijdens vakanties, van kinderen met specifieke zorgbehoeften. Het Centrum Inclusieve Kinderopvang speelt hier een ondersteunende rol.
105. We sensibiliseren ouders en toeleiders rond de mogelijkheden van inclusieve kinderopvang voor kinderen met specifieke zorgbehoeften.
106. We onderzoeken of het mogelijk is om ook een zorgaanbod na (en eventueel in) school of opvang te organiseren zodat jonge kinderen die vaak meer dan 1 keer per week bij de kinesist of logopedist langs moeten dit niet meer later op de avond moeten doen.

Gezinnen doen meer en meer een beroep op opvang vóór en na schooltijd en tijdens schoolvakanties. Lokale besturen hebben in deze buitenschoolse opvang een belangrijke regierol. Om zoveel mogelijk

schoolkinderen op een kwaliteitsvolle manier van opvang en vrije tijd te laten genieten, tekenden we op basis van de resultaten en de beleidsaanbevelingen van de Staten-Generaal 'Opvang en vrije tijd van schoolkinderen' en in afwachting van een nieuw decreet 'buitenschoolse activiteiten' een omvattend plan uit om voor elk Leuvens schoolkind kwalitatieve en toegankelijke opvang te realiseren, onder de noemer 'KinderKuren'.

107. We rollen het masterplan 'sterke opvang voor alle Leuvense schoolkinderen' verder uit, vanuit KinderKuren, in samenwerking met lokale opvangpartners. KinderKuren is betaalbare, kwaliteitsvolle naschoolse opvang op school.
108. We zetten extra in op toegankelijkheid van KinderKuren en zorgen ervoor dat elke school KinderKuren aanbiedt, in samenspraak met organisaties die reeds in de scholen actief zijn of opvang aanbieden. We zetten in op een verhoogde deelname aan Kinderkuren van kinderen in (kans)armoede omdat dit tegemoetkomt aan de vraag naar vrijetijdsparticipatie en talentversterking bij deze doelgroep.
109. We ondersteunen de uitbouw van vrijwilligerswerk binnen de opvang van baby's en peuters, of bij initiatieven voor schoolkinderen voor en na school en tijdens schoolvakanties. We houden hierbij, zeker tijdens vakantieperiodes, rekening met de (jonge) groep vrijwilligers en ook de steeds meer diverse groep kinderen.
110. We blijven inzetten op een laagdrempelige speelpleinwerking in de paasvakantie en de zomermaanden in het centrum en deelgemeenten, op de organisatie van de Winterspeeltuin in de kerstvakantie en organisatie van Rettekepret in de korte vakanties.
111. We versterken het vakantieopvangaanbod in samenwerking met alle organisatoren. We onderzoeken hoe bijkomende vakantieopvangmogelijkheden gericht op jonge kleuters i.s.m. jeugddienst en opvangpartners mogelijk zijn.
112. Kwaliteitsvolle opvang van kinderen, en zeker van de allerkleinsten, tijdens vakanties, wordt aanzien als een gezamenlijk stadsuitdaging. Samen met de partners gaat de stad deze uitdaging aan.
113. We stimuleren samen met lokale partners de taalontwikkeling bij jonge (anderstalige) kinderen. We zetten in op de versterking en uitbouw van projecten rond taalstimulering en leesbevordering.
114. We onderzoeken noden rond 'zomerverlies' (anderstalige leerlingen lopen hier meer risico op) en bekijken hoe we dit best aanpakken. Tijdens vakantietijd zetten we in de opvang en speelpleinwerking extra in op taalstimulering.
115. We zetten in op plekken waar kinderen en jongeren ten volle in vrijheid kunnen spelen en experimenteren.

GEZINSONDERSTEUNING

116. We versterken de ondersteuning van gezinnen door de diversiteit aan aanbod op elkaar af te stemmen en leemtes te detecteren en in te vullen.
117. We ondersteunen organisaties die inzetten op het versterken van de netwerken rond gezinnen.
118. We zorgen voor een vrijtijdsaanbod waar kinderen en ouders samen aan kunnen deelnemen.
119. We betrekken kinderen bij het beleid. Het thema kinderparticipatie krijgt vorm door kinderlabel Kabaal en neemt een prominente rol op in verhalende communicatie over kind zijn in Leuven, zodat kinderen geprikkeld en geïnspireerd én geactiveerd worden om mee vorm te geven aan hun Leuven. Via Kabaal-dagen wordt het label extra in de verf gezet, om zo het aanbod en participatie dat er voor kinderen is, georganiseerd door stad en door het middenveld, extra in de kijker te zetten
120. We bouwen verder aan een Huis van het kind-netwerk waar elk gezin laagdrempelig terecht kan voor gezinsondersteuning.
121. We willen kleuterparticipatie (deelname van kleuters aan het onderwijs) en betrokkenheid van ouders bij het onderwijs verhogen. We werken daarvoor hefboomen uit. We hebben hierbij aandacht voor de overgang thuis - kinderopvang – onderwijs.
122. We versterken in samenwerking met socio-culturele organisaties de activiteiten waarbij het samenspel tussen kind en ouder centraal staat, en het cultuuraanbod voor de allerkleinsten (PIEP), om maximaal sociale mix te bereiken.
123. We integreren beweeg- en spelprikkelers in de stad voor alle leeftijden.
124. We stimuleren de toeleiding van (kwetsbare) gezinnen naar kraamzorg en nadien verdergezette gezinszorg en -ondersteuning in samenwerking met de thuiszorgorganisaties.
125. We ondersteunen het perinataal netwerk, de zogenaamde Parelwerking, om kwetsbare gezinnen in hun vaak complexe zorgnood te begeleiden.
126. We ondersteunen integrale, 'outreachinge', langdurige trajecten gericht op gezinnen in armoede en kinderopvang.
127. We zetten sterk in op gezinscoaching om ondersteuning van kwetsbare gezinnen beter en meer te coördineren.
128. We versterken Project Miriam, gericht op eenoudergezinnen, met (equivalent)leefloon, perinatale netwerken zoals de 'Parelwerking' en 'casemanagers' aan huis.

129. Samen met het Huis van het Kind hebben we aandacht voor de impact van echtscheidingen op kinderen en ouders. We bieden de nodige informatie, doorverwijzing en ondersteuning bij echtscheidingsituaties.
130. We integreren Wereldlichtjesdag als vast onderdeel van een zorgzame samenleving en organiseren ieder jaar een programma rond rouw en verlies. Hiervoor werken we samen met ziekenhuizen, lotgenotengroepen en andere partners om het verlies van een levenloos geboren of overleden kind erkenning en ruimte te geven in de stad, en ouders en familie te ondersteunen.
131. We versterken 'laagdrempelige onthaalplekken' waar gezinnen elke vraag mogen stellen en degelijk geholpen zullen worden. We informeren via deze plekken ouders over alle levensdomeinen.
132. We ondersteunen de implementatie van het groeipakket (de vernieuwde kinderbijslag), onder andere via communicatie en de organisatie van een wekelijkse zitdag door de uitbetalingsactoren. We bewaken dat dit systeem van automatische toekenning van rechten, waardoor elk gezin maximaal krijgt waar het recht op heeft, gerealiseerd wordt.
133. We versterken de rekruteringsbasis van pleegzorg voor kinderen in Leuven (Leuven, pleegzorgstad) en ondersteunen de verschillende vormen van Pleegzorg nog meer.
134. We starten pilotprojecten met brugfiguren die de verbinding vormen tussen het school- en het opvangteam, specifiek in scholen met veel indicatorleerlingen.
135. We zetten in op duurzame tewerkstelling van opvangpersoneel, via inschakeling van doelgroepmedewerkers, verbreding profiel kinderbegeleider...

JONGEREN

Jongeren mee laten stad maken is een blijvende prioriteit.

136. De stad ondersteunt Kabinet J als het kanaal voor jongerenparticipatie in verschillende beleidsdomeinen. Daarnaast willen we ook andere kleinere, flexibelere vormen van jeugdparticipatie blijven ondersteunen.
137. Burn Leuven en andere jongerenorganisaties krijgen een prominente plek in de stad en ondersteunen we.
138. Jongerentendenzen krijgen een plek in de stad. Daarom onderzoekt de stad waar het mogelijk is om 'street art' kunstwerken te plaatsen, plek te geven aan skaters...
139. Met mijnLeuven zet de stad een 'voor en door jongeren'-beleid centraal. Dit gebeurt onder andere door een magazine, een website en sociale media op maat voor jongeren. Hiervoor blijft de samenwerking met jonge vrijwilligers en scholen cruciaal.

140. Jongeren organiseren graag events en vanuit de stad blijven we dit ondersteunen via laagdrempelige en flexibele ondersteuning. (zie ook programma 9)
141. Jongeren vragen ruimte. Ruimte om hun ding te kunnen doen, om te kunnen experimenteren, om zichzelf te kunnen zijn... De stad geeft kader en blijft samen met jongeren zoeken naar (tijdelijke) plekken om dit te kunnen doen. (zie ook programma 9)
142. We ondersteunen vorming voor leiding, animatoren en vrijwilligers van jeugdhuizen, jeugdwerk en speelpleinwerking. We besteden extra aandacht aan de toeleiding van doelgroepen en werken hiervoor een specifiek programma uit.
143. We blijven inzetten op outreaching jongerenwerk, zowel binnen de stad als bij private organisaties. We zoeken naar meer verbinding tussen de verschillende werkingen.

SENIORENBELEID

Leuven wil een leeftijdsvriendelijke gemeente zijn waarin ouderen de kans krijgen om volwaardig te participeren aan de samenleving en zich een volwaardige burger van onze stad kunnen voelen.

144. We ondersteunen senioren die een actieve rol willen opnemen in de samenleving door hen toe te leiden naar informatie over vrijwilligerswerk, verenigingsleven...
145. We ondersteunen senioren in hun zoektocht naar een comfortabele woning, op maat van hun zorgbehoefte. We informeren en adviseren senioren over verschillende woonmogelijkheden. (Zie programma 2)
146. De stad draagt structureel bij aan de kwaliteit van de zorg in de woonzorgcentra. De stad waarborgt door een structureel overlegplatform een gelijk en afgestemd speelveld voor alle woonzorgcentra.
147. Er dreigt een tekort aan werknemers voor de zorgsector in het algemeen en de ouderenzorg in het bijzonder. Waar mogelijk moet de stad initiatieven ondersteunen en ontwikkelen om jongeren en zogenaamde zij-instromers warm te maken voor de (ouderen)zorgsector.
148. We experimenteren met verschillende vormen van participatie om de deelname van senioren aan het beleid en leven in de stad te vergroten. Dit doen we in constante feedback met de senioren zelf.
149. We investeren in de oprichting van een overkoepelend netwerk rond seniorenbeleid, waar intervisie en overleg mogelijk wordt gemaakt tussen zowel professionals als vertegenwoordigers van de doelgroep zelf.
150. We zetten in op ondersteuning van kwetsbare senioren. Dit doen we door een 'stuurgroep dementievriendelijk Leuven' op te richten, Leuven te lanceren als mantelzorghub, 'outreaching' projecten voor senioren met een eenzaamheidsproblematiek te ondersteunen,

samenwerkingsverbanden aan te halen met onze dienst diversiteit en gelijke kansen, het project Casa Cura, deelname aan de vier pilootprojecten rond 'Zorgzame Buurten'... Ook hier kunnen innovatieve projecten, waarbij doelgroepen aan elkaar verbonden worden, tot oplossingen leiden. De stad stimuleert en onderzoekt zelf dergelijke projecten.

151. We hebben aandacht voor verschillen tussen culturen, ook in woonzorgcentra. Als stad evolueren we hierin mee en passen op basis van de noden van deze senioren het aanbod waar mogelijk zo goed mogelijk aan. We werken cultuursensitief. Groep Leuven heeft ook aandacht voor genderidentiteit en seksualiteit in rusthuizen.
152. We zetten in op de bespreekbaarheid van psychische kwetsbaarheid bij ouderen en stimuleren organisaties die een adequaat zorgaanbod voor deze problematiek voorzien.
153. We maken het reeds bestaande aanbod voor senioren nog overzichtelijker en zorgen dat de informatie zeker diegenen bereikt die nood hebben aan deze info via aangepaste communicatiekanalen.
154. We zetten in op een rijk socio-cultureel aanbod op maat van senioren in samenwerking met tal van partners zoals 30CC en de seniorenraad.
155. We zetten samen met de politie in op het verhogen van de aangiftebereidheid van ouderen die geconfronteerd worden met mis(be)handeling. Door de afhankelijkheidspositie van hun zorgverleners, ligt de aangiftebereidheid van ouderen immers niet zo hoog. Bij aangifte zal dan ook op een gepaste manier snel en accuraat gehandeld worden.
156. We zetten in op leeftijdsvriendelijke wijken die stimuleren om te bewegen en anderen te ontmoeten, door de noden van ouderen te vertalen in het ontwerpproces van grote en kleine heraanlegprojecten (zie programma 4).

NIEUWKOMERS EN EXPATS

157. Het International House is een eerste inrijpoort (fysiek en digitaal) voor buitenlandse nieuwkomers, met informatie, een dienstverlening op maat, plek voor ontmoeting, plek voor engagement voor de Leuenaar die uit het buitenland komt. International House Leuven is het platform voor het ontwikkelen van lokale netwerken en gemeenschappen. Het versterkt en zet het diverse en internationale karakter van Leuven in de kijker. We doen hier aan gemeenschapsvorming onder andere door thematische infosessies al dan niet in samenwerking met commerciële partners (gezondheidszorg, huren, vrije tijd, vrijwilliger worden, een zaak starten, ...) te organiseren en sociale, culturele en sportieve activiteiten. Op de toeleiding van het bestaand divers aanbod en de bestaande netwerken in Leuven wordt extra ingezet, ook voor de partners van de expats. Op termijn streven we naar een nauwe samenwerking met organisaties die vluchtelingen begeleiden.
158. Het grote netwerk van organisaties dat nu al werkt met vluchtelingen stemmen we beter op elkaar af zodat het voor een vluchteling duidelijk is waarvoor hij bij wie terecht kan.

159. We coördineren het onthaal van vluchtelingen in samenwerking met vele partners. Deze begeleiding beperkt zich niet tot enkel onthaal, maar is langdurig en streeft ernaar om de nieuwe Leuvenaars zich snel te laten thuis voelen in de stad.
160. We ondersteunen het opvanginitiatief voor niet- begeleide minderjarige vluchtelingen. Er wordt extra ingezet om deze jongeren te integreren in het Leuvense leven (school, vrije tijd...). Het opvanginitiatief huist momenteel op de Ruelensvest maar krijgt op termijn een vaste plek in Leuven.
161. Daarnaast zoeken we verder naar een plek voor jonge vluchtelingen die reeds in Leuven gestrand zijn, los van de toeleiding van Fedasil. Een plek waar jongeren ondersteund en begeleid worden naar een kwaliteitsvolle huisvesting, de zoektocht naar een studie of job die bij hen past, en begeleid worden bij de uitbouw van hun leven in Leuven. We zetten daarbij ook in op brugfiguren en rolmodellen.
162. We leiden nieuwkomers toe naar het sport-, jeugd-, cultuur- en vrijtijdsaanbod om hun integratie te bevorderen. Bijzondere aandacht gaat naar het 'outreaching werken' en de toeleiding van jonge nieuwkomers uit de OKAN-klassen.
163. Ervaring leert dat vluchtelingen vaak met trauma's zitten die ze opgedaan hebben in het land van herkomst. We werken een actieplan uit samen met de sector (CAW, CGG, Praxis P...) om het aanbod geestelijke gezondheidszorg voor vluchtelingen uit te breiden. Psycho-educatie, een uitbreiding van het therapieaanbod op de tweede lijn, onderzoeken of we kunnen werken met interculturele bemiddelaars zijn zaken die in dit actieplan aan bod kunnen komen.
164. We zetten in op projecten voor aspirant-tolken en sociale tolken onder andere om nieuwkomers en vluchtelingen correct en gericht te ondersteunen. We zorgen dat potentiële tolken de juiste opleidingen kunnen volgen zodat ze deze rol juist kunnen uitoefenen.
165. Taal is van belang voor buitenlandse nieuwkomers. Het is de eerste stap naar integratie. We bekijken met onze partners hoe we lessen Nederlands het hele jaar door kunnen organiseren. We voorzien een voldoende aanbod taallessen zodat elke nieuwkomer meteen aan taalles kan beginnen en niet in wachttijd zit.
166. We organiseren voldoende oefenkansen voor anderstaligen op verschillende niveaus.
167. We delen en ontwikkelen expertise met andere organisaties inzake taalverwerving.
168. We voorzien basisinformatie in verschillende talen.
169. We stimuleren meertaligheid door taalscholen te ondersteunen, babbel- en conversatietafels te organiseren, sociale tolken op te leiden en in te zetten en vanuit gezinsbeleid meertaligheid te stimuleren vanaf de geboorte.

170. We stimuleren het aanbod in scholen van lessen Nederlands voor allochtone ouders, bijvoorbeeld in combinatie met opvang.
171. We ondersteunen en stemmen af met lokale netwerken waarbij burgers zelf het initiatief nemen om vluchtelingen of nieuwkomers mee op weg te zetten.
172. We zetten projecten op waarbij nieuwkomers elkaar onderling kunnen versterken. Partners van expats kunnen ingezet worden als sociale tolken, vrijwilligers...
173. De stad werkt een actieplan uit voor de bewoners van het woonwagenvak. We zoeken een evenwicht tussen rechten en plichten.

TOEGANKELIJKHEID/MENSEN MET EEN MENTALE OF FYSIEKE BEPERKING

De acties rond toegankelijke mobiliteit staan in programma 3.

174. We maken van toegankelijkheid een rode draad in alle domeinen. Via sensibiliseringscampagnes geven we zowel Groep Leuven zelf als andere organisaties meer inzicht en bewustzijn in de thematiek. Iedere stadsdienst neemt toegankelijkheid op in zijn werking.
175. We verhogen de communicatie over en de bekendheid en de opname van alle mogelijke ondersteuning en premies die de stad biedt voor burgers met een beperking of die de zorg voor personen met een beperking op zich nemen, zoals voor aanpassingen aan een woning. We kennen de premies zo vaak mogelijk automatisch toe.
176. We nemen toegankelijkheid als vast onderdeel op in elke organisatie van en communicatie rond toerisme, evenementen en activiteiten in de stad.
177. Op de website van de stad centraliseren we alle informatie over toegankelijkheid van openbare gebouwen, plattegronden, toiletten, parkeerplaatsen, evenementen...
178. We gaan in overleg met horeca en privésector om hen te informeren en aan te moedigen toegankelijk te zijn voor iedereen. (zie programma 7)
179. We voorzien hulpmiddelen bij evenementen (bijvoorbeeld concerten) zodat slechthorenden het geluid kunnen beluisteren zonder storend omgevingsgeluid.
180. Onder Able rollen we een plan van aanpak uit om een autismevriendelijke stad te zijn.
181. We werken samen met de 'makers-community' aan innovatieve en concrete oplossingen voor dagelijkse problemen in verband met toegankelijkheid en zelfstandige mobiliteit van personen met een beperking.
182. We voorzien extra vakantieaanbod voor kinderen met een beperking en voldoende speeltuinen. Ouders moeten nu vaak ver rijden om hun kind in de vakantie een plek te geven waar

ze een fijne tijd kunnen hebben of staan op lange wachtlijsten. Groep Leuven bekijkt met de sector hoe er meer aanbod georganiseerd kan worden voor deze doelgroep.

183. Als Groep Leuven hebben we een voorbeeldfunctie. Ook in het personeelsbestand van Groep Leuven zetten we in op de inclusie en integratie van mensen met een beperking, onder andere via ondersteuning (premies aanvragen als werkgever) van medewerkers met een fysieke beperking die extra ondersteuning nodig hebben (bijvoorbeeld een scherm). We streven naar een representatief aandeel tewerkgestelde personen met een arbeidshandicap in ons personeelsbestand, in combinatie met opleidingen voor diensthoofden en leidinggevendenden om hun kennis rond arbeidshandicaps te vergroten. We geven vanuit de stad impulsen aan organisaties en bedrijven om inclusiever te worden en hun infrastructuur of personeelsbeleid toegankelijker te maken.
184. We bekijken hoe we de 'EU Disability Card' (een kaart om de toegang van personen met een handicap tot cultuur, sport en vrijetijd te vergemakkelijken) verder kunnen uitrollen, eventueel in samenwerking met de UITPAS.

STUDENTEN

Studenten laten het vaste bewonersaantal van Leuven ieder academiejaar met de helft vermeerderen. Daarom zetten we bijkomend in op studenten in Leuven en op het goed samenleven van studenten en inwoners.

185. We werken samen aan de veiligheid, gezondheid en het welzijn van studenten in de stad.
186. We zetten in op projecten en campagnes rond mentaal welbevinden en veerkracht bij studenten.
187. We stimuleren een positieve, genuanceerde omgang met diversiteit in de samenleving en proberen vereenzaming tegen te gaan door het stimuleren van burenccontacten, laagdrempelig vrijetijdsaanbod, stimuleren vrijwilligerswerk...
188. We ondersteunen studentenverenigingen bij de organisatie van activiteiten.
189. We onderzoeken de mogelijkheden voor een nieuwe fuifzaal.
190. We zetten in op kwaliteitsvol wonen voor studenten door middel van het kotlabel, alternatieve woonvormen zoals Casa Cura en het verspreiden van correcte informatie rond rechten en plichten.
191. We werken sensibiliseringscampagnes uit rond bewegen, fietsdiefstal, grensoverschrijdend gedrag, gezonde voeding, mentaal welbevinden, reinheid in de stad, ...
192. We organiseren het studentenoverleg, het overlegorgaan waarbij de betrokken actoren (stad, politie, KU Leuven, UCLL en LOKO) samen het beleid rond studenten maken, gaande van campagnes, overlast bestrijden, imago van studenten, mobiliteit van studenten...

193. We stimuleren positieve, laagdrempelige ontmoeting tussen studenten en bewoners op buurtniveau om zo wederzijds begrip te versterken.
194. We investeren in het imago van Leuven als woonstad van de Leuvenaars waar studenten welkom zijn, en in het imago van studenten zelf door bijvoorbeeld ook de kracht van studenten te tonen als buddy's, mantelzorgers, babysit, huiswerkbegeleiding, Casa Cura-project... We leiden hen hier ook naartoe en waarderen hun engagement. Ook studenten die via hun studie, projecten, stages... bijdragen tot oplossingen in de stad, waarderen we.
195. We zetten onze schouders onder campagnes ter ondersteuning tijdens blok- en examenperiode.
196. Leuven werkt zeer nauw samen met de studenteninspecteurs rond thema's en problematieken die studenten aangaan. De doelgroepinspecteurs werken ook 'outreaching' rond overlast, bijvoorbeeld bij meldingen over kotfeesten gaat de studenteninspecteur in de dagen na de melding langs bij het kot om het gesprek aan te gaan met de studenten, waar nodig ook samen met de kotbaas en/of buurtbewoners.
197. We zetten in op samenwerking en engagement rond alcoholmisbruik, zoals het doopcharter en fakbarcharter, oktobercampagne LOKO. We zetten in op het ruimere thema veilig en gezond uitgaan in samenwerking met horeca, organisatoren van (jongeren)events, fuiven, andere initiatieven met inhoudelijke, praktische en financiële ondersteuning. We zetten in op een mentaliteitswijziging rond het gebruik van alcohol (slim drinken) en promoten alcoholvrije alternatieven door bijvoorbeeld het organiseren van campagnes zoals Restosafe, Tournée Minérale.
198. We betrekken alle stakeholders bij gevallen van overlast: de overlastplegers, KU Leuven, politie, koteigenaars... om tot oplossingen die breed gedragen zijn te komen.
199. We ondersteunen projecten voor integratie van en interactie met buitenlandse studenten.
200. We geven informatie op maat en betrekken binnenlandse en internationale studenten als volwaardige inwoners van Leuven. We werken aan een positieve beeldvorming rond studenten. Daarnaast betrekken we studenten actief als 'stakeholder' bij participatie- en inspraakprojecten en stimuleren hen om maatschappelijke betrokkenheid op te nemen.
201. We stimuleren culturele uitwisseling in onze samenleving verder door initiatieven rond gastgezinnen voor uitwisselingsstudenten te ondersteunen.

PROGRAMMA 6: DUURZAME, KLIMAATBESTENDIGE EN CIRCULAIRE STAD

We staan de komende decennia voor de uitdaging om te evolueren naar een duurzame, klimaatneutrale samenleving, zonder het sociaal aspect uit het oog te verliezen. We ambiëren een sociaal rechtvaardige transitie. Tegen 2030 willen we van Leuven één van de meest leefbare steden van Europa maken.

Actieprogramma 6.1 De stad streeft naar klimaatneutrale woningen en gebouwen en maakt het voor iedereen mogelijk om deel te nemen aan of te investeren in acties van het klimaatbeleid

De ambitie klimaatneutraal te worden staat centraal in het beleid en wordt zowel voor de eigen organisatie, externe acties en beleid uitgevoerd in een stadsbrede aanpak. De CO₂-reductie van gebouwen staat centraal waarbij naast energie-efficiëntie ook hernieuwbare energie erg belangrijk is. Naast gebouwen is de verduurzaming van de andere CO₂-bronnen in de eigen stadsorganisatie opgenomen en is er aandacht voor de betrokkenheid en het bereiken van de hele samenleving.

De stad schakelt haar eigen organisatie volledig in om de prioritaire doelstelling 'klimaatneutraal' te realiseren en pakt zowel het stadspatrimonium als andere emissiebronnen aan.

Stadsbrede werking:

We realiseren het klimaatbeleid stadsbreed en in samenwerking met alle actoren. We bouwen daarom Leuven 2030 vzw verder uit als motor van de quadruple helix, de structurele samenwerking tussen kennisinstellingen, overheid, inwoners, bedrijven en organisaties.

1. We zorgen dat Leuven 2030 vzw de coördinerende en ondersteunende rol verder kan uitbouwen en de taken inzake communicatie, sensibilisatie, wetenschappelijke en financiële ondersteuning verder kan uitvoeren.
2. De Roadmap 2025/2035/2050 hanteren we als wetenschappelijk document en inspiratiebron. We implementeren de acties in het beleid via de eigen werking, ondersteund door de vzw Leuven 2030 en in samenwerking met alle actoren.

3. Om de transitie goed te kunnen opvolgen en waar nodig bij te sturen, optimaliseren we de monitoring. We moeten daarvoor de expertise, aanwezig bij de kennisinstellingen in onze stad, aanwenden.
4. Gezien de impact van Leuvense beslissingen op het leven elders en de invloed van het beleid elders op de Leuvense samenleving bouwen we een mondiale reflex in, waarbij we een structurele connectie tussen het Leuvense Mondiaal beleid en Duurzaamheidsbeleid leggen. Daarom organiseren we jaarlijks een Sustainable Development Goals (SDG)-dag waarbij burgers, scholen, ondernemers, middenveldorganisaties en bedrijven zich kunnen engageren voor specifieke doelstellingen in het kader van de 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van Agenda 2030 van de VN.

Algemeen:

5. De stad zet een breed gedragen project op om het klimaatactieplan van de eigen organisatie uit te voeren, te monitoren en bij te sturen. Dat plan behelst zowel het thema energie als mobiliteit, materialengebruik en consumptie als klimaatadaptatie.... Een klimaatteam zorgt voor de opvolging, monitoring en bijsturing. De werking evalueren we continu en sturen we bij om binnen de verschillende domeinen de overgang naar klimaatneutraliteit te bereiken. De stad ondertekent het tweede burgemeestersconvenant en maakt daarna een SECAP (Sustainable Energy and Climate Action Plans) waarin zowel mitigatie (de uitstoot verminderen) als adaptatie (aanpassingen aan klimaatverandering) vervat zitten.
6. De stad zet nieuwe initiatieven op rond innovatieve financiering van energie-investeringen, om ervoor te zorgen dat iedereen kan meewerken aan de klimaatambities. We evalueren de huidige premies en sturen bij waar nodig. We zetten nieuwe mechanismen zoals ESCO's (Energy Service Company, bedrijven die energie-efficiëntie binnen een organisatie optimaliseren), ondersteuning via ELENA (European Local Energy Assistance, een Europees investeringsfonds), in waar mogelijk. De oprichting van een klimaatfonds is een van de pistes. De stad probeert maximaal middelen aan te trekken bij andere overheden of instellingen die het klimaatbeleid mee financieren.

Eigen patrimonium:

7. De stad stelt de klimaatneutraliteit van het eigen patrimonium centraal en streeft dus maximaal naar de bouw van klimaatneutrale nieuwbouw en maximaliseert de inspanningen om renovaties energiezuinig te maken zoals voorgesteld in de Roadmap 2025/2035/2050. Een aanpak die aandacht heeft voor de vele erfgoedpanden is noodzakelijk.
8. De eigen gebouwen worden maximaal geïsoleerd en voorzien van warmtenetten, warmtepompen, warmtekrachtkoppelingen (WKK), zonneboilers, zonnepanelen, ledverlichting... We koppelen het eigen patrimonium waar mogelijk aan nieuwe projecten met warmte/koude-opwekking en -uitwisseling met het oog op een groter schaalvoordeel. We onderzoeken de haalbaarheid van warmtenetten voor het energievraagstuk van monumenten in beheer van de stad. Deze legislatuur komt er een pilootproject met lokale opslag van groene stroom gecombineerd met WKK, voor eigen gebruik.
9. De stad blijft 100 % groene stroom gebruiken.

De ambitie voor het eigen stadspatrimonium is energiepositief, rekening houdend met de randvoorwaarden ruimte, timing, beschikbaarheid en budget. We bedden aanpasbaarheid in binnen elk gebouwproject. Daarbij opteren we maximaal voor een integrale aanpak van de gebouwen, one-stop renovatie met schil (een omvattende, gecoördineerde renovatie, waarin ook de bouwschil wordt meegenomen) technieken en inrichting om tot maximaal resultaat te komen. De middelen die we uitsparen op de energiefactuur investeren we in het verduurzamen van ons patrimonium.

10. Bij eigen nieuwbouwprojecten streven we naar:

- Een drastische en efficiënte reductie van warmte- en koudevraag;
- Efficiënte lage temperatuursverwarmingssystemen (warmtepompen, WKK's, warmtenetten) en toepassing van zonnepanelen en zonneboilers;
- Het systematisch toepassen van duurzame energiebronnen als standaard;
- LED-verlichting als standaard;
- Waterrecuperatie als standaard;

11. Beslissingen over renovatie van stadsgebouwen bereiden we voor aan de hand van de Trias Energetica, duurzaamheidsindex en Life Cycle-analyse die een beter inzicht geven in de kosten over de ganse levensduur van een gebouw. We leggen de focus op een geïntegreerde aanpak van gebouwen en sites om schaalvoordelen en energiewisseling mee te nemen in een gecoördineerde aanpak. Meer concreet kijken we bij elke renovatie naar:

- Optimalisatie van de isolatie en luchtdichtheid van buitenschil;
- De mogelijkheid van zonnepanelen bij dakrenovaties;
- Het plaatsen van LED-verlichting en de optimalisering van lichtsturing.

12. We streven stadsbreed en directieoverschrijdend naar compacte en multifunctionele gebouwen en optimaliseren de bestaande gebouwvolumes naar multifunctionaliteit van gebruik en bezetting.

13. Via groendaken, groengevels en andere maatregelen werken we aan de adaptatie van onze eigen gebouwen.

Andere CO₂-bronnen:

14. We streven ernaar om zoveel mogelijk woon-werkverkeer en dienstverplaatsingen zonder wagen te doen. We kiezen in eerste instantie voor de (elektrische) (bak)fiets. Langere verplaatsingen verlopen bij voorkeur met de trein, in combinatie met voor- of natrajecten met deelwagens of deelfietsen.

15. We vergroenen het wagenpark maximaal, door de huidige voertuigen waar mogelijk te vervangen door CNG-voertuigen of elektrische wagens. Wat de lichte vrachtvoertuigen betreft, kopen we waar mogelijk CNG- of elektrische voertuigen aan. In dit segment van de markt zijn de mogelijkheden momenteel beperkt, maar op middellange termijn lijkt er ontwikkeling te komen. Wat de vrachtwagens en machines betreft, opteren we steeds voor de minst vervuilende variant om de operationele doelstellingen te kunnen behalen. In dit segment is er een zeer trage vooruitgang in technologie die op grote schaal beschikbaar is.

16. De stad Leuven lanceert een kader voor duurzaam reisbeleid. Daarmee wil de stad de dienstverplaatsingen van stadspersoneel en -mandatarissen verduurzamen en zo de CO₂-uitstoot van haar dienstreizen verkleinen. De stad gaat maximaal voor dienstverplaatsingen met trein of bus en voert een CO₂-compensatie voor vliegtrips in.

17. Ook de openbare verlichting verduurzamen we verder (zie programma 4).

Communicatie en kennisdeling klimaatbeleid:

18. Een intensieve communicatie en samenwerking met de Leuvense actoren en de regio zorgen voor draagvlak voor de klimaattransitie in de stad en de ganse regio.

19. We versterken de communicatie door gerealiseerde projecten in de kijker te plaatsen. Zo profileren we Leuven als duurzame stad en delen we onze kennis en expertise. We werken een label uit voor sterke initiatieven, gekoppeld aan ambassadeurs. We zetten goede praktijken van burgers die initiatief nemen in de kijker. Door zichtbaarheid en ruchtbaarheid aan bestaande projecten te geven vergroot je de kans op opschaling, omdat voorbeelden en ambassadeurschap inspirerend kunnen werken.

20. We zetten een kennisgroep op over best practices en gegevensuitwisseling met andere steden.

21. We bouwen netwerken verder op en nemen actief deel aan werkgroepen op regionaal, nationaal en Europees niveau, met als doel kennisopbouw en het wegen op regelgeving.

De stad voert een ambitieus beleid om de CO₂-uitstoot van de gebouwen te decimeren.

Algemeen:

22. De stad stelt een methodiek op om stadsontwikkelingsprojecten te verduurzamen tot een standaard die klimaatneutraal is, vanuit een reflex van circulair bouwen. Een duurzaamheidskader, met waar mogelijk verstrengde eisen rond energie, en planmatige opvolging van de projecten met alle betrokken diensten en actoren is nodig.

23. De stad voert een ruimtelijke energieplanning, waarbij energie-efficiëntie en hernieuwbare energie (zie 6.3) aan bod komen. De normering wordt waar mogelijk verstrengd, het instrumentarium aangepast en energieconcepten worden meegenomen in ruimtelijke planning om alle wijken in de toekomst stelselmatig te kunnen verduurzamen, bv via een warmteplan, zoals de Roadmap 2025/2035/2050 voorstelt.

24. De stad neemt in het klimaatbeleid niet alleen het hele energie-aspect op maar bekijkt ook de totale duurzaamheid, waarbij de impact van materialengebruik of -herbruik, het behoud van erfgoed in het duurzaamheidsbeleid, hermodulering, duurzame mobiliteit, enz meegenomen worden.

25. We zetten een intensieve samenwerking met de dienst onroerend erfgoed, de studiedienst gebouwen en alle betrokken actoren op om het duurzaamheidsaspect van het behoud van erfgoed te duiden en om erfgoed maximaal te kunnen verduurzamen met behoud van erfgoedwaarden.

Residentiële gebouwen:

26. De stad bouwt het bestaande energiecoachproject verder uit en schaaft het op om de transitie naar klimaatneutraliteit in de residentiële sector mogelijk te maken. We nemen maatregelen zoals een uitgebreide informatieverstrekking en ontzorging van verschillende doelgroepen, gaande van senioren, tot studenten, bouwers en verbouwers, maatschappelijk kwetsbare groepen, huurders... In het hele energiecoachproject werkt de stad samen met partners.

27. We zetten een actieplan op om woningeigenaars te benaderen.

28. De stad zet, samen met partners die voor professionele expertise zorgen, zelf projecten op om projecten rond wijkrenovatie sterk op te schalen en een specifieke aanpak voor appartementsgebouwen uit te werken. Ook voor sociale huurwoningen werken we een aparte aanpak uit.

29. We begeleiden individuele inwoners, Verenigingen van Mede-eigenaars, syndici... met renovatieadviseurs, via het project rond duurzaam bouwen-adviezen (onder andere i.s.m. provincie Vlaams-Brabant). Deze begeleiding omvat het volledige renovatietraject en integreert alle aspecten van wonen (gezondheid, milieu, veiligheid,...), samen met het woonbeleid.

30. We werken verschillende campagnes uit die inwoners, studenten of andere specifieke doelgroepen ondersteunen om hun woning te verduurzamen. We organiseren daarvoor cursussen, info-avonden, maken een thermografische opname, ondersteunen het energiesnoeiersproject... We werken doelgericht om verschillende groepen te bereiken.

31. We hebben het doel om tegen 2024 minstens 60 procent van de Levenaars naar groene stroom te laten overstappen. De groene stroomcampagne 'Leuven Switcht' van Leuven 2030 maakt het alvast heel eenvoudig om bewust en goedkoop over te schakelen op groene stroom.

32. We zetten projecten op rond het energieverbruik van installaties en apparaten.

33. De stad onderzoekt de mogelijkheid van verstrengde eisen in de regelgeving of nieuwe elementen in het instrumentarium (bv Algemene bouwverordening).

Niet-residentiële gebouwen:

34. De stad ondersteunt energie-efficiëntie-projecten in de niet-residentiële sector waarvoor andere partners (projectontwikkelaars, KU Leuven, VOKA, confederatie bouw, horeca, handelaars, provincie, scholen en bedrijven...) initiatiefnemer zijn. Die ondersteuning kan gaan over bouwtechnische aspecten, financieringsaspecten, aanscherpen regelgeving voor niet-residentiële gebouwen of het ondersteunen van kennisdeling en communicatie.

35. We stimuleren handelaars en horeca-uitbaters om hun deuren niet permanent geopend te houden.

Actieprogramma 6.2 Een ambitieus milieubeleid zorgt voor een leefbare stad.

De stad hecht veel belang aan de kwaliteit van de leefomgeving.

36. Mobiliteit heeft een impact op de luchtkwaliteit en de leefbaarheid in een stad. Om om te schakelen naar combi-mobiliteit en meer duurzame vervoersmiddelen, nemen we tal van acties. Die worden in programma 3 besproken.
37. De stad ijvert voor meetpunten voor luchtkwaliteit en geluid en ondersteunt innovatieve meetprojecten zoals meten met slimme lantaarnpalen en 'citizen science-projecten', waarbij burgers meewerken aan wetenschappelijke projecten. De stad ijvert om het officiële meetpunt van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) naar Leuven te halen.
38. We zetten sensibiliseringscampagnes op rond houtkachels en het stoken van hout en de negatieve impact op de luchtkwaliteit. We verbranden hakhout met een modern systeem dat bijna geen luchtverontreiniging veroorzaakt.
39. De stad voert het beleid rond het voorkomen van geluidshinder verder uit, in samenwerking met alle betrokken actoren, zoals de horeca, bedrijven en politie. In uitvoering van de Europese richtlijn Omgevingslawaai stelt de stad geluidsbelastingskaarten, die de graad van omgevingsgeluid in kaart brengen (referentiejaar 2021) en een geluidsactieplan op. Hierbij nemen we ook geluidshinder door verkeer in op.
40. De stad voert het beleid rond het voorkomen en saneren van bodemverontreiniging verder uit. We finaliseren en verfijnen de gemeentelijke bodeminventaris en werken waar mogelijk mee aan bredere initiatieven rond de sanering van historische bodemverontreiniging. Voor de gemeentelijke gebouwen werken we de onderzoeksplicht af.
41. De stad voert een ambitieus beleid rond het verwijderen van asbest bij woningen en niet-residentiële gebouwen en het voorkomen van gezondheidsproblemen daardoor.
42. De stad voert het ambitieuze rioleringsbeleid verder uit en zorgt voor een verdere verhoging van de zuiveringsgraad door rioleringsprojecten, IBA's (Individuele Behandeling van Afvalwater), en waterzuiveringsprojecten.
43. Via gerichte projecten (ecologisch beekbeheer, wegwerken of verbeteren overstorten, campagnes rond pesticiden, erosiebestrijding,...) optimaliseren we de waterkwaliteit.

Actieprogramma 6.3 Hernieuwbare energie

Naast de inspanningen om de energievraag te reduceren neemt de stad initiatieven om de resterende energievraag in te vullen met hernieuwbare energie, waarbij zowel elektriciteit als warmte aan bod komt.

Algemeen

44. De stad versnelt en intensifieert de inspanningen op vlak van duurzame energieproductie:

- De stad voert een ruimtelijke energieplanning, actualiseert de warmtepotentiekaart via concrete warmtescreenings en creëert via een gepast grondenbeleid mogelijkheden voor productie uit wind, zon en biomassa.
- We nemen energieconcepten mee in de ruimtelijke planning om alle wijken in de toekomst stelselmatig te kunnen verduurzamen. Bijvoorbeeld Smart energy projecten, buurtbatterijen, Local Energy Communities (LEC's)... kunnen ingeschakeld worden.
- De stad is een 'living lab' (proeftuin) voor innovatieve projecten die klimaatneutrale gebouwen en wijken faciliteren.
- De stad ondersteunt de uitvoering van vernieuwende (pilot)projecten.
- De stad bepleit op bovenlokaal niveau de ontwikkeling van een duurzaam, veerkrachtig en slim energienetwerk zodat hernieuwbare energie die elders geproduceerd wordt ook in Leuven optimaal kan gebruikt worden.

45. Parallel met het aandeel lokaal geproduceerde hernieuwbare energie verhogen, zoeken we naar efficiënte oplossingen voor energieopslag. De fluctuerende weersafhankelijke hernieuwbare energiebronnen maken aanpassingen aan het net noodzakelijk (zogenaamde smart grids, die ervoor zorgen dat de elektriciteit verbruikt wordt op het moment dat ze voorhanden is), maar ook grote hoeveelheden elektriciteit bufferen is cruciaal. We zetten daarvoor in op batterijen (ook op buurtniveau), maar ook op proefprojecten met waterstof 'power-to-gas' (die toelaten om stroom zeer compact en voor langere tijd op te slaan).

46. De stad werkt aan een specifieke strategie voor een duurzaam en aardgasvrij warmtebeleid. Om de uitfasering van gas en stookolie tegen 2050 voor te bereiden, dienen we tijdig de juiste strategische beslissingen te nemen om die transitie goed te laten verlopen. Dat houdt onder meer in:

- Opmaak warmtezoneringsplan op stedelijk niveau: een warmtezoneringsplan doet op detailniveau uitspraken over welke energienetwerken en eventueel ook -bronnen de voorkeur hebben in een bepaald 'gebied'. Dat wordt visueel en ruimtelijk vertaald in een zoneringskaart, die aangeeft waar op termijn warmtenetten moeten komen (of gelijkwaardige alternatieven), of waar er aan eerder individuele warmteoplossingen moet worden gedacht, of waar er voor 'all electric' moet worden gekozen. De bedoeling van warmtezoneringsplannen is minstens om een visie uit te dragen vanuit een informatief en stimulerend karakter. Idealiter krijgt dit een bindend karakter. RSL geeft hiertoe voor Leuven al aanzetten, vanuit energiepotenties en energiekansenkaarten.
- Uitvoeren warmtetoets: een warmtetoets uitvoeren is nuttig om in een voldoende vroeg stadium van een gebiedsontwikkelingsproject de kansen voor duurzame warmte in beeld te

brengen en bepaalde maatregelen op te leggen. Het kan gaan over technische mogelijkheden, betrokken partijen... Dergelijke warmtetoets is belangrijk voorafgaand aan de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen, bij de opmaak van een masterplan voor grotere stadsprojecten, bij verkavelingsprojecten van bepaalde schaalgrootte, bij openbare werken...

47. We maximaliseren het aandeel zonne-energie op stadsniveau. Op basis van een nieuwe thermografische foto, sensibiliseren en stimuleren we burgers, scholen en bedrijven om versneld werk te maken van dakisolatie, gevolgd door het plaatsen van zonnepanelen. De zonnekaart van de Vlaamse Overheid biedt hiervoor een leidraad. De stad pleit ervoor bij de hogere overheden om zonnedelen wettelijk mogelijk te maken. Dat kan voor een versnelling in PV-productie zorgen doordat daken dan maximaal benut worden.
48. De stad neemt initiatieven, in samenspraak met de betrokken buurten, om de productie van windenergie in Leuven of de regio mogelijk te maken. De stad pleit ervoor bij de hogere overheden dat de wettelijke barrières, die momenteel de realisatie van windmolens op het grondgebied van de stad belemmeren, worden opgeheven en tracht op regionaal niveau initiatief te nemen.
49. Bij het opzetten van grootschalige projecten rond hernieuwbare energie, hanteert de stad het principe dat de natuurlijke hulpbronnen zo maximaal mogelijk een gemeenschappelijk goed zijn. Bij elk nieuw duurzaam energieproject geïnitieerd door publieke en semi-publieke actoren, streven we naar minstens 50% rechtstreekse participatie (van burgers, lokale overheid, Leuvense instellingen, organisaties en bedrijven) via coöperaties, die de principes van de Internationale Coöperatieve Alliantie respecteren. Op die manier betrekken we de bevolking actief bij alle fases van de projecten, vanaf de planning tot de uitbating.
50. We werken verder op het bestaande initiatief LICHT Leuven, een breed samenwerkingsverband getrokken door Ecopower, Leuven 2030 en stad Leuven en starten snel energieprojecten op om de transitie te versnellen.
51. We zetten projecten op die kaderen in de globale energiestrategie, waarbij we verschillende partners en stakeholders betrekken. De stad neemt de regierol op. Samen met de KU Leuven zoeken we consequent en vanuit specifieke opportuniteiten naar de meest innovatieve technieken, zoals bijvoorbeeld het winnen van warmte uit oppervlaktewater van de Dijle, het recupereren van warmte van serverkamers, enz.
 - De stad geeft zelf het goede voorbeeld en zal het eigen patrimonium, waaronder stadsgebouwen en sociale woningen, verduurzamen om groene energie te produceren, bijvoorbeeld via zonnepanelen op stadsdaken. Ook de eigendommen buiten het grondgebied worden gescreend in het kader van een valorisatie in functie van hernieuwbare energie.
 - De stad faciliteert en stimuleert EcoWerk om de investering in een WKK, aangedreven door het biogas afkomstig uit de vergisting van het GFT-afval, breder in te zetten en in te bedden in een energieconcept waar andere partijen een rol in kunnen opnemen (Ecopower, KU Leuven, Aquafin...)
 - De stad onderzoekt of het opzetten van een project lokale opslag van groene stroom eventueel gecombineerd met WKK werkelijkheid kan worden.

52. De stad houdt de vinger aan de pols en volgt (toekomstige) nieuwe vormen van alternatieve energie.

Actieprogramma 6.4 We stimuleren duurzame consumptie en ontwikkelen een strategie voor een circulaire economie.

Duurzame voeding neemt een aparte plaats in in het thema consumptie, omdat er zowel productie als consumptie in vervat zit. Landbouw is een belangrijke economische actor. We maken geen onderscheid tussen de diverse bedrijfstypen van de Leuvense land- en tuinbouw. Van landschapsonderhoud, Groene Zorg (alle mogelijke activiteiten voor kwetsbare groepen in een groene werkomgeving), CSA (Community Supported Agriculture, landbouw gedragen door de gemeenschap) of korte keten tot de gangbare landbouwbedrijven: allen hebben hun belang voor de maatschappij.

De stad werkt het beleid rond stadslandbouw en voedselstrategie (thema's met zowel ruimtelijke, economische en duurzaamheidsaspecten) verder uit en zorgt voor een aanzienlijke vergroting van de initiatieven. De stad werkt samen met de provincie Vlaams-Brabant, dat heel wat expertise heeft, in haar uitvoering van een goed landbouwbeleid.

Landbouw speelt niet alleen een belangrijke rol als voedselproducent, maar ook in het vrijwaren van de open ruimte en als leverancier van diverse ecosysteemdiensten.

53. Het idee van een regionale voedselstrategie wordt uitgewerkt met een breed partnerschap in Leuven en de regio. We werken daarbij verder op de aanbevelingen uit de brochure 'Voeding verbindt' van de VZW Leuven 2030 en er komt een structureel overleg met alle betrokken actoren om hierin samen stappen vooruit te zetten.

54. De landbouw- en voedseladviesraad (VLAR) wordt samengeroepen als formeel adviesorgaan en wordt nauw betrokken bij de advisering van het landbouwbeleid in al zijn domeinen.

55. We leveren via de lokale voedselstrategie onze bijdrage aan een duurzaam voedingssysteem met aandacht voor lokale, kwalitatieve en seizoensgebonden producten. De stad promoot een evenwichtig, duurzaam en gezond voedingspatroon, met een zo laag mogelijke impact op de planeet. Vertrekpunt daarbij zijn de principes van de omgekeerde voedingsdriehoek (Vlaams Instituut Gezond Leven), zoals ook vermeld in de Roadmap Leuven 2025/2035/2050. In het kader van het streven naar een vermindering van het gebruik van vlees en zuivelproducten kunnen we enerzijds steun geven aan het bevorderen van plantaardige alternatieven en anderzijds streven we ernaar dat vlees en zuivelproducten die onderdeel zijn van de lokale voedselstrategie zoveel mogelijk lokaal worden geproduceerd, en zoveel mogelijk op basis van grondstoffen van gecertificeerd duurzame herkomst. Die brede strategie is er ook op gericht een bijdrage te leveren aan een correcte prijszetting, zodat lokale boeren een waardig inkomen kunnen krijgen voor hun werk.

56. We promoten samen met de betrokken actoren gezonde en duurzame voeding via evenementen en scholen en zorgen voor een intensieve communicatie, telkens rekening houdend met het sociaal aspect. We creëren een omgeving die gezonder en duurzamer eten ondersteunt en zetten

in op sensibilisatie over het belang van stadslandbouw zowel op het vlak van voedselproductie, de ecologische impact van consumptie als het belang voor de leefbaarheid van de stad (sociaal en op het vlak van groenvoorziening).

57. Om consument en producent dichterbij elkaar te brengen bouwen we een (boven)stedelijk distributieplatform voor korte keten uit en stimuleren we grote bedrijven en instellingen om te werken rond duurzame voeding. We ondersteunen korteketeninitiatieven.
58. Projecten die partners, zowel beroepslandbouw, verenigingen als inwoners, opzetten inzake verduurzaming en innovatie van de landbouw in onze stad (bv de citizen Food incubator), ondersteunen we. We werken hiervoor campagnes of speciale projecten uit zoals natuur- en landbouweducatie, onder andere via de Plattelandsklassen, Steunpunt Hoeveproducten, vzw Streekproducten, Innovatiesteunpunt, Wervel, Rikolto... Leuven Boert zetten we verder met als doel de Leuvenaars te informeren over landbouw in al haar facetten en hen kennis te laten maken met korteketeninitiatieven.
59. In het ruimtelijk beleid zetten we maximaal in op het behouden van een landbouwareaal voor lokale afzet, en waar mogelijk uitbreiding. De 'pachtvrije gronden' van de stad/OCMW kunnen bijvoorbeeld als testgronden ingezet worden voor vernieuwende landbouwbedrijfsmodellen in kader van de voedselstrategie. Dat kan zorgen voor een stijging van het areaal voor een participatieve voedselproductie, waar voedsel voor de Leuvense samenleving geteeld wordt. Daarnaast bekijken we bijvoorbeeld in het groenbeleid ook de mogelijkheid van landbouwparken.
60. Duurzame voedselproductie moet toegankelijk zijn voor iedereen, waarbij de stad het initiatief neemt om sociale aspecten naar voor te brengen.
61. We voorkomen voedselverliezen en herbruiken overschotten, bv via een distributieplatform en via ondersteuning van initiatieven volgens de cascade van waardebehoud, waarbij ook voedselreststromen herbruikt worden.
62. We werken projecten inzake innovatieve stadslandbouw (bv verticaal tuinieren), samentuinen, volkstuintjes, tuindelen... uit. Biologische landbouw is hierbij een uitgangspunt.

Circulair:

De stad wil een systeem waarin de volledige kringloop van materialen bekeken wordt, afval voorkomen centraal staat en maximaal ingezet wordt op de recyclage en hergebruik van materialen of grondstoffen.

63. De stad wil de vooraanstaande plaats die ze in Vlaanderen bekleedt inzake afvalpreventie en zeer goede afvalcijfers behouden en daarvoor diverse projecten opstarten. Die projecten gaan gepaard met een brede informatiedoorstroming die voor iedereen toegankelijk is en een eerlijke tarifiering met sociale correcties als basis van het afvalbeleid. (zie ook programma 4)
 - De drie containerparken op basis van volume vormen we om tot recyclageparken op basis van gewicht. Alle inwoners uit de regio krijgen toegang tot alle recyclageparken van EcoWerk. In

de nieuwe parken zal meer aandacht gaan naar de circulariteit en hergebruik met respect voor de waardeketen.

- De selectieve afvalinzameling sturen we waar nodig bij om inwoners te begeleiden in deze transitie.

64. De stad en andere partners in het afvalbeleid werken samen om afvalpreventie-initiatieven zoals stimuleren van herbruik, het afvalarme winkelen, thuiscomposteren en kringlooptuinieren, of afvalarme feesten uit te werken. In de afvalpreventie maken we de omslag van een traditioneel afvalbeleid naar een beleid dat circulaire economie meer in zich draagt.
65. De stad voert overleg met de afvalintercommunale EcoWerk over nieuwe hoogtechnologische technieken om de energetische optimalisatie van afvalverwerking en materialenrecyclage mogelijk te maken. De samenwerkingsovereenkomst met EcoWerk wordt in 2021 met 18 jaar verlengd en moet zowel voor de inwoners als voor EcoWerk een omslag mogelijk maken.
66. Om de ambitie van een circulaire stad te realiseren ontwikkelt de stad een actieplan om van Leuven een voortrekker te maken in de circulaire economie, en dat in overleg met kennisinstellingen, studenten, ondernemingen en hun organisaties, burgers, buurgemeenten en de hogere overheden. We maken maximaal gebruik van initiatieven op Vlaams, federaal en Europees niveau om concrete projecten in Leuven te ontwikkelen en ondersteunen (bijvoorbeeld Green Deal circulair bouwen).
67. De stad ontwikkelt een permanent overlegforum met de verschillende lokale actoren om het project van Leuven circulaire stad zo goed mogelijk te voeden en aan te sturen. We werken zoveel mogelijk in synergie met onder meer Leuven 2030 en Leuven MindGate en stimuleren binnen Leuven MindGate een grotere aandacht voor circulaire economie. We sensibiliseren de economische actoren in de regio over de mogelijkheden van circulaire economie op het vlak van waardecreatie en werkgelegenheid.
68. Sociale economie is in deze werking een belangrijk aspect en we trachten maximaal om, naast de bottom-up-projecten, ook sociale economie in te schakelen in circulaire economieprojecten.
69. We onderzoeken de mogelijkheden om een analyse uit te voeren die de verschillende stofstromen in de Leuvense regio in kaart brengt om zo te onderzoeken voor welke stromen (bijvoorbeeld bouwmaterialen) de grootste kansen aanwezig zijn voor projecten in circulaire economie.
70. De stad ondersteunt de oprichting van 'hubs' voor technologische innovatie waar nieuwe bedrijven en technologieën voor circulaire economie kunnen ontstaan.
71. De stad zet sensibilisatiecampagnes of pilootprojecten op die duurzaam productgebruik stimuleren.
72. We versterken projecten als POPmachina, Maakbaar Leuven en andere circulaire projecten die in de Leuvense samenleving ontstaan, zoals stedelijke reparatienetwerken van professionals en burgers.

73. De stad faciliteert de opstart van een materialenplatform voor bouwmaterialen op stedelijk of stadsregionaal niveau, in samenwerking met de bestaande initiatieven binnen de sociale economie, om deze binnen de stedelijke kringloop te houden en installeert digitale platformen, wisselstukcentrales en materialenbanken en tweedehandsgebruik.
74. We ondersteunen een deeleconomie die sociaal correct is en de eerlijke concurrentie niet verstoort. We volgen ontwikkelingen op in de platformeconomie, waarin consumenten en organisaties elkaar op online marktplaatsen kunnen vinden en treden corrigerend op wanneer er sprake is van niet-faire praktijken.
75. We ondersteunen circulair beheer van bedrijventerreinen en integreren de principes van circulariteit maximaal in het vergunningenbeleid.
76. De stad ontwikkelt sensibiliseringsprojecten en -campagnes om bij Levenaars het bewustzijn over duurzame, eerlijke en kwalitatieve materialen te verhogen.

Interne stadsorganisatie:

77. De stad voert een doordacht aankoopbeleid waarbij milieuverantwoord productgebruik, gezonde, lokale en duurzame voeding samen met eerlijke handel centraal staat.
78. We zetten maximaal in op het gebruik van circulaire materialen en het vermijden van pesticiden.
79. We ondersteunen de ontwikkeling van product-dienstsystemen (zoals bijvoorbeeld aankoop van de dienst 'licht' in plaats van lampen) binnen de eigen beleidsinitiatieven en het stedelijk patrimonium.
80. De stad voert een doorgedreven afvalpreventie en zamelt bedrijfsafval selectief in en versterkt de inspanningen om evenementen te verduurzamen.
81. De stad maximaliseert het hergebruik van materialen die vrijkomen bij de heraanleg van het openbaar domein.
82. De stad verwerkt haar eigen groenafval ook tot compost.
83. Altijd worden er kwaliteitsvolle vegetarische opties voorzien bij recepties en maaltijden die voorzien worden vanuit de stad.

Actieprogramma 6.5 Groene en veerkrachtige stad (natuur, adaptatiebeleid)

(Zie ook programma 4)

84. Om de stad weerbaar en veerkrachtig te houden schrijft de stad een klimaatadaptatiestrategie waar alle acties en beleidsdocumenten samenkomen: hemelwaterplan, groenplan, structuurplan, studie rond verdroging, hitteplan, rioleringsplannen, strooiplan...
85. De stad ondertekent het nieuwe burgemeestersconvenant en maakt hiervoor een SECAP (Sustainable Energy and Climate Action Plan) waarin deze adaptatiestrategie opgenomen is.
86. Essentieel in de strategie is ruimte voor groen. Het ruimtelijk beleid is er dus op gericht om de open ruimte maximaal te behouden, zoals dat ook in het structuurplan Leuven is voorzien.
87. We maken een groenplan (zie ook programma 4) op waarin we aangeven waar bijkomend groen wordt voorzien, en hoe we het groen in de woonkernen versterken.

Het groenplan bekijkt de verschillende functies en soorten groen: recreatief groen, natuur, bos, landschap en erfgoed en klimaatgroen (bijvoorbeeld ecosysteemdiensten). Het geeft voor elke functie doelstellingen en kaarten die tonen hoe die kunnen gerealiseerd worden.

Het groenplan dient aanvullend aan het ruimtelijk beleid erover te waken dat stedelijke ontwikkelingen en verdichtingen niet ten koste gaan van natuur en biodiversiteit bijvoorbeeld via de invoering van een biodiversiteitstoets bij ontwikkelingen in bepaalde stadsdelen. Zo kan het groenplan er, na afstemming met de economische randvoorwaarden, ook toe leiden dat waardevol groen op restgronden of braakliggende, verwilderde percelen alsnog behouden blijft.

88. De stad werkt een tragewegennetwerk uit dat groene, zachte verbindingen legt tussen verschillende groengebieden in de woonkernen en tussen de grotere groengehelen. Dat sluit aan bij de uitbouw van een multifunctioneel en samenhangend blauwgroen netwerk waarbij systematisch verbanden worden opgezocht met het fietsroutenetwerk, het speelweefselbeleid, e.d. (zie programma 4)
89. Volgend op de adaptatiestrategie werken we nieuwe projecten uit of sturen we projecten bij om functioneel groen in te zetten voor de leefbaarheid van de stad: klimaatgroen, luchtgroen, voedselproductie (eetbare stad)...
90. Vooral om het hitte-eiland effect in de zomermaanden te 'counteren' is voldoende en juist ingeplant groen essentieel. We zetten projecten op rond ontharding en infiltratie, waterbuffering, schaduwbomen, groendaken en groene gevels (zie ook programma 4). Gezien het belang van grote volumineuze bomen zetten we extra in op het behoud van bomen in het stedelijk gebied. Bij het tegengaan van het hitte-eiland effect zetten we via doordacht plannen van projecten maximaal in op het beschermen van kwetsbare bevolkingsgroepen en instellingen, onder meer door publiek toegankelijke koele gebouwen te voorzien.

91. De stad zal het beheer van het openbaar domein en in het bijzonder van verschillende natuurgebieden (Parkabdij, De Bron, Keizersberg, Kesselberg, ...) dermate uitbouwen dat de biodiversiteit en de belevingswaarde van de gebieden groot is, zodat inwoners kunnen kennismaken met de natuurwaarden die in de stad aanwezig zijn. We zoeken naar een goed evenwicht tussen biodiversiteit en belevingswaarde. Ook de natuurwaarden in de dichtbebouwde stedelijke omgeving betrekken we. We zetten hiervoor verschillende deelprojecten op om de biodiversiteit te vergroten, bv voor holle wegen, oude muren, hagen en houtkanten of soortenrijke graslanden of voor kenmerkende diersoorten die voorkomen in de stad (bv de koesterburen campagne) en communiceren hierover. Deze maatregelen zullen ook het bestaande bijenplan ondersteunen.
92. De stad zal intensief invasieve exoten (oa. Amerikaanse vogelkers, Japanse duizendknoop) bestrijden.
93. Natuurverenigingen en landbouwers in Leuven zijn belangrijke partners bij het aanleggen en beheren van groen en natuur en we ondersteunen hun werking.
94. Waar mogelijk zetten we in op specifieke natuurontwikkelingsprojecten met het oog op CO2 - afvang en -opslag (bv veen, bosuitbreiding, permanent grasland,..)
95. De stad rolt in samenspraak met partners een totaalaanpak voor het waterbeleid uit, waarbij zowel acute wateroverlast als langdurige droogte in opgenomen is.
96. De stad voorziet ruimte voor water door rivier- en beekvalleien te vrijwaren als elementen van waterbeheersing en natuurontwikkeling, en duidt of creëert overstromingsgebieden vanuit een gepast overstromingsrisicobeheer. De Dijlevallei vormt een prioritair pilotproject en bouwt voort op het project "Dijle, levend door Leuven".
97. Met het oog op de belevingswaarde, klimaatadaptatie en de biodiversiteit legt de stad samen met de VMM waar mogelijk overwelfde rivieren open in de binnenstad en creëert de stad een blauwgroen netwerk via de aanleg van groene oevers, natuurtechnische milieubouw en parken op de oever.
98. Het ruimtelijk beleid en het vergunningenbeleid ondersteunt het waterbeleid (waterneutrale wijken, ruimtelijke uitvoeringsplannen, Algemene Bouwvoorschriften Leuven (ABL), ontwerprichtlijnen private riolering), waarbij we ernaar streven dat de totale hoeveelheid harde bestemmingen niet meer toeneemt. De Hertogensite en de Vaartkom zijn goede voorbeelden, waarbij er meer ontharde ruimte is dan voorheen. Ook bij verhardingen houden we rekening met moderne materialen die meer waterdoorlatend zijn. Bovendien zet het plan concreet in op ontharding op het publieke domein.
99. Aanvullend op het ruimtelijk beleid werkt de stad aan een waterkwantiteitbeheersing door een gepast beekbeheer en door infiltratiemogelijkheden, regenwaterinstallaties, groendaken, ontharding, wadi's en bufferbekkens zoals komt uit het hemelwaterplan, het groenplan en de studie rond verdroging.

100. Als specifieke maatregel voor de grondwaterkwaliteit en -kwantiteit maakt de stad het stedelijk reglement voor grondbemalingen op, brengt het private waterwinnings in kaart en bouwt een peilbuizennetwerk uit. We zetten projecten op om de impact van de bemalingen te verminderen, in samenwerking met de landbouwsector en de bouwsector.

Een goede waterkwaliteit is essentieel in waardevol natuurlijk ecosysteem en ook noodzakelijk voor de belevingswaarde van de stad en de groene ruimte.

101. De stad zet de inspanningen om regenwater en afvalwater zowel op privaat als openbaar domein te scheiden verder en zorgt voor de uitbouw van een aangepaste riolering. De stad zorgt ook voor het uitrollen het Individuele Behandeling Afvalwater-programma voor de sites die niet in aanmerking komen voor aansluiting op openbare riool.

102. Om de ecologische waarde van water te verhogen voert de stad samen met VMM, de provincie en andere partners een gepast beheer van waterlopen, beken en grachten. Ook een verdere optimalisatie van het strooiprogramma en alternatieven voor dooizout onderzoeken we.

103. De stad werkt het erosiebestrijdingsplan dat afspoeling van akkers of uitspoeling van holle wegen en taluds tegenaan gefaseerd verder uit, samen met betrokken landbouwers. We zetten de maatregelen ook in als methode om biodiversiteit te verhogen.

104. De stad neemt initiatieven voor sensibilisatie over zowel waterkwaliteit als het terugdringen van het gebruik van leidingwater in tijden van droogte. Daarvoor werkt de stad samen met verschillende partners en instanties.

105. Het hele natuurbeleid en de klimaatadaptatie is een bovenlokaal verhaal, waarbij functioneren op lokaal vlak ook samenhangt met maatregelen op regionaal vlak. Dat geldt zowel voor de projecten in de Dijle- of Molenbeekvallei, de openruimtecorridor ten westen van Leuven, als voor de projecten die zich uitstrekken over de Hagelandse Heuvels naar het oosten toe. Daartoe wordt een samenwerking opgezet met bovenlokale instanties om strategische projecten uit te werken.

Actieprogramma 6.6 Dierenwelzijn

106. Er komt een aanspreekpunt Dierenwelzijn binnen de stadsadministratie.

107. De stad stuurt en coördineert de initiatieven en taakverdeling onder de verschillende partners en vrijwilligers rond dierenwelzijn.

108. De stad organiseert een centraal meldpunt voor klachten en onregelmatigheden rond dierenwelzijn. Een meldpunt, uitsluitend voor klachten van dierenmishandeling en verwaarlozing met een urgent veiligheidsaspect wordt opgezet.

109. De stad engageert zich in het kader van een ketengerichte aanpak om de overlast door zwerfkatten aan te pakken in samenwerking met vrijwilligers en dierenorganisaties. We zorgen

voor een samenwerkingsovereenkomst voor de taakverdeling tussen stadsadministratie, politie, Zwerfkat in Leuven, diereninspectiediensten en overige partners... De zwerfkattenoverlast kan pas doeltreffend aangepakt worden als er geïnvesteerd wordt in schuilhokken en voederplaatsen welke onderhouden worden door een netwerk van vrijwilligers i.s.m. de stadsdiensten (groendienst, reinigingsdienst). Vrijwilligers krijgen deze toelating d.m.v. een geregistreerde voederpas.

110. De stad engageert zich om dierenwelzijn in een bovenlokale context te bekijken en wil hierbij samenwerken met buurgemeenten en provincie.
111. Omdat illegaal weggeven of verkopen van dieren verwaarlozing in de hand werkt, zet de stad in op sensibilisering, oa op Leuvense websites en sociale media en treedt er tegen op.
112. De stad sensibiliseert rond het verbod op privaat vuurwerk aangezien vuurwerk één van de oorzaken is waardoor dieren worden opgeschrikt en weglopen. De stad moedigt initiatieven met geluidsarm vuurwerk of alternatieven aan.
113. De stad sensibiliseert rond gezelschapsdieren houden voor studenten, waarbij er gewezen wordt op de nood aan opvang tijdens vakanties.
114. We stellen een aanpak op rond het diervriendelijk onder controle houden van de duivenpopulatie.
115. De politie richt een cel dierenpolitie op die dagelijks alle meldingen en interventies waarin dieren rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken zijn opvolgt. De cel heeft een doorgedreven kennis van de verschillende wetgevingen en stelt de dossiers op inzake dierenmishandeling en –verwaarlozing op. Daarnaast voert de cel specifieke proactieve en repressieve controles uit, onder meer bij dierenspecialzaken en geregistreerde fokkers om deze zaken in kaart te brengen, op te volgen en bij te sturen om wanpraktijken te voorkomen en te bestijden. Daarnaast geeft ze interne opleiding ter verbetering van de basiskennis van de interventie- en wijkploegen.
116. De stad faciliteert de oprichting van een dierenasiel en een opvangcentrum voor wilde dieren, waar mogelijk in samenwerking met de regio. We voorzien ook dat er voertuigen beschikbaar zijn die uitgerust zijn om dieren zo diervriendelijk mogelijk te transporteren. De stad biedt ook financiële, materiële of infrastructurele ondersteuning aan initiatieven met hetzelfde doel.
117. De stad maakt werk van een dierenbegraafplaats of strooiweide.
118. We brengen in kaart waar er al hondenloopweides zijn en hoe ze verspreid zijn op het grondgebied Leuven. We maken hondenloopzones ook toegankelijk voor assistentiehonden.
119. De stad gebruikt dierproefvrije schoonmaakmiddelen, zowel voor eigen personeel als externe firma's.

120. De stad behoudt de strenge regelgeving rond kermissen, circussen, roofvogelshows enzovoort en stuurt deze bij indien de nood zich stelt.

PROGRAMMA 7: BEDRIJVIGE STAD, MET JOBS VOOR IEDEREEN, EN BROEDPLAATS VAN TALENT

Het is belangrijk dat alle Leuvenaars hun talenten kunnen ontwikkelen en een betekenisvolle job dichtbij huis vinden.

Een bloeiende economie is belangrijk voor alle inwoners en blijven we stimuleren.

Actieprogramma 7.1 We zorgen dat alle Leuvenaars zich ten volle kunnen ontwikkelen dankzij kwaliteitsvol, innoverend en inclusief onderwijs.

Leuven is, met haar gevarieerd en kwalitatief aanbod aan onderwijsinstellingen en -vormen, de onderwijsstad bij uitstek. We geloven dan ook dat onderwijs in een stad als Leuven de sleutel is om jonge, bewuste en betrokken burgers te ontwikkelen. Daarvoor moeten we blijvend inzetten op kwaliteitsvol, inclusief onderwijs dat voor iedere leerling toegankelijk is.

SAMENWERKING STIMULEREN

1. We blijven het onderwijsnetwerk SOM (Samen Onderwijs Maken) ondersteunen en samenwerking met betrokken partners en innovatieve onderwijsinitiatieven faciliteren. Door onderwijsprofessionals over netten en niveaus heen, ouders, lerenden en de expertise van verschillende sectoren samen te brengen, capteren we noden en creëren we antwoorden op de maatschappelijke uitdagingen van vandaag en morgen. Die uitdagingen situeren zich steeds op een van de drie speerpunten binnen SOM: iedereen aan boord, welbevinden en betrokkenheid en diversiteit als kracht.

IEDEREEN MEE

Lerenden

2. De stad zet kosteloos onderwijs voor elk kind in het basisonderwijs voorop en werkt hiervoor nauw samen met het Lokaal Overlegplatform Leuven (LOP) (werkgroep kosten) en SOS (Schulden op School). We voorzien onder meer:
 - een gratis gezonde en duurzame warme maaltijd op school;
 - een gratis schooluitstap voor elk kind;
 - kosteloos schoolmateriaal: we geven iedere leerling toegang tot een digitale uitleenbib voor schoolmateriaal. De stad zet in op sensibilisering van onderwijsprofessionals rond onder meer de kostprijs van onderwijs en gebruik van materiaal.

3. De stad engageert zich om de schooluitval te beperken en dit in samenwerking met SOM. We ijveren voor voldoende zorgleerkrachten in de Leuvense scholen.
4. De stad zet verder in op projecten met brugfiguren, rolmodellen en mentoren. Dat gebeurt via onder meer via de reguliere buddy- en vrijwilligerswerking van de stad.
5. De stad blijft inzetten op het Buddy-project. We onderzoeken of we het project via bijkomende samenwerkingen kunnen versterken, bijvoorbeeld met LOKO (Leuvense Overkoepelende KringOrganisatie).
6. We onderzoeken of we, i.s.m. de universiteit, hogescholen en andere partners, de International School Leuven kunnen uitbreiden met een secundaire school en bedden zowel de basis- als secundaire school in in andere Leuvense scholen. Op die manier zorgen we voor maximale samenwerking en creëren we synergiën tussen scholen, leerlingen en leerkrachten.
7. De stad zet in op leerlingenparticipatie om leerlingen actief te laten bijdragen aan het schoolbeleid en aan innovatieve onderwijsprojecten (ook tussen scholen onderling), bijvoorbeeld door binnen SOM een ambassadeurswerking voor Leuvense scholen zonder racisme te faciliteren. We rollen een schooloverschrijdende leerlingenraad uit en onderzoeken hoe we deze kunnen inbedden in de SOM-raad.
8. We zetten zowel binnen als buiten de schooluren maximaal in op talentontwikkeling, onder meer via projecten als de MaakLeerPlek, BAAS en KinderKuren en door te investeren in kwaliteitsvolle naschoolse kinderopvang en samenwerkingen met andere sectoren.
9. De stad zet (verder) in op onderwijsflankerende projecten waaronder:
 - Brede school
 - KinderKuren
 - Groenplaats (met als doel speelplaatsen te vergroenen)
 - Buddy-project
 - Lerend netwerk Ris+K (met als doel preventie en aanpak van risicosituaties op school)
 - Integraal spijbelbeleid
 - Kleuterparticipatie
 - Huiswerkbegeleiding in samenwerking met buurtcentra
 - KIVA-project (Anti-pestprogramma dat de stad aanbiedt aan de Leuvense basisscholen)
 - Klimaatscholen
 - Verdere uitbreiding BOBBI-project/verkeerseducatie en -veiligheid (octopusscholen, thermoplasten, schoolstraten...)
 - Doe-Boerderij

Dit doen we maximaal met experts en partners in het veld.
10. De stad zet projecten op met als doel de school (leerlingen en leerkrachten) een reële afspiegeling te laten zijn van de maatschappij.

11. De stad versterkt het OKAN (onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers)-programma en ondersteunt de doorstroom naar het reguliere onderwijs, op basis van een degelijke studieloopbaanbegeleiding.
12. We onderzoeken hoe we het SOM-labo rond vluchtelingen (in verband met het opzetten van een steunteam rond een gezin) structureel kunnen uitbouwen.
13. Als stad dragen we het thema 'duurzaamheid' sterk uit. Ook de verschillende onderwijsinstellingen in onze stad willen we hier in meenemen en hier rond sensibiliseren. Bestaande initiatieven, als de week van de duurzaamheid, schalen we verder op.

Capaciteit en inschrijvingen

14. De stad faciliteert en coördineert, in nauwe samenwerking met het LOP (Lokaal Overlegplatform Leuven), het digitaal aanmeldsysteem voor de Leuvense basis- en secundaire scholen, en onderzoekt de vragen en mogelijkheden om dit systeem ook naar een ruimere regio uit te breiden.
15. Om de overgang van het lager onderwijs naar secundair onderwijs te ondersteunen, faciliteert de stad de organisatie van een schoolbeurs met alle netten van alle Leuvense secundaire scholen als eerste kennismaking met het aanbod van elke school.
16. Met het oog op voldoende plaatsen volgt de stad blijvend de capaciteit in het secundair en basisonderwijs op door:
 - Coördinatie van de Taskforce Basis- en Secundair Onderwijs;
 - Vlaamse (en andere) middelen slim in te zetten;
 - Panden en gronden van de stad voor gemeenschaps(school)infrastructuur ter beschikking stellen;
 - Financiële stimulansen, zoals de huurtoelage tijdelijke infrastructuur.
17. De stad ondersteunt maximaal innovatief onderwijs en onderzoekt pistes om er actief en zo efficiënt mogelijk op in te zetten. De uitbouw van een brede eerste graad of onderwijsinitiatieven die vanuit een andere pedagogische invalshoek vertrekken dan de traditionele scholen krijgen ontwikkelingskansen in het Leuvense onderwijsveld.

Ouders

18. Ouders zijn een belangrijke 'stakeholder' binnen het onderwijs. We betrekken ze in de onderwijsprojecten en als partner binnen het LOP en SOM.
19. De stad zet maximaal in op ouderbetrokkenheid via samenwerking met onder meer buurtwerking en sociale en economische organisaties.
20. De stad zet in op het verhogen van ouderbetrokkenheid door de buurtwerking in de schoolgebouwen te laten plaatsvinden.

21. De stad ondersteunt ouders bij de school- en studiekeuze van hun kind en verleent hulp bij aanmelden/inschrijven in basis- en secundair onderwijs onder andere door het inschakelen van toeleiders.
22. We ondersteunen initiatieven van scholen om taalonderricht aan te bieden voor anderstalige ouders of bij het inzetten van vrijwillige vertalers (bijvoorbeeld bij oudercontacten).

LEREN, LEVEN EN WERKEN

Leerloopbaan

23. De stad stimuleert Levenaars om levenslang te leren.
24. We blijven de leerloopbaanwinkel WIEL (Wegwijs in Educatie en Leren), een initiatief van SOM, ondersteunen.
25. We investeren in Open School.
26. De stad zet in op een algemeen vormingsaanbod voor jonge anderstalige nieuwkomers (NT2, wiskunde, ICT, basis technische vaardigheden, sociale vaardigheden en communicatie).
27. We ondersteunen de Centra voor Volwassenenonderwijs.
28. We stimuleren onderzoek binnen SOM naar de toegankelijkheid van les- en evaluatievormen binnen het onderwijs, zodat nieuwkomers een diploma kunnen halen zonder in te boeten aan de kwaliteit ervan.

Inspirerende leeromgevingen

29. De stad zet in op de MaakLeerPlek. Op die manier brengen we creativiteit en ervaringsleren binnen in het onderwijs, connecteren we het bedrijfsleven en creatieve actoren en zetten we open-innovatieprojecten op. De stad voorziet fysieke ruimte in de Vaartkom die door een groot aantal Leuvense partners gebruikt kan worden. Daarnaast werkt de stad aan sterke partnerschappen tussen de diverse sectoren met als doel maatschappelijke innovatie voort te brengen. De MaakLeerPlek is bovendien een connector van verschillende leerplekken en ateliers.
30. De afdeling onderwijs stimuleert samen met de andere beleidsdomeinen (cultuur, jeugd, diversiteit, economie, duurzaamheid...) actief innovatieve leerplekken en vernieuwende schoolprojecten waaronder de Doe-Boerderij en het Stadhuis van MijnLeuven waar nu al verschillende schoolprojecten plaatsvinden (mini-ondernemingen, kunstprojecten, kapsalon...). De stad zet hier verder op in en breidt het uit indien er nood aan is.
31. We ondersteunen een brede kijk op onderwijs en leren in alle fasen van het leven. Dit doen we bijvoorbeeld via het project ' Warme Stad' waar de school als warme groeiplek centraal staat. Daarnaast geloven we sterk in een positieve talentbenadering van onze jongeren (maar ook volwassenen). Om dit verder te verkennen zetten we een SOM-labo rond talent op.

32. De stad stimuleert omgevingsonderwijs: we beschouwen de stad als leerplek.
33. De stad werkt flankerende onderwijsmaatregelen zoals klimaatscholen, Leuvense scholen zonder racisme, warme scholen, cultuurscholen en ondernemende scholen verder uit.
34. De school is de plaats bij uitstek waar kinderen kunst en cultuur kunnen beleven. We stimuleren dan ook de samenwerking met de Leuvense culturele instellingen in twee richtingen: van school naar cultuur en vice versa. Het SLAC kan hierin een belangrijke rol spelen.

SLAC

SLAC (Stad Leuven Academie en Conservatorium) staat voor het deeltijds kunstonderwijs (DKO) van Leuven. SLAC omvat zowel de Academie voor beeldende en audiovisuele kunst, als het Conservatorium voor podiumkunsten muziek, woord en dans. Samen bieden ze les aan bijna 6.000 leerlingen tussen 6 en 89 jaar. Door de invoering van het DKO-decreet, waardoor onder andere nieuwe opleidingen werden ingevoerd en de instapleeftijd voor sommige opleidingen werd verlaagd, stijgt het leerlingenaantal. Het is een permanente uitdaging om deze leerlingen goed te omkaderen.

35. De stad betreft SLAC in het ruimere cultuurbeleid, onder andere door de UIT-pas in te voeren voor het inschrijvingsgeld en de opleidingen bij allerhande evenementen te betrekken. Er wordt ook nauw samengewerkt met bedrijven, scholen, kunstenaars, andere culturele partners, Leuven Orgelstad...
36. Het stijgend aantal leerlingen en opleidingen vereist, naast een goede omkadering, kwalitatieve gebouwen en lokalen. We optimaliseren bestaande gebouwen en lokalen, en zoeken naar nieuwe plekken. Er dienen nieuwe kansen aangegaan te worden in de deelgemeenten Kessel-Lo (gebouw Wisselspoor) en Heverlee (Broosgebouw en deelgemeentehuis). In het centrum moet de Podiumkunstenzaal en de ontwikkeling van de Hertogensite ademruimte geven aan het bestaande Minnepoortgebouw, maar tevens kansen bieden om nog meer aansluiting te vinden bij de bredere culturele sector. Ook in Wilsele en Wijgmaal moeten nieuwe mogelijkheden verkend worden. (zie ook programma 9)
37. SLAC wil ook de uitdaging aangaan om de opleidingen te laten evolueren met de tijdsgeest en daarbij ook de kansen die het decreet biedt ter harte nemen: meer samenwerking met onderwijs, nieuwe opleidingen opstarten...

Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

38. De stad zet maximaal in op het uitwerken van een tewerkstellingsbeleid dat investeert in:
- Het aanpakken van jongerenwerkloosheid;
 - Sensibilisering van bedrijven in het rekening houden met Elders Verworven Competenties en aanwerving van doelgroepen.
39. We zien een groot potentieel in de groep nieuwkomers in onze stad. We ondersteunen hen zodat ze maximaal inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt. Hiertoe:

- ondersteunen we organisaties die opleidingstrajecten opzetten;
 - promoten we werkervaringstrajecten;
 - zetten we in op een doorstroom van sociale naar reguliere economie;
 - ondersteunen we nieuwkomers bij het regulariseren van hun diploma.
40. De stad beschouwt systemen als werkplekieren en duaal leren als erg waardevol. We geven als stad zelf het goede voorbeeld door stagiairs de kans te geven aan de stad ervaring op te doen. We creëren zelf werkplekken binnen de eigen diensten en sensibiliseren onze partners om hier ook mee aan de slag te gaan. We focussen hierbij zowel op lerenden als op onderwijsprofessionals.
41. We maken werkplekken, vaardigheidscentra en leerbedrijfjes zichtbaar in de stad.
42. De stad promoot leerlingstages in onder meer bedrijven en organisaties en faciliteert of stimuleert initiatieven die zoeken naar een optimale afstemming tussen leernoden van onderwijs en leermogelijkheden in de ondernemingen. We gebruiken hiervoor maximaal de bestaande samenwerkingen waaronder Leuven MindGate.
43. De stad investeert in de opwaardering van TSO, BSO en KSO door onder meer in te zetten op STEAM in de MaakLeerPlek, afgestemd met de arbeidsmarkt.
44. De stad onderzoekt of er overschrijdende projecten in samenwerking met onder meer VDAB, bedrijven, sectoren en beroepsverenigingen opgezet kunnen worden. Op die manier kunnen we de kloof tussen onderwijs en de arbeidsmarkt dichten. De MaakLeerPlek kan hierin een belangrijke rol spelen.
45. De stad faciliteert job- en stagebeurzen.
46. We beschouwen meertaligheid als een troef, zowel in het onderwijs als op de arbeidsmarkt. We zoeken naar manieren om dit in te zetten, te valideren en scholen hierin te ondersteunen.
47. De stad brengt bedrijven en onderwijsinstellingen bij elkaar om tot een positief overleg te komen waarin er advies en/of materialen wordt gegeven en machines ter beschikking kunnen worden gesteld door middel van een platform via de MaakLeerPlek. We zoeken hierbij maximale samenwerking op met bestaande initiatieven als Maakbar en FabLab.
48. De stad werkt samen met de sectoren, VOKA, UNIZO, en andere partners rond de leerloopbaan. We hebben hier aandacht voor de uitdagingen van morgen op de arbeidsmarkt (en samenleving).
49. We onderzoeken hoe we de verschillende scholen en kennisinstellingen kunnen laten samenwerken rond ondernemerschap en socio-economische vraagstukken. Technologie kan hier een mogelijke piste zijn. Bijvoorbeeld door het organiseren van een Hackaton gaan we aan de slag met deze uitdagingen.

Actieprogramma 7.2 Vraag en aanbod lokale arbeidsmarkt afstemmen op elkaar/ werkloosheid doen dalen

In de volgende 20 jaar worden er 20.000 bijkomende jobs in Leuven verwacht (stijging met 43%). De krapte op de arbeidsmarkt wordt daardoor ook een belangrijke uitdaging voor de toekomst. We stellen vast dat er vandaag heel wat talent onderbenut is. Denk hierbij aan nieuwkomers, jongeren die afhaakten in het schoolse systeem, oudere werkzoekenden... Daarenboven zijn meer dan 1 op 3 niet-werkende werkzoekenden hooggeschoold.

Groep Leuven zal samen met de partner VDAB maximaal streven naar een invulling van vacatures in Leuven (en de ruimere regio) door (Leuvense) werkzoekenden. Het gaat hier over duurzaam werk in alle betekenissen van het woord.

Voor werkzoekenden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt en voor meer geïntegreerde werken en opleidingstrajecten kijken we naar de sociale economie. Het gaat zowel over maatwerkbedrijven (- en afdelingen) als lokale diensteneconomie. Activeringstrajecten en behoud van personeel binnen zorginstellingen zijn een uitdaging voor een Leuvens tewerkstellingsbeleid. We ijveren voor sociaal ondernemen als een gelijkwaardige economische sector.

WERK EN TALENTONTWIKKELING

50. We maken ad hoc afspraken en/of samenwerkingsovereenkomsten op, waarbij Groep Leuven en VDAB dat zoveel mogelijk samen doen en elkaar er minstens steeds over informeren.
51. We zetten meer in op netwerking en informatiedeling (subsiidiemaatregelen, opleidingsaanbod, doorstroommogelijkheden vanuit sociale economie, werkplekleren, tijdelijke werkervaring...) met de reguliere sector.
52. We bevorderen netwerkevents zowel intern binnen de stad als extern tussen partners.
53. De kenniseconomie in Leuven groeit en is onlosmakelijk verbonden met onze stad. Om de openstaande vacatures hier in te vullen ondernemen we verschillende acties:
 - We ontwikkelen Leuvens en regionaal potentieel en aanwezig talent;
 - We trekken internationaal talent aan om een tekort aan high level kenniswerkers aan te vullen;
 - We ontwikkelen samen met de juiste partners een beleid rond het invullen van knelpuntvacatures.
54. De transitie naar een klimaatneutrale stad zal inspanningen vergen. Dit heeft onlosmakelijk een impact op de werkgelegenheid in de betrokken sectoren. We anticiperen hierop door de betrokken partijen te ondersteunen.
55. De krapte op de arbeidsmarkt in de gezondheids- en zorgsector is een uitdaging, zeker voor Leuven. We ondersteunen de zorginstellingen daar waar mogelijk.

56. We zetten verder in op de ontwikkeling van competenties en talenten van alle werkzoekenden, zodat ze gemakkelijker toegang krijgen tot de arbeidsmarkt en knelpuntvacatures. We betrekken hier alle relevante partijen.
57. We onderzoeken hoe het aangepaste en geïntegreerde opleidingsaanbod voor kansengroepen verdergezet kan worden.
58. We gaan actief op zoek naar partners uit de innovatieve en creatieve sector zodat we nieuwe samenwerkingsverbanden kunnen opstarten.
59. We faciliteren trajecten welzijn-werk (bijvoorbeeld Groep Intro, tender werk-welzijn Groep Leuven & VDAB). Ook trajecten met vrijwilligers (bijvoorbeeld Duo for a job) stimuleren en faciliteren we.

SOCIALE ECONOMIE EN MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

60. We behouden het aanbod binnen de sociale economie, daar waar mogelijk breiden we uit. We behartigen eveneens de belangen van de sociale economie mee bij de hogere bevoegde overheden.
61. We behouden het subsidierglement lokale diensteneconomie.
62. Het project taalvloeren vinden we waardevol. Daarom zetten we dit verder.
63. Het project 'people made, echt waar', een pop-upwinkel waar organisaties uit de sociale economie en de arbeidszorg samen hun creaties verkopen en hun diensten in de kijker zetten, zetten we verder en we onderzoeken of we het kunnen uitbreiden en verankeren.
64. We onderzoeken systematisch nieuwe opportuniteiten voor de sociale economie zoals bijvoorbeeld bij de renovatie van station Wijgmaal, opening van Kilomeet, project rond bakfietsdelen...
65. We zoeken naar draagvlak en methodieken om op systematische wijze overheidsopdrachten sociaal duurzamer te maken. De bedoeling hiervan is om gericht sociale clausules rond (sociale) tewerkstelling te integreren in bestekken. Hierbij kan een multidisciplinair team ingezet worden dat ook de mogelijke tewerkstellingsmaatregelen er mee in opneemt.
66. We onderzoeken of we reguliere bedrijven kunnen ondersteunen in hun ambities rond maatschappelijk verantwoord ondernemen, door een reglement voor subsidies uit te werken. Het zou een meerwaarde zijn indien dat zowel een versterking van de sociale economie als de reguliere economie zou betekenen. We nemen dit aspect ook op in samenwerking met Leuven MindGate. We stimuleren cross-over tussen economieën en sectoren.

Actieprogramma 7.3 De stad zorgt voor een kwaliteitsvolle ondersteuning van (startende en groeiende) ondernemingen.

In Leuven willen we duurzaam ondernemerschap met groeikansen stimuleren. We willen burgers/ondernemers met een idee in een zo vroeg mogelijk stadium bereiken en hen begeleiden en stimuleren om de stap naar ondernemen te zetten. We zetten daarbij sterk in op het stimuleren van ondernemerszin en ondernemerschap bij jongeren.

STIMULEREN VAN ONDERNEMERSCHAP

67. We versterken onze relatie met startende en gevestigde ondernemers door een laagdrempelig ondernemersloket op te zetten.
68. We voeren een diepgaand onderzoek naar de noden van zowel startende als gevestigde ondernemingen. Het aspect ruimte krijgt een prominente plaats in het onderzoek, inclusief de vraag naar experimentele ruimte en betaalbare handelspanden.
69. We behouden een locatie als 'coworking space', aanspreekpunt, ruimte voor sessies, een laagdrempelige plek, om projecten te verbinden.
70. We organiseren één keer per jaar een panden-dag en laten gevestigde en gestarte ondernemers aan het woord (ter inspiratie).
71. We bieden een starterspremie aan die gekoppeld is aan enkele voorwaarden (zoals de verplichting om een startersprogramma te volgen bij een door de stad ons erkende partner zoals Unizo, VOKA, NSZ,...) Hiervoor werken we een reglement uit.
72. We zetten een buddy-systeem op voor starters.
73. Elke ondernemer met een vraag/behoefte over de verschillende beleidsdomeinen heen krijgt een aanspreekpunt toegewezen die intern het volledige dossier voor de ondernemer zal begeleiden. Het aanspreekpunt zal de rol van 'verbindingsofficier' tussen de verschillende directies/diensten opnemen.
74. We digitaliseren zoveel mogelijk documenten. We ontwikkelen een e-loket waarin we alles qua vergunningen (omgeving, horeca, taxi, nachtwinkels, eetstanden...) voor ondernemers centraliseren en opvolgen. (zie ook programma 10)
75. Met een cliëntregistratiesysteem en kwalitatieve databank voorzien we een efficiënte behandeling van vragen. (zie ook programma 10)
76. We onderzoeken een 'dashboard' voor economische data.
77. In functie van een betere informatieverstrekking werken we de website ondernemeninleuven.be verder uit.

78. We stellen een duidelijk beleid op om 'scale-ups' aan te trekken en sneller te laten doorgroeien in samenwerking met ons netwerk. We ondersteunen onder andere samen met Leuven MindGate (werkgroep ondernemerschap) scale-ups op vlak van ruimte en het vinden van kapitaal/investeerders.

ONDERNEMERSCHAP BIJ JONGEREN

79. We zetten samen met partners (RVO Society, LUCA School of Arts, UCLL, Innovatie- & incubatiecentrum van KU Leuven..) verder in op het stimuleren van ondernemerszin en ondernemerschap bij jongeren, zowel studenten als niet-studenten, via een ondernemers- en handelsloket.

80. We bestendigen het BAAS-project waarbij met jeugdwerkmethoediek sessies gegeven worden door experts. Hieraan wordt een groot evenement gekoppeld en nadien bieden we 1 op 1 begeleiding aan jonge startende ondernemers.

81. De stad zorgt voor een duidelijke signaalfunctie naar het Vlaamse niveau om voldoende ondersteuning te vragen om via de jeugdwerkmethoediek ondernemingszin en ondernemerschap bij jongeren te stimuleren.

82. We organiseren events en inspiratiesessies om jongeren te prikkelen en met experts te verbinden zoals de ondernemersaward, Tour LE(J)ON, How Do They Do It en For Dummies-sessies.

83. We werken een ondersteuningsaanbod uit rond sociaal ondernemerschap (voor jongeren). Hierbij geloven we in 'match' tussen leegstand, (jong) sociaal ondernemerschap en tewerkstelling, waarbij de initiatiefnemer van een sociaal project ondersteund dient te worden vanuit de stad.

84. We versterken de uitstroom van jonge startende ondernemers naar andere organisaties (begeleiding, informatie, netwerk, zoektocht naar ruimte en financiën...) en werken die opvolging verder uit. Een neutrale richtingaanwijzer binnen het lokale ondernemerschapslandschap is daarbij vitaal.

85. We onderzoeken hoe we -18-jarigen kunnen betrekken bij de Start-Up, een traject van mijnLeuven voor jonge ondernemers.

Actieprogramma 7.4 Leuven ondersteunt handel en horeca.

HANDEL

Gezien de ligging in de Vlaamse Ruit, de hogere bevolkingsdichtheid, de hogere tewerkstellingsgraad en een hogere levensstandaard zijn een aantal demografische en socio-economische parameters aanwezig om tot de top van Vlaamse winkelsteden te behoren. Komt daar voor Leuven nog de unieke positie bij van kennisstad, cultuurstad en jongerenstad en je hebt een bijzonder DNA. Vooral de

binnenstad beschikt over veel troeven om bezoekers uit heel Vlaanderen naar Leuven te trekken voor een weekendje shoppen, cultuur en gastronomie.

De stad heeft sterk ingezet op verblijfskwaliteit, op de opwaardering van het openbaar domein, op ruimte voor de voetganger en de fietser, op een beheersbare en stuurbare mobiliteit. Voorts heeft de stad al vele jaren resoluut de kaart getrokken van een sterke binnenstad door vooral op zoek te gaan naar inbreidingsmogelijkheden in het kernwinkelgebied en door de mogelijkheden voor grootschalige ontwikkelingen elders aan banden te leggen. Naast Antwerpen, Gent, Hasselt en Brugge zal Leuven nu definitief de top 5 vervolledigen als drukste winkelbinnenstad. Het afgebakend kernwinkelgebied zet hierbij de toon, zonder evenwel de kans op groei te fnuiken. Leuven zal dus de druk op de binnenstad organisch kunnen opvangen.

Vestigingsbeleid handel

86. We kiezen met afbakening van kernwinkelgebieden, winkelkernen, verbindingswegen en zones voor grootschalige handel voor rechtszekerheid en voor een gevarieerd en complementair aanbod aan handel in Groot-Leuven. We leggen de ontwikkelingsmogelijkheden in elk gebied vast. De afgebakende zones leggen we vast in een stedenbouwkundige verordening en voor enkele zones in RUP's. We zorgen eveneens voor een visuele afbakening van de winkelgebieden.
87. We verhogen de kwaliteit en aantrekkelijkheid van het kernwinkelgebied door bijkomende maatregelen zoals kantoren in winkels en een progressieve leegstandstaks.
88. We onderzoeken de mogelijkheden op vlak van mobiliteit in de Bondgenotenlaan en stellen hiervoor een actieplan op.
89. We streven verder naar een ruimere afbakening van de 'benedenstad' waardoor we wandelroutes mogelijk maken door de verbetering van de verblijfskwaliteit en waardoor ook meer ruimte vrijkomt voor zelfstandigen en starters. Het is de bedoeling de wandelverbindingen te verbeteren zodat er circuits ontstaan.
90. We kiezen per afgebakend gebied voor kaders die ruimte laten voor voldoende dynamiek voor handel maar die het woonkarakter daar waar dit aangewezen is maximaal kunnen waarborgen.
91. In niet-afgebakende winkelgebieden beperken we de handelsactiviteiten tot maximaal complementair aan de woonfunctie of in relatie tot ambachtelijke of productie-gedreven activiteiten. We streven naar een evenwicht tussen handel en horeca.
92. We onderzoeken of horeca in bepaalde winkelgebieden versneld stedenbouwkundig vergund kan worden omdat het behalve een handelsondersteunende vaak ook een wijkondersteunende of sociale functie bekleedt.
93. De bestaande ruimtelijke uitvoeringsplannen blijven geldend, vermits ook zones voor grootschalige handel er reeds in opgenomen zijn. Er komen geen nieuwe detailhandelszones bij die als dusdanig nog planologisch dienen te worden gefaciliteerd, zoals retailparken.

94. De kernen van de deelgemeenten of bij uitbreiding woonwijken zijn eveneens afgebakend om clustering, facilitering, herkenbaarheid te kunnen verzekeren. We visualiseren afbakening via infrastructurele ingrepen op vlak van parkeren, fietsvoorzieningen, ontmoetingsruimte, groen en spel. De beleving in een kleine handelskern is anders dan deze van een binnenstad en veel meer inspelend op ontmoeting en sociaal weefsel.
95. De stad wil met instrumenten zoals vestigingspremies ook vrije beroepen, diensten en 'kantoorachtigen' naar de winkelkernen krijgen. Die functies dragen bij tot de attractiviteit van winkelkernen en kernwinkelgebied.
96. Wij moedigen starters aan om zich te vestigen op commercieel interessante plaatsen zoals aanloopstraten of in buurtwinkelcentra, in plaats van op solitaire locaties. We hanteren flexibiliteit met zaken die zich willen vestigen in zones van de stad die verderaf van winkelgebieden liggen, zoals Wilsele-dorp en het centrum van Wijgmaal en Egenhoven, die zelf weinig aanbod van handels- en horecazaken hebben.
97. Door de evolutie binnen e-commerce en de opkomst van nichezaken is er steeds minder nood aan grote ruimtes. We zoeken naar mogelijkheden om verschillende functies in één gebouw onder te brengen en begeleiden de ondernemers in de administratieve afhandeling hiervan.
98. Met als doel leegstaande panden opnieuw een functie te geven, herbekijken we het leegstandsbeleid. We zorgen voor een progressieve leegstandtaks, ook wat betreft oppervlakte.
99. We zetten POPSTART verder. Het doel is dubbel: aan startende ondernemers de mogelijkheid bieden om aan gunstige huurvoorwaarden een leegstaand pand te gebruiken voor een beperkte periode, en aan eigenaars van leegstaande panden de kans te bieden om hun pand weer actief in de markt te zetten en de kans te verhogen om na de tijdelijke invulling over te gaan naar duurzaam gebruik.
100. We stimuleren vastgoedeigenaars door middel van toelages om hun leegstaande panden sneller instapklaar te maken. Het gaat over een toelage voor kleine opsmukwerken, voor inrichtingsadvies en voor renovatie van gevel en interieur. Al deze toelages zijn gekoppeld aan een reglement en zijn uitsluitend bestemd voor panden die gelegen zijn in winkelgebieden.
101. We zetten verder in op het aantrekken van grote nationale en internationale spelers. Zo versterken we het bovenlokaal profiel van het kernwinkelgebied, komen er meer winkelende bezoekers naar Leuven, wat positief is voor lokale handelaars.

Promotie handel

102. We zetten verder in op samenwerking met en ondersteuning van met partners zoals Liefst Leuven, Unizo, de horecafederatie en VOKA. Samenwerking zorgt voor voordelen op zowel creatief, communicatief, financieel als logistiek vlak.

103. Evenementen zoals De Langste Dag, Hapje Tapje, de Kerstmarkt... krijgen logistieke en desgevallend ook financiële steun, onder de voorwaarde dat deze evenementen niet zelfbedruipend zijn.
104. Eigen evenementen zoals de Jaarmarkt zetten we verder met permanente aandacht om concepten bij te sturen en voor de ecologische impact. Nieuwe evenementen zijn mogelijk mits overleg met handel- en horecavertegenwoordigers.
105. We herdefiniëren de promotionele ondersteuning van de winkelkernen in de deelgemeentes onder de vorm van een 'ter beschikking gesteld krediet'. In dit scenario leggen we bij het begin van elk werkingsjaar een totaalbedrag vast dat een lokaal handelswijkbestuur binnen zijn werking bestemt. Er is in dit geval geen promotaks. Het handelswijkbestuur beslist over de afname van het krediet en beslist zelf over verschuivingen in de besteding van hun budget. Via een samenwerkingsovereenkomst bepalen we voor welke doeleinden het krediet mag worden aangewend.
106. Samen met de handelsverenigingen werken we campagnes uit om de klant bewust te maken van de voordelen (op vlak van ecologie en levendigheid van de stad) van 'lokaal niet-digitaal shoppen'.
107. Om een unieke Leuvense shopping- en horeca-ervaring te verzorgen, bekijken we mogelijke combinaties met andere (cultuur, sport...) activiteiten.
108. We zetten een aantal gezamenlijke communicatie- en marketingcampagnes op die zich specifiek naar andere Belgische regio's en/of grensregio's richten.

Bereikbare Handel (zie ook programma 3)

109. We verstrekken de juiste informatie op het juiste moment: een goed functionerend parkeergeleidsysteem, en een verder ontwikkeld P+B-systeem worden aangevuld met specifieke informatiekkanalen via mobiele toestellen.
110. We waken over de toegankelijkheid van handelszaken voor personen met een beperking, evalueren en stimuleren gepaste maatregelen.
111. Slimme stadsdistributie zorgt voor een aangename stad door oplossingen van binnenstedelijke beleving van handelaars. We houden de vinger aan de pols en onderzoeken nieuwe toekomstgerichte oplossingen, voor laden en lossen in drukke winkelgebieden. Dit moet vooral gebeuren in overleg met de transportsector en afgevaardigden van de handel. (Zie ook programma 3)
112. We ondersteunen privé-initiatieven met betrekking tot duurzame stadsdistributie.
113. We stellen voor diverse winkelgebieden bevoorradingsprofielen van het handelsapparaat op om na te gaan of en waar er efficiëntiewinsten realiseerbaar zijn die een win-win voordeel opleveren voor stad en de betrokken sector. Voor elk winkelgebied gaan we na hoe vaak de winkels

er toegeleverd worden, op welke dagen, door wie... Een bevoorradingsprofiel bestaat reeds voor het kernwinkelgebied (door bevraging via Centrummanagement). Het is de bedoeling dat deze profielen bepaald worden door inzet van meer technologie in samenspraak met de transporteurs.

114. Bij wegenwerken en grote evenementen maakt bereikbaarheid deel uit van de voorbereiding. Per project houden we via overleg tussen politie, handel, openbare werken, aannemer... ook met bereikbaarheid rekening. Voor elk project werken we een uitgeschreven actieplan over de bereikbaarheid uit dat in het algemeen ook signalisatie omvat en communicatie naar bewoner en bezoeker.
115. We maken voor de bediening van het handelscentrum de transitie van streekbus naar (e-) shuttlebus. Op zaterdagen en koopzondagen laten we gratis elektrische busjes rondrijden tussen de belangrijkste (rand)parkings en het handelshart van de stad.

MARKTEN

116. We hervormen de openbare markten van Leuven tot goed georganiseerde markten met meer beleving en interactie met de lokale handelaars. Markten in Leuven verhogen de belevingswaarde en ondersteunen we in commerciële uitstraling.
117. In de buurt van het marktcircuit voorzien we toegankelijke toiletten.
118. We laten een studie opmaken over de behoefte naar verschillende markten/ gespecialiseerde markten.
119. We versterken de communicatie rond de markten door marketingacties of gadgets zoals duurzame winkeltassen...
120. We starten onderhandelingen met De Lijn over de mogelijke uitbouw van een 'marktbus' van station naar markt en terug, en eventueel parking Bodart.
121. We werken samen met bestaande initiatieven om de klantentrouw te versterken, door bijvoorbeeld een elektronische klantenkaart te laten ontwikkelen voor kortingen op de markt.
122. We plannen de markten zo gunstig mogelijk in en we houden in de mate van het mogelijke rekening met de input van de omliggende bewoners/handelaars.

HORECA

Als sector bij uitstek die de belevingswaarde van stad kan verhogen neemt de Leuvense horeca een specifieke plaats in binnen het handelsgebeuren.

Leuven is een studentenstad en een bierstad, en dat vertaalt zich in een zeer hoge concentratie aan horecazaken. Horeca zorgt voor leven 'in de brouwerij' overdag, 's avonds en vaak ook 's nachts. Leuven kent een aantal belangrijke horecaconcentraties en in de hele binnenstad zijn er speciaalzaken of bekende horecaconcepten te vinden. Ook aan de ring, langs aanloopstraten en in de kernen van

deelgemeenten is er een brede waaier aan horeca terug te vinden. Horeca draagt ook daar bij tot de versterking van het sociaal weefsel. Toch wil het stadsbestuur er goed waken over een evenwicht met de hoofdfunctie wonen. Ook het belang van duurzaamheid willen we promoten in de horeca.

Bereikbaarheid

123. We hebben oog voor de specifieke vereisten voor horecaleveringen. Meestal hebben deze een groot gewichtsvolume en de voorschriften inzake voedselveiligheid mogen niet in het gedrang komen (bv temperatuurketens mogen niet doorbroken worden). We zoeken samen met de sector naar oplossingen om het toegenomen volume aan leveringen, zowel in aantal als gewicht, aan te laten sluiten met de nieuwe stedelijke mobiliteit.
124. Waar mogelijk stimuleren we de horeca om in te zetten op korteketen-bevoorrading.
125. We stellen een mobiliteitsplan op voor Business to Client-horecaleveringen. We stimuleren de sector om te kiezen voor meer duurzame alternatieven zoals de fiets of elektrische scooter om producten uit de snack- of fast service aan te leveren. We ijveren ook voor meer verkeersveilig gedrag van de koerierdiensten via opleiding en handhavingsacties.
126. We zetten in op aantrekkelijkheid en toegankelijkheid van horeca voor specifieke doelgroepen zoals senioren en personen met een functiebeperking. Via de gepaste informatiedragers wordt een horecazaak als toegankelijk gelabeld.

Overleg, ondersteuning en begeleiding

127. We optimaliseren het bestaande overleg met de sector en blijven hen betrekken bij het beleid, onder meer over gezondheid- en veiligheidsthema's. We bekijken samen ook de wenselijkheid en haalbaarheid van een plan voor kindvriendelijke horeca.
128. Ook organisatoren van evenementen stimuleren we om de lokale handel en horeca zoveel mogelijk te betrekken.
129. De stad stimuleert horeca-antennes (zelfstandige uitbaters) per wijk. Bij die antenne kunnen mede-uitbaters terecht met advies en vragen. De antenne is ook een aanspreekpunt voor de stad.
130. We onderzoeken in welke mate moderne betaalsystemen meer ingang kunnen vinden in de horeca en handel. We begeleiden en informeren horecastarters in de aanvangsfase van hun ondernemerschap.
131. We bieden de bestaande horeca- en handelszaken de mogelijkheid tot begeleiding bij het businessmodel. Dergelijke coaching moet in samenspraak en samenwerking gebeuren met andere actoren zoals banken, onderwijsinstellingen, andere overheden...
132. Leuven heeft de ambitie om een kenniscentrum voor en van horeca te worden. We zetten in op ondersteuning van een degelijk en groter opleidingsaanbod voor werkgevers en

werknemers uit de horeca. Trend- en inspiratietours zijn hierbij mogelijke acties. We stimuleren daarbij aandacht voor duurzaamheid.

133. We werken een hygiëneplan uit waarin we onderzoeken op welke manier de bestaande en toekomstige horecazaken kunnen begeleid worden naar een betere hygiëne van de toiletruimtes. Hiervoor maken we gebruik van onderzoeksmethodes zoals Mystery Visits en zetten in op individuele opvolgingstrajecten.
134. We ondersteunen de bevoegde instanties en diensten in hun controlerende en begeleidende rol inzake hygiëne en voedselveiligheid, rookwetgeving, brandveiligheid.
135. We blijven inzetten op een grotere bewustmaking van het onderhoud van publieke ruimte die horecazaken innemen.
136. We blijven in samenspraak met de sector werken aan een actualisering van het politiereglement en houden rekening met ontwikkelingen en trends in de sector. De praktische verwerking van vergunningsaanvragen, voor horeca maar ook bijvoorbeeld voor nachtwinkels, via een ondernemersvriendelijk e-loket wordt uitgewerkt. Hierbij houden we ook rekening met de voorwaarden waarmee handhavers in de praktijk in alle billijkheid moeten omgaan.
137. Met het oog op een verhoging van de belevingswaarde van de stad breiden we het vergunningenbeleid uit naar horecazaken waar geen verbruik ter plaatse is (de zogenaamde snack- of fast servicezaken), met als doel de kwaliteitsvereisten inzake brandveiligheid, hygiëne en voedselveiligheid te verbeteren.
138. We maken werk van een degelijke dataset dat alle informatie over handels- en horecazaken, zoals winkelvloeroppervlakte, oprichtings- en stopzettingsratio, verzamelt en monitort. Deze data moeten zodanig geconcipieerd worden dat ze ook bruikbaar zijn als boordinstrument om evoluties en processen te kunnen opvolgen.
139. We voorzien begeleiding om innovatieve concepten uit te werken.

LOGIES

140. We brengen alle logies in het Leuvense in kaart zowel voor wat betreft de hotels die zich richten op het cultuurtoerisme in de stad, als voor de kleinschalige logies en hoevertoerisme die zich richten op het 'hinterland' van Leuven. We sturen bij waar nodig opdat alle logies zouden voldoen aan alle vereisten van het logiesdecreet.
141. In samenspraak met de sector en de afdeling toerisme ondersteunen we alle initiatieven die de bekendheid van de logiessector verhogen.
142. We stimuleren ook alle logies om mee te werken aan objectieve marktonderzoeken.

Actieprogramma 7.5 Leuven als regionale en internationale speler.

(zie ook programma 10)

Om competitief te blijven ten opzichte van andere regio's en werkgelegenheid te blijven garanderen, profileren we Leuven als een topregio op vlak van gezondheid, technologie en creativiteit. Hierbij is de samenwerking met onze kennisinstellingen en bedrijven essentieel.

Leuven is door haar centrale ligging, de aanwezigheid van instellingen zoals KU Leuven, UZ Leuven of imec en door de nabijheid van een internationale luchthaven een aantrekkelijke plek voor (inter)nationale bedrijven en organisaties. De Leuvense wetenschaps- en kenniseconomie speelt, samen met de creatieve sector, een belangrijke rol binnen het Leuvense eco-systeem. Niet alleen wil de stad zich bovenlokaal (regionaal en internationaal) op de kaart zetten als dé topregio inzake technologie, gezondheid en creativiteit, het wil de aanwezige krachten bundelen om zo innovatie die de samenleving beter maakt te ondersteunen en te stimuleren. Op die manier kan de stad ook de concurrentie met andere regio's die zich op dat vlak profileren aangaan.

REGIONAAL

143. We zetten samen met Leuven MindGate een structurele economische samenwerking op met de buurgemeenten en de brede regio.
144. De stad onderschrijft samen met de andere gemeenten in de regio het Regiopact.
145. We onderzoeken of er een economisch netwerk tussen zustersteden Leuven en Louvain-La-Neuve kan opgericht worden om samen beter de globale competitie op vlak van kenniseconomie tegemoet te gaan.

INTERNATIONAAL

146. Leuven MindGate blijft hét samenwerkingsplatform dat Leuven op vlak van technologie, gezondheid en creativiteit internationaal op de kaart blijft zetten. We blijven de werking van Leuven MindGate structureel ondersteunen. De stad blijft de werking van Leuven MindGate bewaken in haar regiefunctie, door haar vertegenwoordiging in de Raad van Bestuur, het Coördinatiecomité en de verschillende werkgroepen. Voor de internationale economische promotie van de stad, neemt de stad de regiefunctie waar, terwijl de vzw een deel van de uitvoering voor haar rekening neemt.
147. Naast branding en marketing zet Leuven hard in op het effectief aantrekken van bedrijvigheid en het aanmoedigen van uitwisseling tussen bedrijven om vernieuwend te werken. Daarbij moedigt de stad vooral uitwisselingen aan om zo te komen tot innovatieve oplossingen voor maatschappelijke problemen. Leuven wil zo een cross-over stad worden die ongeziene vooruitgang boekt.

148. We steunen de verdere uitbouw van een tweejaarlijks AND& festival. Zo wil Leuven iedereen informeren en enthousiasmeren over het belang van technologie, gezondheid en creativiteit voor Leuven.
149. We ondersteunen Leuven MindGate zodat het een deel van de uitvoering van het economisch beleid rond "smart cities" kan uitvoeren, met name de linken met de bedrijven leggen.
150. We onderzoeken samen met Leuven MindGate of we actief deel kunnen uitmaken van het EIT-kennisnetwerk 'KIC Health', in samenwerking met KU Leuven Research & Development (LRD). EIT (European Institute of Innovation & Technology) is een onderzoeks- en investeringsinstituut van de Europese Commissie.
151. De bestaande samenwerking ELAT (Eindhoven-Leuven-Aachen) versterken we door meer bilaterale contacten te leggen tussen de verschillende steden in samenwerking met LRD.
152. We onderzoeken samen met partners als VDAB en International House Leuven hoe we buitenlands en interregionaal talent kunnen aantrekken. Hiervoor volgen we de aanbevelingen van het Leuven MindGate-witboek.
153. We blijven initiatieven met een regionale en internationale uitstraling zoals Health House verder ondersteunen.
154. We bedden India House Leuven structureel in binnen het International House Leuven en gelinkt aan Leuven MindGate. De focus ligt op de economische en academische samenwerking met India versterken.
155. We sluiten een formele samenwerking af met de huidige (en eventueel andere) partners VOKA, KU Leuven, UC Leuven-Limburg.
156. We werken een charter uit waarin we de voorwaarden en de contouren van de samenwerking beschrijven.
157. We bouwen de bestaande netwerken met onze huidige partnersteden Wuxi (China), New Delhi en Gwalior (India) verder economisch uit. De bestaande intentieverklaringen met de stad Gwalior worden in het kader van het IUC (E.U.) programma omgezet in een gezamenlijk actieplan.
158. We versterken onze partnerschappen met internationale regio's waar we dankzij onze kennisinstellingen reeds een bestand lerend netwerk mee hebben opgebouwd.
159. Daar waar interessant voor onze regio nemen we een leidende positie in de uitwerking van EU-programma's en partnerschappen in.
160. We spelen de aanwezigheid van topkennisinstellingen en onderzoekcentra als imec, VIB, Flanders Make, KU Leuven en UZ Leuven daar waar mogelijk in onze regionale en internationale contacten ten volle uit.

Actieprogramma 7.6 Leuven streeft naar efficiënt gebruik van en uitbreiding van de beschikbare ruimte (voor economische activiteiten).

161. We maken een economische studie waarbij de toekomstige vraag naar ruimte voor lokale bedrijven in kaart gebracht wordt, evenals het beschikbare aanbod, in het bestaande weefsel en bedrijventerreinen. We onderzoeken daarbij de verdere nood aan bedrijfsruimte om op langere termijn de groei voor te bereiden en we bekijken daarbij ook de mogelijkheden voor actieve verdichting en hergebruik van bestaande terreinen en bedrijfsruimte. We bestendigen de ruimte voor Leuven als beslissingscentrum voor bedrijven en breiden uit in de mate van de vraag. ‘Kantoorachtigen’ zijn op hun plaats op plekken die goed gelegen zijn voor personen-intensieve tewerkstelling.
162. We richten een ‘gemeenschap adviescomité’ op voor invulling en de opvolging van de verschillende bedrijventzones.
163. We ontwikkelen een nieuwe GIS-applicatie die leegstaande (handels-en) bedrijfspanden visualiseert. Die linken we aan de website. (ruimteplanner).
164. We zoeken naar beschikbare ruimte binnen de woonkernen, op goed gelegen plekken voor het onderbrengen van economische activiteiten. Tegelijk onderzoeken we of bepaalde ruimtes die vandaag leegstaan in bijvoorbeeld winkelstraten via een bestemmingswijziging omgevormd kunnen worden tot kantoorruimte.
165. Bedrijven die omwille van hun specifieke activiteiten, schaal... niet kunnen verweven worden, krijgen een plaats in bedrijventzones.
166. In bestaande bedrijventzones onderzoeken we de verdichtingsmogelijkheden. De bestaande capaciteit in Haasrode Research en Ambachtenzone, de belangrijkste economische zone van Leuven, verdichten we in samenwerking met InterLeuven, Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij, externe investeerders en de bedrijven zelf. We stimuleren de systematische vernieuwing van de gebouwen zodat de zone opnieuw een stedelijke groeimotor kan worden. We zetten in op het aantrekkelijk maken van Haasrode Researchzone.
167. We maken een masterplan op voor het bedrijventcentrum Haasrode Research om naast de ruimtelijke optimalisatie van de bestaande toestand, ook de toekomstige ontsluitingsmogelijkheden te verbeteren, de combinatie met een onderwijsaanbod te onderzoeken en de mogelijkheden voor duurzame energievoorzieningen te onderzoeken. We blijven aandringen bij NMBS voor een station in Haasrode.
168. We onderzoeken op welke manier de beleving van lokale bedrijven georganiseerd kan worden vanop Leuven Noord, zodat we de mobiliteits- en ecologische impact van ‘de laatste kilometer’ kunnen verlagen.

KENNISECONOMIE

169. We maken een masterplan voor het spoorwegplateau op Leuven-Noord in samenwerking met de KU Leuven conform de samenwerkingsovereenkomst. We laten een economische behoeftenstudie uitvoeren inzake de strategische positionering van het wetenschapspark Leuven-Noord, als economisch onderdeel voor de opmaak van het ruimtelijk masterplan. (LMG Businessplan 2030) Samen met Leuven MindGate laten we een studie uitvoeren over de economische ruimtenoden/visie 2030. Naast de functies van wetenschapspark onderzoeken we de mogelijkheden voor functies die een meerwaarde kunnen bieden voor de aansluitende woongebieden of voor logistieke activiteiten in functie van lokale bedrijven in de spoorwegberm. Aansluitend maken we een subsidiedossier op voor de medefinanciering door VLAIO voor het openbaar domein.
170. We investeren samen met partners (KU Leuven, InterLeuven) in de bouw van een *state of the art* bedrijfsruimte op Leuven-Noord.
171. De stad faciliteert de verdere uitbouw en ontwikkeling van het wetenschapspark Arenberg waar de nadruk ligt op de invulling en de clustering van ICT, high tech, mechanica en biotechbedrijven. We actualiseren het masterplan.
172. We realiseren een fysieke link tussen de Kapeldreef en het wetenschapspark voor zachte weggebruikers voor het beter functioneren van de zones en om multimodale ontsluiting te verbeteren.

CREATIEVE ECONOMIE

Naar analogie met een bedrijvent centrum kan een bedrijfsverzamelgebouw een oplossing bieden voor de ruimte vragen van de sector. Een bedrijfsverzamelgebouw is een co-creatie ruimte voor ambachten en creatieve ondernemers, bestaande uit een mix van 'showrooms', polyvalente bedrijfsruimtes, loodsen voor opslag of productie en wat kantoorwerk, met flexibele oppervlaktes. Met onder andere Vaartopia vormen we een ecosysteem van creatieve bedrijven, creëren we een inspirerende werkplekomgeving en stimuleren we samenwerkingen tussen creatieve bedrijven.

Concreet bieden we een antwoord op de nood aan een laagdrempelige, uitdagende en inspirerende plek voor ondernemers in Leuven waar de meerwaarde van creatief ondernemen wordt aangemoedigd en gelijkgestemden worden uitgedaagd om een bijdrage te leveren aan innovatief ondernemen in Leuven en creatief ruimtegebruik. We denken aan:

173. Leuven wil aan de Vaartkom ruimte geven aan de creatieve economie. De bestaande creatieve cluster, de nabijheid van het station en de aanwezige industriële erfgoedpanden maken dat deze zone kan uitgroeien tot een volwaardig creatief district. We willen hiervoor creatieve bedrijven en/of ankerinstituten aantrekken, faciliteren van bijkomende ontmoetingsplaatsen door het opzetten van nieuwe en opschalen van bestaande initiatieven. Vanuit economisch perspectief zien wij Vaartopia vooral als een innovatief stadsdistrict.

174. De stad ondersteunt Leuven MindGate in de ambitie om de creatieve sector in kaart te brengen, bekend te maken bij andere bedrijven en bij de burgers, om cross-overs te stimuleren.

175. De stad werkt samen met Leuven MindGate Creativity om ook in Leuven meer creatieve studierichtingen aan te bieden, al dan niet binnen de reguliere curricula van de universiteit en de hogescholen.

STADSLANDBOUW

(zie ook programma 6)

176. Stadslandbouw is een volwaardige economische sector, met een belangrijke rol in de korte keten. We zetten in op de professionalisering van de stadslandbouw.

177. We stimuleren, vanuit economisch oogpunt, het aanbod van korteketenproducten voor de bevolking, door bijvoorbeeld de producten van onze landbouwers te promoten via onder meer de Plattelandsklassen, Steunpunt Hoeveproducten, vzw Streekproducten, Innovatiesteunpunt, Leuven Boert.

178. We hebben de ambitie om producent en consument dichter bij elkaar te brengen door korteketeninitiatieven te stimuleren en te faciliteren en op een hoger professioneel niveau te brengen, bijvoorbeeld door een 'voedsel-hub' op te zetten en een duurzaam distributieplatform tussen korteketenproducent en horeca.

179. We onderzoeken of de sociale economiepartners hierin een ondersteunende rol kunnen spelen.

PROGRAMMA 8: GEZONDE EN SPORTIEVE STAD

Een gezonde levensstijl draagt bij tot fysiek, geestelijk en sociaal welbevinden en dat willen we stimuleren. Bewegen is belangrijk om je goed in je vel te voelen en om gezond en fit te leven. Daarom moedigen we zoveel mogelijk Leuvenaars aan tot bewegen en een sportieve levensstijl. We zorgen dat bewegen voor iedereen betaalbaar, toegankelijk en in de nabijheid mogelijk is. Daarnaast zet de stad in op een preventief gezondheidsbeleid. Met een waaier aan leefstijl- en omgevingsgerichte interventies helpen we alle Leuvenaars hun gezondheid en levenskwaliteit te behouden of te verbeteren.

Actieprogramma 8.1 We zorgen voor een gezonde en beweegvriendelijke leefomgeving.

We stimuleren dat iedereen in de nabije buurt kan bewegen door in te zetten op open ruimtes, verbindingsweefsel, laagdrempelige beweegplekken en sportmeubilair met eigentijdse ruimtelijke principes. De inrichting van de openbare ruimte vertrekt van een breed gezondheidskader met aandacht voor beweegvriendelijkheid, kwalitatief groen, lokale gezonde voeding en betere inplanting van voorzieningen in functie van de luchtkwaliteit.

1. In de nieuwe ontwikkelingsgebieden implementeren we sport en beweging. Vanaf de planningsfase betrekken we gezondheid en sport.
2. We koppelen buiten- en/of binnensportinfrastructuur aan de openbare ruimte.
3. We zorgen ervoor dat alle beweeg- en sportinfrastructuur laagdrempelig toegankelijk is, ook tijdens wedstrijden.
4. We combineren sport en beweging in de open ruimte met grotere en dichtere sportaccommodaties en andere voorzieningen.
5. We implementeren beweegprikkels bij nieuwe ontwikkelingen: hinkelpaden, trap met een verhaal, lijnmarkeringen, hoogteverschillen, stapstenen, beskatebare betonnen constructies, ... en integreren beweegbanken in het geheel van rustbanken.
6. We zorgen voor toegankelijke groene plekken op wandel- en fietsafstand.

Behoeftonderzoek en locatiebepaling sportspecifieke (buurt)infrastructuur:

7. We vergroten het aanbod aan wijkgerichte sportinfrastructuur via de beschikbare buurtterreinen.

8. We investeren in (overdekte) buurtsportvelden en buurtsporthallen. We maken het reservatiesysteem zo laagdrempelig mogelijk, zodat ook occasionele huur door een feitelijke vereniging mogelijk is.
 9. We zetten de projectoproep van 'Leuven, een vitale stad', dat beweging op het openbaar domein stimuleert, om in een regulier reglement.
 10. We hebben aandacht voor tijdelijke opportuniteiten, zoals pop-up sportinstallaties op braakliggende of nog niet bestemde terreinen. Daarvoor doen we onderzoek en een bevraging (ook bij particulieren) om braakliggende terreinen tijdelijk in te richten als sport- en beweegruiimte.
 11. We werken routes naar de deelgemeenten uit met 'fit-o-cities', looplussen en beweegbanken.
 12. We zorgen voor de aanleg van Finse pistes en openbare sportinfrastructuur zoals beweegbanken, fitnessstoestellen, sportveldjes, trapveldjes, petanqueterreinen, voetbalvelden, skateparken, schaakvelden en schaaktafels... in parken van de stad.
 13. We voorzien ook speel- en beweegelementen voor volwassenen, senioren, en volwassen personen met een beperking.
 14. We behouden en onderhouden de fit-o-meter in Heverlee-bos.
 15. We stellen sportmateriaal beschikbaar op buurtniveau.
- We ontwikkelen het tragewegennetwerk verder (zie ook programma 4)
16. We zetten in op veilige fietsroutes, looproutes, wandelroutes e.a. met kwalitatief groen en beweegvriendelijke routes die eveneens de sociale cohesie bevorderen en voorzien aantrekkelijke fietsparkeerplaatsen aan sportaccommodaties en andere voorzieningen.
 17. We zorgen voor wandelroutes met voldoende rust- en beweegbanken.

<p>Actieprogramma 8.2 We ondersteunen organisaties en activiteiten in kader van gezondheid en sport en stimuleren een divers aanbod voor iedereen.</p>

Ondersteuning sportverenigingen:

18. We brengen de noden van organisaties in kaart met behulp van verenigingsmanagers of sportclubondersteuners, met bijzondere aandacht voor sportverenigingen.
19. We optimaliseren de toelagen om de kwalitatieve werking van de organisaties (sportverenigingen) te ondersteunen en te stimuleren.
20. We stimuleren de ontwikkeling van doorgroeiclubs via werkingstoelage en ondersteuning op maat.

21. We stimuleren samenwerking tussen organisaties.
22. We ondersteunen de sportverenigingen en stimuleren hen om uit te groeien tot eigentijdse, maatschappelijk relevante organisaties die bijdragen tot een hedendaags gezondheids- en sportaanbod. Dat doen we onder meer door specifieke en thematische contactavonden te organiseren, infosessies op maat te organiseren, externe of interne opleidingen en workshops te voorzien om de verenigingen te versterken en blijvend te engageren.
23. We streven naar een betalbaar sportaanbod voor iedereen.
24. We bieden ondersteuning in het vrijwilligersbeleid van de sportverenigingen, onder meer bij de samenstelling en opleiding van vrijwilligerspoules waardoor een permanente doorstroming van buurtsportvrijwilligers en coaches wordt voorzien.
25. We stimuleren samenwerking rond gezondheidsprojecten, zoals Sportivos, waarbij we sportverenigingen ondersteunen om in verschillende fases een duurzaam alcohol- en drugbeleid uit te rollen binnen de clubwerking.
26. We zorgen voor rookvrije sportterreinen door een afdwingbare reglementering. In verschillende fases komen we tot een volledig rookvrij sportterrein. Dat breiden we verder uit naar speelruimtes in de stad.

Sport- en beweegaanbod ondersteunen in heel Leuven, voor jong en oud:

27. We blijven investeren in sport voor iedereen. We stimuleren voldoende capaciteit, zodat Leuvenaars hun sport van voorkeur kunnen beoefenen. We zetten in op regionale samenwerking aangezien veel niet-Leuvenaars gebruik maken van onze sportinfrastructuur en andere voorzieningen.
28. We bewaken een ethisch sportklimaat. Ethische principes rond individuele of persoonlijke integriteit (fysieke, psychische en seksuele), 'fair play' en sociale integriteit (solidariteit, diversiteit en inclusie) plaatsen we voorop. Het belang van het kind en de jongere verdient binnen deze pijlers onze bijzondere aandacht.
29. We ondersteunen de beweegschool/multimove om zo meer kinderen en jongeren op een laagdrempelige en verantwoorde manier aan lichaamsbeweging te laten doen.
30. We moedigen samenwerking tussen sportverenigingen en scholen (in samenwerking met Moev (Sport op School)) aan, met beweegprojecten zoals Sport-Na-School, Sport-Op-School, Sportkompas... Binnen KinderKuren voorzien we een voldoende groot aanbod van gezondheids-, beweeg-, en sportactiviteiten.
31. We voorzien een voldoende ruim aanbod aan sportkampen in de schoolvakanties.

32. Ook op vlak van gezondheid stimuleren we samenwerking tussen sportverenigingen en scholen en opvanginitiatieven, bijvoorbeeld met Gezonde Fonskes, dat kinderdagverblijven coaching biedt om een voedings- en beweegbeleid uit te werken.
 33. We organiseren in samenwerking met de Leuvense basisscholen een jaarlijkse jeugd sportdag.
 34. Als bestuur zorgen we voor ondersteunende acties zodat scholen en bedrijven sport en beweging kunnen faciliteren, door hun gebouwen erop te voorzien (bewegingsplan, aanwezigheid van douches, gebruik van trappen, sportinfrastructuur...).
 35. We hebben bijkomende aandacht voor G-sporters en G-sport materialen.
 36. We investeren in laagdrempelige cursussen voor senioren. Ouderen moeten ook overdag kunnen sporten. Clubs die inspanningen doen om een degelijk aanbod te voorzien, verdienen extra ondersteuning. Begeleiders zoeken de doelgroep zelf op, bijvoorbeeld in seniorenclubhuizen en woonzorgcentra, voor sportinitiatie en toeleiding naar een sportclub.
 37. We stimuleren studenten om gebruik te maken van het sportaanbod.
 38. We hebben aandacht voor nieuwe (vormen van) sporten.
 39. We voorzien een laagdrempelig beweegaanbod op maat van de wijk via Buurtsport Leuven.
 40. We voorzien voldoende niet-competitief sportaanbod en recreatieve sportmogelijkheden.
 41. We benutten opportuniteiten bij de aankoop van nieuwe terreinen of gebouwen, en bij leegstaande gebouwen of braakliggende terreinen, om tijdelijke ingebruiknames te stimuleren.
 42. We voorzien systematisch ruimte voor 'experimentele' beweeginitiatieven.
- We maximaliseren het gebruik van communicatiemiddelen zoals de Uitdatabank, het stadsmagazine LVN, mediaschermen, leuven.be, tofsport.be, sociale media, facebookadvertenties, nieuwsbrieven, straatbanieren... om zoveel mogelijk Leuvenaars te bereiken.
43. We bouwen de Tofsportwebsite verder uit om verschillende doelgroepen te bereiken. We gebruiken het Tofsportforum als communicatiemiddel tussen de sportverenigingen en de stad, en tussen verenigingen onderling.
 44. We maken een filmpje/video over 'Leuven Europese sportstad' en dit met laagdrempelige sport maar ook met topsport (met aandacht voor Topsport ABC, het Leuven Advies- en Begeleidingscentrum).
 45. We zetten ambassadeurs van een bepaalde sport in om die sport, beweging en gezondheid mee te promoten.

46. We maken een digitaal overzicht van de publieke beweegplaatsen. Een app die je vertelt waar je vlakbij huis kan bewegen of hoe je van een dagelijkse verplaatsing een leuke wandeling of beweegmoment kan maken.

Actieprogramma 8.3. De stad bouwt planmatig duurzame sportinfrastructuur als maatschappelijk vastgoed en/of ondersteunt het bouwen ervan. We stimuleren optimalisatie van ruimte door onder andere ruimte delen, stapelen, tijdelijk gebruik en nieuwe vormen van beheer en samenwerkingen.

Duurzaam sportinfrastructuurbeleid:

47. We passen principes van 'universal design' (ontwerpvisie die een integrale aanpak stimuleert in plaats van een optelsom van meerdere afzonderlijke oplossingen om integrale toegankelijkheid te bereiken) toe op bestaande sportinfrastructuren en maken ze inherent bij renovatie- en nieuwbouwprojecten.

48. We onderzoeken, renoveren en optimaliseren parkings (zowel auto- als fietsparkings) in en rond sportinfrastructuren.

49. We screenen sportinfrastructuur systematisch om de gebouwen zo klimaatvriendelijk mogelijk te exploiteren en de CO₂-uitstoot te verminderen:

- Het gebruik van een warmtenet in combinatie met zwembaden en ijsbaan.
- Regenwaterputten en hergebruik van regenwater voorzien, door de putten in kaart te brengen en de watervoorziening voor verschillende toepassingen zichtbaar te maken en te gebruiken.
- Door een duurzaam mobiliteitsbeleid.
- Een systematische screening om infrastructuur blijvend te moderniseren en kwaliteitsvol te onderhouden.

Investeren in het optimaal functioneren van de sportinfrastructuren:

50. We ondersteunen sportclubs in de zoektocht naar (polyvalente) infrastructurale mogelijkheden door een ruimtedeelplatform te ontwikkelen en stimuleren renovatie- en nieuwbouwprojecten van sportverenigingen.

51. We zorgen voor een efficiënt beheer en ingebruikname van sportaccommodaties in tijd en beheer in overleg met de clubs. We doen dat onder meer met een nieuw online reservatie- en toelagesysteem en de ontwikkeling van een app voor Tofsport.

52. We implementeren technologische ontwikkelingen om sportbeleving te verbeteren, zoals wifi installeren in sportaccommodaties, digitale infoschermen installeren om beter te informeren over zaalindeling, openingsuren, toekomstige evenementen...

53. We verwerven data over onder meer luchtkwaliteit (binnen en buiten).

54. We onderzoeken energie-opwekkende beweegelementen.
55. We voeren geautomatiseerde systemen in als ondersteuning van de zaalwachters in de sportinfrastructuren, met aandacht voor duurzame technieken waarbij de toegangscontrole gekoppeld wordt met het sturingssysteem van de nutsvoorzieningen.
56. We hebben bijkomende aandacht voor niet-participanten (en bezoekers) in de sportinfrastructuren. We installeren lockers in gemeenschappelijke delen, we voorzien zitruimte, lees- en werkhoeken, (outdoor) speelruimte en rust- en beweegruimte.
57. We stellen duidelijke en goede samenwerkingen op omtrent het gebruik en de uitbating van de cafeteria's, onder meer over de laagdrempelige toegang bij wedstrijden.
58. We stroomlijnen retributiereglementen en huurovereenkomsten om de werking van de dienstverlening te optimaliseren.

Optimaal gebruik van de bestaande schoolsportinfrastructuur:

59. We optimaliseren de gebruikersovereenkomsten tussen stad en scholen. We blijven inzetten op het in gebruik nemen van naschoolse sportinfrastructuren en de samenwerkingsverbanden met verschillende actoren: KUL, UCLL, federaties, topsportscholen... We hebben daarbij aandacht voor de toegankelijkheid van de infrastructuur.
60. We maken nieuwe gebruikersovereenkomsten op tussen de stad en de scholen met bestaande of nieuwe sportinfrastructuur (zie ook topsporthal Redingenhof). We implementeren bouwkundig investeringsonderhoud in nieuwe gebruikersovereenkomsten.
61. We laten de (naschoolse) sportinfrastructuren zo goed mogelijk aansluiten op het bestaande sportaanbod. We onderzoeken hoe we scholen, sportclubs en sportdienst kunnen samenbrengen om tot gedeelde accommodaties te komen.

Masterplanning, structuurschetsen en uitvoering sportclusters:

In het kader van de masterplanning van de verschillende sportsites maken we structuurschetsen op of verfijnen we reeds bestaande structuurschetsen om de voorzieningenstructuur van het desbetreffende gebied duidelijk in kaart te brengen. Vervolgens maken we de masterplannen op en voeren ze gefaseerd uit.

Structuurschets voorzieningenstructuur Kessel-Lo:

62. We ontwikkelen een visie voor de voorzieningen langs de Diestsesteenweg (met onder meer Centrale Werkplaatsen, Boudewijnsite, Heuvelhof, stelplaatsen van De Lijn).
63. We ontwikkelen een visie over de recreatieve clusters langs het Jan Vranckxtracé (metonder andere de korfbalsite, De Bron, Koetsweg).

Masterplan sportsite Kessel-Lo en Heuvelhof:

64. Het masterplan stellen we in nauw overleg en in samenwerking met de betrokken actoren op, via een actief participatief proces.

Het masterplan dient als kader om stapsgewijs de site opnieuw te ontwikkelen tot een duurzaam en hoogwaardig sportpark met een regionale uitstraling. Dat masterplan bevat volgende elementen:

65. We herstructureren de site in functie van efficiënter ruimtegebruik en de verweving van sportinfrastructuur met andere voorzieningen.

66. We onderzoeken de mogelijkheden om de site uit te breiden met een aanpalend braakliggend terrein en een schuur.

67. We realiseren een nieuw ‘gezicht’ van de site aan de Diestsesteenweg, zodat het samen met het Heuvelhofpark een stedelijke knoop kan worden aan de Diestsesteenweg.

68. We onderzoeken de mogelijkheden voor een 50 meterbad, bijvoorbeeld op deze site, of het behoud van het 25 meterbad op deze site en een 50 meterbad op een andere locatie, mits er externe middelen gevonden worden. (Er komt één 50 meterbad in Leuven.)

69. We onderzoeken de nood aan extra indoor sportinfrastructuur.

70. We leggen een bijkomend kunstgrasveld aan en vervangen tijdig de toplaag van de reeds aanwezige kunstgrasvelden.

71. We realiseren veilige wandel- en fietsverbindingen over de site.

72. We optimaliseren de parkeerinfrastructuur zowel voor de fiets als voor de auto.

73. We houden bij de gefaseerde uitvoering rekening met de gebruikers.

Site Bruineveld:

74. We onderzoeken en realiseren de uitbreiding van cafetaria, kleedkamers en bijkomende berging.

75. We vernieuwen de rolschaatspiste in het provinciaal domein tot een polyvalente skeeler/wielerpiste of onderzoeken andere locatiemogelijkheden.

Masterplan sportsite Ymeria/ Wilsela – Wijgmaal:

Het RSL2 schrijft voor dat de Ymeria-site evolueert van ‘enkel’ een sportsite naar een recreatiezone waarin we sportfuncties onderbrengen, maar dat die een veel breder gebruik krijgen dan vandaag het geval is (‘een ontmoetingsplaats voor alle Wijgmalenaars’). Daarbij is de landschappelijke inpassing (eiland in de Dijle, bakermat van Wijgmaal) een belangrijk uitgangspunt.

Om deze ambitie waar te maken stellen we in eerste instantie een masterplan op voor de hele site en de onmiddellijke omgeving. In een tweede fase schrijven we een studieopdracht uit voor nieuwe gebouwen en infrastructuur.

Tijdens de voorbereiding van de projectdefinitie voor fase 1 (masterplan) werd verder ontwerp onderzoek gedaan om de krijtlijnen voor het masterplan helder te krijgen. Dit onderzoek leert dat het ruimtelijk, maar ook louter functioneel, wellicht interessant is om het voorziene programma voor de Ymeria-site op te delen in een voetbalgerelateerd programma (velden, kleedkamers, tribunes en bergingen) en in de sporthal (turnhal, polyvalente hal, kleedkamer en andere secundaire functies.)

De outdoor- en indoorsportactiviteiten op deze site werken onafhankelijk van elkaar. Het outdoor- (voetbalterreinen) en indoor (turnhal/sporthal) sportprogramma op Ymeria-site zit volledig aan haar maximumcapaciteit. Daarvoor biedt de Remy-site een complementaire oplossing.

76. We onderzoeken of de indoor sportaccommodaties (sport- en turnhal met volwaardige tumblingbaan) gecentraliseerd kunnen worden op de Remy-site. Die site biedt de kans om het sportprogramma te optimaliseren en uit te breiden met verdere mogelijke huisvesting van de kayakclub en andere voorzieningen zoals commerciële ruimtes. De Remy-site is verder ook interessant naar mobiliteit, afwikkeling van de site en parkinggelegenheid.

77. Het masterplan stellen we in nauw overleg en in samenwerking met de betrokken actoren op, via een actief participatief proces.

78. We breiden de site uit naar het aangekochte terrein in de Verbroederingsstraat in Wilsele, met aandacht voor verlichte verbindingsweefsels tussen de site en outdoor en indoor schuttersaccommodaties.

79. We hebben aandacht voor veiligheid en vandalisme bij een open landschapssportpark.

80. We leggen een bijkomend kunstgrasveld aan en vervangen tijdig de toplaag van de reeds aanwezige kunstgrasvelden.

81. We hebben aandacht voor de parkeerproblematiek.

82. We optimaliseren de publiek-private samenwerking met Sportoase Wilsele-Putkapel.

83. We onderzoeken de mogelijkheden van watersport (zeilen en vissen), naast de natuurfunctie, door extra recreatie op de vaart en de Vijvers Bellefroid.

Masterplan sportsite Heverlee:

Het masterplan sportsite Heverlee bevat een visie op de voorzieningencuster OHL/TC Stade Leuven – de UCLL-site en hockeysite.

84. Het masterplan stellen we in nauw overleg en in samenwerking met de betrokken actoren op, via een actief participatief proces.

UCLL-site:

85. We wensen gronden aan te kopen voor de bouw van een extra 5-unit balsportenzaal in de sportcluster UCLL – HHH – Hockeysite.

86. We voeren een MOBERstudie/mobilitiestoets uit om een goede afwikkeling van het verkeer te stimuleren in de omgeving. We brengen eveneens de parkeerproblematiek in kaart en zoeken oplossingen.
87. We vernieuwen de sporthal Heverlee en koppelen deze met de nieuwe balsportenhallen aan UCLL.
88. We centraliseren rollerhockey en rolschaatsen op deze site.
89. We onderzoeken de behoefte naar een specifieke schermzaal en een eventuele locatie.
90. We ondersteunen de optimalisatie van Stade Chomé, met name een derde veld in het beheer van de sportdienst.
91. We onderzoeken de behoefte naar een wielerparcours/loop-'experience' en een eventuele locatie.
92. We onderzoeken de mogelijkheden voor de aanleg van een mountainbikeparcours op een geschikte locatie. We onderzoeken een fietsbehendigheds- en BMX-parcours.
93. We onderzoeken de masterplanning Brabantthal en bovenlokale sportinfrastructuur.
94. We onderzoeken de herlocalisatie en de uitbreiding van de schaatsbaan.
95. We onderzoeken of de schaatsbaan gecombineerd kan worden met een 50 meterbad.
- OHL-site en TC Stade Leuven:*
96. We schrijven een opdracht uit om deze site te heroriënteren en meer landschap terug te geven aan deze site in combinatie met de sportvoorzieningen. In de (ruime) omgeving gaan we voor een belevingsvolle, groene omgeving voor iedereen (picknickplekken, speelzone, ...)
97. We vernieuwen de erfpacht met TC Stade Leuven.
- Optimalisatie PPS-samenwerking Sportoase Philipssite:*
98. We optimaliseren de infrastructuur en zorgen voor lockers in de kleedkamers.
99. We zorgen voor camera's en extra verlichting op de fietsenparking en overdekken de fietsenparkings.
100. We onderzoeken de locatie en exploitatie voor een ploeterbad in overleg met Sportoase Philipssite en Abdij van Park.

Masterplan sportsite Leuven-centrum:

We brengen de sportvoorzieningen in Leuven-centrum in kaart. Deze minimale structuurschets moet een beter beeld geven van de noden en mogelijkheden aan sportvoorzieningen in de stadskern. Het masterplan bevat volgende punten:

101. Het masterplan stellen we in nauw overleg en in samenwerking met de betrokken actoren op, via een actief participatief proces.
102. We realiseren een topsporthal voor badminton en tafeltennis op de Redingenhofs site. De stad neemt de topsporthal naschools in gebruik om ter beschikking te stellen aan de Leuvense badminton- en tafeltennisverenigingen.
103. We vormen de Rijschool tot een eigentijdse sporthal. We maken van het voorliggende pleintje een beweegvriendelijke, sportieve toegangspoort in overleg met de school, onderzoeken doorzichtige elementen in de gevel, koppelen horeca aan deze locatie,...
- We onderzoeken daarbij de huisvesting van een 'huis van de sport' met de integratie van het Tofsportloket.
 - We voeren een onderzoek naar renovatie of nieuwbouw als buurtsporthal met al dan niet medegebruik door kleinschalige events.
 - We voorzien voldoende fietsenstallingen.
 - We hebben aandacht voor het verbindingsweefsel tussen Rijschool en Redinghof en het tragewegennetwerk.
104. We hervaloriseren De Toewip als sportief erfgoed van de stad Leuven. Dat kan door het centraliseren van schietsporten, het samenbrengen van (oude) volkssporten op deze locatie...

Bij de verschillende masterplannen onderzoeken we volgende ruimtevragen:

105. Het creëren van sportmogelijkheden voor nieuwe sporten.
106. Het zoeken naar een locatie en financiering voor de aanleg van overdekte petanquevelden.

Actieprogramma 8.4 We zetten Leuvenaars aan tot bewegen via de organisatie van aantrekkelijke sportevenementen.
--

Aangezien passieve sportparticipatie kan aanzetten tot actieve sportparticipatie ondersteunen we selectief topsportevenementen. Daarnaast organiseren we zelf laagdrempelige sport- en bewegingsactiviteiten of ondersteunen we ze.

107. We stimuleren duurzame verplaatsingen bij sportevents.
108. We ondersteunen het WK Wielrennen in 2021. Leuven is de aankomststad voor de ritten in lijn. In de aanloop naar en tijdens dit grootschalig event zal de stad tal van laagdrempelige (rand)activiteiten organiseren om de Leuvenaars hiervoor warm te maken én om hen bewust te maken van de voordelen van fietsen voor de gezondheid. Bovendien zal het WK heel wat (inter)nationale belangstelling met zich mee brengen, een opportuniteit dus om stad Leuven positief in de kijker te zetten. Mogelijke randactiviteiten zijn een wielervedstrijd voor amateurs, spinning in de stad, een tentoonstelling over wielergeschiedenis in Leuven en Vlaams-Brabant.
109. We onderzoeken verder de mogelijkheden van bijvoorbeeld de fandang Belgische wielerploeg, de organisatie van een BK/WK/EK cyclocross....

110. Leuven heeft de ambitie om in 2021 Europese sportstad te worden. Als Leuven deze titel toegewezen krijgt, zal de stad haar inwoners in 2021 nog meer stimuleren om te bewegen en een actieve levensstijl te hanteren. Er zullen verschillende (laagdrempelige) bewegingsactiviteiten en -evenementen georganiseerd worden om hen in beweging te krijgen en om Leuven als echte sportstad op de kaart te zetten.
111. We ondersteunen volgende sportevenementen: Tofsportnacht met polstokgala, de Eindejaarscorrida, de Brabantse Pijl, de Leuvense triatlon, de internationale atletiekmeeting...
112. We bouwen netwerken op met sportfederaties en breiden ze uit om nationale en internationale kampioenschappen en wedstrijden in Leuven te laten doorgaan via meerjarige overeenkomsten, zoals Yonex Belgian International badminton, handbalinterlands, een BK/EK/WK skeelers na de realisatie van nieuwe piste...
113. We koppelen waar het kan G-sportalternatieven aan sportevenementen.
114. We streven ernaar om de Soudal Cyclocross Leuven te upgraden naar een klassementscross.
115. We streven ernaar om de Grote Prijs Poeske Scherens op te schalen naar een hoger wedstrijdniveau in aanloop naar het WK Wielrennen.
116. We ondersteunen een internationaal hockeyevent samen met de Hockey Pro League.
117. We organiseren een (inter)nationaal skeelertornooi/kampioenschap 'Bart Swings'.
118. We tillen het toernooi Beachvolley op naar Europees niveau.
119. We vernieuwen het concept van de Kampioenenviering.
120. We vernieuwen de Vaartchallenge.
121. We spelen in op opportunities die zich aanbieden via Tofsport vzw.
122. We ondersteunen waardevolle topsportevenementen door de sportclubs via een toelagereglement dat we daarvoor aanpassen.
123. We ondersteunen sportverenigingen die sportmanifestaties met een belangrijke sportieve uitstraling op het Leuvens grondgebied organiseren of laagdrempelige en breed toegankelijke activiteiten organiseren.
- Het Leuvens topsportplatform:
124. We organiseren strategisch overleg tussen stad Leuven, KU Leuven en UCLL betreffende topsport.

125. We organiseren jaarlijks een topsportevent i.s.m. het topsportplatform.
126. We onderzoeken de behoefte naar en een mogelijke locatie van een 'Huis van de Sport'. Daarbij benutten we de ABC-topsportdriehoek, de kennisinstellingen en de topsportschool. Een mogelijke piste is de ombouw van sporthal Rijschool.

Actieprogramma 8.5 We stimuleren (en ondersteunen) alle Leuvenaars om een gezonde levensstijl te ontwikkelen met veelvuldige aandacht voor beweging.

Ook in programma 5 komt dit aan bod.

127. De stad voert de regie over een Health In All Policies-beleid waarbij gezondheidsthema's op de agenda van diverse beleidsdomeinen staan en gezondheidsthema's, beheerd door verschillende directies, met elkaar verbonden worden. De stad zet projecten en acties op met het werkveld en betoelaagt partners om de Health In All Policies-doelstellingen te bereiken.
128. We voorzien een aangepast sportaanbod rond doelgroepen met extra aandacht voor moeilijker te bereiken groepen, zoals algemene sportkampen, (buurt)sportkampen voor een bijzondere doelgroep zoals senioren en personen met een beperking.. Ook lessenreeksen, éénmalige activiteiten, gezinsactiviteiten, de beweegmobiel... hebben de ambitie om een brede doelgroep te bereiken.
129. We ijveren voor gezonde sport- en bewegingsactiviteiten voor kwetsbare groepen via samenwerkingen tussen verenigingen, het OCMW, zorgverstrekkers...
130. We integreren het sportbonnensysteem in de UiTPAS.
131. We rollen het project 'Bewegen op Verwijzing' verder uit en ondersteunen het in de samenwerking met de Leuvense partners.
132. We realiseren een gevarieerd aanbod van laagdrempelige beweegactiviteiten in de buurtwerkingen.
133. We werken samen met en organiseren activiteiten met verenigingen en organisaties die zich inzetten rond geestelijke gezondheid en beweging.
134. We integreren beweegactiviteiten in de 'Tiendaagse van de Geestelijke Gezondheidszorg', die draait rond veerkracht.
135. Voor het lokaal alcohol- en drugbeleid neemt de stad de regie op zich via het partneroverleg drugs en de stuurgroep. We werken preventie- en sensibiliseringsacties rond drugs en alcohol uit.
136. We promoten Sportivos bij sportverenigingen: een preventietraject voor sportverenigingen om een eigen duurzaam alcohol- en drugbeleid te installeren binnen de eigen organisatie.

137. De stad neemt een voorbeeldfunctie op. De stadsdiensten werken mee om de doelstellingen uit het alcohol- en drugsbeleidsplan te realiseren.
138. De stad onderneemt acties rond stoppen met roken. We ondersteunen sporten op het werk en organiseren rookstopcursussen voor het eigen personeel.
139. We motiveren en sensibiliseren Leuvense organisaties (sportverenigingen) om verantwoord om te gaan met gezondheidsthema's zoals gezonde voeding, genotsmiddelen...

PROGRAMMA 9: BRUISENDE STAD MET VOOR ELK WAT WILS

Leuven heeft de ambitie om een levendige stad te zijn voor iedereen die in Leuven woont, werkt, studeert of die Leuven bezoekt. Het is belangrijk dat iedereen van jong tot oud zijn ding kan doen, zich kan amuseren, zich kan ontwikkelen en mensen kan ontmoeten. Daarom blijven we investeren in een dynamische voedingsbodem en een toegankelijk, gevarieerd aanbod van culturele en vrijetijdsactiviteiten en evenementen, ook in de deelgemeenten.

Actieprogramma 9.1 Samen met heel wat niet-stedelijke spelers zorgt de stad mee voor een divers kwalitatief vrijetijdsaanbod.

Het vrijetijdsaanbod in Leuven krijgt vorm via veel verschillende spelers, zowel stedelijke als niet-stedelijke. Belangrijke stedelijke spelers met een eigen aanbod zijn M, 30CC, Leuvenement, de Bib en het stadsarchief, de sportdienst, de dienst toerisme, de erfgoedcel, de jeugddienst, de dienst evenementen, de dienst duurzaamheid, de dienst senioren, de dienst sociale zaken, de dienst economie... De belangrijke niet-stedelijke spelers zijn vanzelfsprekend de KU Leuven en het onderwijs, heel wat spelers binnen de kunsten- en erfgoedsector - waaronder grote door Vlaanderen erkende en/of gesubsidieerde organisaties - en verder alle culturele, socio-culturele, sport-, jeugd-, senioren-, buurt- en middenstandsorganisaties, verenigingen en instellingen, kunstenaars, burgers, individuen...

We bewaren het overzicht, ontwikkelen complementair eigen programma's, activiteiten en evenementen en zorgen zo voor een evenwichtige spreiding over gans Leuven, gedurende het hele jaar.

1. De stad neemt de regiorol. Ze houdt het helikopterperspectief. Dit houdt in dat ze partner is in een netwerk, dat ze ondersteunt waar opportuun en dat ze zelf aanbod ontwikkelt waar nodig. De stad houdt rekening met het feit dat er vele externe aanbieders bestaan. We ontwikkelen initiatieven vanuit een evenwicht tussen eigen beleidsaccenten en complementariteit.
2. De stad onderzoekt systematisch het potentieel tot samenwerking met de onderwijsinstellingen als belangrijke partners.

3. Om de juiste keuzes te maken beoordeelt de stad regelmatig het bestaande vrijetijdsaanbod. Over- en onderaanbod worden tegenover elkaar afgewogen. Op basis daarvan beslist de stad waar ze zelf als organisator optreedt en waar ze al dan niet sterker inzet op het faciliteren via financiering (subsidies of opdrachten) of ter beschikking stellen van ruimte, logistiek en communicatie.
4. De stad werkt haar programma's en de programma's van de eigen instellingen uit, rekening houdend met: het 'merk Leuven', het Leuvens ecosysteem en Leuvens model van samenwerken, wat er leeft aan de basis (onderstroom), het aanbod van externen, het vrijetijdsaanbod in de deelgemeenten en de regio. Rode draad zijn spreiding, diversiteit, openheid, kwaliteit, duurzaamheid, verbondenheid, experiment. Deze termen definiëren we en werken we verder uit in een volgend stadium. Eerste aanzetten zijn:
 - spreiding: over alle lagen van de bevolking, naar de deelgemeenten, over het hele jaar;
 - divers: voor elk wat wils, doelgroepgericht, van onderuit;
 - open: uitnodigend, letterlijk toegankelijk, wervend, engagerend;
 - kwalitatief: verfijnd, gezellig, kritisch; volks;
 - duurzaam: met hoge culturele afdruk, maar lage ecologische afdruk;
 - verbindend: samen, geëngageerd, ondersteunend;
 - experimenteel: baanbrekend, kansen creëren, durven falen
5. De stad streeft ernaar dat de Vlaamse overheid in Leuven een Vlaamse erfgoedinstelling en een Vlaamse kunsteninstelling erkent. M Museum Leuven en kunstencentrum STUK zijn de voor de hand liggende instellingen. De stad zal dit verdedigen bij de Vlaamse overheid.

Actieprogramma 9.2 We investeren in een gezonde voedingsbodem voor een rijk vrijetijdsleven en we ondersteunen organisaties, verenigingen, kunstenaars, individuele initiatieven en werkingen van diverse actoren die het lokale leven kleuren.

De stad zorgt voor een actief ondersteuningsbeleid, en nemen daarbij een verbindende en faciliterende rol op:

6. We ondersteunen wat al bestaat: iedereen die inzet op vrijetijd, kunst, cultuur en erfgoed (voor sport: zie programma 8) ; verenigingen, organisaties, instellingen, kunstenaars, individuele initiatieven..., via eenvoudige subsidiereglementen, nominatieve toelagen en performante dienstverlening.
7. We besteden specifieke aandacht aan het verenigingsleven (cultuur, sport, jeugd, sociaal) door waar mogelijk in te spelen op de verschillende ruimtenoden van het verenigingsleven in alle deelgemeenten (zie 9.3).
8. We zetten extra in op steun voor kleinschalige en tijdelijke initiatieven (van verenigingen, burgerinitiatieven, jongeren, kunstenaars...) en op de onderstroom (wat van onderuit opborrelt) onder meer via kleine projectsubsidies, micro-kredieten, adviesverlening, uitwisseling...

9. We houden de vinger aan de pols en spelen in op nieuwe vormen binnen het vrijetijdsaanbod of nieuwe ontwikkelingen in aanpak (bijvoorbeeld gaming, urban arts, cross-overaanbod, linken leggen tussen disciplines...).

De stad creëert hiervoor de (mentale) ruimte:

10. We ondersteunen burgers, verenigingen, kunstenaars... om hun waardevolle ideeën te realiseren.
11. We ontwikkelen zelf (in de eigen stedelijke organisatie) een open attitude waar meegedacht en meegewerkt wordt aan oplossingen voor de gestelde noden, weliswaar binnen wettelijke kaders en rekening houdend met de draagkracht van de stad en aspecten zoals veiligheid. De stad organiseert zich zo dat stedelijke diensten elkaar beter vinden en elkaar versterken om eigen en externe initiatieven te ondersteunen.
12. We zetten proeftuinen en vrijhavens voor jong en oud op en ondersteunen ze, net zoals initiatieven die van onderuit komen, waar interactie, co-creatie en experiment een centrale plaats krijgen. Dit geldt zowel voor individuele initiatieven (kunstenaars, burgers...), als voor gezamenlijke voorstellen (verenigingen, organisaties...).
13. We laten lege ruimte, door rekening te houden met wat bestaat en ook in het eigen aanbod tijd en ruimte te voorzien voor externe initiatieven en programma's.
14. We schuiven verbindende thema's voor stadsbrede 'events' of festivals naar voor zoals in het verleden reeds gebeurde met de Passie van de Meester, Vesalius, Utopia/Youtopia...
15. We stellen een nachtplan op, waar we een visie over het uitgaans- en clubleven uitwerken in samenwerking met onder andere jeugd, KU Leuven en hogescholen, politie, Nachtplan, de privésector.... We onderzoeken de piste naar een nieuwe fuifzaal/club. We hebben daarbij ook aandacht voor nacht- en doorgangslawaai.

Actieprogramma 9.3 De stad bouwt planmatig en duurzaam (culturele) infrastructuur en/of ondersteunt het bouwen ervan om huidige en toekomstige noden of hiaten in het vrijetijdsaanbod te lenigen. Daarnaast stimuleren we optimalisatie van ruimte (delen van ruimte).

16. De stad werkt een masterplan uit waarbij we infrastructuur en behoeften koppelen op niveau van de gehele stad. Niet alles moet gecentraliseerd zijn in het centrum. We kijken zeker ook naar de deelgemeenten. (zie programma 4)
17. De stad brengt de noden in kaart en maakt ze overzichtelijk door alle locaties waar ze toegang toe heeft (zowel stedelijk, als niet-stedelijk, bijvoorbeeld KU Leuven) te connecteren met de benodigde functies, zoals opslag, vergadering, atelier, repetitie, workshop, congres, tentoonstelling, stilte, tijdelijke (pop-ups)... Op basis van dit overzicht kunnen we de hiaten in kaart brengen en kunnen we aan 'matchmaking' doen tussen noden en beschikbare ruimtes.

18. De stad monitort voortdurend en heeft oog voor opportuniteiten die zich voordoen. Hiervoor ontwikkelt de stad een (ruimte)platform op strategisch niveau (over verschillende directies heen) dat infrastructuurprojecten en hun mogelijkheden in kaart brengt. Het platform focust niet enkel op grote infrastructuurprojecten, maar heeft ook aandacht voor kleinere opportuniteiten. Door de huidige ruimte efficiënter in te delen creëer je meer ruimte. Verder besteden we aandacht aan een flexibele indeling van bestaande ruimtes, modulair bouwen zodat herinrichting mogelijk is, en werken in de diepte en de hoogte ('ruimte stapelen').
19. De stad koopt strategisch infrastructuur aan waar nodig, verwerft zo zelf zeggenschap en creëert mogelijkheden zonder afhankelijk te zijn van derden.
20. De stad ontwikkelt zowel 'cascoruimtes' als 'conciërgeruimtes'. Bij het ter beschikkingstellen van de cascoruimtes wordt geen ondersteuning geboden en in vertrouwen gehandeld (het principe van de sleutel ter beschikking stellen). Bij de conciërgeruimtes zijn verschillende vormen van ondersteuning mogelijk (logistiek, poetsen, techniek, personeel...) en is er een grotere controle.
21. We werken een slim toegangsbeheersysteem uit, zodat toegang tot ruimte efficiënt en veilig kan gebeuren.
22. De stad zoekt prioritair naar gedeeld gebruik van ruimtes (door verschillende organisaties en verenigingen), maar geeft de mogelijkheid om bepaalde plekken toch een eigen identiteit te geven (bijvoorbeeld jeugdplekken, clubcultuur).
23. De stad zet meer in op tijdelijk gebruik van ruimtes voor kunstenaars, startende creatieve ondernemers, jeugdinitiatieven... in afwachting van en ter voorbereiding van een meer definitief gebruik (via bijvoorbeeld pop-ups).
24. De stad houdt bij de ontwikkeling van infrastructuurprojecten rekening met toegankelijkheid, duurzaamheid, betaalbaarheid en functionaliteit, zonder de architecturale waarde uit het oog ('landmarks') te verliezen. De stad engageert zich om tijdens deze legislatuur een plan op te maken om de toegankelijkheid van alle bestaande culturele infrastructuur te garanderen.
25. De stad ontwikkelt een ruimtedeelplatform (online en offline) waar de Leuvenaars en de verenigingen terecht kunnen met ruimtevragen en dat ondersteuning biedt bij de zoektocht naar tijdelijke of permanente oplossingen. Dat platform koppelen we aan het systeem van de KU Leuven.
26. De stad blijft in de binnenstad een plek voorzien voor jeugdinitiatieven.
27. De stad ontwikkelt masterplannen voor de eigen culturele infrastructuur, waaronder Tweebronnen en de Stadsschouwburg, uitgaande van de noden van de hoofdgebruikers van deze sites.

28. De stad streeft naar voldoende aanbod en voorzieningen in de verschillende deelgemeenten via bibliotheekfilialen, ontmoetings- en gemeenschapscentra, sport- en jeugdvoorzieningen, ruimte voor het deeltijds kunstonderwijs.... (zie ook programma 4)

29. Enkele grote infrastructuurprojecten zijn:

- de podiumkunstensite: nieuwbouw, in samenhang met Romaanse poort en de Predikherenkerk en waar mogelijk de Aa-site;
- Vaartopia: de stad ontwikkelt de Vaartkom verder als creatieve 'hub';
- de herbestemming van het Stadhuis tot erfgoedhuis en centrum voor toeristen;
- de ontwikkeling van een gemeenschappelijk Erfgoeddepot in samenwerking met het Erfgoedlabo en de KU Leuven (zie 9.5);
- de verdere ontwikkeling van de Centrale Werkplaatsen met Hal 9 als jeugdcentrum met plaats voor SLAC conservatorium;
- De verdere ontwikkeling van de Broosite op de Ruelensvest (Cirkus in Beweging, SLAC);
- ruimtes voor de werking van SLAC in centrum en deelgemeenten;
- de (her)bestemming van de Stelplaats;
- de ontwikkeling van congresruimtes;
- voor de projecten voor sportinfrastructuur verwijzen we naar programmapunt 8.

Binnen de ontwikkeling van deze projecten kijken we naar goede huisvesting voor verschillende doelgroepen.

30. We herbekijken het kader van de horecaconcessies met de bedoeling om die te koppelen aan betere inhoudelijke samenwerking met de stad.

Actieprogramma 9.4 Iedereen heeft recht op cultuur en vrije tijd. De stad zet daarom in op vrijetijdsparticipatie voor iedereen en op educatie en talentontwikkeling in onderwijs en vrije tijd.

31. De stad ontwikkelt een methodologisch plan om dit actieprogramma te realiseren, waarbij ze de belangrijkste stakeholders betreft: de vrijetijdsector, zorgactoren, lokale sociale organisaties... We betrekken ook externe expertise. We implementeren dit plan via een overleg waarin al deze stakeholders elkaar vinden. Hiervoor vertrekken we van het bestaande lokale netwerk vrijetijdsparticipatie.

32. De stad bouwt een vrijetijdsplatform uit, waar alle vrijetijdsorganisaties en -activiteiten aan bod komen, verder bouwend op UitinLeuven. Ook initiatieven rond de betaalbaarheid van het aanbod (zoals de Uitpas) integreren we in het platform.

33. De stad onderzoekt hoe we het aanbod voldoende rijk en divers maken. "Wil je ander publiek, start dan met een ander aanbod" (J. Goossens, gewezen directeur KVS). De stad besteedt in deze context ook meer aandacht aan een voldoende breed aanbod, met onder meer verschillende vormen van volkscultuur. We onderzoeken hoe we meer samen met inwoners aanbod kunnen creëren.

34. De stad ondersteunt en stimuleert de cross-oversamenwerking tussen vrijetijdssectoren en economische actoren om zo de creatieve sector in Leuven krachtiger te maken. De stad steunt de vorming van een netwerk binnen de creatieve sector via activiteiten en events (bv SPACE), streeft naar betaalbare ruimte voor kunstenaars, creatieve ondernemers, verenigingen, jongeren... en ondersteunt initiatieven op dit vlak. Dit doen we in overleg en samenwerking met Leuven MindGate Creativity. Vanuit de creatieve sector wordt dan weer verder ingezet op het internationaal op de kaart zetten van de CCI- sector (Cultural and Creative Industries) in Leuven, onder andere vanuit de creatieve bedrijvigheid in projecten zoals Vaartopia en op cross-over samenwerking met gezondheid en technologie, onder andere in het kader van Leuven MindGate en het And&-festival. (zie ook programma 7)
35. De stad neemt stappen om burgers – binnen specifieke kaders - te betrekken in de eigen werking op alle vlak. Het einddoel is een stadsbreed participatiemodel waarin ieder een deel van de taken op zich neemt zodat iedereen de kans krijgt om op een of andere manier deel te nemen aan of deel uit te maken van een zinvolle vrijetijdsbesteding. Iedereen heeft de mogelijkheid en de keuze om vrijetijd mee te maken (passief) of mee te maken (actief).
36. De stad maakt het aanbod toegankelijk voor iedereen door fysieke en mentale drempels weg te werken. Dat doen we onder meer door de Uitpas te promoten en uit te breiden, door projecten als Able, het buurtsportaanbod, Bijt in je Vrije tijd... en door actief in te zetten op toeleiding.
37. De stad erkent de participatieve en artistieke waarde van de sociaal-artistieke praktijk en ondersteunt de verschillende werkingen en projecten.
38. De stad heeft aandacht voor initiatieven die het aanbod voor de voorschoolse leeftijd mogelijk maken, bijvoorbeeld Project Piep. We zetten daarom ook in op samenwerking met gezinswerkingen en kinderopvang.
39. De stad zet in op diversiteit:
- We stimuleren vrijetijdsorganisaties om divers personeel, diverse bestuurders op te leiden en in te zetten;
 - We organiseren vanuit dit perspectief een aantal netwerkmomenten;
 - We ondersteunen etnisch diverse organisaties (EDO's) en stimuleren samenwerking tussen de verenigingen;
 - We besteden aandacht aan een specifiek aanbod (BURn, Urban Woorden, Bijt in je vrije tijd...) en aan diversiteit in bestaande projecten als Erfgoeddag en andere;
 - In samenwerkingsovereenkomsten met de grote vrijetijdsaanbieders vragen we bijzondere aandacht voor diversiteit en voor maatschappelijk kwetsbare groepen.
40. De stad zet in op communicatie over het vrijetijdsaanbod (via Uit in Leuven) om meer mensen meer goesting in meer cultuur en vrijetijd te geven. We hebben ook meer aandacht voor basisinformatie vanuit het verenigingsleven en volgen het project rond het digitaal verenigingsloket van de Vlaamse overheid op de voet op.

41. De stad zet sterk in op het ontwikkelen van competentie, vaardigheden en (creatieve) talenten van haar inwoners, zowel in de onderwijstijd als in de vrije tijd. We doen dit door:
- blijvend in te zetten op de werking van het Deeltijds Kunstonderwijs SLAC en de buitenschoolse activiteiten van KinderKuren;
 - in te zetten op creatief leren met diverse projecten waaronder tandemprojecten tussen scholen en de sector, de MaakLeerPlek, aandacht voor STEAM binnen het onderwijs en vrije tijd...;
 - een doorgedreven kunstenaarsbeleid.
42. De stad versterkt jonge makers en zet in op (jong) ondernemerschap en op het traject dat ze kunnen lopen door bestaande en nieuwe talentontwikkelingsinitiatieven te ondersteunen zowel via grote huizen als via jonge creatievelingen zelf. We zorgen voor meer 'broeihaarden', 'vrijhavens' en plekken waar talent de ruimte krijgt om zich te ontwikkelen, waaronder een atelier voor beeldende kunstenaars.
43. De stad werkt samen met KU Leuven, LOKO, UC Leuven-Limburg en studentenorganisaties om ook de studenten sterker te betrekken bij het vrijetijdsaanbod.
44. De stad faciliteert en ondersteunt de piste om een hogeschoolopleiding voor de (beeldende) kunsten te verwelkomen.

Actieprogramma 9.5 Erfgoed maakt een inherent deel uit van onze stad. De stad Leuven voert samen met de universiteit en de vele erfgoedactoren een dynamisch erfgoedbeleid, waarbij we roerend, onroerend en immaterieel erfgoed op een unieke manier verbinden.

Algemeen

45. We stemmen het cultureel erfgoedbeleid zo veel mogelijk af op het onroerend erfgoedbeleid (zie programma 4) om samenwerking en synergie te bewerkstelligen. Daarvoor ontwikkelt de stad in samenwerking met de diverse stakeholders een masterplan roerend, immaterieel en onroerend erfgoed met aandacht voor alle functies binnen erfgoedzorg en de hedendaagse invulling van erfgoed.
46. We zoeken actief kruisbestuiving tussen de verschillende invullingen van erfgoed op, onder meer door een consequent uitgedragen keuze voor de gelijktijdige ontwikkeling van historisch waardevolle locaties en hedendaagse vormen van storytelling, zoals in de Sint-Pieterskerk, het Stadhuis, maar evengoed op historische plekken, woningen en landschappen.
47. De stad spreekt de ambitie uit om een dienstverlenende rol op regionaal niveau te ontwikkelen en daarvoor de nodige ondersteuning te zoeken bij de Vlaamse overheid via het cultureel-erfgoeddecreet en via het decreet bovenlokaal cultuurbeleid. We stemmen daarvoor af met de regio en met de andere kunststeden en intergemeentelijke erfgoedcellen.
48. Voor alle projecten onderzoekt de stad het potentieel van een samenwerking met de KU Leuven als structurele partner.

Sectorgericht

49. De stad blijft inzetten op erfgoedzorg en zoekt naar mogelijkheden om dat verder te optimaliseren door:
- een actief verwervingsbeleid te voeren met aandacht voor topstukken;
 - te werken aan een afgestemd collectie- en verwervingsbeleid (M, archief, erfgoed, externe spelers...);
 - een ondersteuningsbeleid uit te werken rond archief- en collectiezorg (inclusief het digitale erfgoed) voor het brede verenigingsleven en andere actoren (bijvoorbeeld toolkits, workshops, ...) en door de samenwerking met filmverenigingen te valoriseren.
50. De stad bouwt in haar archief een toekomstgerichte en innovatieve dienstverlening uit door:
- achterstanden op vlak van inventarisatie weg te werken en het digitaal en online toegankelijk maken van deze inventarissen;
 - blijvend in te zetten op digitaliseringsprojecten zoals Itinera Nova, krantendatabank...
 - de opstart en ontwikkeling van een archiefdeelsite en de opstart van een traject digitale leeszaal.
51. De stad ondersteunt de ambities van M-Museum Leuven om zich verder te ontwikkelen als Vlaamse cultureel-erfgoedinstelling en realiseert een nieuwe beheersovereenkomst vanaf 2020 op maat van deze ambitie.
52. De stad voorziet de nodige middelen voor de ondersteuning van het Erfgoedlabo i.s.m. de KU Leuven. (Het Erfgoedlabo is het samenwerkingsverband van 11 professionele actoren in Leuven/regio, gericht op professionalisering en schaalvergroting voor belangrijke collectieve projecten op het gebied van depotwerking, digitalisering, behoud en beheer en publiekswerking). In het kader van het Erfgoedlabo voorziet Leuven middelen voor de ontwikkeling van een gemeenschappelijk Erfgoeddepot in samenwerking met de KU Leuven.
53. De stad voorziet de nodige middelen ter ondersteuning van de brede erfgoedsector actief in de stad/regio.

Publieksgericht

54. De stad blijft inzetten op erfgoedontsluiting en communicatie om een breed maatschappelijk draagvlak voor cultureel erfgoed te creëren. De stad gaat een open dialoog aan over erfgoed en toegankelijkheid.
55. We behouden en versterken het bestaande erfgoedaanbod. Daarbij houden we rekening met een aanbod voor zowel het brede als het gespecialiseerde publiek. De reikwijdte van dat aanbod moet gaan van lokaal en regionaal tot Vlaams en internationaal. We streven zo veel mogelijk samenwerking en afstemming met onroerend erfgoedinitiatieven na.
56. Volgende accenten krijgen de volgende jaren extra aandacht:
- focus op doelgroep kinderen en jongeren;
 - digitaal aanbod en inzetten van digitale media;

- meer aandacht voor cross-overs om innovatieve en moderne erfgoedbelevingen en creatieve presentatie vormen te creëren.
57. De stad grijpt grote herdenkingsmomenten en bijzondere evenementen aan om een aangepast aanbod te ontwikkelen.
58. De stad blijft inzetten op brede en dynamische erfgoedcommunicatie met evenementen zoals Erfgoeddag en Open MonumentenDag, algemene erfgoedcampagnes, 'staycation'-campagnes, en de ontwikkeling van strategisch communicatieplannen rond de grote erfgoedprojecten en de hieraan gekoppelde timings.
59. De stad Leuven zet in op zichtbaarheid van historisch waardevolle sites en verhalen, met oog voor zowel grote verhalen als 'petites histoires' uit diverse leefgemeenschappen, aan elkaar gelinkt via een erfgoedparcours door de stad/regio: van het industrieel erfgoed rond de Vaartkom tot het religieuze erfgoed van de Leuvense abdijen (Vlierbeek, Keizersberg, Abdij van Park...)
60. De stad zet in op de creatie van een sterk netwerk van vrijwilligers en Leuvenaars:
- We zetten in op verbindende erfgoedprojecten en trajecten in samenwerking met Leuvenaars. ICE (immaterieel erfgoed) is daarvoor een interessante hefboom: reuzen, feesten, tradities, ambachten, beiaardcultuur...
 - We ontwikkelen erfgoedontmoetingsplaatsen – zowel fysiek als digitaal - om co-creatie en burgerinitiatieven rond erfgoed te stimuleren en te ondersteunen (bijvoorbeeld Leuvenaars als bronnen van kennis/verhalen/geschiedenissen, initiatieven zoals Straathistories...).
 - We ontwikkelen initiatieven die het mogelijk maken dat de geïnteresseerde burgers uit Leuven/regio een rol opnemen als stedelijke ambassadeurs voor bezoekers uit binnen- en buitenland.
61. Leuven profileert zich als toonaangevende erfgoedstad met gerichte investeringen in unieke erfgoedsites en verwerving van topstukken.
62. Voor de periode 2020-2025 schuift de stad Leuven de volgende strategische projecten naar voren:
- de heropening van de gerestaureerde Sint-Pieterskerk waarbij M een sterke connectie maakt tussen topwerken uit de schatkamer van Sint-Pieter en erfgoedlocaties en -verhalen in de stad;
 - de herbestemming van het stadhuis tot een open huis van en voor Leuvenaars. Het wordt een toegankelijk en open monument met een dynamische programmatie en werking als toeristisch centrum en erfgoedhuis;
 - de ontwikkeling van een totaalplan voor de (her)bestemming van de grote Leuvense abdijen en hun (kunst)patrimonium: Abdij van Park, Abdij van Vlierbeek, Keizersberg, Sint-Geertruiabdij...;
 - subsidiedossiers opstarten voor de poorten (Heksentoren, Sluis Volmolen, Sluis Jansenius);
 - de ontwikkeling van een totaalplan voor de Hertogensite met een adequate invulling van de waardevolle medische erfgoedlocaties rond de Podiumkunstensite (van de Romaanse Poort tot het Anatomisch Theater);
 - de afstemming met de KU Leuven rond de publieke openstelling van (onderdelen van) het universitair patrimonium;

- onderzoeken hoe we in samenwerking met private spelers een bierbelevingscentrum kunnen realiseren.

Actieprogramma 9.6 Leuven positioneert zich Europees en internationaal als dynamische stad op vlak van cultuur, toerisme en evenementen. In dit kader heeft Leuven de ambitie om in 2030 Europese Culturele Hoofdstad te worden.

Europese Culturele Hoofdstad 2030

63. Leuven heeft de ambitie in 2030 Culturele Hoofdstad van Europa te worden. Deze ambitie fungeert als strategisch kompas om de lange termijn doelstellingen van de stad en de regio op vlak van culturele, sociale en economische ontwikkeling te bereiken.
64. De stad investeert tot en met 2030 in de ambitie om Culturele Hoofdstad 2030 te worden. Dit betreft onder meer het opstellen van het 'bidbook' (projectvoorstel), de kandidatuur in 2024, investeringen in 'pre-culturele hoofdstad'- evenementen, het uitrollen van sterk participatieve processen met stakeholders en burgers...
65. De stad werkt een masterplan uit op lange termijn en met perspectief op Leuven Europese Culturele Hoofdstad 2030 waarin aandacht is voor bestaande evenementen en nieuwe 'pre-culturele hoofdstad'- evenementen met grote betrokkenheid van lokale actoren. Dat masterplan stellen we op met een participatief traject. Met het oog op internationale netwerking en kennisdeling en het opstellen van een krachtig masterplan, zijn we ook partner in internationale netwerken waaronder Eurocities, Trans Europe Halles en Unesco Creative Cities.

Internationale, dynamische stad

66. De stad neemt als hoofdstad van Vlaams-Brabant en als vierde stad in Vlaanderen haar rol als culturele speler op in de bredere regio, in Vlaanderen en internationaal.
67. Leuven, eeuwenoud, springlevend. De stad actualiseert het 'merk Leuven' zodat dit ook als leidraad kan dienen in het traject naar Leuven Culturele Hoofdstad 2030. De stad ontwikkelt daarbij de evenementen verder op vlak van uitstraling, duurzaamheid, inhoudelijke accenten... zodat ze aansluiting blijven vinden bij (het DNA van) Leuven en de Leuvenaar.
68. Grote infrastructuurprojecten zoals de podiumkunstensite en het stadhuis ontwikkelen we vanuit een internationaal perspectief. Ook deze sites zijn een voorbeeld van verbinding en synergie tussen diverse spelers in Leuven.
69. In dit lange termijnplan zoeken we een evenwicht tussen grote projecten, kleine projecten en 'onderstroom'. 'Stepstones' en verbindende momenten zijn: de 10de verjaardag van de heiligverklaring van Pater Damiaan (2019), de opening van de Sint-Pieterskerk na volledige restauratie (2020), het project Origins (2021), Leuven Europese Sportstad en het wereldkampioenschap wielrennen (2021), Dirk Bouts en 575 jaar Stadhuis (2023), 600 jaar KU

Leuven (2025). De stad werkt hiervoor samen met alle partners in het Leuvense veld en ver daarbuiten.

70. De stad laat ruimte voor of ontwikkelt nieuwe initiatieven rekening houdend met de draagkracht van de stad. Deze initiatieven versterken de uitstraling van Leuven en hebben een internationale ambitie.
71. In 2021 is stad Leuven de aankomststad voor de ritten in lijn van de 100ste editie van het WK Wielrennen. In de aanloop naar en tijdens dit grootschalig event zal de stad tal van laagdrempelige (rand)activiteiten organiseren om de Leuvenaars hiervoor warm te maken én om hen bewust te maken van de voordelen van fietsen voor de gezondheid. (zie ook programma 8)
72. De stad werkt aan duurzaamheid (bijvoorbeeld opstarten plan voor herbruikbare bekertjes), leefbaarheid (evenwicht tussen bruisend Leuven en stiltemomenten), dienstverlening (klantvriendelijke processen ontwikkelen voor indienen en verwerken van aanvragen – centralisering van de materie ‘evenementen’ - gebruik van GIPOD) en veiligheid.

Toerisme

73. De stad ontwikkelt een masterplan voor ‘leisuretoerisme’ en voert het uit. Dit masterplan baseert zich op het ‘citybranding’ verhaal (merk Leuven), bepaalt de prioritaire regio’s en landen, beschrijft de doelgroepen en persona’s en somt de acties op die worden genomen om Leuven internationaal aantrekkelijk te maken als toeristische citytripbestemming. In het masterplan is aandacht voor duurzame verplaatsingen.
74. We ontwikkelen diverse types Leuvense belevingen en cureren belevingen in lijn met de ‘Leuven experience’, de emotionele beleving van onze stad, haar identiteit en waarden.
75. We haken zoveel als mogelijk in op initiatieven van onze partners.
76. We zoeken waar mogelijk naar aansluiting met de regio/provincie, zodat we verblijfsverlengend kunnen werken (bijvoorbeeld fiets- en wandelinfrastructuur), en zetten in op plattelandstoeristische activiteiten (Hageland en het omliggende Dijleland).
77. We adviseren (interne) partners en (tijdelijke) inwoners en stimuleren en faciliteren hen om aan belevingsontwikkeling te doen (bijvoorbeeld ontwikkelen bierwandelroute door Leuven Leisure, openstellen van universitair patrimonium door KU Leuven...)
78. We cureren en ontwikkelen authentieke Leuvense verhalen voor de culturele meerwaardezoeker, zodat de juiste verhalen bij de juiste doelgroep via het juiste kanaal geraken.
79. We zetten in op de uitbouw van een (inter)nationale pers-, blog- en ‘influencerswerking’ en een gerichte ‘tradewerking’.
80. We zetten in op een sterk, eigen ‘contentmanagement’ en optimaliseren www.visitleuven.be.

81. We inspireren, stimuleren en faciliteren ambassadeurs en (tijdelijke) inwoners om verhalen te creëren en te delen.
82. We werken stadsbrede mediadeals en marketingacties uit en zoeken naar synergiën met partners.
83. De stad ondersteunt de grote festivals met internationale uitstraling ook op vlak van internationale promotie.
84. We ondersteunen en faciliteren (interne) partners, zoals centrummanagement of 30CC, om verhalen en programma's te ontwikkelen die ook interessant zijn voor dagtoeristen.
85. We onderzoeken of de huidige internationale toeristische doelgroep kan worden uitgebreid naar de regio's waar Leuven reeds economische of academische banden mee heeft zoals bijvoorbeeld enkele regio's in India en China.
86. We optimaliseren samen met onze partners het onthaal van de bezoeker in de stad. Waar bezoekers ook arriveren in Leuven: ze moeten meteen voelen dat ze in een stad met een rijke traditie zijn aanbeland. We inspireren, stimuleren en faciliteren onthaalpartners (bijvoorbeeld horecamedewerkers, culturele partners...) en (tijdelijke) inwoners voor een decentraal onthaal.
87. We realiseren een internationaal bezoekersonthaal in het huidige politiekantoor op de Grote Markt (stadhuis). Dit onthaal vormt de ideale toegangspoort tot de stad enerzijds en tot het innovatieve, herbestemde stadhuis anderzijds. (zie programmapunt 9.3)
88. We houden de toeristische voetgangersbewegwijzering en toeristische signalisatie up-to-date.
89. We zetten in op structureel overleg en samenwerking met alle relevante actoren en (interne) partners (zoals de Vlaamse Kunststeden). We zijn partner in (inter)nationale toeristische netwerking en kennisontwikkeling en -deling. De vinger aan de pols houden is cruciaal in een wereld vol verandering.
90. We doen aan monitoring en onderzoek, zodat we snel kunnen inspelen op opportuniteiten en onze acties kunnen bijsturen waar mogelijk/wenselijk.

Zakentoeerisme

91. De stad werkt verder aan haar MICE-strategie (zakelijk toerisme). We zetten, samen met onze partners, Leuven op de kaart als congres- en meetingbestemming.
92. We werken aan een centrum voor middelgrote congressen (+- 500 bezoekers).
93. We continueren de samenwerking met KU Leuven om met het Leuven Convention Bureau associatiecongressen aan te trekken.
94. We maken afspraken met Toerisme Vlaams-Brabant en leggen ze vast in een samenwerkingsovereenkomst.

95. We doen aan monitoring en onderzoek, zodat we snel kunnen bijsturen en inspelen op opportuniteiten en Leuven kunnen uitbouwen tot een aantrekkelijke bestemming voor zakelijk toerisme.

PROGRAMMA 10: VERNIEUWENDE EN PERFORMANTE STAD DIE SAMENWERKT

Leuven heeft alles in huis om een leidende rol te blijven spelen, in hoe we door samenwerking stedelijke uitdagingen krachtadig, baanbrekend, en slim aanpakken. Ze doet dat in haar driedelige rol van regelgever, dienstverlener en partner voor de hele stadsgemeenschap, maar ook buiten haar eigen grenzen. De stedelijke en maatschappelijke innovatiekracht aanjagen en zelf innoveren doet ze vanuit de leidende principes van samenwerking, besturen voor iedereen, besturen voor de volgende generaties, en krachten verbinden en versterken, intern en extern. Leuven werkt samen: intern, tussen college en administratie, met en in het hele stedelijke ecosysteem, met de regio, Vlaanderen, Europa, de wereld.

Vertrekkend van een duidelijke identiteit, een missie en leidende principes, zet het bestuur in op een transparante efficiënte dienstverlening, sterke bestuurskracht en regionale samenwerking en op een versterkt mondiaal beleid. Om dit uit te voeren wordt het bestuur ondersteund door een krachtige organisatie die mee is in het digitale tijdperk, door duidelijke externe en interne communicatie, door een sterk mensgericht en waardierend personeelsbeleid, door een efficiënt facilitair beheer, door een rechtvaardige fiscaliteit en door een interne en externe bundeling van krachten.

Actieprogramma 10.1 Leuven heeft een efficiënte, multikanale en toegankelijke dienstverlening voor burgers (inwoners, bezoekers...) en organisaties (bedrijven, verenigingen...) waarbij we kwaliteit en continuïteit garanderen.

1. Vanuit een open cultuur van vernieuwing en verbetering gaan we actief op zoek naar oplossingen bij vragen en klachten van burgers en organisaties.
2. We analyseren processen en diensten om onze dienstverlening te optimaliseren. We bekijken onze dienstverlening vanuit het perspectief van de burger of organisatie en ontdoen onze processen en diensten van alle ballast. Nieuwe processen ontwerpen gebeurt zo veel mogelijk in samenwerking met de gebruikers om tot vlotte en aangename interacties tussen stad en burger te komen.

3. We streven naar een dienstverlening die maximaal digitaal is, maar verliezen ook de inwoners die digitaal onvoldoende mee zijn, niet uit het oog. De stad kiest voor e-inclusie als strategische doelstelling over alle beleidsdomeinen heen. De digitale dienstverlening moet overzichtelijk en intuïtief zijn. Door maximaal in te zetten op digitalisering komt er ruimte en tijd vrij voor een dienstverlening op maat waarbij dienstverlening op verplaatsing of aan huis tot de mogelijkheden behoort.
4. We kiezen er voor om de burger verschillende manieren te woord te staan. De burger kiest zelf zijn kanaal, maar krijgt, ongeacht het kanaal, steeds hetzelfde kwaliteitsvolle antwoord. We rusten het personeel voldoende uit zodat de toegankelijkheid en bereikbaarheid niet in het gedrang komt door bijvoorbeeld lange wachttijden. Medewerkers werken actief samen met de burger om op zoek te gaan naar antwoorden en oplossingen. Door middel van samenwerking, ervaringsuitwisseling, vorming en digitale ondersteuning zetten we in op kennisopbouw doorheen de organisatie zodat vragen zo snel mogelijk beantwoord kunnen worden.
5. Op de toekomstige website Leuven.be zullen Leuvenaars door middel van een eigen account kunnen inloggen. Met dit account kunnen ze alle verrichtingen uitvoeren die geen fysieke verschijning vereisen. Daarnaast kunnen ze ook de status van vragen en diensten opvolgen (vragen, klachten, bouwaanvragen...).
6. We bieden een geïntegreerde dienstverlening aan met het online Leuven-account. Zo integreren we toepassingen van hogere overheden en eventueel andere partners indien dit technisch mogelijk is en een meerwaarde biedt voor burgers en organisaties. Via deze account zetten we stappen naar automatische rechtentoekenning.
7. Leuven neemt een pioniersrol op vlak van transparante bestuursbemiddeling op. Naast een basis kwaliteitsvolle dienstverlening ontwikkelen we een transparant systeem voor de behandeling van eerstelijnsvragen en –klachten. We voeren een klachtenbehandelingsreglement in samen met duidelijke richtlijnen en procedures voor medewerkers.
8. Een onafhankelijke ombudsdienst komt in de vragen- en klachtenflow na de eerstelijns. In dat geval heeft de interne dienst een vraag of klacht zelf al behandeld en erover gecommuniceerd met de burger, maar acht de burger deze dienstverlening niet afdoende. We zetten in op een nauwe samenwerking tussen de verschillende ombudsdiensten van de organisatie van groep Leuven en onderzoeken in welke mate we de huidige ombudsdienst kunnen uitbouwen tot één ombudsdienst voor de hele groep Leuven. Tevens onderzoeken we in welke mate de ombudsdienst nauwer kan samenwerken met de Vlaamse ombudsdienst. De ombudsdienst kan te allen tijde onafhankelijk opereren en oordelen en rapporteert jaarlijks en rechtstreeks aan de gemeenteraad.
9. Samen met de gebruikers kijken we naar de eigen werkwijzen en processen. Dit is het sluitstuk van een goed feedbackmanagement (zie ook 10.2). Het continu verbeteren van de dienstverleningsprocessen gebeurt onder andere door in te zetten op volgende zaken.
 - Het verwerken van de feedback uit de eerste- en tweedelijnsklachtenbehandeling;

- Het periodiek uitvoeren van (burger)tevredenheidsonderzoeken ;
- Co-creatie via burgerdesignpanels, klankbordgroepen..., met de opdracht specifieke processen uit te kleden en vanuit burgerperspectief te stroomlijnen;
- Het verzamelen van data over onze dienstverlening (aantal klachten, soort klachten, vertraging op onze dienstverlening, tijd voor het beantwoorden van een vraag...). We gebruiken deze data actief om gericht verbeteringen aan te brengen in onze dienstverlening;
- De dienstverlening verbeteren door dicht bij de mensen te staan en samen te werken met burgers, organisaties, en met andere (hogere) overheden.

Actieprogramma 10.2 We maken werk van een krachtdadig bestuur en bestuurlijke vernieuwing en optimaliseren de samenwerking tussen politiek en administratie, tussen de diensten onderling en op regionaal, nationaal en internationaal vlak.

10. We zoeken naar manieren om de samenwerking met en betrokkenheid van de gemeenteraad en de democratische transparantie te verhogen. We koppelen bestuurskracht en draagvlak maximaal aan elkaar. De democratische representatie en de participatie van de bevolking vullen elkaar aan. We zetten een breed geheel aan instrumenten in zodat iedereen de kans krijgt en ondersteund wordt om deel te nemen aan het maatschappelijk debat. (zie ook programma 1)
11. We herschrijven het huishoudelijk reglement van de gemeenteraad opdat de raad haar werk goed kan uitvoeren. Het functioneren van de gemeenteraad wordt tegen het licht gehouden door de fractievoorzitters en bijgestuurd waar nodig.
12. We streven naar een goede samenwerking tussen de organisaties binnen de groep Leuven. In samenspraak bouwen we de dienstverlening naar de burger op een geïntegreerde manier uit en dit vanuit een algemeen gedragen visie.
13. De samenwerking tussen de organisaties van groep Leuven op vlak van ondersteunende diensten wordt geëvalueerd en geoptimaliseerd. Voor 'services' op vlak van financiën, aankopen, overheidsopdrachten, facilitaire diensten, fiscaliteit, ICT, personeelsbeleid en juridisch advies onderzoeken we welke processen best gecentraliseerd dan wel gedecentraliseerd georganiseerd worden.
14. We zijn een transparante overheidsorganisatie en ambiëren een actieve ontsluiting van bestuurs- en beleidsinformatie. We geven burgers zo veel mogelijk inzicht in de besluitvorming van Leuven.
15. We evolueren naar een netwerkoverheid, die op een constructieve en verbindende manier samenwerkt met burgers, organisaties, kennisinstellingen, bedrijven... Een vlakker organisatiemodel dat structuur met samenwerking verbindt, doorkruist kokerdenken en verbetert de efficiëntie en kwaliteit van beleidsvoorbereiding en -aanbod.
16. We bouwen Leuven uit tot een wendbare organisatie die minder hiërarchisch werkt en meer onderling samenwerkt. We doorbreken de kokers tussen verschillende beleidsdomeinen om antwoorden te bieden op de steeds complexere vragen van burgers en organisaties.

17. We bouwen een beleidscel uit die stadsbreed over de verschillende diensten en domeinen heen kijkt. Op deze manier werken we meer projectmatig over de beleidsdomeinen heen. Deze cel zorgt voor de opvolging en monitoring van beleidsdoelstellingen.
18. Flexibele samenwerkingen rond projecten en processen gebeurt organisch en faciliteren we verder. Naast een vaste organisatiestructuur, wordt projectmatig gewerkt over verschillende diensten heen. In deze projectstructuren wordt er vanaf het begin van elk project multidisciplinair samengewerkt, waarbij intern ondersteunende diensten aan boord zijn. Hierdoor bundelen we kennis, kunde en middelen om tot beter functionerende gehelen te komen en worden alle aspecten van projecten mee afgewogen en geïmplementeerd.
 - Door projectmatig te werken draagt een medewerker niet alleen verantwoordelijkheid binnen zijn eigen domein of dienst, maar ook binnen de projectteams waar hij of zij deel van uitmaakt. We werken vanuit vertrouwen in de individuele medewerker en geloof in ieders talent.
 - In het personeelsbeleid staan autonomie en leiderschap voorop. We ondersteunen leidinggevend en medewerkers met informatie, communicatie, ondersteuning en vorming om deze wijziging te kunnen maken (zie ook 10.5).
19. Bestaande succesvolle samenwerking in het triple (universiteit, stad en bedrijven) en quadruple helix model (groep Leuven, bedrijven, kennisinstellingen en burgers/maatschappij), zoals Leuven MindGate en Leuven 2030, versterken we verder en breiden we uit. We zoeken nieuwe samenwerkingen actief op.
20. Leuven heeft als centrumstad een rol te vervullen in de regio. Ook een aantal grote uitdagingen vergen een bovenlokale aanpak en samenwerking met de brede regio.
21. In samenspraak met regionale partners werken we een regionale strategie uit. Het bestuur start gesprekken op om goede formules te vinden voor samenwerking in de regio met andere gemeenten, intercommunales en de provincie.
22. We streven een goede relatie na met andere overheden: de buurgemeenten, de provincie, de Vlaamse, de federale en de Europese overheid. We beschouwen deze overheden als partners om onze doelstellingen te bereiken.
23. Leuven heeft een blik op de wereld. We netwerken internationaal waar relevant om onze doelstellingen te bereiken. Leuven MindGate zet Leuven en de Leuvense regio internationaal mee op de kaart als een topbestemming voor gezondheid, technologische innovatie en creativiteit (zie ook programma 7 en 9). We laten ons inspireren door goede voorbeelden uit het buitenland. Tegelijk hebben we de ambitie om zelf, als stad, een bron van inspiratie te zijn voor andere steden.
24. Via het netwerk van steden waarin we actief zijn (Wuxi, New Delhi, Cambridge, Leiden, Heidelberg, Louvain-La-Neuve...) wisselen we expertise uit, bouwen we kennis op en kijken we naar mogelijkheden voor externe financiering.

25. We willen onze verantwoordelijkheid opnemen in de wereld, vernieuwende antwoorden bieden op internationale uitdagingen en de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) mee verwezenlijken. We ondersteunen naar beste vermogen de duurzame ontwikkeling elders op aarde (waar mensen over (veel) minder kansen en middelen beschikken) en dragen naar beste vermogen bij aan noodhulp.
26. We ontwikkelen een charter met de voorwaarden waaraan samenwerking voor de stad moeten voldoen. Zo houden we rekening met mensenrechten, milieu- en klimaatvisie en maatschappelijke doelstellingen. We zetten bestaande samenwerkingen af tegen dit charter.
27. Leuven blijft kandidaat bij 11.11.11 om de pioniersrol van Shelter City op te nemen. Shelter City geeft mensenrechtenverdedigers in gevaarlijke situaties de kans om gedurende maximum 3 maanden naar Vlaanderen te komen. Zij krijgen de kans even op adem te komen en hun werk in veiligheid verder te zetten. Tegelijkertijd kunnen zij hun netwerk vergroten, lobbyen of andere contacten hebben met beleidsverantwoordelijken in Brussel en/of de EU en getuigen over hun werk.
28. We zoeken nieuwe verbindingen met steden en wereldwijd om samen te werken op een projectmatige en thematische manier, ondersteunend aan Leuvense partners die ter plekke actief zijn. Binnen die stedennetwerken werken we aan thema's die leven in Leuven en we versterken de banden tussen diverse actoren (administratie, middenveld, onderwijs, ondernemers...)
29. We dragen financieel bij aan noodhulp voor de slachtoffers van een natuurramp of humanitaire crisis via het Belgische Consortium voor Noodhulpsituaties (beter bekend als Consortium 12-12) of via een andere officiële hulporganisatie. We voorzien hiervoor een budget. Op vraag en onder bepaalde voorwaarden bieden we ook communicatieve en logistieke ondersteuning aan specifiek gekozen hulpacties die plaatsvinden op het Leuvense grondgebied. We sensibiliseren de Leuvenaars en motiveren om bij te dragen aan de hulpacties.

Actieprogramma 10.3 Leuven heeft een eigen performante digitale strategie, en wordt een voorloper op vlak van slimme inzet van nieuwe technologieën die een antwoord bieden op zowel concrete noden van burgers en organisaties als op grote maatschappelijke uitdagingen.

INTERN:

30. We maken in 2019 prioritair werk van een digitale strategie voor de organisatie van alle ICT-taken, met bepaling van kernprocessen, ondersteunende processen... Dit gebeurt in nauwe samenwerking met HeLics en zijn opvolger, en met voorrang aan 'business continuity' en personeelswelzijn.
31. Leuven is ambitieus en wil de sprong maken naar verdere digitalisering die het mogelijk maakt voor stadsdiensten om vlotter en aangenamer te werken. Het digitaliseren van processen in de stad is geen doel op zich, maar moet als resultaat hebben dat ze vlotter verlopen en overzichtelijk

zijn voor iedereen. Bij de digitale strategie hoort, naast de organisatieverandering en de proceshertekening, de roadmap naar de digitale transformatie.

32. We zijn ambitieus en willen baanbrekend zijn, maar blijven tegelijkertijd zoals steeds pragmatisch en kritisch: net zoals bij overwegingen rond de eigen werking (bijvoorbeeld bundeling van ondersteunende diensten, verzelfstandiging, organisatiestructuur...) wegen we ook voor digitale tools telkens het nut af tegen de kost, en tegen de maturiteit van de applicatie, om de werking van de stad en de dienstverlening voortdurend te verbeteren.

'Business continuity' en 'usability' weegt voor een publieke dienstverlener als principe altijd door. De globale afwegingskaders worden mee verfijnd in de te ontwikkelen digitale strategie.

33. De ICT-infrastructuur vergroenen we verder om de energiebehoefte en de ecologische voetafdruk tot een minimum te beperken, volgens de principes van het Green Digital Charter.

EXTERN:

34. We werken voort aan Leuven als Smart City. We creëren proeftuinen om tot succesvolle toepassingen te komen in samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen, burgers en overheid. Vanuit maatschappelijke uitdagingen gaan we op zoek naar technologieën die onze inwoners vooruit helpen. De bestaande intentieverklaring wordt in samenwerking met bedrijven, kennisinstellingen, ondernemers en andere belanghebbenden uitgerold tot een stadsbrede 'smart city'-strategie.
35. Leuven als Smart City ecosysteem ontsluit beleidsinformatie en andere data actief en stimuleert om technologie toe te passen in allerlei maatschappelijke uitdagingen. Voor het aanbieden en het gebruik van de data hanteren we onder meer de 20 principes van het [Smart Flanders Open Data Charter](#) van de Vlaamse centrumsteden. We sturen actief op publieke toepassingen die aansluiten bij het beleid dat Leuven wil voeren.
36. We zetten in op de kennis en het kunnen van de Leuvenaars door een biotoop te creëren waarbij 'citizen science' en 'hackatons' gedijen. We scheppen een kader voor en geven ruimte aan innovatie door burgers.
37. We installeren meetpunten in de stad die de stad in staat stellen om anonieme data op te vangen. Zo kunnen we weten waar er bijvoorbeeld grote fietsstromen of autostromen zijn, of waar de luchtkwaliteit slecht is en ons beleid hierop aanpassen.
38. De stad beschikt reeds over veel data en door toenemende digitalisering wordt deze berg aan data steeds groter. We verzamelen en structureren deze data en zorgen ervoor dat deze op één handig en bruikbaar platform terechtkomen en toegankelijk zijn voor de stadsdiensten. We zetten hierbij zo veel mogelijk in op standaarden die leesbaar zijn voor open source software om uitwisseling te vereenvoudigen. We zien er strikt op toe dat persoonlijke data altijd veilig bewaard worden en houden maximaal rekening met de privacy-wetgeving.
39. Waar mogelijk, en met respect voor GDPR, worden deze data open gesteld naar de burgers of gelicenseerden. Op deze manier kan iedereen aan de slag om toepassingen te creëren voor de Leuvense burgers.

40. Bij het aankopen van diensten nemen we als voorwaarde op dat eventuele data die voortvloeien uit de diensten toebehoren aan de stad. Deze data kunnen we gebruiken voor beleid en eventueel open stellen aan inwoners.
41. We bekijken hoe de mogelijke meerwaarde van iets dat met de stedelijke data gerealiseerd is, terug kan vloeien naar de stad en de inwoners, om opnieuw te investeren in innovatie.
42. In de laatste stap naar een digitale transformatie correleren we beschikbare data, en maken we voorspellende analyses. Zo kunnen we zien wat de relatie is tussen beleid en resultaat. Dit stelt het stadsbestuur in staat om proactief verbeteringen door te voeren binnen allerhande domeinen en beter in te spelen op maatschappelijke noden en behoeften. Belangrijk hierbij is dat de politiek samen met de burger steeds richting geeft aan het doel, maar dat de keuze voor de middelen om onze doelen te realiseren worden mede ingegeven door feiten en data.
43. We houden de vinger aan de pols op vlak van technologische vernieuwingen (blockchain, Internet of Things...) en onderzoeken of ze van nut kunnen zijn voor de werking van de stad. Dit zal altijd gebeuren binnen een brede strategie.
44. Leuven zet - indien nodig - bijkomende middelen in om in de Vlaamse I-monitor en de GIS-monitor het hoogste maturiteitsniveau te bereiken of te behouden.
45. We rollen een 5G-netwerk uit (tot bij de gebruiker). Leuven wordt op die manier de slimme stad mét geconnecteerde burgers bij uitstek. Tegelijk biedt dit de opportuniteit om te experimenteren met nieuwe technologieën via proeftuinen of Living Labs.
46. In een wereld die steeds meer draait op data en technologie, mogen we ook diegenen niet uit het oog verliezen, die moeilijker kunnen omgaan met digitale en technologische middelen. Een inclusief digitaal beleid is nodig. Verdere automatisering van de dienstverlening maakt tijd vrij voor persoonlijke ict-assistentie voor wie het nodig heeft.

Actieprogramma 10.4 We optimaliseren de communicatie zodat burgers en organisaties op de best mogelijke manier worden geïnformeerd over en betrokken bij de stad Leuven en de stedelijke organisatie. De communicatie draagt bij tot een optimale samenwerking tussen burger, organisaties en stedelijke diensten en tussen stedelijke diensten onderling.

47. We zetten Leuven als een sterk merk op de kaart bij bewoners, bezoekers, handelaars en bedrijven, zowel lokaal, regionaal als (inter)nationaal. Een coherent verhaal zorgt ervoor dat ad hoc communicatie zoveel mogelijk wordt ondervangen door strategische communicatie. Er wordt een duidelijk uitgeschreven kader omtrent de rollen en verantwoordelijkheden van communicatie opgesteld. Hierbij wordt rekening gehouden met de centrale en decentrale communicatiewerking en nagedacht over hoe deze elkaar kunnen versterken en aanvullen. Door vanuit één gedeeld kader te communiceren zal de stad meer als één sterke entiteit met een gemeenschappelijke boodschap naar buiten kunnen treden. We vermijden dat diensten elkaar communicatief tegenspreken of beconcurreren en leggen verbindingen.
48. We ontwikkelen een coherente merkenarchitectuur. We doen dit via een proces dat zowel de ideeën van de Leuvenaar aftoetst, als de verschillende stedelijke directies en diensten nauw betreft.

49. We vertrekken vanuit de idee dat de burger en de verschillende doelgroepen centraal staan. Boodschappen en kanalen worden zoveel mogelijk op maat van de ontvanger gemaakt (digitaal waar kan, anders waar moet).
50. We informeren de Leuenaar over het beleid, het aanbod en de dienstverlening van de stad. We doen dit op een proactieve, klantgerichte en innovatieve manier met als einddoel een goed geïnformeerde, betrokken en fiere Leuenaar.
51. We zetten verschillende communicatiekanalen in, zowel online als offline. We versterken het gebruik van nieuwe kanalen. Zeker op vlak van digitale evoluties en gebruik van beeldmateriaal (video, VR...) houden we de vinger aan de pols en implementeren we nieuwe ontwikkelingen.
52. We hechten speciale aandacht aan de perswerking waarbij we niet enkel oog hebben voor de lokale pers, maar ook meer inzetten op nationale en internationale pers met als doel Leuven en haar sterke, vaak vernieuwende initiatieven breder in de kijker te zetten en kenbaar te maken.
53. Om de communicatiemix te verbeteren analyseren we het bereik van de verschillende kanalen en sturen we waar nodig bij.
54. We zetten in op herkenbare, relevante, kwalitatieve, doelgroepgerichte en inclusieve communicatie, die toegankelijk, correct en betrouwbaar is. Hierbij hebben we oog voor technologie (gebruiksvriendelijk en toegankelijk (AnySurferlabel)), vormgeving (overzichtelijk en herkenbaar) en inhoud (begrijpelijke en duidelijke taal). We zorgen er voor dat iedereen mee is met de digitalisering en voorzien hiervoor voldoende ondersteuning. Er komt een waaier aan ondersteuning voor alle medewerkers van het stadsbestuur om klare taal te gebruiken in hun communicatie met de Leuenaar.
55. In het kader van doelgroepencommunicatie opteert de stad soms om niet enkel in het Nederlands te communiceren.
56. We ontwikkelen een digitale langetermijnstrategie met als einddoel een (gepersonaliseerde) startpagina voor elke Leuenaar die als startbasis fungeert voor alle overheidsinformatie en – interactie (zie ook 10.1). Burgers worden ondersteund in en toegeleid naar de digitale dienstverlening.
57. Samen met het MAT en de diensten ontwikkelen we een interne communicatiestrategie voor alle interne doelgroepen (medewerkers, raadsleden...). Om betrokken medewerkers te hebben en de beleidsvoorbereiding verder te optimaliseren, is een open informatie- en communicatiestroom binnen duidelijke afsprakenkaders cruciaal. Door alle medewerkers breed te informeren, te betrekken en te motiveren zullen zij ook ambassadeurs van Leuven zijn.
58. In functie van een transparante, interne communicatie rollen we een nieuw intranet organisatiebreed uit, dat efficiënte samenwerking, vlotte kennisdeling en conversatie binnen een open organisatie mogelijk maakt.

59. We onderzoeken nieuwe interne communicatiekanalen en lanceren en beheren ze waar nodig en nuttig - gelanceerd en beheerd.

Actieprogramma 10.5 We zetten in op een vernieuwend HR-beleid.

INTERN:

Werken in verbondenheid, met goesting en op basis van je talent in functie van de stedelijke uitdagingen, in een bewegende organisatie. Het vernieuwend HR-beleid zorgt voor betrokken, effectieve en flexibele medewerkers, die samenwerking als basishouding hebben, en als groep een afspiegeling van de samenleving zijn. Groep Leuven is dé werkgever bij uitstek voor zij die op de eerste rij willen mee bouwen aan het Leuven van de toekomst (maatschappelijk relevante job).

60. We moedigen leiderschap aan, in alle betekenissen van het woord, om effectief en resultaatgericht te blijven werken op steeds nieuwe projecten, thema's en grote uitdagingen. Iedereen heeft initiatiefrecht (maar informatieplicht). Taken moeten op het juiste organisatieniveau, en met de nodige autonomie en verantwoordelijkheid worden opgenomen. Het moet op alle momenten duidelijk zijn wie "eigenaar" is van een taak.

61. De personeelsdienst faciliteert de interne samenwerking tussen diensten en medewerkers in de organisatie (kern- en werkgroepen, intervisie...) en stimuleert het sociale kapitaal om snel met andere collega's te connecteren (onthaalbeleid...).

62. Het stadsbestuur zorgt in samenspraak met de medewerkers voor werkbaar werk over de volledige duur van de loopbaan.

63. We houden hierbij rekening met werk- en levenskeuzes van medewerkers in alle levensfasen en zoeken samen met de medewerker naar manieren om de combinatie werk-privé in balans te houden, door bijvoorbeeld tijds- en plaatsonafhankelijk werken mogelijk te maken door in te zetten op nieuwe werkvormen.

64. In het kader van werkbaar werk investeren we in de juiste omkadering. Zo zorgen we onder meer voor de juiste materialen voor videoconferencing en investeren we in ergonomisch bureaumateriaal.

65. We bouwen aan een sterk aanwezigheidsbeleid (preventie) en re-integratiebeleid (curatief) waarbij op een zorgzame wijze en kort op de bal uitvalsignalen van medewerkers worden gedetecteerd en opgevolgd. We sensibiliseren leidinggevenden om hiermee op een goede manier om te gaan en ondersteunen hen hierbij, waar nodig zetten we specifieke coaches in.

66. Het stadsbestuur motiveert zijn medewerkers met een aanbod van modulaire en duurzame loopbanen, die rekening houden met de eigen talenten en interesses.

67. Opdrachten, verantwoordelijkheden en rollen zijn niet gebetonneerd maar kunnen in de loop der tijd wijzigen.

68. Bij aanwervingen onderzoeken we ook het interne potentieel en doen dit in eerste instantie vanuit een talentgerichte, waarderende benadering. Dit biedt ook groei- en ontwikkelkansen aan huidig personeel, vermijdt omslachtige procedures en waardeert medewerkers die al in dienst zijn door ze bij horizontale mobiliteit geen nieuwe selectieproeven te moeten laten doorlopen. Ook andere vormen van horizontale en verticale mobiliteit, intern en binnen de groep Leuven en indien mogelijk met externe partners, binnen wat de regelgeving toelaat, wordt juridisch onderzocht en verder ondersteund en uitgebouwd. Daarnaast vullen we ons personeelsbestand aan met nieuw waardevol extern potentieel dat wordt gerekruteerd in lijn met het DNA van de organisatie en volgens de daarop geënte kerncompetenties en -talenten.
69. We zijn een lerende organisatie waar levenslang leren, ontwikkeling van talenten en competenties, kennisdeling en kennisborging centraal staat. Het bestaande opleidingsbeleid wordt verdergezet en versterkt. Via het aanbieden van leer- en stagevormen en studentenarbeid bieden we kansen aan jong (internationaal) talent en voorzien we doorstroommogelijkheden naar tijdelijke en vaste tewerkstelling binnen de organisatie.
70. Het personeelsbeleid wordt afgetoetst bij, mee voorbereid door of geoptimaliseerd in samenwerking met onze personeelsleden. We doen dit aan de hand van interne participatie, co-creatie en ervaringsdeskundigheid. Ook de vakbonden en de vakbondsafgevaardigden spelen in deze een belangrijke rol. We koppelen regelmatig terug en zoeken naar een consensus zodat we maximaal en aan zoveel mogelijk noden tegemoet komen. We verhogen de toegankelijkheid door onder andere duidelijke en volledige informatie ter beschikking te stellen en aanspreekpunten te zijn en gaan fysiek meer naar onze interne 'klanten' toe.
71. We vereenvoudigen, digitaliseren en stroomlijnen personeelsprocessen en -procedures. We ondersteunen onze personeelsleden als groep, maar hebben tegelijk oog voor de eigenheid voor diensten en individuele situaties van medewerkers.
72. Het stadsbestuur onthaalt nieuwe medewerkers op een warme en kwaliteitsvolle wijze. We herbekijken de huidige onthaaldag.
73. We monitoren personeelsbudgetten op een eenvoudige en transparante wijze om snel en effectief in te spelen op personeelsbewegingen.
74. We vervangen formele evaluatiegesprekken door continue feedback. We voeren een menselijk personeelsbeleid waarin optimale kansen tot groei en ontwikkeling geboden worden maar evenzeer wordt een exitbeleid toegepast, indien de samenwerking niet langer mogelijk is. We experimenteren verder met de nieuwste vormen van evaluatie met als doel tot een positief proces waarin zowel medewerker als leidinggevende zich kan vinden te komen.
75. Als werkgever zal de stad geweldloze conflicthanteringstechnieken promoten en aanleren.

EXTERN:

Groep Leuven als aantrekkelijke werkgever

Ingebed in Leuven als sterk merk wil Leuven als werkgever inzetten op een duidelijke en unieke 'employer branding' met volgende belangrijke speerpunten:

76. Groep Leuven is een werkgever voor iedereen:

- “Onze personeelsgroep is een goede afspiegeling van de samenleving” blijft een belangrijk leidend principe.
- Hiertoe bieden we een ruim en divers aanbod aan vacatures aan voor zowel vaste als tijdelijke tewerkstelling.
- De invulling van vacatures blijft op een objectieve manier gebeuren waarbij elke sollicitant op een gelijkwaardige manier behandeld wordt, ongeacht referentiekader of achtergrond. In de zoektocht naar nieuw talent blijven we concurrentieel ten aanzien van andere interessante werkgevers door, behalve traditionele criteria zoals anciënniteit, diploma en beroepservaring, ook andere, elders verworven talenten, competenties en vaardigheden maximaal in rekening te nemen.
- We hebben hierbij specifieke aandacht voor groepen die het moeilijker hebben op de arbeidsmarkt, zowel bij de instroom (drempels om te solliciteren, waar mogelijk, verlagen) als tijdens de loopbaan (aangepaste begeleiding op de werkvloer). We monitoren de vertegenwoordiging van kansengroepen in ons personeelsbestand en zetten gerichte projecten en acties op touw om ondervertegenwoordiging tegen te gaan. We onderzoeken hoe we aanwerving, integratie en welbevinden in de organisatie kunnen bevorderen.
- We zetten verder in op tijdelijke werkervaringsplekken (tewerkstelling via doelgroepvermindering, artikel 60...) en werken deze verder uit op de verschillende functieniveaus. Een specifieke begeleiding tijdens het traject van werkervaring blijft voorzien (jobcoaching, in eigen beheer georganiseerd).
- We werken samen op de werkvloer met oog voor ieders uniek- zijn en met respect voor elkaar. Inclusiviteit als leidend principe in onze organisatiecultuur vertalen we door naar het personeelsbeleid.
- Solliciteren wordt toegankelijker door het vereenvoudigen en digitaliseren van het instroomproces. We zorgen voor voldoende ondersteuning, andere manieren dan digitaal solliciteren blijven mogelijk, en administratieve ballast wordt tot een minimum beperkt.

77. Groep Leuven staat garant voor een duurzame tewerkstelling:

- We zijn en blijven een stabiele werkgever en bieden werkzekerheid.
- We zijn een zorgzame werkgever met oog voor talent en ontwikkeling (waardierend personeelsbeleid met voldoende vormings- en ontplooiingskansen) en ook voor de gezondheid en het welbevinden van het personeel (sporten en bewegen op het werk, gezondheidsdagen, groentepakketten, aanwezigheidsbeleid en re-integratie)
- We zijn een goed bereikbare werkgever (werken in eigen regio, bereikbaarheid van de werkplaats met openbaar vervoer, fiets- en wandelafstand...)
- We vervaechten duurzaamheidsprincipes in ons personeelsbeleid (fietsleasing, duurzame verplaatsingen...)

78. Groep Leuven integreert input van stakeholders in haar personeelsbeleid (samen personeelsbeleid maken):

- We sturen ons personeelsbeleid bij aan de hand van input vanuit bevragingen.

- We laten ons inspireren door input uit netwerken, partneroverleg (scholen, VDAB, instanties die werken rond doelgroepen/kansengroepen...)

Actieprogramma 10.6 Duurzaam financieel beheer en aankoopbeleid voeren

GEZOND FINANCIËEL BEHEER

Leuven wil met haar beleid een omgeving scheppen waar de inwoner graag leeft. De uitgaven die hiervoor nodig zijn, worden op een zuinige, efficiënte en effectieve manier ingezet. We waken er daarbij over om de lasten niet te leggen bij de toekomstige generaties en houden rekening met de draagkracht van de huidige.

79. We beheren de financiële middelen op een gezonde wijze.
80. Leuven wil ervoor zorgen dat er financiële ruimte blijft voor nieuwe initiatieven en legt daartoe afspraken vast. Regelmatig intern overleg om de budgettering af te stemmen op de evoluerende realiteit is daar een onderdeel van.
81. We willen de exploitatiekost beheersen door deze regelmatig kritisch door te lichten maar ook aan te passen aan bestaande en toekomstige noden. De vraag naar bijkomende middelen zal steeds kritisch afgetoetst worden aan de maatschappelijke baten die daarmee gegenereerd worden.
82. Leuven engageert zich om de organisaties en verenigingen die sociaalmaatschappelijk actief zijn op haar grondgebied te blijven ondersteunen via subsiëring en om door middel van een premiebeleid specifieke beleidsdoelstellingen te realiseren binnen een af te spreken enveloppe. Door de subsidiestromen in de organisatie transparant te maken wordt een ongewilde dubbele subsidiëring aan dezelfde initiatieven vermeden. Feitelijke verenigingen worden aangemoedigd om zich te registreren, zodat we hen beter kunnen ondersteunen.
83. Leuven wil een kader vastleggen voor het toestaan van renteloze leningen en prefinanciering waarbij deze enkel worden toegekend mits een jaarlijkse aanpassing van het aflossingsbedrag aan de gezondheidsindex en aan marktconforme looptijden. Voor elke toegestane renteloze lening zal een aangepast onderpand gevraagd worden.
84. Leuven wil de binnenstromende middelen optimaliseren. We dringen bij de bevoegde overheden aan op een meer billijke verdeling van de diverse fondsen zoals het gemeentefonds als extra ondersteuning voor de werking. Leuven tekent gericht in op relevante bovenlokale subsidiemogelijkheden. Hierbij gaan we niet blind in op elke oproep, maar toetsen we dit telkens af aan de vooropgestelde strategische doelstellingen, de verwachte return, de beschikbare eigen budgetten en de werkbelasting. De klemtoon ligt dus bij het hefboomeffect van de subsidie eerder dan op kwantiteit. Samenwerkingen met andere partners zowel lokaal, regionaal, nationaal als internationaal zetten we op met het oog op het realiseren van de doelstellingen door middel van subsidies. Leuven gaat ook op zoek naar vernieuwende vormen van financiering waarbij we kapitaal van de burger proberen mobiliseren om tegemoet te komen aan maatschappelijke

uitdagingen. Verschillende mogelijkheden van vernieuwende financieringsvormen onderzoeken we en zetten we via pilootprojecten in. Het is echter niet de bedoeling dat deze financieringsvormen dienen voor de basiswerking van de stad.

85. Leuven wil voor haar inwoners een duurzaam fiscaal klimaat garanderen. Het tarief voor de aanvullende belasting op de personenbelasting en de opcentiemen op de onroerende voorheffing worden onder het gemiddelde van de Vlaamse centrumsteden gehouden. Bij een gunstige evolutie van de financiële toestand zal een compensatie van de indexering van de onroerende voorheffing op de enige gezinswoning onderzocht worden. Ook het toepassen van gedifferentieerde aanslagvoeten inzake onroerende voorheffing kaarten we verder aan bij de bevoegde overheid. Samen met de andere steden bepleit Leuven bij de federale overheid compensatie voor het inkomensverlies ten gevolge van de vervennootschappelijking en streng optreden tegen misbruik. Om de belastings- en retributiereglementen voor de burger en bedrijfswereld zo duidelijk, transparant en eenvoudig mogelijk te maken, wil de stad deze opnieuw grondig evalueren op vlak van onder meer het doel, de opportuniteit en een realistische en billijke prijszetting.
86. Waar mogelijk zetten we in op automatisering en digitalisering om efficiëntiewinsten te boeken. Zo gaan we verder op het ingeslagen traject van digitale aangiftes van gemeentelijke belastingen en zoeken we naar manieren om deze systemen gebruiksvriendelijker en aantrekkelijker te maken.
87. Leuven streeft een actief schuldbeheer na met een minimalisatie van de kosten en een optimalisatie van de schuldsamenstelling en het renterisico.
88. Groep Leuven kiest ervoor om zijn middelen te beleggen in duurzame en ecologische bankproducten. Zo zal er bij de keuze van spaarboeken en dergelijke rekening worden gehouden met waar de betrokken bank het geld aan besteedt en zal ten alle tijden vermeden worden dat het geld van de organisatie gebruikt wordt voor de financiering van wapens of fossiele brandstoffen, of bedrijven die personeel in slechte omstandigheden tewerkstellen. De stad stimuleert externe partners om hetzelfde te doen. Leuven sluit zich aan bij de internationale Fossil Fuel Divestment-beweging (beleggingen in fossiele brandstoffen stopzetten).
89. 'Gender budgeting' moet steeds toegepast worden op alle overheidsuitgaven en -inkomsten. Dit omvat een evaluatie van de bestaande budgetten vanuit een genderperspectief op alle niveaus van het budgettaire proces en een herstructurering van de inkomsten en uitgaven met de bedoeling de gelijkheid tussen vrouwen en mannen te bevorderen.
90. Om een globaal evenwicht te verzekeren, zal de financiële gezondheid van elke organisatie binnen de groep Leuven eveneens opgevolgd worden door actieve onderlinge communicatie en tijdige doorstroming van essentiële financiële informatie zoals de afstemming van financieringsbudgetten tussen de stad en de andere organisaties. Dit houdt ook in dat we een systeem van cashpooling toepassen waardoor het aantal geldbewegingen binnen de groep zal afnemen.
91. De groep onderzoekt minstens hoe de financiële gezondheid van de leden van de groep optimaal kan beheerd worden en onder welke vorm hierover transparant kan gerapporteerd worden aan het college van burgemeester en schepenen, de gemeenteraad maar eveneens aan de burgers.

92. Om een transparante en efficiënte beleidsvorming en samenwerking tussen de organisaties mogelijk te maken en bovendien te kunnen voldoen aan de consolidatieverplichting in de rapportering van het financieel evenwicht, is het evident dat de stad streeft naar een maximale uniformisering van de gebruikte BBC-software voor de groep Leuven.
93. Leuven wil de ondersteuning op vlak van financieel advies, fiscaal advies, aankoopprocedures, overheidsopdrachten en juridisch/financieel advies versterken opdat er een beter beleid gevoerd kan worden voor de Leuvenaar. Om dit te bereiken is er nood aan kwalitatieve ondersteuning en advies voor alle directies en afdelingen van de groep Leuven.
94. Finaal zal het advies van dit gespecialiseerd team een bredere en meer onderbouwde voorbereiding van diverse projecten opleveren waardoor een vlottere doorstroming en agendering van ontwerpbesluiten mogelijk wordt.
95. We optimaliseren de financiële procedures met als doel de flexibiliteit, snelheid en wendbaarheid van de organisatie te maximaliseren maar binnen de wettelijke en decretale voorschriften en bevoegdheden en met voldoende interne controlemogelijkheden. Met het oog op een meer efficiënte werking en het beperken van de administratieve druk bij de ganse organisatie leggen we hieromtrent duidelijke afspraken en richtlijnen vast in het organisatiebeheersingssysteem.
96. Om de samenwerking te bevorderen, organiseren we in functie van de behoeften informatiesessies over specifieke thema's zoals BBC 2020, BBC software, eAgenda voor financiële dossiers en overheidsopdrachten.

CENTRAAL DUURZAAM AANKOOPBELEID

97. We voeren overheidsopdrachtenprocedures maximaal centraal en digitaal uit, met aandacht voor duurzame, sociale en milieuvriendelijke oplossingen. Door goed na te denken over de voorwaarden kunnen we onze aankoopprocedures inzetten als strategisch beleidsinstrument dat bedrijven stimuleert om aan maatschappelijke doelen te voldoen. Voor de technische bepalingen werken we intensief samen met de inhoudelijke diensten.
98. Leuven werkt samen met private partners op basis van solide en wettelijke afspraken met het oog op optimale prijs-kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie, kostenbewustzijn en duurzaamheid. Dit kan onder meer door efficiënte groepsbrede raamovereenkomsten af te sluiten voor de producten/diensten die er zich toe lenen, met het oog op maximaal gebruik ervan.
99. De aankoopdienst is het kenniscentrum voor alles rond aankoopbeleid. We blijven investeren inzake inhoudelijke kennis, marktomstandigheden en regelgeving, en delen deze kennis actief met de inhoudelijke diensten.
100. De stad voert als Fair Trade-gemeente een eigen aankoopbeleid dat rekening houdt met duurzame en eerlijke productie (bijvoorbeeld voeding, werkkledij, gebruiksmaterialen, gadgets...)

101. We geven voorrang aan duurzaamheidscriteria in plaats van aan 'de laagste prijs'. We kiezen voor een duurzaam consumptie- en aankoopbeleid, nemen bij gunningen duidelijke duurzaamheidscriteria op en maken de resultaten bekend.
102. De stad Leuven lanceert een kader voor duurzaam reisbeleid. Daarmee wil de stad de dienstverplaatsingen van stadspersoneel en -mandatarissen verduurzamen en zo de CO₂-uitstoot van haar dienstreizen verkleinen. De stad gaat maximaal voor dienstverplaatsingen met trein of bus en voert een CO₂-compensatie voor vliegtrips in.
103. We voorzien een groeipad van het budget Mondiaal beleid, en helpen het land om de 0,7% van het BNI te besteden aan ontwikkelingssamenwerking. We blijven daarvoor werken met de meetmethode van de VVSG. We stellen dit groeipad voorop: van ongeveer 2,80 euro/inwoner in 2018 (283.000 euro/101.200 inwoners) naar 3,50 euro/inwoner in 2025 (380.000 euro/108.497 inwoners). Dit is een groei van 34% van het totaalbedrag op 7 jaar tijd.

Actieprogramma 10.7 Stadsgebouwen op hedendaagse wijze inzetten: duurzaam, toegankelijk, veilig, multifunctioneel.

(Zie ook programma 6)

104. We stellen een legislatuuroverschrijdend, haalbaar, gedragen en strategisch investeringsplan op voor het onderhoud, de renovatie en restauratie en het vernieuwen van het eigen patrimonium. We zoeken daarbij een nieuw evenwicht tussen de grote nieuwe projecten en het vast onderhoud van bestaande gebouwen, waarbij regulier onderhoud meer aandacht en budget krijgt zodat het bestaand patrimonium in goede staat behouden kan worden of kan worden opgewaardeerd.
105. Nieuwe gebouwen in eigen beheer ontwerpen we dusdanig dat ze achteraf eenvoudig kunnen worden aangepast voor wijzigende noden en functies. De focus ligt hierbij op toegankelijkheid, 'universal design', polyvalent gebruik en duurzaamheid.
106. Op lange termijn streven we naar een clustering van de eigen voorzieningen van de stadsdiensten per deelgemeente. Nieuwe en compacte stadsgebouwen zijn duurzamer op vlak van energie, transport, afval... maar vergen ook minder onderhoud- en exploitatiekosten en maken breed en gedeeld gebruik mogelijk van 8 tot 22u en 7/7 in plaats van beperkt gebruik gedurende een paar uur per week.
107. Leuven beheert als een goede huisvader de beschermde en waardevolle monumenten waarvan het zelf eigenaar is en zorgt voor de kwalitatieve restauratie en onderhoud ervan. Met respect voor de erfgoedwaarde krijgen de eigen gebouwen passende functies en herbestemmingen, ten dienste van de bevolking.
108. Met het oog op welzijn van de medewerkers en de uitbreidingen van het personeelsbestand zoeken we op korte termijn een oplossing voor de hoge bezetting van het stadskantoor en de comfortgevolgen die dat met zich meebrengt. We onderzoeken welke fysische, technologische

oplossingen er deel van kunnen uitmaken, maar enkel als deel van een totaalconcept zoals 'activity based workplace' en als er voldoende ruimte voorzien wordt om de flankerende maatregelen te kunnen uitvoeren.

109. Met het oog op verhoogde duurzaamheid onderzoeken we welke buitendiensten – die te krap zitten in verouderde gebouwen - samen gehuisvest kunnen worden, eventueel in nieuwe gebouwen op een nieuwe locatie. Concreet maken we een plan op voor de herhuisvesting van de diensten aan de Kolonel Begaultlaan, Aarschotsesteenweg, Spaarstraat en park Heuvelhof in een nieuw gebouw. Gelijkaardige functies zoals refter, kleedkamers, douches en afvalverwerking worden gedeeld. We onderzoeken of we de gebruikte lucht uit de kantoren en loodsen kunnen zuiveren in nieuw te bouwen serres.
110. Er ligt een focus op verhuurlocaties naar toegankelijkheid, polyvalent gebruik en duurzaamheid. De locaties worden aangekleed in de eengemaakte huisstijl van de organisatie met het oog op een professionele uitstraling maar met verschillende uitrustingsniveaus tegen een aangepaste vergoeding. De toegangen worden elektronisch en digitaal georganiseerd op de gebruiksvriendelijkheid verder te verhogen. De reservatietool waarmee gebruikers gebouwen kunnen huren wordt zo eenvoudig, toegankelijk en klantvriendelijk mogelijk. We communiceren duidelijk de mogelijkheden aan de burgers en zoeken integratie met het ruimtedeelplatform.
111. We zetten hoog in op het verder verduurzamen van onderhoud, poetsmateriaal en catering.